FHS
A I 86

Pleni-protokoll.
1891.

Pl. 27/2 92 1.

År 1891. den 27. Februari kl. 5 e. m. sammanträdde K. F. Hushållningssällskapet till plenum, hvarvid tillstädeskommo Sällskapets Ordförande hofrättsrådet Björkman, Bestyrelseledamöterna politieborgmästaren Juselius, forstmästaren von Haartman, kollegiiassessorn Backmansson och godsegaren Hedenberg, äfvensom följande ledamöter i Sällskapet: politierådmannen kollegiiassessorn Granström, krigskommissarien kapten Uggla, godsegaren Marjalin, handlanden Hoffstedt, lyceirektorn Arrhenius, hofrättsvicepresidenten Ithimaeus, godsegaren Faber, agronomen Reuter, trädgårdsmästaren Gauffin, medicine- och kirurgiedoktorn Spoof, godsegaren filosofiemagistern Rettig, landthushållaren Friherre Wrede, handlanden Frenckell, godsegaren Alleen, domkapitelsnotarien Malmgren, hofrättsextrafiskalen Tollet, stadsläkaren Hahl, tullkammarkontrollören Wikman, agenten Ahrenberg, bonden Lindholm-Lauste samt Sällskapets kamverare direktorn Svehla och sekreterare filosofiemagistern Rönnbäck äfvensom underskrifven tjenstför-

åtlande sekreterare

§: 1.

Sedan Ordföranden förklarat plenum öppnadt upplästes följande efter senaste plenum från Kejserliga Senaten ankomna skrifvelser:

1:o/ Från Handels- och Industri-Expeditionen af den 16. Oktober 1890. med tillkännagifvande att Senaten på derom gjord underdånig ansökning funnit godt bevilja Direktionen för Pukkila Hushållsförening ett bidrag ~~att~~ af åttahundra mark för inrättande af en väfskola i Pukkila socken samt tillika förordnat det nämnda skola borde stå under Bestyrelsen för K. F. Hushållningssällskapet tillsyn;

2:o/ Från Handels-Expeditionen ~~med tillkännagifvande~~ af den 22. Oktober 1890. med tillkännagifvande att, jemlikt Senatens förordnande, ett exemplar af den utaf Finlands Statsarkiv i tryck utgifna "Åbo Domkyrkas Svartbok" blifvit Hushållningssällskapet tillhandt;

3:o/ Från Jordbruks-Expeditionen af den 11. November 1890 med tillkännagifvande att Expeditionen, i anledning af Bestyrelsens för Hushållningssällskapet derom gjorda framställning, anmodat Guvernören i Nylands län att ur jordbruksfonden i sagda läns länteri utanordna och till Bestyrelsen remittera femhundra mark, utgörande Hushållningssällskapet tillkommande ersättning för de utgifter Sällskapet vidkänts för försäljning af afvelsgrisar.

4:o/ Från Jordbruks-Expeditionen af den 15. November 1890. med anmodan till Bestyrelsen att innan utgången af derpå följande December månad hos Expeditionen anmäla: huru potatisodlarna inom Bestyrelsens verksamhetsområde i allmänhet utfallit, om och till hvilket ungefärligt belopp något öfverskott är till afsalu är att påräkna eller om blott möjligen är att förvänta samt huruvida Bestyrelsen i sistnämnda fall vore villig förmedla anskaffandet och spridning af potatis-utsäde och hvilka åtgärder Bestyrelsen ansåge för ändamålet lämpliga.

5:o/ Från Jordbruks-Expeditionen af den 13. December 1890. med underrättelse att för underhållet af Hofbeslagsskolan här i staden i nådet å allmän stat under 8de Hufvudtiteln, Hofbeslagsskolor,

beviljats ett anslag af tretusen mark att tills vidare från och med år 1890. utgå samt att Guvernören i detta län anmodats att på Hushållningssällskapets requisition i härförinnan föreskrifven ordning å länets ränteri utbetala sagda medel;

6°/ Från Handels- och Industri-Expeditionen af den 23. December 1890 med ~~förfrågan~~ anmodan till Bestyrelsen att inkomma med yttrande, huruvida icke Bestyrelsen i anseende till den gagneliga verksamhet en af Fröken Sofia Hagman sedan början af Januari månad år 1889. uti Kangasala socken för fullvuxna allmogegvinnor underhållen väf- och handarbetsskola utvecklat i de trakter, hvarest Hushållningssällskapet ur den så kallade Ahlmanska fonden befrämjat folkbildningens höjande, kunde ur sagda fond tillerkänna Föreståndarinnan Hagman något årligt understöd för omförmälda inrättningsunderhåll;

7°/ Från Jordbruks-Expeditionen af den 15. Januari 1891. med tillkännagifvande att Senaten, sedan fråga uppstått om fällning af Isojärvi sjö, belägen inom Tå-

Pl. 27/2 92.
2.

mark kapell och Siikais socken, samt upplyst blifvit att kronan egde icke obetydliga marker, hvilka genom torrläggningen kunde vinnas för odling, anbefalt Guvernören här i länet att förordna vederbörande distriktsingeniör att i samråd med Statsagronomen K. J. Forsberg, som egde afgifva det agronomiska utlåtandet i ämnet, verkställa fullständig systematisk instrumental undersökning af hela vattensystemet samt instrumental undersökning af dertill hörande hufvudaflopp, hvarom Statsagronomen Forsberg borde genom Hushållningssällskapets försorg förständigas.

8°/ Från Jordbruks-Expeditionen af den 4. Februari 1891. med tillkännagifvande att Kejserliga Senaten, i anledning af Bestyrelsens derom gjorda framställning, funnit godt tillåta Bestyrelsen att af besparingarna i det Hushållningssällskapet till länemejerskors aflönande tilldelade anslag använda ettusentvåhundra mark till reseanslag för Sällskapets tvenne mejerskor för att sätta dem i tillfälle att i utlandet förkofra sig i sitt yrke, men att Senaten deremot icke velat bifalla Bestyrelsens framställning om gratifikation åt Länemejerskan Salvin.

~~8~~: 2.

Härå föredrogs det af komitén för uppgörande af förslag till premiering af välskötta jordbruk afgifna betänkande, hvilket, i enlighet med Bestyrelsens tillstyrkan, till alla delar godkändes och här intags så lydande:

Sign. Efteråt. (Signum: "Efteråt")

I sammanhang med detta ärende framhöll politieborgmästaren Juselius att han ansåg det vara af stor vigt att ungefärligen samma premieringssystem följdes i hela landet, hvarföre borgmästaren Juselius hemstälde huruvida icke Sällskapet borde delgifva sitt nu fattade beslut öfriga landtbruksällskap i landet för att sätta dem i tillfälle att vid premiering af jordbruk följa enahanda principer.

Detta förslag godkändes, likasom äfven en af Sekreteraren herr Rönnbäck gjord framställning att Sällskapet skulle meddela Jordbruks-Expeditionen ~~det nu fattade~~ sitt i ärendet fattade beslut ~~et samt tillika~~

~~8~~: 3.

Vid plenum den 3. November sistlidet år anmodades Bestyrelsen att till Hushållningssällskapet inkomma med ut-

Beni prot. 27 febr. 91.

(Signum: "Efteråt")

Betänkande

afgifvet af den utaf K. Finska Hushållningssällskapet tillsatta komitén för uppgörande af förslag till premiering af välskötta jordlägenheter.

Sedan Finska Hushållningssällskapet vid plenum den 3 november förlidet år beslutit införa premiering af i sin helhet välskötta mindre jordbruk samt tillsatt en komité för utarbetande af förslag till organisation af sagda premiering jämte fullständigt program för densamma, i hvilken komité invalts Sällskapets sekreterare Ernst Rönnbäck såsom ordförande samt landthushållarene Oskar Alfthan och Axel Wirzenius såsom ledamöter, får denna komité, i hvilken underskrifven ordförande tillika fungerat som sekreterare och som numera slutfört sina arbeten, härmed afgifva nedanstående betänkande och förslag.

1. Den bestämning i det komitén gifna uppdraget, att den ifrågavarande premieringen borde omfatta endast mindre jordlägenheter, har under komiténs öfverläggningar framträdt såsom medförande många vanskligheter vid dess tillämpning i praktiken. Å ena sidan synes det, — såsom äfven under diskussionen vid Sällskapets plenum den 3 november 1890 framhållits — obilligt att den mindre jordegaren med sina små resurser vore nödsakad konkurrera med den stora egendomsegaren eller den

kapitalstarke possessionaten, äfven om denn
sistnämdes lägenhet icke kunde hänföra
de stora. Men å andra sidan är ju syft
med en premiering, sådan som den ifrå
varande, icke blott att belöna och uppm
ra den enskilda jordbrukaren utan äfven
framhålla välskötta egendomar såsom ex
pel och mönster, huru ett jordbruk på viss
bör skötas, hvilken omständighet måste
ses mycket vigtig. Premieringen bör sålu
afse såväl att egga den prisbelönade sj
att fortgå med arbetet för sitt jordbruks
veckling, som mana hans yrkesbröder a
följa hans föredöme. Men det senare sy
tets uppnående skulle i viss mån hindr
om från premieringen uteslötes en del m
stergilt skötta lägenheter endast derför,
de stå utom den gräns, som blifvit be
att skilja de mindre lägenheterna från
större, eller på grund af egarens förmögen
Att försöka draga en bestämd gräns me
små och stora jordbruk är också i hög g
vanskligt, i det nämligen olika förhållan
på olika orter göra, att en lägenhet af v
storlek på en ort måste betecknas som sto
der det den på en annan borde hänföra
de små. Svårt vore äfven att afgöra, huru
da egendomens värde eller areal bordo
gas till grund för utstakandet af gräns
mellan små och stora lägenheter. Egend
värdet varierar på olika orter och egaren
100 tunnland god jord är naturligtvis i bä
ställning än den som besitter 150 tunnla
svag sådan.

Komitén har fördenskull, i betraktande af hvad hon nu haft äran framställa, icke velat föreslå några på förhand bestämda gränser, inom hvilka premieringen borde inskränkas, samt öfverhufvud icke ansett några landtbruk böra uteslutas från täflingen. Men för att dock undvika den förut antydda obilliga konkurrensen mellan jordbrukare i alltför olika ekonomisk ställning, borde de under särskildt gynsamma vilkor eller i ojämförligt större förhållanden arbetande icke tilldelas penningepris utan endast diplom å det pris de ansetts förtjäna, hvarjämte åt premieringsnämden borde öfverlemnas att in casu pröfva, när lägenhet bör hänföras till sistnämda kategori, hvarom nämden borde hemställa på samma gång dess utlåtanden om de besiktigade lägenheterna jämte förslaget till prisfördelning öfverlemnas till Sällskapets slutliga afgörande. Genom den organisation af premieringsnämderna, som komitén längre fram skall hafva äran föreslå och hvarigenom kontinuitet i desamma såvidt möjligt säkerställts, anser komitén sig äfven hafva vunnit nödig garanti för att konsekvens skall göra sig gällande vid utöfvande af den pröfningsrätt in casu, som i antydt afseende komme att nämden tillerkännas.

Komitén får alltså rörande den nu behandlade frågan föreslå:

att premieringen skall omfatta välskötta jordbruk i allmänhet oberoende af deras

storlek;

att de af pris förtjänta lägenheterna
na tilldelas antingen penningepris jän
diplom eller endast diplom å motsvar
de pris, efter pröfning af de premierade
konomiska ställning och resurser samt
lägenheters storlek.

---

2. Hvad sjelfva metoden för bedömandet
de täflande lägenheterna beträffar, har ko
tén enat sig om att förorda antagandet af
pointeringssystem med point-tal fördela
proportionerligt mellan de viktigare och mi
viktiga omständigheter, som utgöra de faktorer
ter hvilka skötseln af ett jordbruk kan bedö
mas såsom god eller dålig.

Det har ingalunda undgått komiténs u
märksamhet att äfven pointeringssystemet
sina svaga sidor. Ett sådant system kan ald
blifva ofelbart, så att hela rättvisan skulle
gå genom enkel summering af de points
utgifvits för de särskilda omständigheterna
det erbjuder å andra sidan öfvervägande
delar i afseende å enkelhet, öfversigtlighe
lätthet i tillämpning. Och om prisdomare
vid tillämpningen tillåtas att icke allenast
dera, utan vid afgifvande af sitt slutliga
tum taga i betraktande, hvilka omständig
ter medfört slutsummans storlek, huru lan
lägenheten befunnit sig i nuvarande egare
hand, om denne utfört alla förbättring
eller endast en större eller mindre del a
dem, o.s.v., så är komitén öfvertygad om
pointeringssystemet lemnar lika rättvist ut

som något annat. Det eger dessutom fördelen
af att genom de särskilda point-talen för de
olika afdelningarne i systemet klart och tyd-
ligt angifva ett jordbruks förtjänster och brister.
Deraf ser hvar och en, i hvilka afseenden en
prisbelönad egendom utmärker sig och i hvil-
ka den ännu ej är mönstergill. Och häri
ligger det synnerligen lärorika uti ett sy-
stem sådant komitén föreslagit.

Det lärorika ökas och likaså möjligheten
för Sällskapet att göra prisbelöningen så rätt-
vis som öfverhufvud är möjligt, om premie-
ringsnämden afger icke allenast en uppgift
om pointeringens resultat och den modifie-
ring deraf, som nämden på grund af förut
antydda omständigheter anser sig böra före-
slå, utan derjämte en allmän ~~redogörelse~~ beskrifning
öfver egendomens skötsel. Komitén anser
sig derför böra förorda att till premierings-
nämds åliggande äfven skulle höra att
för hvarje besiktigad lägenhet afgifva ett
slikt allmänt utlåtande, innehållande
liknande uppgifter som dem Sällskapet
bilägges hittills genom sina frågoformulär för ängs-
odlingspremieringen sökt inhämta rörande
den allmänna hushållningen på de sökan-
des lägenheter.

Vid fördelningen af pointerna har Komitén
proportionerat antalen efter de olika om-
ständigheternas vigt och betydelse för det he-
la, såsom af nedanstående tabell framgår.
Men dessutom har komitén delat dessa i
ovilkorliga och vilkorliga, af hvilka de förra bö-
ra tagas i betraktande vid bedömmandet af

hvarje lägenhet, de senare deremot endast, da
ingå i lägenhetens ekonomi. Till sådana
„mejerihandtering", hvilken ju ej behöfves bedr
vas af en jordbrukare, som levererar mjölk t
mejeri, men själf icke förarbetar mjölken, via
„skötseln af naturliga ängar", „torpens beskaffenh
— enär naturliga ängar och torp icke alltid f
komma — o. s. v.

På grund af det nu anförda får kom
tén först föreslå:

att vid premieringen af välskötta
bruk skall tillämpas ett poängteringssyste
upptagande nedanstående poäng-tal
följande omständigheter:

a) vilkorliga:

1) Ordningen i lägenhetens allmänna hushållning och skötsel	25 p.
2) Husdjursskötsel såväl under vintern som sommaren (hästar, nötkreaturer, får, svin)	50
3) Åkerns bebrukning, deri inbegripet dikning och gödsling	25
4) Vaktföljden, dess omfattning och beskaffenhet	15
5) Skogens skötsel	10
6) Ekonomie byggnadernas beskaffenhet och ändamålsenliga inredning	15
7) Jordbruksredskapens vård och beskaffenhet (dervid lägenhetens storlek tages i betraktande)	5
8) Trägårdsskötsel	5
	p:r 150

b) vilkorliga:

9) Mejerihandtering	15
10) Skötseln af naturliga ängar	10

11) Torpens beskaffenhet	10 poäng.
12) Bokföring	5 „
13) Riskötsel	2 „

samt

att slutresultatet, sådant det framgår ur de utgifna poängternas summering får i någon mån modifieras på grund af sakförhållanden, som icke kunnat i systemet inrymmas;

såsom

att premieringsnämnden jämte förslag till prisutdelning för hvarje besiktigad lägenhet meddelar uppgift om utfallet af poängteringen samt en allmän ~~redogörelse~~ beskrifning öfver ~~så för~~ hushållningen å egendomen.

3. Priser för välskötta lägenheter borde utgå i tre kategorier, benämnda 1:sta, 2:dra och 3:dje pris, hvarå diplom städse skulle utfärdas, under det derjämte penningepris, hvilkas belopp kommitén ville föreslå till resp. 400, 250 och 150 mf, skulle utgifvas med den inskränkning, kommitén anser sig böra förorda. Att diplom såsom åtföljer penningepris synes kommitén ändamålsenligt, dels att ett sådant dokument förvaras och utgör en ständig uppmuntran såväl för den prisbelönade själf som för hans grannar och yrkesbröder. — Antalet pris i de olika kategorierna torde icke behöfva föreslås, enär sådant måste bero af för ändamålet disponibla penningetillgångar och mängden af aspiranter till priset.

Utgifvandet af de olika priserna anser kommitén icke böra bero endast af de sökandes förtjänster framför hvarandra, utan vill kommitén föreslå

att ett minimum tilldelade points måtte
stämmas för erhållande af de olika prisen
då maximum points varierar, allt efter so
de vilkorliga omständigheterna i systemet
gas med i beräkningen eller icke, så syne
lämpligast att sagda minima bestämm
i procent af maximalsumman eller t
90 % för första, 75 % för andra och 60 % för t
priset. Dessutom borde såsom regel bestå
att första priset, äfven om slutsumman
uppgår till 90 % af maximum, icke bör t
kännas den, som i någon af de viktiga
omständigheterna icke erhållit minst
af de points, som derför kunna högst
Komiten föreslår således:

att pris i tre olika grader utgifvas oc
stå af diplom samt eventuelt gem
gar till ett belopp af 400 mk för först
mark för andra och 150 mk för tred
set;

att för erhållande af första pris fors
minst 90 % af hela det antal points
sammanlagdt kan utgifvas, samt att
speciela point-talet för ingen af de vik
ste omständigheterna får understiga

att för erhållande af andra pris de
manlagda point-talet icke får redga
der 75 % af maximum;

samt

att för erhållande af tredje pris, d. v. s.
att alls kunna prisbelönas, fordras m
60 % af pointernas maximi-summa.

4. Till erhållande af pris anser komi
endast sådana böra i frågakomma, som d
ansöka samt att ansökningen bör åtföl

intyg, som utreda att en prisbelöning ligger
inom möjlighetens gränser, enär annars må
ga kostsamma besiktningsresor utan tvifvel
komma att onödigtvis företagas. Allt helt och
hållet förekomma sådant ligger dock icke
inom möjlighetens gräns. På grund häraf
föreslår komiten:

att ansökan om pris för välskött jord
bruk skall, med ledning af förutgången
kungörelse, insändas till Finska Hushåll
ningssällskapets Bestyrelse innan den
15 april samt åtföljas af den sökandes
fejdebetyg samt intyg af landtmanna
gillets bestyrelse eller ordförande, i hän
delse slikt gille finnes på den sökan
des hemort, eller i motsatt fall af trovär
dig person, öfver att lägenheten i all
mänhet är skött på ett sådant sätt, att
den synes kunna komma i fråga att
premieras, hvarjämte uppgift om tiden då nuva
rande innehafvares egarätt tillträdt lägenheten bör meddelas.

5. Efter det ansökningarna för året in
kommit förordnar Sällskapets Bestyrelse den,
på sätt längre fram skall föreslås, utsedda
premieringsmännen att besikliga resp. lä
genheter. Slik besiktning borde helst försiggå
två gånger på hvarje lägenhet, som icke re
dan vid första synen bekommits omöjlig att
prisbelöna, närmligen första gången om vin
tern och andra gången om sommaren.
Men då sådant sannolikt kommer att
alltför mycket stegra resekostnaderna, hvilket
åter skulle nödvändiggöra en motsvarande
minskning i premiesummorna, har Komitén
icke ansett sig kunna föreslå mera än en be

sigtningsresa till en hvar af de sökande och
ser i sådant fall juni månad, om möjligt
midsommar, vara den lämpligaste tiden.

Hvad premieringsnämdens sammans
ning beträffar, anser komitén deri böra rep
senteras såväl fackmannainsikter och erfa
het som lokalkännedom, hvarjämte komit
sökt åstadkomma nödig stabilitet i princ
och förfarande genom att låta en del leda
ter i nämden kvarstå icke blott vid samtlig
siktningar under ett år, utan om möjligt
der en period af fem år. Härom samt bet
fande några andra omständigheter, som e
höfva särskild motivering, får komitén före

att premieringsnämd består af tre p
ner, af hvilka tvänne utaf Sällskapets
relse för fem år utsedda fackmän delt
i samtliga besiktningar, under det
tredje deltager i bedömmandet af ena
de på hans ort belägna om pris täflan
lägenheterna, samt utses af vederbörar
landtmannagilles bestyrelse, der sådant
nes, men eljest på annat sätt, hvar
Sällskapets Bestyrelse drager försorg;

vidare:

att premieringsnämden verkställer s
syner i juni månad samt genom de
diga ledamöternas försorg ingifver si
berättelser och förslag till Sällskapets B
relse så tidigt, eller senast inom septe
ber månads utgång, att förslaget till
utdelning hinner jämte Bestyrelsen
utlåtande deröfver föreläggas Sällskap
till slutligt afgörande vid november
plenum;

äfvensom

att åt Sällskapets Bestyrelse måtte öfver-
lemnas att, der så nödigt finnes, utfärda
instruktion för premieringsnämden, be-
stämma om dennas ersättande för rese-
kostnader, samt ordna öfriga detaljer,
hvarom Sällskapet icke med anledning
af detta betänkande fattat beslut.

6. För att minska Sällskapets kostnader
för besiktningsresorna och premieringsnäm-
dens besvär, samt för att undvika ett allt-
för stort tillströmmande på samma år af an-
sökningar om prisen för välskötta jordbruk,
anser Komitén premieringen böra företagas
distriktsvis, så att endast de inom ett be-
stämdt område bosatte jordbrukarene skulle
på samma år få täfla. Och då de medel,
som stå till Sällskapets förfogande för nu ifrå-
gavarande ändamål, torde höra till statsme-
del, anslagna att användas till denna lands-
dels fromma – enär ju af samma anslag lä-
nelandtbruksällskapen tilldelats motsvaran-
de bidrag till öfriga landsdelars nytta –,
anser komitén Åbo och Björneborgs län böra
för antydt ändamål delas i fem distrikt,
från hvilka i tur och ordning ansöknin-
gar om pris för välskötta jordbruk finge in-
gifvas under detta och närmaste fyra år; och
får komitén i sådant afseende föreslå:

att lägenhetsinnehafvare i nedannäm-
da distrikt finge täfla om K. Finska Hus-
hållningssällskapets pris för välskötta jord-
bruk i den ordning distrikten här upp-
räknas:

1sta distriktet: Loimijoki och Ulfsby

härader (1891);

2 dra distriktet: Tyrvis och Skalis h
der (1892);

3 dje distriktet: Halikko och Piikkis h
der (1893);

4 de distriktet: Masku härad samt
mo, Mietois och Lemo socknar af Wir
härad äfvensom Wehmo, Nykyrko, Let
och Pyhämaa socknar af Wehmo härad
(1894); och

5 te distriktet: Ålands härad samt
mito, Nagu, Korpo och Houtskär sockn
af Wirmo härad äfvensom Töfsala o
Gustafs socknar af Wehmo härad.

---

7. För Komitén återstår ännu att
ra sig rörande en omständighet, som
rördes vid Sällskapets plenum den 3 sist
november under diskussionen om före
gande ärende, nämligen frågan om d
tid efter hvilken en lägenhet, som blifvit
belönad, ånyo kunde uppträda och täfla
pris.

Om komiténs förslag att anordna pre
ringen distriktsvis äfvensom den projekte
distriktsindelningen varda af Sällskapet
kända, skulle premieringen återkomma
~~komma~~ till samma ort med fem års m
lantider; och anser Komitén att i allmän
tvänne sådana femårsperioder eller tio år
de förflyta, innan förnyad premiering
samma lägenhet kunde ega rum. Men
mitén ville dock göra undantag för såd
lägenheter, der på kort tid en mycket b
dande utveckling af jordbruket egt rum

så att desamma redan efter en femårsperiod
vore förtjänta af ett högre pris, än det förut er-
hållna. I sådana fall borde dock penninge-
pris utgifvas endast om de för året disponibla
premiemedlen icke i sin helhet åtginge till
pris åt första gången täflande. Efter tio eller
flere år åter skulle ingen annan inskränk-
ning i den fria täflan böra ega rum, än
att den som engång prisbelönats icke kunde
blifva det ånyo, om han ej befunnes förtjänt
af åtminstone samma pris som förut.

Beträffande föreliggande spörsmål föreslår
Komitén alltså slutligen:

att engång prisbelönad lägenhet icke
får ånyo täfla om pris, förr än efter tio
år, såvida ej stora förbättringar införts
och högre pris än det förut erhållna kan
densamma tilldömmas, i hvilket un-
dantagsfall förnyad prisbelöning kan ega
rum redan efter fem år, hvarvid dock de lägen-
heter, som första gången prisbelönas, ega företrä-
desrätt till penningeprisen;

samt

att äfven vid förnyad täflan efter tio år el-
ler längre tids förlopp en lägenhet måste, för
att kunna ånyo prisbelönas, tillerkännas åt-
minstone samma pris som den förut erhållit.

Åbo den 14 januari 1891.

På Komiténs vägnar:

Emil Rönnbäck

redning och förslag, huruvida bidragen till Enskilda Fonden från Sällskapets öfriga fonder numera kunde förminskas eller möjligen indragas; i anledning hvaraf Bestyrelsen afgifvit ett så lydande betänkande:

(Signum: "Påsk")

hvilket upplästes och utan diskussion till alla delar godkändes.

~~§~~: 4.

På förslag af Bestyrelsen beslöts att från den 1. ~~Novem~~ nästinstundande November under ytterligare två år framåt använda Thulinska fondens räntemedel till underhåll af extra elever vid jordbrukslärarverken i landet, enär erfarenheten förebragt talande skäl för medlens användande på omförmäldt sätt.

~~§~~: 5.

Af aflidne Kommerserådet A. W. Wahrens arfvingar Godsegaren John W. Wahren och Enkefru Häradshöfdingskan Sidonia Ståhlström, född Wahren, hade ~~Sällskapet~~ Hushållningssällskapet jemte gåfvobref af den 10. December 1890 fått emottaga en summa ~~af~~ stor femtusen mark, hvilket be-

lopp bemälde anfordringar, i enlighet med sin faderz i lifstiden uttalade önskan, donerat till Sällskapet med villkor att detsamma borde användas till upprätthållande af skuneskap i mjölkhushållning; hvilket Sällskapet till kännedom meddelades.

§: 6.

Enligt föredragningslistan borde härå till behandling följa Bestyrelsens förslag med anledning af verkställd inspektion af slöjdundervisningen uti den från Uhlmanska fonden understödda Harju folkskolan i Birkkala socken, men emedan Birkkala kommun vid kommunalstämma den 30. December 1890. beslutit att för nämnda skolas behof låta upprätthålla nytt slöjdrum, samt Direktionen för sagda skolan lofvat tillse att enligt slöjdundervisningen gjorda anordningar på bättre sätt än hittills, hade Bestyrelsen vid sammanträde den 25. i denna månad beslutit låta nämnda skola tillgodose för behållande det för slöjdundervisningens befrämjande ur Uhlmanska fonden sedermera de-

Justerat

Sign. Päär.

Betänkande

Vid Plenum den 5 November förlidet år, anmoddades Bestyrelsen för Finska Hushållningssällskapet att till Sällskapet inkomma med utlåtande och förslag, huruvida bidragen till Enskilda Fonder från Sällskapets öfriga Fonder numera kunde förminskas eller ock helt och hållet indragas.

Med anledning deraf har Bestyrelsen granskat Enskilda Fondens inkomster och utgifter och derunder funnit att någon nämnvärd minskning af de förra icke kan ega rum, utan att medföra allvarliga rubbningar i Sällskapets förvaltning och ekonomi hvarför en minskning eller indragning af något bidrag från annan fond måste på annat sätt ersättas.

De bidrag, som enligt nu gällande beslut öfverlåtas från andra fonder till Enskilda Fonden äro:

a) Bidrag till Husbygnad:

Från	Uhlmanska	Fonden	Fmp 800:—	
"	Bilmanska	"	" 200:—	
"	Soukanska	"	" 270:—	
"	Soukanska Lasarett	"	" 220:—	Fmp 1,490:—

b) Bidrag till Lagningskostnader:

Från	Uhlmanska	Fonden	Fmp 1,000:—	
"	Bilmanska	"	" 150:—	
"	Soukanska	"	" 200:—	Fmp 1,350:—

c) Bidrag till Bibliotheksafdelningar:

Från	Uhlmanska	Fonden	Fmp 40:—	
"	Bilmanska	"	" 20:—	
"	Soukanska	"	" 20:—	Fmp 80:—

d) Bidrag till lägna för Sällskapets slöjdskola:

Från	Uhlmanska	Fonden	Fmp 1000:—	Fmp 1,000:—

Fmp 3,920:—

Hvad då först arten af dessa bidrag beträffar anser Bestyrelsen bidragen till "belöningseffekter" icke numera vara motiverade, sedan de medaljer och hederstecken, som mot lösen utdelas för långvarig och trogen tjänst lemna Sällskapets Enskilda fond en inkomst, som öfverstiger kostnaden för deras anskaffande med ett större belopp, än det som åtminstone i regel åtgår till bekostande af de utmärkelser, hvilka utgifvas utan lösen. Summan af ifrågavarande bidrag är äfven så ringa, att de utan någon tvekan kunna för framtiden indragas.

Att åter Sällskapets Fonder, i mån af sina tillgångar, bidraga till "hushyra —" eller rättare godtgöra Enskilda Fonden för de hyresmedel, som frångå densamma genom att lokalerna i Sällskapets hus användas för Sällskapets egna ändamål, äfvensom till tryckningskostnader, anser Bestyrelsen vara alldeles riktigt och hafva samma skäl för sig, som att fonderna deltaga i aflönandet af Sällskapets tjänstemän. — Förstå vilkoret för dessa till Sällskapet donerade fonders användande så att de uppfylla sin bestämmelse är naturligtvis att Sällskapet kan existera och har en förvaltning, som tillfredsställande fungerar. Detta ligger i hvarje fonds intresse och af hvarje sådan bör derför rättvisligen kunna fordras en uppoffring för detta så att säga fasta underlag för Sällskapets verksamhet. Likaså är den offentlighet, som genom det tryckta ordet gifves åt Sällskapets verksamhet, ett gemensamt intresse för alla fonder, som följaktligen äfven gemensamt böra bestrida kostnaden derför.

Från nu antydd synpunkt har äfven Finska Hushållningssällskapet af ålder betraktat saken. Omedelbart efter det Ahlmanska donationen tillfallit Sällskapet och därmed förknippade omständigheter blifvit utredda, finner man att denna, liksom den andra fond — den Bilmarkska — Sällskapet då egde, deltog i aflönandet af Sällskapets sekreterare och vaktmästare och icke långt tid derefter eller 1815 beslöt Sällskapet att Ahlmanska Fonden skulle med 1/3 deltaga i "hyran för Sällskapets rum".

För belysande af den enligt Bestyrelsens förmenande riktiga uppfattning, Sällskapet i alla tider hyst uti föreliggande fråga, anser sig Bestyrelsen böra här meddela utdrag ur ett par pleni protokoll från Sällskapets ältsta tider.

Det ena är af den 17 april 1806, då fråga räckts om att Ahlmanska Fonden skulle deltaga i vaktmästarens aflöning. Dervid ansåg biskop Tengström att Ahlmanska fonden icke borde i denna aflöning deltaga, men om Sällskapet vore af annan mening, borde alla Sällskapets fonder deri deltaga. — Professor Wallenius ansåg statsanslagen till vaccinationens och potatesplanteringens främjande böra undantagas samt förenade sig i öfrigt med biskop Tengström.

Härefter lyder protokollet som följer: "Hr. Kammar Rådet Winter förklarade sig dernäst vara af mahanda tanka med hr. professor Wallenius, hvad vaccinations och potatesfonderna anginge, men deremot, hvad Ahlmanska och öfriga under Sällskapets förvaltning stälda fonder vidkom, kunde hr. Kammar Rådet för sin del icke finna det annat än högst billigt, att de fonder, som ökade Sällskapets utgifter, äfven borde dela samma förökning i utgifterna med Sällskapets Kassa, i proportion efter deras storlek och trodde hr. Kammar Rådet, att rättvisan deraf vore klar, om man besinnade att, i händelse så många donationer skulle göras, att deras förvaltning fordrade alldeles egna personers aflönande, kunde väl omöjligen Sällskapets kassa därmed belastas eller ens förmå att bära desamma.

Hr. Öfver Direktören Alfving förenade sig till alla delar med hr. Kammar Rådet Winter, men tillade att, i händelse Sällskapet antingen icke åtagit sig förvaltningen af Ahlmanska fonden, eller någon händelse annu skulle sätta Sällskapet ur stånd att förvaltningen deraf fortsätta, så kunde det väl aldrig blifva fråga derom, att icke de, som komma att deros besörja, gjorde sig af fonden ersättning för de utgifter, hvartill de för fondens räkning ansett sig nödgade.

Med hr. Öfver Direktören var Sällskapets Ordförande af alldeles enahanda tanka."

Härå var diskussionen afslutad och vid skedd ballotering blef den af Ordföranden samt hrr. Winter och Alfving förfäktade åsikten antagen såsom Sällskapets med 12 hvita kulor mot 5 svarta.

Det andra protokollet är för den 2 februari 1807, der §9. berör frågan om fondernas deltagande i Sekreterarens aflönande och är af följande lydelse:

"Sedermera företog Sällskapet slutliga afgörandet af de ämnen, som i Beredningsutskottets protokoll för den 17 sistlidna december förekommo, så vidt de skulle medhinnas; och fästade Sällskapet först sin uppmärksamhet vid Utskottets Utlåtande öfver det af Herr Majoren Baron Mannerheim den 1 i samma månad ingifna memorial rörande Sällskapets arbetsordning m. m., och som den 1sta punkten anginge reglering af Sällskapets första Sekreterares lön, så afträdde, under öfverläggningarne derom, Hr. Professor Radloff.

Utskottet hade, i anledning af det berörda Hr. Majoren Baron Mannerheims Memorial, och på de deri upptagna grunder, tillstyrkt, att Första Sekreterarens lön borde tillökas till 333 Rd 16 skr banko, för att dermedelst någorlunda sätta Sekreteraren i tillfälle, att uppoffra sin tid till Sällskapets tjänst, och ej vid första tillfälle se sig, för sin utkomst skull, varas nödsakad att söka en annan beställning: att alla under Sällskapets förvaltning omedelbart stående fonder, borde i samma aflöning deltaga: och att Andra Sekreterarelönen skulle komma att indragas, så snart dess nuvarande innehafvare funne skäl att samma beställning lemna.

Den första frågan härvid blef således, om Första Sekreterarens lön skulle, enligt Utskottets tillstyrkande och oberäknadt hvad Sällskapet såsom extra medel till ljus och ved, husrum o. s. v. funnit för godt att honom tillägga, ökas till 333 Rdr 16 skr banko: och lemnade, till denna fråga i hela sin vidd, Sällskapet ett odeladt och enhälligt bifall.

Den andra frågan blef om tillgångarna till samma aflöning; och förenade Sällskapet sig efter hållen öfverläggning deri, att Potatis och Vaccinations fonderna icke dervid skulle komma i någon beräkning; men att Propositionen, hvaröfver Ballotering borde försiggå, skulle uppställas sålunda: Den som bifaller, att den beslutna Sekreterare-lönen kommer att af Sällskapets enskilda medel till 2/5 eller 133 Rdr 16 skr, af Ahlmanska Donationsfonden äfven till 2/5 eller 133 Rdr 16 skr och af Bilmanska fonden till 1/5 eller 66 Rdr 32 skr allt bankomynt, utgöras, lägger hvit kula i den hvita dosan; hvaremot den, som icke dervid finner sig nöjd, med svart kula yrkar ändring i detta förslag.

Och anmärktes dervid, innan Ballotering en företogs, att, hvad Bilmarkska fonden anginge, kunde Sällskapet naturligtvis icke deraf disponera mer än hvad redan vore till andra Sekreterarens aflöning anslaget, innan Kongl. Majt i Nåder täckts tillägga Sällskapet full dispositionsrätt öfver samma medel och hvad åter Ahlmanska fonden vidkom, anmälte Hr. Professorn Pipping, såsom skattmästare, att Sällskapet så mycket mindre borde draga

i betänkande att låta densamma deltaga i Sekreterare-aflöningen som utom det, att den billigt vis borde betalas Sekreteraren för det ökade besvär den honom tillförpet, den åtföljs genom Sällskapets omtanke tillfallit i Sällskapets hand så förökad, att bolaget intresset på det ovanna öfverskottet, mångdubbelt svarade emot det bidrag till Sekreterare-Slönen, som nu blifvet projekteradt och hvarföfver således efter dess tanke Sällskapet med full rätt kunde disponera till ett sådanat ändamål.

Härefter förrättas balloteering, och fanns, sedan den försiggått, det Sällskapet tillhörligt bifallit den gjorda propositionen. Hvarföre Sällskapets Förstå Sekreterare kom härefter blifver som följer:

Af Sällskapets enskilda medel	R:dr	133: 16
Af Ahlmanska Donationsmedlen		133: 16
Af Bilmanska, sedan ofvanstående bifall vunnits		66: 32
eller Tillsammans Riksdr Banko		333: 16

Uti Sällskapets räkenskaper framgår att Sällskapet vid plenum den 1 juni 1815 beslöt, såsom redan anlydda, att Ahlmanska fonden skulle med ⅓ deltaga i "lagnar för Sällskapets rum", men sjelfva protokollet finnas icke mera. Bandet N:o 430 i Sällskapets arkiv slutar nämligen med protokollen för oktober 1813 och N:o 431 börjar med November 1816. Protokollen för den mellanliggande tiden gingo förlorade vid Åbo brand 1827, då även Sällskapets då egande stadsgård förstördes, hvarvid största delen af Sällskapets arkiv och bibliotek blef förgadt.

Innan Bestyrelsen öfvergår till en annan sida af den föreliggande frågan, vill Bestyrelsen i förbigående, med anledning af gjord anmärkning derom, att en alltför stor procent af Ahlmanska fondens räntemedel åtgingo till aflöningar

samt bidrag till Enskilda Fonden, framhålla till proportionen mellan utgiftstalens hela belopp och förenämnda utgifter varit ungefär densamma sedan i tidigare perioder såsom exempel vill Bestyrelsen anföra 1819 års räkenskaper för Ahlmanska fonden. — Samtliga utgifter utgjorde då 1,327 Riksdaler 4 sk. 4 runst. Svenskt banko. Deraf åtgick:

Enligt beslut 2 maj 1817 till Sekreterarens lön	R:dr	266: 32 —
Enligt dr:s tull skrifmaterialier åt densamma	"	33: 10 —
Enligt d:s till dr:n åt skattmästaren	"	5: 26: 8
Skattmästarens lön (enl. beslut af 16 sept. 1813)	"	22: 10. 8
⅓ af lagnar för Sfts rum	"	111: 36. 8.
	R:dr	439: 20. —

eller således en tredjedel af samma utgifter.

Bestyrelsen öfvergår nu till frågan, om de för närvarande utgående bidragen till huskyrka och teckningskostnader kunde och borde i afseende å tid eller annat belopp modifieras.

Härvid synes det som om bidraget från Ahlmanska Fonden till Sällskapets teckningskostnader vore proportionsvis nog högt och Kamplikten borde nedsättas till Sexhundrade (600) mark. Men sådant kan, såsom förut framhållits, icke ske, om ej Enskilda fonden gifva annat håll för ersättning för de 400 mf, som härigenom skulle tillgå fonden. — Och utöfvag härtill har Bestyrelsen kommit dels, att från Ahlmanska och Schartinska fonderna, hvilka härrättas icke lemnat något bidrag till Enskilda Fonden, skulle under rubriken "lagnabidrag" framdeles till Enskilda fonden öfverföras 200 mf från hvardera. Härvid anser sig

Bestyrelsen särskildt böra påminna om, att Scharlinska donationen mottogs af Sällskapet under de uttryckliga förbehåll, att bidrag till Sällskapets förvaltningskostnader derifrån finge utanordnas, då Sällskapet funne sådant af behofvet påkalladt.

Hvad slutligen det under en följd af år på grund af Sällskapets beslut från Ahlmanska fonden utbetalta hyresbidraget för Slöjdskolans lokal i Sällskapets hus beträffar, så kunna dessa hyresmedel numera, sedan ett tillräckligt slöjdanslag af allmänna medel stalts till Sällskapets förfogande, åtminstone tillsvidare öfverföras på detta anslag, från hvilket äfven hyran för skolans annex, som upphyrts i annan gård, utgår. Härigenom blefve ytterligare 1000 mk af Ahlmanska fondens räntemedel disponibla till andra ändamål.

På grund af hvad ofvanföre anförts, får Bestyrelsen alltså föreslå:

att de nu från Ahlmanska, Bilmarkska och Svahnska fonderna med resp. 40, 20 och 20 mark utgående bidragen till belöningseffekter indragas;

att Ahlmanska fondens bidrag till tryckningskostnader minskas från 1000 mk till 600 mk;

att Thulinska och Scharlinska fonderna framdeles bidraga till Sällskapets hushyra hvardera med 200 mk om året;

att hyran till Slöjdskolans lokal i Sällskapets hus framdeles erlägges från Slöjdanslaget med samma belopp eller 1000 mk som förut för ändamålet utanordnats från Ahlmanska fonden; samt

att förestående förändringar gälla från och med 1891 och sålunda böra observeras i Sällskapets budget för innevarande år.

Om Sällskapet godkänner hvad Bestyrelsen nu föreslagit komme sålunda

Enskilda Fondens inkomster att minskas med 80 mark;

Ahlmanska fondens bidrag till Enskilda fonden att minskas med 1440 mark;

Bilmarkska fondens bidrag att minskas med 20 mk;

Svahnska fondens bidrag att minskas med 20 mk

Thulinska fonden att påföras en stående utgift af 200 mark;

Scharlinska fonden att likaledes få en stående utgiftspost af 200 mk; samt

Slöjdanslagets utgifter för Slöjdskolan att ökas med 1000 mark.

Åbo den 25 februari 1891.

På Bestyrelsens vägnar:

E. Backmansson.

[signature]

Riktigheten af förestående afskrift intygar:

Åbo å K. F. Hushållningssällskapets Kansli den 25 febr. 1891.

Ex officio:

[signature]

viljade anslag samt tillika anhålla ej mindre att Ordföranden i Direktionen för skolan Herr Otto Thuneberg måtte, sedan omförmälda klöjdrum blifvit färdigt, måtte derom till Hushållningssällskapet inberätta, än att Folkskoleinspektorn i Tavastehus län Olai Wallin efter det han verkställt sedvanlig årsinspektion i anmodade skolan, måtte meddela Hushållningssällskapet på hvilken ståndpunkt klöjdundervisningen vid skolan befunne sig.

Wid sådan utgång af saken fick frågans behandling vid detta plenum förfalla.

§. 7.

Bestyrelsens förslag till reglemente för användandet af Statsanslaget af den 1. Maj 1861 under förflutet år, sådant sagda förslag finnes intaget i Bestyrelsens protokoll för den 25. i denna månad under §. 10, föredrages och godkändes samt skulle till Jordbruks-Expeditionen i Allerhögsta Senaten insändas.

§. 8.

Sällskapet till kännedom med-

delades innehållet af de redogörelser Bestyrelsen vid sammanträde den 25. innevarande Februari under §:11 och §:12 af protokollet uppgjort beträffande användandet under år 1890. af Jordbruks- och Slöjdanslagen.

§: 9.

Sällskapets budget för innevarande år, sådan densamma uppgjorts af Bestyrelsen vid sammanträdet den 25. i denna månad, godkändes ~~af Sällskapet~~ och förändrad af Sällskapet och intages här så lydande:

(Signum: "Budget.")

§: 10.

Härå föredrages det förslag till förändrade stadgar för Sällskapet, som uppgjorts af en för ändamålet tillsatt komité. Enär enligt de för Sällskapet nu gällande stadgar förslag till ändring af dessamma bör vid tvenne på hvarandra följande plena diskuteras och föras vid derpåföljande ~~ordinarie~~ plenum för till slutlig behandling upptagas ~~och afgöras~~ samt betänkan-

Sign. Budget.

Förslag till Stater

för

K. J. Hushållningssällskapets Fonder

År — 1891

Enskilda Fondens Stat

Tillgångar

1891 Jan 1	Sällskapets gård	82.500.	
	" lösegendom	13.000.	
	Oinflutna räntor	425.	
	Kontant i kassan	9.510 38	
	Tillg		105.435 38

Inkomster

Kassabeh[å]llning fr. år 1890	9.510 38	
Oinflutna räntor	425 -	9.935 38
Hyra fr. Ahlmanska fonden	800.	
d:o " Bilmarkska "	200.	
d:o " Svahnska "	270.	
d:o " Fr. Lasarette "	220.	
d:o " Thulinska "	200.	
d:o " Scharlinska "	200.	
Bidrag till teckningskostnaden från		
Ahlmanska fonden	600.	
Bilmarkska "	150.	
Svahnska "	200.	
Bidrag från Hisingerska fonden till		
utgivande af ekonomiska skrifter	240.	
Hyra för slöjdskolans lokal	1000.	
Inflytande bidragsutgifter	2400.	
" räntor	1500.	
Lösen för utmärkelsetecken	500.	8480.
Inc		18415 38

Utgifter

Aflöningar	860.	
Arfoden åt Bestyrelsen o Rev. komiss.	550.	
Gårdens underhåll och enera	1.300.	
Ved och lyse	1.000.	
Tryck och Bokbind. kostnader	3.000.	
Tidningar	200.	
Portpeng, halfva beloppet	300.	
Dejourering i museum	100.	
Diverse	1.000.	8.310.
Öfverskott		10.105 38
Exp		18415 38

Ahlmanska Fonds Stat

Grundfond	84.000.	
Förkofran	143.254 29	227.254 29
Inc		227.254 29

Kontra

15 skatteobl.	205.500.	
21 obligationer	7.575.	
Kemiska o. Frökontrollstationen	8.216 25	
Oinflutna räntor för år 1890	1430.	
Kassabeh[å]llning	7.533 04	227.254 29
Exp		227.254 29

Inkomster

Kassabeh[å]llning fr. år 1890	7.533 04	
Oinflutna räntor	1430.	8.963 04
Transp		8.963 04

Transp.			8963 01
Ränta å lån	10700		
dº . obligationer	200		
Statsanslag till kemiska stationen	3000		13900
	Tm		22863 01

Utgifter.

Aflöningar	2056	40	
Bidrag till skolorna i Kangasala, Birkala, Lempäälä, Ylöjärvi och Messuby, Teisko	2600		
Stipendiater i slöjdskolan	1000		
Bidrag till Enskilda Fonden	1400		
Anslag till kemiska stationen	3000		
dº . inventar. i dº	200		
Ambulatorisk mejeriskola i Ahlm: socken	700		
Diverse	500		11456 41
Öfverskott till bestridande af 1892 års utgifter			11406 60
	Tm		22863 01

Bilmarkska Fondens Stat

Grundfond	11400		
Förkofran	911	76	
	Tm		12311 76

Kontra.

Utestående lån	7800		
9 obligationer	4057	50	
Kontant i kassan	454	26	
	Tm		12311 76

Inkomster.

Kassabehållning fr. 1890			454 26
Ränta i lån	390		
Transp.	390		454 26
Ränta i obligationer	180		570
	Tm		1024 26

Utgifter.

Aflöningar	152	80	
Bidrag till Enskilda Fonden	350		502 80
Öfverskott			521 46
	Tm		1024 26

Svahnska Fondens Stat

Grundfond	10024		
Förkofran	29934	99	
	Tm		39958 99

Kontra.

Utestående lån	28200		
20 obligationer	9255		
Oinflutten ränta	120		
Kontant i kassan	2383	99	
	Tm		39958 99

Inkomster.

Kassabehållning fr. 1890	2383	99	
Oinflutten ränta	120		2503 99
Ränta i lån	1460		
dº . oblig.	415		1875
	Tm		4378 99

Utgifter.

Sjukhuset i Tavastehus	330	60	
Aflöningar	120		
Bidrag till Enskilda Fonden	470		920 60
Öfverskott			3458 39
	Tm		4378 99

Svahnska Lasarettsfonds Stat

Grundfond	5.840 .	
Förkofran	6.641 71	
	Tmf	12.481 71

Kontra

Utestående lån	8.500 .	
15 obligationer	3.379 28	
Kontant i kassan	602 43	
	Tmf	12.481 71

Inkomster

Kassabehållning fr 1890		602 43
Räntor å lån	480 .	
d° , obligationer	157 50	637 50
	Tmf	1.239 93

Utgifter

Tavastehus läns sjukhus	300 .	
Aflöningar	100 .	
Bidrag till Enskilda Fonden	220 .	620 .
Öfverskott		619 93
	Tmf	1.239 93

Thulinska Fondens Stat

Grundfond	32.000 .	
Förkofran	4.978 89	
	Tmf	36.978 89

Kontra

Utest. lån	31.920 .	
7 obligationer	3.287 50	
Kontant i kassan	1.771 39	
	Tmf	36.978 89

Inkomster

Kassabehållning fr 1890		1.771 39
Räntor å lån	1.616 .	
d° , obligationer	144 .	1.760 .
	Tmf	3.531 39

Utgifter

Aflöningar	120 .	
Bidrag till Enskilda Fonden	200 .	
Stipendiater i landtbruksläroverk	1.700	
Diverse	100 .	2.120 .
Öfverskott		1.411 39
	Tmf	3.531 39

Scharlinska Fondens Stat

Grundfond	20000 .	
Förkofran	24.767 75	
	Tmf	44.767 75

Kontra

Utestående lån	33.500 .	
29 obligationer	9.679 50	
Oinflutna räntor	1.565 .	
Kontant i kassan	23 25	
	Tmf	44.767 75

Inkomster

Kassabehållning fr 1890	23 25	
Oinflutna räntor	1.565 .	1.588 25
Räntor å lån	1.690 .	
d° , oblig.	436 50	2.126 50
	Tmf	3.714 75

Utgift

Bidrag till Enskilda Fonden	200 .	200 .
Öfverskott		3.514 75
	Tmf	3.714 75

Holmska Fondens Stat

Grundfond	1.000	.		
Förkofran	25	26		
	Tmj		1.025	26

Kontra

1 obligation	1.000	.		
Kontant	25	26		
	Tmj		1.025	26

Inkomster

Kassabehållning fr. 1890			25	26
Räuta å oblig			45	
	Tmj		70	26

Utgift

Premier åt slöjdare			45	.
Öfverskott			25	26
	Tmj		70	26

Hisingerska Fonds Stat

Grundfond	1.800	.		
Förkofran	2440	.		
	Tmj		4.240	.

Kontra

Utestående lån	4.000	.		
Kontant	240	.		
	Tmj		4.240	.

Inkomster

Kassabehållning fr. 1890	240	.		
Räuter å lån	240	.		
	Tmj		480	.

Utgift

Bidrag till Enskilda Fonden	240	.	240	.
Öfverskott			240	.
	Tmj		480	.

Statsfonden

Inkomst

Statsanslag för året	Tmj		4.928	80

Utgift

Afföningar åt tjänstemänner	Tmj		4.928	80

Anslaget af 1 Maj 1861

Inkomster

Kassabehållning fr. 1890			4.506	14
Statsanslag för året			5.000	.
	Tmj		9.506	14

Utgifter

Till utg. af en skrift om andelsmejerier	600	.		
Kvinliga trägårdselever	1.000	.		
Resestipendier åt mejerikor	2.000	.		
Föredrag i landtbruk	1.500	.		
Diverse	4.406	14		
	Tmj		9.506	14

Jordbruksanslaget

Inkomster

Kassabehållning fr. 1890			5.596	48
Statsanslag för året			8.000	.
	Tmj		13.596	48

Utgifter

Trägårdsmästarens aflöning	1.400	.		
Dmes reseräkningar m. m.	600	.		
Till Hofberlagsskolan	1.000	.		
Understöd åt landtbruksgillen	1.500	.		
Till utdelning af mejerikärl och andra uppmuntringar efter Bestyrelsens bestämmande	1.000	.		
Premier för välskötta jordbruk	3.000	.		
För med fonden afsedda ändamål	5.096	48		
	Tmj		13.596	48

Slöjdanslagen

Inkomster

Kassabehållning fr. 1890		6.534 82
Statsanslag för året		7.800 –
	Tmf	14.334 82

Utgifter

Aflöning åt föreståndarinnan för slöjdsk.		1.000 –
d:o lärarinnan i väfning		750 –
d:o timlärarinnorna		1.000 –
Ved och lyse		600 –
Hyra för skollokaler		2.000 –
Inventarier i slöjdskolan		500 –
Fruntimmersfören i Nystad		500 –
M. Ingmans slöjdskola		600 –
Träskomakarens aflöning och resor		700 –
Förlagslån åt slöjdidkare		500 –
Till öfriga med fonden afsedda ändamål		6.184 82
	Tmf	14.334 82

Länemejersks Aflön. fond

Inkomster

Kassabehållning fr. 1890		2.747 13
Statsanslag för året		2.000 –
	Tmf	4.747 13

Utgifter

Länemejerskornas aflöningar		1.000 –
Dnas reseräkningar m.m.		1.000 –
Dnas reseanslag		1.200 –
Diverse		1.547 13
	Tmf	4.747 13

Plogkarlens Aflön. fond

Inkomster

Kassabehållning fr. 1890		456 56
Statsanslag för året		1.800 –
	Tmf	2.256 56

Utgift

Plogenstruktörens aflöning		1.800 –
Öfverskott		456 56
	Tmf	2.256 56

Hofbeslagsskolfonden

Inkomster

Statsanslag för året		3.000 –
Från Jordbruksanslaget		1.000 –
	Tmf	4.000 –

Utgift

Till Hofbeslagsskolan	Tmf	4.000 –

Furuhjelmska Fonden

Inkomst

Kassabehållning fr. 1890	Tmf	120 60

Utgift

Till med fonden afsedda ändamål	Tmf	120 60

det nu för första gången förevar till åtgärd, kunde något beslut rörande förslaget icke fattas, utan skulle endast diskussion om detsamma ega rum.

Vid upplåtandet af förslaget gjordes vid nedannämnda paragrafer följande anmärkningar:

§:11. Med anledning deraf att från förslaget utlemnats bestämmingen om att Sällskapet firar sin årsfesthögtid den 1. November, framhöll Doktorn Sjöstrand att, om också nämnda dag visat sig mindre lämplig för jordbruksarbetare, så borde dock någon annan dag fastställas såsom Sällskapets årsdag.

Ordföranden Hofrättsrådet Björkman meddelade i anledning häraf, att komitén beslutit utlemna omförmälda bestämming, emedan den saknade hvarje praktisk betydelse.

Godsegaren Faber förenade sig med Doktorn Sjöstrand och föreslog att årsmötet måtte ega rum någon dag i senare hälften af November månad.

§:15. Gentemot komitéens för-

slag att plenum vore beslutfört, derest tio af Sällskapets ledamöter, Bestyrelsen oräknad, tillstädeskomma, förordade Doktorn Spoof att den uti nu gällande stadgar ingående bestämningen om ett minimiantal af tolf medlemmar måtte bibehållas, helst Sällskapets medlemsantal år för år ökats, så att man väl kunde antaga ~~att~~ plenum det oaktadt blefve ~~fulltaligt~~ beslutfört.

Ordföranden meddelade, att komiténs förslag tillkommit endast af det skäl, att tolf vore en så ojemn siffra, sedan man numera allmänt öfvergått från dussinräkningen till decimalsystemet.

~~§~~:21. I anledning af komiténs förslag att valsedlar finge före valtillfället under förseglad omslag insändas, förordade Doktorn Spoof att valsedlar jemväl borde få vid början af plenum genom annan person inlemnas.

~~§~~:27. Beträffande komiténs förslag att jordbruket, mejerihandteringen och lagfarenheten

Pl. 27/2 92.
4.

borde inom Sällskapets bestyrelse representeras af fackmän, hemstälde Doktorn Spoof, huruvida icke handeln och öfriga näringar framdeles liksom hittills ~~borde~~ skulle ansesega den betydelse, att en representant för dem äfven borde finnas i bestyrelsen.

Sekreteraren Herr Rönnbäck hänvisade till §:33. uti ~~nu~~ förslaget, der det stadgades, att bestyrelsen, då ärende förekom, hvilket erfordrade mångsidigare eller specielare insikter än dem bestyrelsen kunde förfoga öfver, egde rätt att sig till förstärkning inkalla en eller flere experter, hvilka uti slikt ärende egde rösträtt jemte bestyrelsen.

Doktorn Spoof ansåg det oaktadt, att uti ~~förslaget~~ de nya liksom i de nu gällande stadgarna borde uttryckligen bestämmas, att en representant för handel och näringar borde finnas inom bestyrelsen.

~~§~~:38. Med anledning af det uti denna §: ingående stadgandet föreslog Doktorn Spoof, understödd af Forstmästaren von Haartman, att samtliga

å denna ort utkommande tidningar borde berättigas att å Sällskapets kansli under Sekreterarens uppsigt få del af bestyrelsens beslut och åtgärder uti frågor af större vigt ~~och~~ eller allmännare intresse äfvensom att Sekreteraren måtte bemyndigas att, då frågor af omförmäld beskaffenhet förevarit till behandling, derom per telefon underrätta redaktionerna för respektive tidningar.

§:43. Vid denna §: gjorde Doktorn Spoof enahanda anmärkning, som vid §:21.

Widare föreslog Doktorn Spoof att i förslaget måtte införas ett tillägg af innehåll att mindre landtbruksällskap, hvilka sådant önskade, egde genom särskilda af dem utsedda officiela ombud deltaga i Sällskapets förhandlingar, hvilket, enligt Doktorn Spoofs tanke, komme att i väsentlig mon bidraga till en kraftigare vexelverkan emellan nämnda sällskap och Hushållningssällskapet.

Sekreteraren Herr Rönnbäck

påpekade att det icke kunde komma i fråga att några utom Sällskapet stående finge deltaga i afgörandet af Sällskapets enskilda angelägenheter såsom representanter för andra sällskap, då dessa icke utgjorde filialer af Hushållningssällskapet. Deremot kunde den af Doktorn Spoof önskade vexelverkan åstadkommas genom det uti §: 11. af förslaget omförmälda nya slag af plena, s. k. diskussionsplena, till hvilka jemväl andra än Sällskapets ledamöter kunde erhålla tillträde.

I anledning häraf föreslog Doktorn Spoof att uti stadgarna skulle införas en bestämning derom att filialer till Sällskapet finge bildas.

~~Efter det~~ Då någon talare icke vidare anmälte sig, förklarades diskussionen afslutad, och skulle omordade förslag till nya stadgar ~~för Sällskapet~~ tryckas och till Sällskapets samtliga medlemmar utdelas.

§: 11.

Sällskapet till kännedom meddelades: ~~att~~

a/ att bestyrelsen, på tillstyrkan af Direktionen för Ökonomiska Landtbruksinstitutet H. E. Lång, bifallit till Kopparfogden eleven ~~H. W.~~ August Mathias Tavinens ansökan att fortfarande, efter det han utdimitterats från nyssnämda institut, på vårt Fältskapets Thulinska stipendiat under innevarande vår, då han hade för afsigt att besöka någon kreatursuppfödare- eller mejeriskola;

b/ att Fältskapet ingått uppsägning som ständig medlem uti Ekonomiska Sällskapet i Finland; samt

c/ att sedan ambulatoriska mejeriskolan i de Uhlmanska socknarna numera upphört i verksamhet, det för skolans underhåll ur Uhlmanska fonden beviljade anslaget sjuhundra mark blifvit till skolans direktion utbetaldt.

§: 12.

På förslag af Bestyrelsen beslöt Fältskapet att, såsom ett tacksamhetsbetygande för de tjenster Landtbruksinspektorn vid Kongl. svenska Landtbruksakademien Charles Jacobson visat Hushållningssällskapet, tilldela Landtbruksinspektorn Jacobson Fältskapets mindre medalj i guld att bäras å bröstet.

§: 13.

På f i öfverensstämmelse med Bestyrelsens förslag och på de grunder, som finnas anförda i protokollet för den 25. i denna månad §: 28., tilldelades nedannämnde tjenstehjon följande utmärkelser för långvarig och trogen tjenst, nemligen:

a/ Fältskapets mindre silfver medalj:

1:o/ Handelsföreståndaren Samuel Lehtonen.
2:o/ Drengfogden Thomas Viilikainen.
3:o/ Drengfogden Ernst Gabriel Simonsson.
4:o/ Gårdsförvaltaren Anders Henriksson.
5:o/ Gårdsinspektorn Adolf Fälén.
6:o/ Byggmästaren Matts Eklblom.

b/ Fältskapets bronsmedalj:

1:o/ Drengen Salomon Välkki.
2:o/ Spannmålsdrengen Konstantin Nicklasson.
3:o/ Drengfogden Petter Sund.
4:o/ Drengen Johan Wilhelm Laaksonen.
5:o/ Betjenten Henrik Mattsson Räty.
6:o/ Spannmålskarlen Johan Wilhelm Henriksson
7:o/ Korstensmejeriets lärling Viktor Koskinen.

c/ Fältskapets hederstecken:

1:o/ Tjenstejungfrun Maria Kristina Sjöblom.
2:o/ Tjenarinnan Katarina Michailowna Talgonina.

3°/ Dejan Gustava Thomasdotter
4°/ Hushållerskan Hedvig Lovisa Lindqvist.

d/ Inskription å värdeföremål:

1°/ Tigan Maria Johansdotter (Silfverur.)

§: 14.

Wid härå med slutna sedlar anstäldt val af viceordförande i Sällskapet och ordförande i Bestyrelsen under innevarande år i stället för aflidne Grefve Carl Armfelt blef Politieborgmästaren Ferdinand Juselius med sexton röster härtill utsedd, hvarhos tre röster tillföllo Hofrättsvicepresidenten Ithimaeus.

§: 15.

Emedan Borgmästaren Juselius varit medlem i Bestyrelsen, skreds till val af en ny medlem i hans ställe, hvarvid Possessionaten Axel Wirzenius, från Loimijoki, blef med sexton röster dertill utsedd. Dess utom tillföll Possessionaten Marjalin en röst.

§: 16.

Följande vid senaste plenum föreslagna personer blefvo inkallade till ledamöter i Sällskapet, nemligen:

10. 1°/ Kyrkoherden K. E. Calonius, Kristian Emanuel i Pyhäjärvi socken af Wiborgs län,
2°/ Kronolänsmannen Gustaf Edvard G. E. Forss i d°,
3°/ Kapellanen Karl Wilhelm K. W. Brummer i d°,
4°/ Handlanden Juho Lallukka i Keksholm,
5°/ Bataljonsläkaren, Hofrådet Ferdinand Wahlberg i Helsingfors,
6°/ Godsegaren Carl Wilhelm Bruncrona i Tenala,
7°/ Godsegaren, Professor Selim Lemström i Helsingfors,
8°/ Friherre Hjalmar von Troil i Pojo,
9°/ Godsegaren, Kronolänsmannen Richard Lemström i Tenala,
10°/ Godsegaren, Kronolänsmannen Ernst Schalien i Kimito,
11°/ Borgmästaren Björn Schauman i Ekenäs,
12°/ Lektorn Mikael Lindén i Ekenäs,
13°/ Redaktören Niilo Liakka i Åbo,
14°/ Kronofogden Karl Johan Palin i Pargas,
15°/ Godsegaren, Kapten Frans Viktor Fagerroos å Muddais i Pargas,
16°/ Landthushållaren Karl Gustaf Segerström i samma socken,
17°/ Nämndemannen Gustaf Ilpois i St Karins, samt
18°/ Agronomen Rudolf Dahl i Elimä.

§: 17.

Förslag till nya ledamöter i Sällskapet hade inkommit från ombudsmännen i nedannamnda distrikt, hvilka i sådant afseende föreslå:

27/2 91. 19.

Omludemannen i 7de distriktet:
1:o/ Brukseg. Johan Häggman å Pahois bruk i Kides socken och
2:o/ Brukesförvaltaren, Filosofie magistern Axel Renvall å Mölkö jernbruk i Ilomants s:n,
Omludemannen i 36. distriktet:
3:o/ Godseg. Viceh.domh. Rudolf Jäck i Wiitasaari socken och
4:o/ Bonden Johan Korhonen i d:o,
Omludemannen i 11te distriktet:
5:o/ Apotekaren Godseg. och Kommunalrådet Oskar Hedlund i Nystott,
6:o/ Brännerieg. Kjökaptenen Anders Emil Nyman i d:o,
7:o/ Handl. Sågverksegaren och Landtbrukaren Anders Ruuvinen i d:o och
8:o/ Godseg. Viceh.domh. Elias Lopanen i d:o,
9:o/ Kapellanen Juho Jalkanen i Säämingе socken,
10:o/ Godsegarinnan Enkefru Majorskan Natali Tavaststjerna i d:o,
11:o/ Landtbrukaren Gustaf Pälkäinen i d:o,
12:o/ ~~Egendoms~~ Godseg. Kronofogden Gustaf Adolf Helsing i Rantasalmi socken,
13:o/ Godseg. Otto Gummerus i d:o,
14:o/ Godseg. Jernbruksdisponenten Alfred Lundgren i d:o,
15:o/ Postinnan Selma Rönnholm i Jorois socken,
16:o/ Provinciallläkaren Lennart Steinhauer i d:o,
17:o/ Godseg. Landshamnemn Theodor Järnefelt i d:o,
18:o/ Godseg. Häradshöfdingen Immanuel Renvall i Piekåmäki s:n,
19:o/ Landtbrukaren Sågverksegaren Antti Pulkkinen i Enonkoski kapell.
Dessutom förestodo vid plenum följande personer till nya ledamöter:
20:o/ Vicekonsuln Hugo Rosenlew i Björneborg,
21:o/ Stadsläkaren, Medicinelicentiaten Ernst Schildt i d:o,
22:o/ Handl. Handlanden K. E. Blomberg i Åbo,
23:o/ Hofrättsnotarien August Mauritz Procopé i d:o samt
24:o/ Undertecknaren tjenstförrättande Sekreterare

~~8~~ 18.

Att justera dagens protokoll utsågos Polismästaren, Kollegiidkassören Granström, Doktorn Sjoos och Hofrättsexpeditionschefen Tallet.

In fidem
Axel Ahlenius

Justeradt och godkändt
Axel R. Sjoos. Erik Gabriel Granström.
Carl Henr. Tallet

R. 27/k 92.
6.

År 1891 den 5 Juni sammanträdde K. F. Hushållningssällskapet, hvarvid tillstädeskommo Sällskapets ordförande, hofrättsrådet Björkman, Bestyrelsens ordförande, borgmästar Juselius Bestyrelse ledamoten assessor Backmansson, äfvensom handlanden Jacobson, trädgårdsmästaren Gauffin, handlanden Julius Österblad, bonden Stpors, handlanden Hoffstedt, medicinedoktorn Spoof, godsegaren Marjalin, domkapitels notarien Malmgren, agronomen Reuter, bankdirektorn Forselius, kammarrådet Dahlen, räntmästaren Stenvik, landthushållaren Bremer, Sällskapets kamrerare, direktorn Svehla samt underskrifven sekreterare.

§ 1.

Sedan ordföranden förklarat plenum öppnadt, upplästes följande från Kejserliga Senaten ankomna skrifvelser:

a) från Jordbruks Expeditionen af den 26 februari med tillkännagifvande att K. Senaten till Bestyrelsens förfogande stäbt ett anslag af 1000 mark, för att användas till uppköp af utländsk potatis af härdiga och rikt gifvande sorter, passliga för våra kulturförhållanden, för att derefter i mindre

partier af högst 5 kopior utfärdas till jordbruka-
re inom Sällskapets verksamhetskrets.

Sekreteraren meddelade i anledning af
denna skrifvelse, att större partier olika
slag utsädespotatis blifvit uppköpta i utlandet
samt på sätt senaten föreskrifvit utdelade.

b) Från Jordbruks Expeditionen af den
16 april med underrättelse att K. Senaten
funnit godt Tilldela Sällskapet "Åbo trädgårdsför-
ening" ett understöd af 800 mark
om året.

c) Från samma Expedition af den 6
maj med anmodan till Bestyrelsen att ut-
arbeta förslag till ny instruktion för alle-
männa sysslopinstitutionen samt

d) Från samma Expedition af den
18 mars med anmodan till Bestyrelsen
att inkomma med utlåtande öfver ett af en
kommitté uppgjordt förslag till instruktion
och stat för en landtbruksstyrelse.

§ 2.

Revisionskommissionens berättelse för
1890 upplästes såsom:

Sign. Revision

och anmälte härvid sekreteraren att, enär
i berättelsen inga anmärkningar förekom-
mo, hade Bestyrelsen icke haft anledning
~~att~~ låta densamma till protokoll åtfölja
af något utlåtande från Bestyrelsens sida.

Sällskapet meddelade härå såväl
tjänstemännen som Bestyrelsen fullständ-
ig ansvarsfrihet för förlidet år 1890.

§ 3.

Till diskussion upptogs härå förslaget
till nya stadgar för Sällskapet.

Härvid föreslog hon Gaulin under-
stödd af hr Ståhl, att § 27 borde införas
bestämning derom, att förutom jord-
bruket, mejerihandteringen och trädgårdsskötseln bor-
de inom Bestyrelsen representeras af fack-
män och en medlemmarna i Bestyrelsen an-

Sign. Revision.

Revisionsberättelse:

Sedan undertecknade verkställdt den på oss an-
kommande granskning af K. T. Hushåll-
nings Sällskapets kamrerare upprättade räkenskaper för
år 1890, än ock af Bestyrelsens protokoller, Sällskapets diarier,
sekreterarens brefkonceptor och andra handlingar, få vi härom
nöjet afgifva följande:
att Sällskapets räkenskaper äro förda på ett utmärkt sätt;
att i Sällskapets vård befintliga skuldsedlar jämte å dem tecknade
borgesförbindelser samt hypotheker för lånen erbjuda tillräcklig
säkerhet; att Sällskapet tillhöriga obligationer och andra värdepapper
befinnas till antal och belopp öfverensstämma med den oss företedda
förteckningen öfver desamma; samt att Sällskapets angelägenheter blifvit
med omsorg, noggrannhet och skicklighet handhafda; hvarför
det för oss är en välkommen och grundad anledning att hos
Sällskapet förorda såväl Bestyrelsen som Sällskapets tjänstemän
till erhållande af full ansvarsfrihet för redogörelseåret 1890. Åbo
den 23 april 1891

Revisionskommissionen:

C. A. Dorpel. G. Kafstedt. R. Idestevik.

C. Fr. Lemmelöng

partier af högst 5 kappar utdelas till jordbrukare inom Sällskapets verkningskrets.

Sekreteraren meddelade i anledning af denna skrifvelse, att större partier olika slag utsädespotatis blifvit uppköpta i utlandet samt på sätt senaten föreskrifvit utdelade.

b) från Jordbruks Expeditionen af den 16 april med underrättelse att K. Senaten

Härvid föreslog hen Gauffin, understödd af hr Spoof, att i §. 27 borde införas bestämning derom, att förutom jordbruket, mejerihandteringen och lagfarenheten äfven industrin och trädgårdsskötseln borde inom Bestyrelsen representeras af fackmän och att medlemmarnes i Bestyrelsen antal i enlighet dermed blefve bestämdt till 6 i stället för 4.

Sällskapets sekreterare framhöll med anledning af förestående yrkande, att den för förslagets uppgörande tillsatta komitén ansett sig icke böra förorda ökandet af bestyrelsemedlemmarnes antal, utan i stället i §. 33 infört berättigande för Bestyrelsen att, då så erfordrades, tillkalla experter. Enligt de nugällande stadgarne borde visserligen handeln och industrin hafva sin representant inom Bestyrelsen, men sedan dessa stadgar uppgjorts, hade ifrågavarande närings grenar blifvit bl. a. genom tillsättande af en industristyrelse ~~i och med~~ ~~införande~~ representerade på ett helt annat sätt än förut varit fattet. Numera kunde de knapt nog anses höra till Sällskapets ordinarie syftemål, hvarför äfven i förslagets §. 1 införts beträffande dem orden "såvidt ske kan." Under de senaste årtiondena hade äfven endast ett försvinnande litet antal hithörande frågor förevarit till behandling inom Bestyrelsen och hade komitén derför ansett det leda till lika säkra resultat, att (då så erfordrades) Bestyrelsen lemnades rättighet att förstärka sig genom

tillkallade experter, som i dessa frågor egde beslutanderätt. Vad åter trädgårdsskötseln beträffade, så ~~voro~~ / dess intressen så nära förbundna med jordbrukets, att denna näringsgren rörande frågor, som kunde komma till Bestyrelsens handläggning, i allmänhet borde kunna bedömas äfven af dess specialister; och i specialfrågor kände experter af Bestyrelsen tillkallas. I fall alla näringsgrenar erhölle sin särskilda representant i Bestyrelsen, komme denna att blifva alltför stor.

H. Proof anmärkte, att förslagets A. 1 ännu icke vore definitift antagen och således ännu kunde ändras, samt hemställde huruvida det vore nödvändigt, att lagfarenheten vore f. särskildt representerad inom Bestyrelsen.

Ordföranden upplyste, att en juvenil ansetts icke kunna tillvaras i Bestyrelsen emedan Sällskapet disponerade öfver stora fonder för hvilkas förvaltning juridiskt bildad person tillbörde ständigt erfordrades.

— Beträffande A. 40 föreslog H. Reuter en redaktionsändring sålunda att början af andra meningen skulle lyda: "Kommissionen äger äfven emot sig ordförande." —

— Likaså föreslog H. Reuter ~~A. 48~~ A. 47 att i fjerde meningen ordet "hvartill" skulle utbytas mot "hvilka".

— Frågan om tiden då den definitiva stadgefastningen af föreliggande förslag till nya stadgar skulle äga rum uppföstes af hen Proof genom yrkande att för sådant ändamål plenum

skulle hållas redan i september, så att de nya stadgarne kunde tillämpas vid de val af Sällskapets funktionärer för nästkommande år, hvilka komma att anställas vid plenum den 1 november.

Sekreteraren framhöll, att det alltid visat sig svårt att på ordinarie ledamöters i beslutför antal, vid septemberplenum, då sådana någongång sammankallades, och då det icke torde lämpligt att ofvanstamma afgörandet af en så viktigt ärende åt ett så förtaktigt plenum, föreslog talaren att Sällskapets novembersammanträden, vid hvilket en mängd andra ärenden äfven komma på föredragningslistan, skulle för behandlingen af förslaget till stadgar anvisas på 8 à 10 dagar, i hvilket fall äfven Sällskapets ledamöter bland jordbrukarene, hvilka i allmänhet voro förhindrade att den 1 november inställa sig till plenum, blifve i tillfälle att deltaga i ärendets afgörande.

Ordföranden Brunnen föreslog, att det definitiva afgörandet af stadgarna måtte uppskjutas, tills institutionen för den blifvande landtbruksstyrelsen blifvit stadgefäst, på det att de nya stadgarna icke komme att försvåra den samverkan mellan Sällskapet och sagda styrelse, som sannolikt blifve erforderlig.

Sekreteraren framhöll att landtbruksstyrelsen antagligen icke komme till stånd förrän år 1893 och bifölls, att Sällskapet enligt nu gällande stadgar egde rätt att så länge uppskjuta ärendets slutliga afgörande. För öfrigt trodde talaren

att nödig samverkan med den blifvande landtbruksstyrelsen kunde äga rum oberoende af stadgarnes innehåll.

Hen Spoof anmärkte mot sekreteraren att, om valen af Sällskapets funktionärer förrättades, innan de nya stadgarne blifvit antagna, kunde det hända att en del af dem måste göras om, för den händelse t. ex. att antalet ledamöter i Bestyrelsen komme att blifva större än det nuvarande.

Sedan sekreteraren härå närmare preciserat sitt förslag sålunda, att äfven valen skulle företagas vid det ajournerade novemberplenum och de nya stadgarna därvid följas, frångick hen Spoof sitt förslag om sammankallande af ett septemberplenum; och kommer sålunda förslaget till nya stadgar att till slutligt afgörande företagas vid plenum den 1 november.

– På förslag af hen Spoof, och efter en kortare diskussion, beslöt Sällskapet genom ballotering, med 13 hvita kulor mot 4 svarta, att förslaget till de nya stadgarne skulle tryckas äfven på finska språket samt tillhandahållas Sällskapets finska talande ledamöter.

§ 4.

Från Landtbruksinspektören vid Svenska Landtbruksstyrelsen Charles Jacobson, som vid föregående plenum tilldelats Sällskapets mindre guldmedalj hade tacksägelsebref ankommit, hvilket upplästes, sålydande:

Sign: Charles.

§ 5.

Sällskapet till kännedom meddelades af Bestyrelsen:

a) att Bestyrelsen till Sällskapets representanter vid 17de allmänna Svenska Landt-

---

№ 163
1891.

Unk. den 2. Maj 1891.

Sign. Charles.

Till Kejserl. Finska Hushållningssällskapet.

Med Kejserl. Hushållningssällskapets skrifvelse af den 27 sistlidne februari har jag denne dag fått äran mottaga Kejserl. Sällskapets mindre medalj i guld att å bröstet bäras.

För den utmärkelse, hvarmed jag

att nödig samverkan med den blifvande landtbruksstyrelsen kunde äga rum oberoende af stadgarnes innehåll.

Hen Spoof anmärkte mot sekreteraren att, om valen af Sällskapets funktio-

sålunda blifvit hedrad, får jag härmed uttrycka min varma och vördsamma tacksamhet under den lifligt kända önskan att i någon mån kunna blifva det finska landtbruket till gagn. Stockholm den 25 april 1891.

Charles Jacobson

§ 5.

Sällskapet till kännedom meddelades af Bestyrelsen:

a) att Bestyrelsen till Sällskapets representanter vid 17de allmänna Svenska Landtbruksmötet i Göteborg utsett Sällskapets ordförande, hofrättsrådet W. Björkman samt Sällskapets sekreterare;

b) att Sällskapets väfskola komme att deltaga uti den blifvande slöjdutställningen i Willmanstrand med ett antal väfnader samt tvänne väfskolar, å hvilka tvänne af skolans elever komme att under utställningen utföra olika väfnader;

c) att Bestyrelsen tilldelat särskilda Landtbruksgillen anslag till de belopp, som finnas upptagna i §. 11 af Bestyrelsens protokoll för den 2 i denna månad, samt

d) de omständigheter rörande Sällskapets slöjdskola, hvilka omtalas i §. 18 af sistnämnda protokoll.

Slutligen förevisades exemplar af en sitaf Slöjdskolans föreståndarinna, fröken M. Tammelander, utgifven väfbok, hvaraf för Sällskapets räkning inlösts 150 ex., för att utdelas till afgående elever från Sällskapets väfskola, till andra väfskolor, föreningar för qvinlig slöjd o. s. v.

Med anledning af det först gjorda meddelandet anmärkte hen Bremer att Sällskapet vid tillfällen sådana som ifrågavarande icke såsom hittills borde representeras ändast af sina funktionärer, utan ~~äfven~~ också af större jordbrukare bland dess

(även från aflägsnare delar af landet)
sedamötet, i anledning hvarav sekreteraren upplyste att det vore vedertagen sed, att Sällskap, som hölles enligtmed till Landtbruks- och andra liknande möten, därvid representerades af sådana, hvilka faktiskt hörde till Sällskapets representation i egenskap af ledare uti Sällskapets angelägenheter, dessutom kunna några af landets mest framstående män på landtbrukets område att ett mötet i Göteborg föreslås Finland i egenskap af preliminär, hvarefter de på förslag af Sällskapets Bestyrelse blifvit kallade.

§ 6

På förslag af Bestyrelsen och på de skäl, som finnas angifna i § 28 af Bestyrelsens protokoll för den 2dre i denna månad, beslöt Sällskapet tilldela postkarlen Tomas Jonsson i Lerhult Sällskapets bronsmedalj för nedbörgelig förtjänst.

§ 7

I öfverensstämmelse med Bestyrelsens förslag och på de grunder som finnas anförda i protokollet för den 2 i denna månad § 93, tilldelades nedannämnde förtjänstfyra följande utmärkelser för långvarig och trogen tjänst, nämligen

A) Sällskapets silfvermedalj:
1. Kusken Carl Gustaf Berglund,
2. Gårdsfogden Anders Johan Ohman,

B) Sällskapets bronsmedalj:
1. Gårdssmeden Karl Johan Wallén,
2. Stalldrängen Adolf Fredrik Mast,
3. Stallbarnen Robert Modig,

4. Spannmästaregesällen Carl Gustaf Ekman,
5. David Simonsson,
6. Johan August Eriksson,
7. Alexander Ohman,
8. Karl Otto Stenander,
9. Gustaf Edvard Degerman,
10. Karl August Ahlberg,
11. Johan Wilhelmsson,
12. Fredrik Wilhelm Söderberg,
13. Anders Emil Degermark,
14. Drängfogden Gustaf Adolf Berkén,
15. Torparen Karl Adolf Hyvönen,
16. Drängen Gustaf Gabrielsson,
17. Trädgårdsmästaren Abraham Eriksson,
18. Trädgårdsmästaren Per Aug. Hasslé

C) Sällskapets Hedersdiplom i silfver:
1. Hofsnickaren Alexander Ohrmann,
2. Barnaföderskan Maria Wilh. Jonsberg,
3. Tjänarinnan Gustava Sofia Andrén,
4. Hushållerskan Johanna Sofia Holm,
5. Tjänarinnan Anna Ulrika Wahlfelt,
6. Tjänarinnan Charlotta Wilhelmina Bäckman,
7. Tjänarinnan Wilhelmina Mattsdotter,

D) Skrifvelser å värdefföremål:
1. Hushållerskan Sofia Adolfina Grönberg,
(guldarmband i etui)
2. Barnsköterskan Amanda Sofia Grönlund,
3. Skogvaktaren Amanda Wilh. Lindholm,
4. Utbetsfogden Elias August Eliasson,
5. Trädgårdsmästaren Alexander Grönholm,
6. Skytten Johan Fredrik Mattsson,
7. Utgårdsfogden Hemmet Viktor Helenius,
8. Skjutsaren Emanuel Johansson,
(samtliga 8 dessa silfvermedaljer i etui)

9) Stolduängen Emland Hiltonen
10) Stolduängen Karl Karlsson
(Lägga dessa 2 dess Fastrådes i stället)

§ 8.

Följande vid senaste plenum föreslagna personer blefvo inkallade till ledamöter i Sällskapet nämligen:

1. Bruksegaren Johan Haggman å Pukos bruk i Ikalis socken,
2. Bruksförvaltaren, Filosofiemagistern Ossian Berner å Mörttö jernbruk i Ulcaborgs s:n,
3. Godsegaren, Vicehäradshöfdingen Rudolf Jack i Wittasaari socken,
4. Bonden Johan Markanen i d:o,
5. Apotekaren, Godsegaren och Kommunalrådet Oskar Hedlund i Nystadt,
6. Brännerigaren, Fältkaptenen Anders Emil Nygrån i d:o,
7. Handlanden, Sågverksegaren och Landtbrukaren Anders Ahrenberg i d:o,
8. Godsegaren, Vicehäradshöfdingen Elias Stjernvall i d:o,
9. Kapellanen Juho Jalkanen i Säämingo socken,
10. Godsegarinnan, Enkefru Majorskan Natalia Tawastjerna i d:o,
11. Landtbrukaren Gustaf Puttonen,
12. Godsegaren, Bokhållaren Gustaf Adolf Helsing i Rantasalmi socken,
13. Godsegaren Otto Gummerus i d:o,
14. Godsegaren, Jernvägsdirektionsledamoten Alfred Lundgren i d:o,
15. Prosten Johan Rönnholm i Jaroslavl socken,
16. Provinsialläkaren Leonard Stenhjelm i d:o,
17. Godsegaren, Landskamreren Theodor Tornhjelm i d:o,
18. Godsegaren, Häradshöfdingen Immanuel Berner i Pitkäranta,
19. Landtbrukaren, Sågverksegaren Gustaf Pulkkinen i Ekbomkoski kapell,
20. Fabrikanten Hugo Rosenlew i Björneborg,
21. Stadsläkaren, Medicinedicentiaten Ernst Schildt i d:o,
22. Handlanden K. E. Blomberg i d:o,
23. Hofrättsnotarien August Mauritz Boccafé i d:o, samt
24. Hofrättsauskultanten, Vicehäradshöfdingen Axel Ahlström.

§ 9.

Föreslog Sekr. uti ny ledamot i Sällskapet hade inkommit fyra ombudsmannaförslag i 34 de. skrifvelser, hvilka i sådant afseende föreslog:

1) Bruksförvaltaren August Andersin å Fiskars Trädgårdsgård i Raseborgs Domsaga föreslog vid plenum följande personer till nya ledamöter:

2) Hofrättskanslisten Alland Hildén i Åbo,
3) Hofrättskanslisten Karl Malin i Åbo,
4) Medicinedoktoren Karl Stenbäck i Åbo,
5) Referendarie Protokollssekreteraren, Godsegaren Waldemar Ekroos å Brinkkala & Kakskerta,
6) Fil. Doktorn vid generalguvernörskansliet, Öfverste Theodor Frithiof Bildfelt i Helsingfors,

7. Redaktören Arthur Reinhold Trenckel i Helsingfors,

8) Bankdirektorn Otto Stenroth i d:o,

9. Godsegaren, Kaptenen August Abraham Fellman i d:o,

10. Senatskanslisten Carl Anton Reinhold Ludvig Cronstedt i d:o,

11. Filosofiedoktorn Rafael Hertzberg i d:o,

12. Referendariesekreteraren Fredrik Immanuël Palmroth i d:o,

13. Guvernören, Fil. mag. Johannes Gripenberg i St. Michel,

14. Medicinedoktorn Otto Immanuel Appelberg i Kotka,

15. Borgmästaren Oskar August Backman i d:o,

16. Hofrätts~~assessorn~~ rådet Axel Johan Alfons Spåre i Wiborg,

17. Kamreraren Johan Pelkonen i Wittmanstrand,

18. Borgmästaren Carl Gustaf Berg i Sordavala,

19. Klockaren Carl Henrik Teittonen i d:o,

20. Godsegaren Felix Randelin å Huhkola i Hvittis,

21. Apothekaren Johan Ludvig Malmlund i Nystad,

22. Disponenten Hugo Sölfverarn i Wasa,

Utgår, emedan förut ledamot i Sällskapet. 23. Kontraktsprosten Frans Viktor Sandelin i Malaks,

24. Prosten Henrik Edvard Schroderus i Suonenjoki,

25. Jordbrukaren Gustaf Kiipula i Jarrakkala, samt

Pl. 5/6 92
4.

26. Jordbrukaren Alfred Danielson i Lukanko.

§ 10.

Att justera dagens protokoll utsågos, handlanden Hoffstedt samt agronomerna Reuter och Bremer.

In fidem:

Ulst Rönnbäck

Justeradt:

Uno Bremer. Arnor Reuter

A. Hoffstedt

År 1891 den 2 November sammanträdde K. F. Hushållnings-Sällskapet, hvarvid tillstädeskommo Sällskapets ordförande, hofrättsrådet Björkman, Bestyrelsens ordförande, borgmästaren Juselius, Bestyrelsens ledamöter assessorn Backmansson och godsegaren Hedenberg, äfvensom krigskommissarien Uggla, kammarrådet Dahlén, godsegaren Marjalin, trädgårdsmästaren Gauffin, fabrikanten Jönsson, godsegaren Rosenberg, landtbrukaren Hallmén-Tiintilä, handlanden Hoffstedt, godsegaren Faber, lyceirektorn Arrhenius, landtbrukaren Segerström, hofrättspresidenten von Hellens, godsegaren Alléen, domkapitelsnotarien Malmgren, godsegaren Rettig, räntmästaren Stenvik, medicinedoktorn Spoof, assessorn Granström, hofrättsnotarien Juselius, godsegaren löjtnant Aminoff, lektorn doktorn Johnsson, agronomen Reuter, medicinedoktorn Hahl, veterinärläkaren Fabritius, hofrättsassessorn Tenlén, hofrätts~~kanslisten~~ notarien Tollet, Sällskapets kamrerare hr Svehla samt undertecknad sekreterare.

§ 1.

Sedan ordföranden förklarat plenum öppnadt, upplästes följande från K. Senaten till Bestyrelsen ankomna skrifvelser nämligen:

a) från Jordbruks Expeditionen af den 29 maj med bevittnande för Sällskapets bestyrelse att ur Sällskapets statsanslag för innevarande år

åt ploginstruktören G. Wallgren utgifva ett resestöd af 400 ℳ, för att sätta honom i tillfälle att besöka 17de allmänna svenska landtbruksmötet i Göteborg såvensom andra orter för inhämtande af nya rön och erfarenheter rörande jordbruket.

Härvid anmäldes att ploginstruktören Wallgren förliden sommar företagit den resa, hvartill honom genom förenämnda skrifvelse beviljats resestöd.

b) Från Jordbruks Expeditionen af den 4 Juni med anmodan att inom utgången af innevarande år till Jordbruks Expeditionen insända förslag till öfverläggningsämnen vid det 10de allmänna finska landtbruksmötet, som kommer att hållas i Wasa år 1893.

c) Från Jordbruks Expeditionen af den 17 Juni med tillkännagifvande, i anledning af Bestyrelsens därom gjorda förfrågan, att det förslag till ny instruktion för allmänna ploglaget, hvarmed Bestyrelsen anmodats till Jordbruks Expeditionen inkomma, vore afsedt att utarbetas i sådant syfte, att den allmänna ploglagens ändamålsenlighet komme att i huvudsak öfverensstämma med den verksamhet, ploginstruktören Wallgren under senare tid praktiskt utöfvat.

Härvid meddelades att Bestyrelsen förut arbetande af förslag till förenämnda instruktion tillsatt en komité, bestående af Hushållningssällskapets sekreterare såsom ordförande, godsegaren A. Virzenius och agronomen Arno Reuter såsom ledamöter samt forstmästaren v. Haartman och godsegaren Marjalin såsom suppleanter.

d) Från Jordbruks Expeditionen af den 7 Oktober med underrättelse att senaten funnit godt bifalla Bestyrelsens hemställan om ökandet af elevantalet vid Viurila-Mustamäki mejeriskola från 8 till 9 under nästkommande läsår samt därefter till 10.

e) Från Kammar Expeditionen af den 20 Oktober med 200 exkl. af en ströskrift på finska språket om svedjebruk, för att genom Bestyrelsens försorg spridas företrädesvis i de delar af landet där svedjebruk allmännare bedrifves.

Exemplar af förenämnde skrift funnos vid plenum framlagda.

Genom remissresolutioner hade senaten dessutom infordrat Bestyrelsens utlåtanden i nedanmälda frågor:

1) om inrättande af en Landtbruksskola i Tavastland;

2) angående en ansökan om mejerilån, hvartill Bestyrelsen tillstyrkt bifall;

3) om anslag till Letala slöjdskola, hvilket Bestyrelsen äfven tillstyrkt, och om stadgar för samma skola, uti hvilka Bestyrelsen föreslagit särskilda förändringar;

4) rörande guvernörens i Kuopio län framställning om anslag till bekostande af ett landtbruks tillhang till någon tidning i Kuopio län, hvilken framställning af Bestyrelsen afstyrkts i den form den blifvit gjord, eller att anslaget blefve tilldeladt guvernören personligen för att af honom för ändamålet disponeras;

5) om ett förslag till inrättande af en kreatur- och ystareskola å Harjus jordbruksskolegenhet, hvilket förslag äfven af Bestyrelsen afstyrkts, samt

6) beträffande guvernörens i Åbo och Björneborgs läns framställning om C. J. Lindholms fortfarande anställande såsom biträdande länsagronom på Åland, hvartill Be-

styrelsen tillstyrkt bifall.

§ 2.

Bestyrelsens förslag rörande ämnet för afhandlingen i 1893 års almanack föredrogs härå. Med anledning af att Bestyrelsen alternativt föreslagit "Om potatis och dess odling" eller "Om växternas sjukdomar", men förordat det förstnämnda ämnet, beslöt Sällskapet, efter det doktorn Spoof förordat Bestyrelsens senare alternativ samt Sällskapets sekreterare föreslagit att valet mellan de båda alternativen måtte öfverlemnas åt Bestyrelsen och göras berorende af lämpligheten hos de författare, som för hvardera ämnet kunde erhållas, att godkänna detta sekreterarens förslag, dock således att författare främst borde sökas för det af Bestyrelsen förordade ämnet.

§ 3.

Med bifall till Bestyrelsens i dess protokoll för den 30 sistlidne Oktober § 6 upptagna förslag till användande af Holmska fondens nu disponibla räntemedel, beslöt Sällskapet tilldela slöjdidkerskan Rebecka Karjalainen i Hankasalmi socken ett premium af 20 ℔ och bleckslagaren Juho Jäntti i Wesanto kapell ett premium af 25 ℔, det senare i form af lifräntеinsats för Jänttis son Yrjö Edvard.

§ 4

Då härefter frågan om utdelande af pris för välskötta jordbruk föredrogs, upplästes i sådant afseende § 7 i Bestyrelsens protokoll för den 30 Oktober jämte de däri intagna protokollen rörande premieringsnämndens synesförrättningar å Marttila hemman i Kauvatsa kapell samt Sippola egendom i Björneborgs landsförsamling; och beslöt Sällskapet efter en kortare öfverläggning att i öfverensstämmelse med Bestyrelsens förslag tilldela bonden Viktor Marttila ett andra pris af 250 ℔ jämte diplom, hvaremot intet pris tillerkändes egarinnan af Sippola gård, fröken Josefina Tengren.

§ 5.

Härå föredrogs en framställning af Bestyrelsen om att använda medel ur A. W. Wahrens donation till inköp af förlagsrätten till en af doktor Göta Grotenfelt utarbetad skrift "Om hållbarheten hos helmjölk, grädde, och skummjölk och smör", och upplästes i afseende å förslagets motivering § 10 af Bestyrelsens protokoll för den 30 sistlidne oktober. Bestyrelsens framställning godkändes i sin helhet.

§ 6.

Bestyrelsen anmälte att Sällskapets vaktmästare d. G. A. Fredriksson, anhållit om löneförhöjning från 800 till 1,100 ℔ om året, samt tillstyrkte bifall till ansökningen på de grunder, som finnas angifna i § 8 af Bestyrelsens protokoll för den 30 förlidne oktober. Framställningen blef af Sällskapet bifallen och skulle löne-tillskottet utgå på sätt och från de fonder Bestyrelsen, i sjunde paragraf i dess protokoll, föreslagit från och med år 1892.

§ 7.

Bestyrelsen meddelade att doktor Göta Grotenfelt, hvilken, enligt hvad förut blifvit för Sällskapet anmält, åtagit sig att för Sällskapets räkning utarbeta en skrift om andelsmejerier, numera på grund af tvistande tid återtagit sitt löfte; och hade Bestyrelsen med anledning däraf vidtalat statsmejeristen A. von Wright, hvilken äfven förklarat sig villig att under vintrens lopp utarbeta en

skrift ~~till~~ i förenämnda ämne.

§ 8.

Bestyrelsen meddelade vidare:

a) att till ombudsman i 30:de distriktet efter numera domprosten G. Dahlberg härstädes utsetts löjtnanten N. Etholén i Lampis;

b) att ~~Sällskapet~~ följande landtmannagillen under innevarande år erhållit bidrag från Sällskapets fonder, nämligen: Wesilaks och Lempäla gille 200 ₰, Birkkala och Ylöjärvi gille 200 ₰, Marttilan Kunnallisseura 200 ₰, Halikko och Angelniemi gille 175 ₰, Reso gille 150 ₰, Piikkis hushållsförening 150 ₰ samt Hirvensalo husbondeförening 100 ₰;

c) att N:o 14 af Sällskapets "Kirjaisia kansalle" utkommit och innehöll en bearbetad öfversättning af en i Sverige af professor Hjalmar Nathorst utgifven skrift "Om kalisalternas användande", samt

d) om de åtgärder Bestyrelsen vidtagit för att medelst kringsändande af frågoformulär erhålla uppgifter rörande ängsmaskens härjningar under förliden sommar.

§ 9.

På förslag af Bestyrelsen och på de skäl som finnas angifna i § 15 af Bestyrelsens protokoll för den 30 Oktober, beslöt Sällskapet till dela nedannämde personer mindre silfvermedalj för landtmannaidoghet och annan medborgerlig förtjenst, nämligen:

1. Bonden och kyrkovärden Erik Viktor Jansson i Sattvik,

2. Torparen å Mustiala landtbruks- och mejeriinstitut Jaakko Wuolte, samt

3. Torparen vid samma institut Johan Henrik Willberg-Sahuri.

§ 10.

I öfverensstämmelse med Bestyrelsens förslag och på de grunder som finnas anförda i protokollet för den 30 Oktober § 17, tilldelades nedanuppräknade tjänstehjon följande utmärkelser för långvarig och trogen tjänst, nämligen:

a) Sällskapets mindre silfvermedalj:

1. Smedsmästaren Jakob Stenholm,
2. Gårdsfogden Johan Kandolin, samt
3. Gårdsfogden Karl Viktor Thomasson.

b) Sällskapets brons medalj:

1. Gårdsfogden Johan Andersson,
2. Fogden Johan Fredrik Fredriksson, samt

Sign. Stagdar.

Förslag

till

Förändrade Stadgar

för

Kejserliga Finska Hushållningssällskapet.

Åbo,
Åbo Tidnings Tryckeri-Aktiebolag, 1891.

...rstecken:
...onen,
... Tulliainen
...
...
...ärinen,
...
...tlund,
... Bothas,
... Miettinen,
... Berglund, samt
...

...eföremål:
...ip. å silfverur)
...on (Inskrip. å silfverur)
...skrip. å silfvermatsked)

... granskningen

skrift ~~till~~ i förenämnda ämne.

§ 8.

Bestyrelsen meddelade vidare:

a) att till ombudsman i 30.de distriktet efter numera domprosten G. Dahlberg härstädes utsetts löjtnanten N. Etholén i Lampis;

b) att ~~Sällskapet~~ följande landtmannagillen under innevarande år erhållit bidrag från Sällskapets fonder, nämligen: Wesilaks och Lempäla gille 200 ₰, Birkkala och Ylöjärvi gille 200 ₰, Marttilan Kunnallisseura 200 ₰, Halikko och Angelniemi gille 175 ₰, Reso gille 150 ₰, Pükkis hushållsförening 150 ₰ samt Hirvensalo husbondeförening 100 ₰;

c) att N:o 14 af Sällskapets "Kirjaisia kansalle" utkommit och
ning af en
Nathorst utgy
användande,

d) om
tagit för att
goformulär
maskens härj

På förs
som finnas
protokoll för
dela nedann
medalj för la
medborgerlig

1. Bo
Jansson i
2. To
mejeriinstitut
3. To
Henrik Willber

§ 10.

I öfverensstämmelse med Bestyrelsens förslag och på de grunder som finnas anförda i protokollet för den 30 Oktober § 17, tilldelades nedanuppräknade tjänstehjon följande utmärkelser för långvarig och trogen tjänst, nämligen:

a) Sällskapets mindre silfvermedalj:

1. Smedsmästaren Jakob Stenholm,
2. Gårdsfogden Johan Kandolin, samt
3. Gårdsfogden Karl Viktor Thomasson.

b) Sällskapets brons medalj:

1. Gårdsfogden Johan Andersson,
2. Fogden Johan Fredrik Fredriksson, samt
3. Drängen Paavo Kärkäs.

c) Sällskapets hedersteçken:

1. Statdrängen Mikael Johan Kosonen,
2. Maskinisten Gustaf Fredrik Tulliainen
3. Hushållerskan Karolina Andersson,
4. Tjenarinnan Agatha Turpeinen,
5. Tjenarinnan Wilhelmina Hyvärinen,
6. Tjenarinnan Maria Häggblad,
7. Tjenarinnan Lena Rebecka Östlund,
8. Tjenarinnan Maria Gustafva Bothas,
9. Ladugårdspigan Hilma Matilda Miettinen,
10. Tjenarinnan Hilda Karolina Berglund, samt
11. Tjenarinnan Ida Sofia Sjöblad.

d) Inskription å värdeföremål:

1. Drängen Karl Rosenqvist (Inskrip. å silfverur)
2. Drängen Johan Fredrik Johansson (Inskrip. å silfverur)
3. Tjenarinnan Maria Paappanen (Inskrip. å silfvermatsked)

§ 11.

Härefter vidtog den slutliga granskningen

af det förslag till förändrade stadgar för Sällskapet, som vid tvänne föregående plena varit underkastadt diskussion. (Sjm. Stadgar)

Beträffande §1. föreslog doktorn Spoof att orden "såvidt ske kan" skulle utgå, ~~men efter det sekreteraren meddelat, att orden "såvidt ske kan" skulle utelemnas~~, så att Sällskapets verksamhet framdeles liksom hittills finge utan inskränkning omfatta äfven handeln, industrin och samfärdseln.

Sekreteraren ~~anmärkte~~ meddelade, att ordet tillkommit emedan Sällskapets verksamhet på senare tider huvudsakligast kommit att beröra jordbruket och andra landtmannanäringar, i mindre grad däremot handeln och industrin, hvilkas intressen dessutom tillgodoses af en mängd på de senaste åren tillkomna särskilda föreningar.

Härefter godkändes §1 oförändrad.

I §2. tillades på förslag af presidenten v. Hellens orden "och medborgarinnor" efter ordet "medborgare".

§§ 3, 4, 5 och 6. godkändes utan diskussion.

Beträffande §7. föreslog presidenten v. Hellens att mom. 2. borde utgå, emedan det kunde gifva anledning till missbruk.

Sekreteraren upplyste att kandidatärenden under de senare åren så betydligt ökats, att det ofta skulle varit omöjligt att få dem utförda, utan att renskrifvarebiträde hade blifvit anlitadt.

Bestyrelsens ordförande, bokmästaren Juselius bekräftade, att Bestyrelsen under de senaste åren sett sig nödsakad att

besluta om anslag till aflönande af skrifvarebiträde. Något missbruk af det i § ingående berättigandet kunde icke komma i fråga, då det vore Bestyrelsen, som anställde biträdena, icke någon enskild person.

Sedan presidenten von Hellens härå förklarat sig icke vilja vidhålla sitt ändringsförslag, godkändes paragrafen oförändrad.

§8. godkändes utan anmärkning.

Med anledning af §9. anmärkte presidenten v. Hellens, att Sällskapets ordförande, då han tvistade Bestyrelsens sammanträden, ~~borde~~ kunde därvid leda förhandlingarna, då det vore vegentligt, att vice ordföranden fungerade som ordförande, ehuru ordföranden vore närvarande.

Sällskapets sekreterare framhöll att vice ordföranden vid Bestyrelsens sammanträden fungerade icke såsom sådan utan såsom ordinarie ordförande i Bestyrelsen. På grund däraf samt af praktiska skäl hade § erhållit den af komitén föreslagna lydelsen.

Presidenten v. Hellens vidhöll sin åsikt men ville ej att den af honom föreslagna bestämningen ovillkorligen skulle ingå i denna § utan möjligen lämpligare i §30, vid behandlingen af hvilken han anhöll att få återupptaga sitt förslag.

§9. lemnades förety tillsvidare beroende.

§10. godkändes utan anmärkning.

I §11. beslöt Sällskapet på förslag af presidenten v. Hellens införa bestämming därom att plenum i november fortfarande skulle betraktas såsom Sällskapets högtidsdag.

Beträffande samma § yrkade presidenten v. Hellens att såsom hittils extra

plenum borde sammankallas då minst 10 och icke såsom i det förliggande förslaget minst 20 af Sällskapets ledamöter därom anhålla.

Efter en kortare diskussion, hvarunder sekreterarens motsade förslaget, hvilket däremot understöddes af doktor Johansson, blef vid anställd balloterning denna § sådan del af § 10 med 17 hvita kulor mot 14 svarta antagen i enlighet med komiténs förslag.

§ 12. godkändes utan anmärkning.

Beträffande § 13 anmärkte presidenten v. Hellens att de i denna § föreslagna förändringarne syntes gå ut på att inskränka plenii beslutande rätt. Enligt nu gällande stadgar egde t.ex. plenum att afgöra frågor rörande Sällskapets verksamhet, men enligt det nya förslagets 13 § mom. b) endast rörande "grunderna för Sällskapets verksamhet". Talaren föreslog förty att orden "grunderna för" måtte uteslutas.

Sekreteraren genmälte, att om dessa ord utelemnades, skulle ~~alla~~ äfven de minsta detaljfrågor, hvilka ju alla måste hänföras till Sällskapets verksamhet, lagenligen måsta till plenum öfverlemnas, hvarigenom Bestyrelsens verksamhet komme att helt och hållet förlamas.

Mom. b) godkändes härefter oförändrad.

Beträffande mom. f) ogillade presidenten v. Hellens den däri gjorda förändringen och föreslog att i enlighet med nu gällande stadgar alla belöningsfrågor, af hvad slag de vara må, måtte hänföras till de ärenden, som endast vid plenum kunna afgöras.

Sällskapets sekreterare genmälte, att den af komitén föreslagna förändringen endast afsåge att göra ett tillvägagående lagligt, som af omedvikliga praktiska skäl alltid tillämpats och för hvars skull Sällskapet varit nödsakadt att kringgå stadgarna genom att hvarje år vid uppgörandet af Sällskapets budget gifva Bestyrelsen generel fullmakt att efter eget bestämmande till mindre belöningar använda en viss anslagssumma. Det vore enligt talarens förmenande lika onödigt som opraktiskt, att t.ex. till plenum hänskjuta ett af länedeja framstäldt förslag att åt en landtman såsom uppmuntran förära några mjölkkärl, hvilka han vore i behof af, men på hvilka han enligt presidenten v. Hellens förslag kunde få vänta i flera månader.

Presidenten v. Hellens vidhöll ~~fortfarande~~ af principiela skäl sitt förslag och ansåg de möjliga praktiska olägenheterna däraf kunna undanröjdas genom att fortfarande tillämpa det af sekreteraren antydda förfarandet, att Sällskapet, där så syntes nödigt, för genom särskilda ~~beslut~~ fall öfverlemnade sin beslutande rätt åt Bestyrelsen.

Presidenten v. Hellens' förslag blef härefter af Sällskapet godkändt.

I samma § beslöt Ses Sällskapet på förslag af presidenten v. Hellens att införa ett nytt moment därom, att frågor rörande anställande af landtbruksmöten och utställningar äfvensom utseende af representanter vid tillfällen, då Sällskapet borde officiellt representeras, hörde till området för plenii befogenhet.

§ 14 godkändes utan anmärkning.

Vid § 15 föreslog doktor Spoof, att ordet "tio" skulle utbytas mot "femton", men genom balloterning beslöt Sällskapet med 19 hvita kulor mot 8 svarta att godkänna § utan ändring.

§ 16 godkändes oförändrad efter det ett af doktor Spoof gjordt förslag, att hälften

af Sällskapets delegerade borde vara landt-
brukare, utan omröstning förkastats likasom
äfven samma talares förslag att orden "hvar-
om å Sällskapets kansli bör anmälas" skulle
från mom. 2 utgå.

§§ 17 och 18 godkändes oförändrade.

Från § 19 uteslöts på förslag af presiden-
ten v. Hellens satsen "hvarvid enskild ledamots
åsikt, som ej vunnit understöd, icke behöfver
tagas i betraktande."

Beträffande § 20 föreslog presidenten v.
Hellens att då vid ballotering lika antal hvi-
ta och svarta kulor i urnan inlagts, Sällska-
pets beslut icke borde genom lottning afgö-
ras, utan i stället före kulornas uppräknan-
de en sådan ~~skulle~~ obesett uttagas, för att
sedermera i händelse de öfriga kulorna
befunnes jämt fördelade framtagas och af-
göra beslutet.

Detta förslag godkändes utan omröst-
ning.

§§ 21–26 godkändes utan anmärkning.

Rörande § 27 hade vid de preliminära
öfverläggningar, som vid föregående plena
egt rum angående det föreliggande försla-
get till nya stadgar, doktor Spoof och träd-
gårdsmästaren Gauffin föreslagit, att Be-
styrelsens medlemmar skulle ökas till 6 och
att handeln och industrin samt trädgårds-
skötseln borde däri vara representerade
genom fackmän. Detta förslag upptogs åter
af hr Spoof, som därjämte, efter det doktorn
Jahnsson föreslagit att Bestyrelsens lagfarne
ledamot måtte utbytas mot en affärsman,
förenade sig äfven om detta förslag.

Efter det sekreteraren hänvisat till
§ 33, hvarigenom afsågs att på ett lämpliga-
re sätt än de föregående talarene föreslagit

tillgodose behofvet af fackmanna insikter vid
särskilda frågors behandling af Bestyrelsen,
blef ifrågavarande § utan ändring antagen.

§ 28 godkändes utan anmärkning.

I § 29 blef på förslag af doktor Jahnsson
orden "ej uteblifva från" utbytta mot "närva-
ra vid".

Vid § 30 återupptog presidenten v. Hel-
lens sitt förslag att Sällskapets ordförande,
då han bivistade Bestyrelsens sammanträden,
måtte ega rätt att, om han så önskade, där-
vid leda förhandlingarna, i hvilket fall han
äfven borde vid omröstning sist uttala sin
mening samt ega votum decisivum. Tal-
ville dock åt vederbörande justeringsmän
öfverlemna att formulera dessa ändringar
samt införa dem på lämpliga ställen i §§
9, 26 eller den nu ifrågavarande.

Detta presidenten v. Hellens förslag god-
kändes till alla delar.

§§ 31–37 godkändes utan anmärkning.

Beträffande § 38 yrkade presidenten v.
Hellens att bestämningen i nu gällande stad-
gar om rättighet för Sällskapets ledamöter
att närvara vid Bestyrelsens sammanträ-
den, måtte bibehållas och i denna § införas.

Sedan detta förslag af några talare blif-
vit motsagdt, blef det vid anställd ballotering
förkastadt med 16 hvita kulor mot 10 svarta.

Beträffande samma § upprepade doktor
Spoof ett af honom under ärendets behandling
vid plenum den 27 Februari innevarande år
väckt förslag att Sällskapets sekreterare skulle
genom telefon underrätte samtliga på denna
ort utkommande tidningars redaktioner om
tiden då de efter Bestyrelsens sammanträden

kunde under sekreterarens uppsigt få taga del af Bestyrelsens beslut.

Efter det sekreteraren framhållit det opraktiska i förslaget, blef detsamma af Sällskapet förkastadt.

§§ 39–42 godkändes utan anmärkning.

Beträffande § 43 framhöll presidenten v. Hellens att de däri från nu gällande stadgar bibehållna omgångarne vid val af Sällskapets tjänstemän vore alltför vidlyftiga samt föreslog sådan förkortning af proceduren att, sedan ansökningstiden utgått, Bestyrelsen skulle pröfva de ingifna ansökningarne samt uttala sig om hvilka af de sökande vore för tjänsten lämpligast. Omedelbart härefter skulle plenum för tjänstens besättande utsättas samt Sällskapet i den därom utfärdade kungörelsen underrättas ~~i mindre~~ om de personer, hvilka ansökt tjänsten och hvilka af dem Bestyrelsen ansett för tjänsten lämpligast.

Sedan sekreteraren meddelat att det äfven inom komitén varit fråga om de af presidenten v. Hellens påpekade omgångarne samt förklarat sig för sin del enes med den föregående talaren, beslöt Sällskapet utan förspord meningsolikhet att ändra § 43 i enlighet med presidenten v. Hellens förslag.

§§ 44–46 antogos utan anmärkning.

I § 47 tillades på förslag af presidenten v. Hellens ~~att~~ efter ~~orden~~ "dock må" orden "Sällskapet eller"

Vid plenum den 5 sistlidne Juni hade agronomen Arno Reuter i § 48 föreslagit sådan redaktionsförändring, att i mom. 4 ordet "hvartill" skulle förändras till "hvilka". Detta förslag blef nu godkändt.

I mom. 2 af § 49 tillades på förslag af presidenten v. Hellens orden "i undantagsfall" efter "Bestyrelsen".

§§ 50–61 godkändes utan anmärkning.

Beträffande Sällskapets kamrerare föreslog doktor Sprof att kamerala insikter framdeles borde af honom fordras, men förslaget förkastades. Däremot godkändes ett förslag af sekreteraren att bland kamrerarens åligganden skulle tillägges närmaste vården af Sällskapets fastighet. Detta tillägg skulle införingsmannen införas på lämpligt ställe i någon af §§ 62–70, hvilka förövrigt godkändes oförändrade.

Förslagets återstående §§ 71–74 antogos utan anmärkning.

Sedan förslaget till nya stadgar sålunda genomgått slutlig granskning, beslöt Sällskapet att desamma skulle träda i gällande kraft från ingången af 1892; dock skulle de nya stadgarnes bestämningar om val af funktionärer tillämpas vid anställandet af de på föredragningslistan för dagens plenum upptagna valen af de funktionärer, som den 1 januari 1892 komma att tillträda sina befattningar.

§ 12.

Med anledning af riktnämda omständighet samt i anseende till den långt framskridna tiden, beslöt Sällskapet att för anställande af de under punkterna 9–15 på föredragningslistan upptagna valen, ajournera detta plenum till fredagen den 13 i denna månad kl. 5 eftermiddagen.

Slutligen föreslog doktorn Sprof, att landtbruksammogillen och andra likartade föreningar måtte tillåtas blifva ledamöter i Sällskapet och vid dess plena representeras af dertill utsedde personer, hvarom de stämmelser i stadgarne borde införas.

Efter en kortare diskussion blef detta förslag med öfvervägande de pluralitet förkastadt.

§ 13.

Följande vid senaste plenum föreslagna personer blefvo inkallade till ledamöter i Sällskapet, nämligen:

1.) Bruksförvaltaren August Andersin å Tilppula Träsliperi i Ruovesi;

2.) Hofrättskanslisten Allan Hildén i Åbo;

3.) Hofrättsnotarien Karl Kalin i Åbo;

4.) Medicinedoktorn Karl Kyrklund i Åbo;

5.) Referendariesekreteraren, godsegaren Waldemar Spoof å Brinkhall i Kakskerta;

6.) t.f. Direktorn vid generalguvernörskansliet, Öfverste Theodor Frithiof Bläfield i Helsingfors;

7.) Redaktören Arthur Reinhold Frenckell i Helsingfors;

8.) Bankdirektorn Otto Steuroth i d:o;

9.) Godsegaren, Kaptenen August Abraham Fellman i d:o;

10.) Senatskanslisten Carl Anton Reinhold Ludvig Cronstedt i d:o;

11.) Filosofiedoktorn Rafael Hertzberg i d:o;

12.) Referendariesekreteraren Fredrik Emmanuel Palmroth i d:o;

13.) Senatorn, Fil. mag. Johannes Gripenberg i d:o;

14.) Medicinedoktorn Otto Emmanuel Appelberg i Kotka;

15.) Borgmästaren Oskar August Backman i d:o;

16.) Hofrättsrådet Axel Johan Alfons Spåre i Wiborg;

17.) Kamreraren Johan Pelkonen i Willmanstrand;

18.) Borgmästaren Carl Gustaf Berg i Jordavala;

19.) Klockaren Carl Henrik Teittinen i d:o;

20.) Godsegaren Felix Randelin å Luhkola i Hvittis;

21.) Apothekaren Johan Ludvig Malmlund i Nystad;

22.) Disponenten Hugo Wolfvaarn i Wasa;

23.) Prosten Henrik Edvard Schrodérus i Suonenjoki;

24.) Jordbrukaren Gustaf Kiipula i Janakkala, samt

25.) Jordbrukaren Alfred Danielson i Luhanko.

§ 14.

Förslag till nya ledamöter hade inkommit från

a.) Sällskapets ombudsman i 23 de distriktet, som föreslog

1. Biträdande länsagronomen på Åland Karl Ferdinand Lindholm i Mariehamn och

2. Kyrkoherden Karl Alfred Ludvig Tallqvist i Jomala.

b.) Sällskapets ombudsman i 35te distriktet som föreslog

3. Godsegaren B. Nyström i Sysmä.

Dessutom föreslogos vid plenum följande personer till nya ledamöter i Sällskapet:

4. Godsegaren Axel Wahren å Matku i Urdiala;

5. Landthushållaren Axel Stålström å Wiksberg i Tammela;

6. Landthushållaren Waldemar af Björkstén å Löfsta i Borgå socken samt

7. Posteexpeditören, Öfverstelöjtnanten Ivar Berndt Willehad Godenhjelm i Åbo.

§ 15

Att justera det i dag förda protokollet samt formuleringen af de §§ i Sällskapets nya stadgar, hvilka genom förestående beslut erhållit från komiténs förslag afvikande lydelse, utsågos hofrättsassessorn G. M. Tenlén, hofrätts~~kanslisten~~ notarien C. A. Tollet och domkapitelsnotarien J. A. Malmgren.

Härefter afbröts sammanträdet för att jämlikt Sällskapets nyss fattade beslut fortsättas den 13 i denna månad.

In fidem:

[signature]

Justeradt:

A. Malmgren. G. Mauritz Tenlén. Carl Ing. Tollet.

År 1891 den 13 November fortsattes Sällskapets årsplenum, hvarvid tillstädeskomms Sällskapets ordförande, hofrättsrådet Björkman, bestyrelsens ordförande, borgmästaren Juselius, Bestyrelseledamoten, assessorn Backmansson äfvensom godsegaren härads-höfdingen Jägerhorn, fabrikanten Jönsson, hofrättsassessorn Tenlén, politierådmannen, assessorn Granström, godsegaren Faber, handlanden Hoffstedt, räntmästaren Stenvik, hofrättsrådet Sallmén, godsegaren Rosenberg, hofrättsassessorn Kumlin, godsegaren Marjalin, hofrättsassessorn Brunn, godsegaren, löjtnant Aminoff, medicinedoktorn Spoof, agronomen Reuter, handlanden Julius Österblad, kammarrådet Dahlén, krigskommissarien Uggla, hofrättsnotarien Juselius, kaptenen C. Olsoni, landthushållaren O. Olsoni, landtbrukaren Segerström, läneveterinären Fabritius samt underskrifven sekreterare.

§ 16.

Innan Sällskapet skred till anställande af de val för hvilka plenum blifvit ajourneradt, meddelades lydelsen af de §§ i förslaget till Sällskapets nya stadgar, i hvilka den 2 November förändringar af Sällskapet vidtagits och hvilka numera blifvit i enlighet därmed omformulerade samt af de utsedde justeringsmännen justerade sålydande:

§ 2. Sällskapet utgöres af upplysta och redliga medborgare och medborgarinnor af alla stånd o. s. v.

§ 9. Sällskapets ordförande kan, då han så för godt finner, närvara vid Bestyrelsens sammanträden, äfvensom i händelse han det önkar, därvid leda förhandlingarna samt jämväl deltaga i öfverläggningar och beslut.

§ 11. Nytt mom. 2. Plenum i November är Sällskapets högtidsdag.

§ 13. Vid plenum upptagas till öfverläggning och afgörande:

a) oförändrad.
b) oförändrad.
c) oförändrad.
d.) frågor rörande anställande af landtbruksmöten och utställningar samt Sällskapets representerande vid liknande tillfällen, då Sällskapet i sådant afseende fått mottaga inbjudning.
e.) = d) i förslaget.
f.) = e) i förslaget.
g.) frågor om utmärkelser och belöningar af hvad slag de vara må.
h.) = g) i förslaget.
i.) = h.) i förslaget.
k.) = i) i förslaget.
l.) = k) i förslaget.

§ 19. Uppas skiljaktiga meningar, skall ordföranden, efter det diskussionen förklarats afslutad, framställa proposition så affattad att den kan med ja eller nej besvaras. Har — o. s. v.

§ 20. Vid ballotering i frågor, för hvilkas afgörande endast enkel pluralitet erfordras, bör ordföranden, till undvikande af lika röstetal för ja och nej, före kulornas uppräknande, obesedt uttaga och aflägga en af dem. Befinnes vid uppräknandet

Pl. 2013/11 57 91 56.
6.

af de öfriga kulorna rösterna lika delade, skall den aflagda kulan framtagas och afgöra beslutet.

Då vid val med slutna sedlar, tvänne eller flere personer erhållit lika antal röster, afgöras genom lottning.

§ 26. Mom. 2. Den som vid Bestyrelsens sammanträde ledt förhandlingarna underskrifver alla sådana utgående expeditioner, hvilka på Bestyrelsens vägnar aflåtas.

§ 29. Bestyrelsens ordförande och ledamöter äro pliktige att närvara vid sammanträde, o. s. v.

§ 30. Mom. 2, andra meningen: Därefter uttalar Bestyrelsens ordförande sin mening och sist Sällskapets ordförande, ifall han vill i omröstningen deltaga. Äro suppleanter tillstädes, rösta de först. Utfalla rösterna lika för olika meningar, blifve den gällande, som Sällskapets ordförande eller, om denne icke i omröstningen tagit del, Bestyrelsens ordförande biträder.

§ 43. Mom. 2. Efter ansökningstidens utgång pröfvar Bestyrelsen de ingifna ansökningarna samt uttalar sig om hvilken eller hvilka af de sökande anses för tjänsten lämpligast. Omedelbart härefter utsätter bestyrelsen, såvida ej ordinarie plenum samtidigt inträffar, extra plenum för tjänstens besättande och kungör därom trettio dagar förut, på sätt om ordinarie plenum finnes stadgadt. I denna kungörelse skola Sällskapets ledamöter underrättas ej mindre om de personer, som ansökt tjänsten och hvilka af dem Bestyrelsen ansett för tjänsten lämpligast, än ock att valet sker med slutna sedlar, som före plenum kunna insändas under så inrättade och påtecknade omslag § 21 omförmäler. Vid val-

tillfället förfares likaledes på sätt nyssnämda §§ angifver och den som därvid erhåller flesta rösterna är till tjänsten utsedd och erhåller därå på fullmakt.

§ 47. För resor — — ; dock må Sällskapet eller Bestyrelsen o. s. v.

§ 49. Mom. 2. Temporär förändring — — kan af Bestyrelsen undantagsvis medgifvas o. s. v.

§ 50. Kamreraren åligger närmaste vården om Sällskapets fastighet; och eger han i öfrigt stå Lasig o. s. v.

Härjämte anmältes att justeringsmännen funnit den i § 48 mom. 4 beslutna redaktionsändringen af ordet "hvartill" till "hvilka" grammatikaliskt oriktig och förty icke infört den i sagda §.

Då Sällskapet icke hade något att häremot eller emot förestående förmulering af de ändrade §§ invända, förklarades Sällskapets nya stadgar härmed definitivt antagna och justerade.

§ 17.

Till ordförande i Sällskapet för 1892 återvaldes härefter hofrättsrådet Verner Björkman med 22 röster af afgifna 25. Hofrättspresidenten von Hellens erhöll 2 röster och borgmästaren Jusélius 1 röst.

§ 18.

Till vicеordförande i Sällskapet och ordförande i dess Bestyrelse under 1892 återvaldes borgmästaren J. Jusélius med 23 röster.

§ 19.

Till ledamöter i Bestyrelsen för åren 1892—och 1893 återvaldes godsegarene R. Hedenberg och A. Wirzenius hvardera med 19 röster. (I Bestyrelsen kvarstå såsom ledamöter under 1892 förstmästaren M. von Haartman och assessorn C. Backmansson.)

§ 20.

Till suppleanter i Bestyrelsen under åren 1892 och 1893 återvaldes läneveterinären L. Fabritius och kammarrådet N. T. Dahlén hvardera med 18 röster. (Såsom suppleanter i Bestyrelsen kvarstå under 1892 godsegarene J. V. Karjalin och A. Alléen).

§ 21.

Till ledamöter i revisionskommissionen under åren 1892 och 1893 återvaldes handlanden C. A. Doepel med 21 och handlanden G. Hoffstedt med 20 röster. (Såsom ledamöter i kommissionen under 1892 kvarstå bankdirektorn V. Forselius och räntmästaren F. E. Stenvik.)

§ 22.

Till suppleant i revisionskommissionen under åren 1892 och 1893 återvaldes vicekonsuln F. Frenckell med 19 röster. (Såsom suppleant i kommissionen kvarstår under 1892 handlanden C. F. Gunnelius.)

§ 23.

Till delegerade valdes under åren 1892 och 1893 trädgårdsmästaren O. K. Gauffin och kaptenen C. Olsoni, hvardera med 18 röster, godsegaren C. G. Rosenberg med 17 röster, domkapitelsnotarien F. A. Malmgren, godsegaren C. Faber och lyceirektorn C. J. Arrhenius, en hvar med 16 röster, räntmästaren F. E. Stenvik med 14 röster, hofrättsassessorn A. Kumlin med 13 röster, (alla dessa återvalda), godsegaren löjtnant F. Armfelt med 12 röster samt godsegaren magistern Eric Rettig med 11 röster. (Såsom delegerade kvarstå under 1892 krigskommissarien A. Uggla, handlanden Julius Österblad, hofrättsnotarien A. Jusélius, hofrättsvicepresidenten H. Ithimaeus, vicekonsuln F. Frenckell, handlanden G. Hoffstedt, agronomen A. Reuter, assessorn

N. Granström, fabrikanten C. G. Jönsson och medicinedoktorn A. R. Spoof.)

§ 24.

Att justera det i dag förda protokollet utsågos hofrätts assessorn Tenlén, räntmästaren Stenvik och assessorn Granström.

In fidem:

Ernst Rönnbäck

Justerade:

F. Edv. Stenvik. G. Mauritz Tenlén Nils Granström

Bestyrelsens-protokoll.

1891.

16/1 91.

1.

År 1891. den 16. Januari sammanträdde K. F. Hushållningssällskapets Bestyrelse, hvarvid tillstädeskommo Sällskapets Ordförande Herr Hofrättsrådet Björkman, Bestyrelsens ledamöter herr Backmansson, von Haartman, Hedenberg och Jusélius, suppleanten hr Fabritius, Sällskapets Kamrerare hr Svehla samt underskrifven t. f. Sekreterare.

Sekreterare herr Rönnbeck och

§: 1.

Sedan ledamoten Kollegiiassessorn Backmansson blifvit utsedd till ordförande vid sammanträdet, upplästes i afseende å justering protokollet för Bestyrelsens sammanträde den 30. December 1890.

§: 2.

De funktioner, som tillhöra särskilda ledamöter i Bestyrelsen, fördelades sålunda att borgmästaren Jusélius fungerar som juridiskt biträde, kronofogden Backmansson som kassainspektor, hvartill äfven hör

granskning af qvartalsförslagen, och förstmästaren von Haartman granskar redovisningar och räkningar, hvaremot Bestyrelsen beslöt att med förordnandet af den person, som tillika med Kammeraren egde hafva inseende öfver Sällskapets gård, skulle anstå tills ordförande i bestyrelsen uti aflidne Grefve Armfelts ställe blifvit utsedd.

~~§: 3.~~

Uti skrifvelse för den 23. December 1890. hade Handels- och Industriexpeditionen i Kejserliga Senaten för Finland, med tillkännagifvande att Fröken Sofia Hagman, som sedan början af Januari månad 1889. uti Kangasala socken för fullvuxna allmogegvinnor underhållit ~~tvenne tre månader och~~ en sex månader ~~varande lärokurs~~, och tvenne tre månader varande lärokurser, vid hvilka meddelats undervisning hufvudsakligen i väfnadsslöjden och handarbeten, men äfven uti särskilda till högre allmän folkbildning hörande ämnen,

anhållit att henne måtte af allmänna medel beviljas ett årligt bidrag af 1800 mark för underhållet af berörda slöjdkurser, med afseende derå att tvifvelaktigt synts vara huruvida bidrag för ifrågavarande skola kunde beviljas ur de för slöjdändamål anslagna medel, anmodat Bestyrelsen att inkomma med yttrande huruvida icke Bestyrelsen, i anseende till den gagneliga verksamhet nämnda skola utvecklat i de trakter, hvarest Hushållningssällskapet med medel ur den så kallade Ahlmanska fonden befrämjat folkbildningens höjande, kunde ur sagda fond tillerkänna föreståndarinnan Hagman något årligt understöd för omförmälda inrättnings underhåll.

Till svar härå beslöt Bestyrelsen meddela att Hushållningssällskapet vid plenum den 6. Juni 1890. i anledning af föreståndarinnan Hagmans hos sällskapet gjorda ~~anhållan~~ ansökan om årligt anslag ~~för~~ från Ahlmanska fonden för bekostande af om-

förmälda slöjdundervisning afslagit föreståndarinnan Hagmans anhållan, enär tillgångarna i den till skoländamål bestämda delen af Uhlmanska fondens räntemedel då icke medgåfvo beviljandet af något årligt anslag utöfver dem, som på grund af tidigare beslut från fonden utbetalades, ~~hvarföre och då~~ samt att uti nämnda fond icke heller för närvarande finnes disponibla medel för ifrågavarande ändamål, Hushållningssällskapet icke kunde tillerkänna föreståndårinnan Hagman något understöd för ~~omordade inrättning~~ underhållet af berörda skola.

De från Handels- och Industriexpeditionen hit sända, ärendet rörande handlingar skulle jemte Bestyrelsens svarsskrifvelse till Handels- och Industriexpeditionen återskickas.

§: 4.

Föredrags ett utaf komitén för ~~afgifvande~~ uppgörande af förslag till premiering af välskötta jordlägenheter

till Bestyrelsen afgifvet betänkande, efter hvars upplåsande beslöts att ställa detsamma på cirkulation.

§: 5.

Åt Sekreteraren öfverlemnades att uppgöra förslag öfver de bidrag, som från öfriga fonder borde till enskilda fonden öfverföras, hvilket förslag derefter skulle föreläggas Sällskapet vid plenum under näst kommande Februari

§: 6.

Då den tid, för hvilken Sällskapet vid Plenum den 26. Februari 1889. beslutat använda Thulinska fondens räntemedel till underhållande af extra elever vid landets jordbrukslärsverk, utginge den 1. November innevarande år, beslöt Bestyrelsen, som ansåg erfarenheten fortfarande tala till förman för lämpligheten utaf nämnda användningssätt af de ifrågavarande räntemedlen, att till Plenum hemställa det dessa medel under ytterligare två års tid finge på samma sätt och under samma vilkor som för-

27 f. 1891

ut disponeras.

§: 7.

Föredrogs en af Sekreteraren uppsatt så lydande framställning

(Signum „Mårten")

efter hvars uppläsande Bestyrelsen ~~beslöt~~ godkände Sekreterarens ofvan omförmälda förslag; och skulle förty hemställan härom göras hos Jordbruksexpeditionen i Kejserliga Senaten för Finland.

§: 8.

Ploginstruktören G. Wallgrens från cirkulation återkomna berättelse för 1890. hade icke gifvit Bestyrelsens ledamöter anledning till anmärkning, utan skulle till Jordbruksexpeditionen insändas samt i Sällskapets handlingar intagas.

§: 9.

Länemejerskorna Aura Almqvists och Selma Salvins berättelser för 1890, hvilka cirkulerat hos Bestyrelsens ledamöter, skulle till Jordbruksexpeditionen insändas, hvarvid Bestyrelsen tillika, jemlikt Jordbruksexpeditionens skrifvelse för den 5. De-

(Signum: „Mårten")

Framställning till K. F. Hushållningssällskapets Bestyrelse.

Vid utgången af år 1890 förefanns i Anslaget till länemejerskornas aflönande och resor ett öfverskott af omkring 2700 mark, tillkommet genom de mindre besparingar, som under en längre följd af år uppstått dels på grund af att reschostnaderna icke alltid uppgått till det derför anslagna beloppet dels genom en fyra månaders vakans i norra distriktet 1888. Detta förhållande möjliggör en åtgärd, hvars nytta synes så ovedersäglig, att en vidlyftigare motivering icke torde vara af behofvet påkallad. Jag vill derföre endast i största korthet framhålla, huru som de i Sällskapets tjänst anstälda länemejerskorna, för att de icke måtte blifva efter i sitt yrke, äro i behof af fortfarande utbildning samt borde sättas i tillfälle att tillegna sig det bästa af nutidens utvecklingi mejeridriften och framför allt att göra sig förtrogna med organisationen af och arbetssättet vid de s.k. andelsmejerierna. Derförutan kunna de ej i sin verksamhet utöfva tillbörligt inflytande eller nog kraftigt verka för upphomsten och utbredningen i vårt land af det här föga kända andelsmejerisystemet, som dock utgör det erhändt bästa och framtidsrikaste sättet för sammanslutning till gemensamt arbete på mjölkhushållningens område.

För antydda ändamåls vinnande finnes intet bättre, ja knappast något annat

medel än studieresor och arbete i yrke
på lämpliga platser i andra länder, der e
pelgifvande inrättningar af ifrågavaran
art förekomma. Jag tillåter mig derför
föreslå, att Bestyrelsen måtte hos Kejser
Senaten utverka tillstånd, att af förenämd
besparingar få använda 1200 mark till
reseanslag för Sällskapets tvänne läne
jerskor, Selma Salvin och Anna Almqu
hvarigenom dessa skulle sättas i tillf
att enligt reseplan, som i sinom tid s
af Bestyrelsen fastställas, i utlandet fö
ra sig i sitt yrke, dels genom kortare
sök vid olika mejerier, dels genom att
något längre tid arbeta vid ett eller anv
större, framstående andelsmejeri. Des
länemejerskornas resor kunde lämpligt
företagas under den tid af våren och som
maren, då de i allmänhet pläga vara
mindre antitade.

Ytterligare ville jag föreslå, att Be
relser skulle hos K. Senaten hemställa o
att af besparingen i länemejerske ans
get få använder ett belopp af förslagsv
300 eller 400 mk att såsom gratifikation
tilldelas länemejerskan i södra distrikte
Selma Salvin i maj månad innevarande
då hon i tio år varit i Sällskapets tjän
hvarunder hon med den knappa löne
af 500 mark flitigt och troget uppfyllt
åligganden samt vid svåra och besvärl
resor under kall årstid ådragit sig ett
bröstlidande eller åtminstone fått detsamm
betydligt förvärradt. Åbo den 16 januari 18

Mst Rönnbäck

cember 1884., ville afgifva så-
dant yttrande att läneme-
jerskorna fortfarande mot-
svarat dett med deras an-
ställande afsedda ändamål
att utbreda en allmännare
insigt särskildt bland
allmogen uti ladugårdsskötsel och mjölkhushållning.
Sammandrag af ifråga-
varande berättelser skulle
på vanligt sätt i Sällska-
pets handlingar införas.

§: 10.

Sällskapets trädgårdsmä-
stare W. Wallenius hade in-
lemnat berättelse för 1890;
och skulle densamma stäl-
las på cirkulation.

§: 11.

Agronomen U. O. Bremer
hade ingifvit berättelser dels
öfver de föredrag han för-
lidet år hållit i de s. k. Ahl-
manska socknarna, dels öfver
sin verksamhet i egenskap
af Sällskapets landtbruks-
förelåsare i södra delen
af Åbo och Björneborgs län
Dessa berättelser ställdes
på cirkulation.

§: 12.

Föreståndaren för Säll-
skapets Kemiska- och Fröko-
trollstation Ingeniören Ernst

Löthner hade inlemnat berättelse öfver verksamheten vid stationen under förlidet år; och skulle densamma till tryck befordras i en upplaga af 300. ex. samt sedermera på vanligt sätt utdelas.

§: 13.

Folkskolelärarен Mårten Ingman, från denne stad, hade till Bestyrelsen inlemnat en till Hans Kejserliga Majestät ställd underdånig ansökan af följande innehåll:

(Signum: "Seminarist")

jemte anhållan att Bestyrelsen ville till Kejserliga Senaten insända ansökningen samt benäget förorda densamma; och då Bestyrelsen kunde väl vitsorda Ingmans framstående skicklighet i slöjd samt förmåga att deri undervisa och egde kännedom om att de slöjdkurser för folkskollärare och lärarinnor han tidigare anordnat varit väl besökta och utan tvifvel medfört stor nytta i afseende å slöjdkunnighetens främjande, ansåg Bestyrelsen sig kunna och böra förorda, att det af Ingman begärda anslaget

(Signum: "Seminarist")

Stormäktigste, Allernådigste Kejsare och Storfurste.

Då de trenne med bidrag af allmänna medel föranstaltade sex-veckors slöjdkurserna vid min privata slöjdskola i Åbo, somrarna 1887–89. och 90., varit talrikt besökta, vore jag sinnad att nästinstundande sommar föranstalta en liknande kurs för ett antal af omkring trettio lärare och lärarinnor, hvilka skulle kostnadsfritt af mig och tvenne biträden undervisas 5. à 6. timmar dagligen och endast behöfva erlägga för virke och andra rudimaterier enhvar fem mark för hela kursen, men icke ser mig i stånd att utföra denna min afsigt utan bidrag af allmänna medel, så vågar jag hos Eders Kejserliga Majestät i djupaste underdånighet anhålla det Eders Majestät täcktes i nåder tilldela mig ett anslag af ettusen mark till nyss antydda ändamål. Åbo, den 9. januari 1891.

Med djupaste vördnad och trohet framhärdar
Stormäktigste, Allernådigste Kejsare och Storfurste!
Eders Kejserliga Majestäts

underdånigste, tropligtigste undersåte:
Mårten Ingman.
Slöjd- och folkskollärare.

16/7 91.
3.

måtte honom beviljas.

8:14.

Föredrogs en af Folkskollärarен Mårten Ingman, från denne stad, till Hushållningssällskapet ingifven så lydande ansökan:

(Signum: "Modell")

efter hvars uppläsande Bestyrelsen ansåg skäl icke förekomma till bifall af Folkskollärarен Ingmans anhållan om bidrag af 150 mark till komplettering utaf Ingmans samling af slöjdmodeller, hvarföre ansökningen uti omförmälda del blef af Bestyrelsen afslagen. Hvad deremot anginge Ingmans anhållan om ett räntefritt lån å 500 mark dels till inköp af bättre verktyg dels till utvidgande af Ingmans förlags- och försäljningsrörelse med träsniderialster, så fann Bestyrelsen godt emot antaglig säkerhet bevilja sagda lån räntefritt under fem års tid, hvarhos Bestyrelsen rörande Återbetalningen af lanet bestämde att densamma borde ske sålunda att Ingman inom utgången af år 1892. erlade 125. mark samt lika stort belopp ~~un~~ före utgången utaf hvarje af de tre derpåföljande åren. ~~tills~~

Om Bestyrelsens sålunda fattade beslut skulle Folkskollärarен Sigman genom tjenstförrättande Sekreterarens försorg underrättas.

Efter behandlingen af förevarande ärende blef nedgick suppleanten i Bestyrelsen Länsnotarien Fabritius.

§. 15.

Trädgårdsmästaren O. R. Gauffin hade, i egenskap af sekreterare uti Sällskapet Åbo Trädgårdsvänner, och på uppdrag af nämnda Sällskap, till Hushållningssällskapets Bestyrelse inlemnat en så lydande skrift:

(Signum: "Gauffin.")

Efter det denna skrift blifvit föredragen, anhåg Bestyrelsen att, emedan ett skal för det slag Trädgårdsmästaren Gauffin föreslagit och hvilken åtgärd Bestyrelsen trodde vara att leda till målet, än kurserna vid enskilda trädgårdar, synes kunna komma till stånd för 1000 mark om året eller samma summa, som varit upptagen i Sällskapets budget till trädgårdskurserna

Nr 7.
1891.

Tavastehus den 10 jan. 1891 af sök.

(Signum: "Modell.")

Till Kejserliga Finska Hushållningssällskapet.

Då under de senaste åren trädgårdsodlingen i landet, förnämligast i städerna, omfattats med synnerligt intresse, har detta gjort att efterfrågan på så väl lämpliga modeller som ock upphyllade föremål att skärasblifvit allt större, och när den samling af modeller jag med dryga omkostnader anskaffat, ytterligare skulle behöfva kompletteras, får jag i djupaste ödmjukhet hos Sällskapet anhålla om att

53
57

bidrag af 150. mark i och för n
da kompletering; och får jag i li
ödmjukhet meddela att jag i öf
ensstämmelse med redan nämda
deller härstädes tillverkat förem
som sålts till olika delar af lan
samt, att då jag dessutom blif
öfvertygad om att man med nå
mindre hjelpmaskiner icke all
skulle kunna konkurrera med
ländska alster för träsnideri uta
äfven exportera något, fördri
jag mig ytterligare anhålla det H
hållningssällskapet ville bevilja m
ett räntefritt lån om 500. mark -
slagsvis under fem år - dels till in
af bättre verktyg, dels till utvidga
af min förlags- och försäljnings
relse med träsniderialster. Åbo
10 januari 1891.

Ödmjukeligen

Mårten Ingma
Slöjd- och folkskolle

Dr No 8.
1891.

Åbo den 10 jan. 1891.

(Signum: "Gauffin")

Till Kejserliga Finska Hushåll-
ningssällskapets Bestyrelse i Åbo.

Wid Sällskapet Aura Trädgårdsvänners
sammanträde den 20 sistvikne November
företags bland andra frågor till behand-
ling äfven en sålydande: „Har det
af K. F. Hushållningssällskapet praktiserade
sättet att, för bibringande af kun-
skaper i trädgårdsskötsel åt unga kvin-
nor hvilka dertill vore hugade, utackor-
dera dessa hos trädgårdsegare på lands-
byggden, visat sig praktiskt och har
det medfördt åsyftadt resultat"?
Efter det flera deltagare uti mötet
uttalat sin åsikt om saken hvilken
utan meningsskiljaktiget var, att det
hittills använda sättet icke medfört
asyftat resultat, beslöt mötet uttala
såsom ett önskningsmål hvilket skulle
framställas till Hushållningssällskapets
bestyrelse, att något annat sätt måtte
vidtagas för vinnande af ett bättre

/.

resultat.

För att ingå till Hushållningssällskap
bestyrelse med framställning härom
äfvensom att utarbeta förslag till någ
annat lämpligare sätt för bedrif
de af förberörda undervisnings medde
de blef underteknad af mätet utsed
och är det med anledning af detta
uppdrag som underteknad har äro
till Hushållningssällskapets Bestyrelse in
lämna ett förslag i saken.

Orsaken hvarför man anser det
tills praktiserade sättet vara vändan
enligt är, att liden en sommar
varit altför kort, att trädgårdens eg
till någon del men skötarene alls icke
varit intresserade af saken, och slutl
att icke ens den alda ringaste un
visning meddelats teoretiskt. Resulta
har nu tyvärr altför väl visat att
dessa antaganden äro grundade, ty
såvidt kändt är, arbetar icke en
enda af dem som åtnjutit sådan
undervisning uti sitt sålunda inhem
yrke utan hafva de alla sedan
de något är pröfvat på sin okunnighet

återgått till andra kvinliga
sysselsättningar. Detta är äfven till
stor del orsaken hvarför så få
sökande till de lediga platser-
na under de sista åren hafva
anmält sig för erhållande af platser.

Om nu denna framställning
om förhållandet är riktig, och den goda saken
icke helt ockhållet skall råka på
förfall, så måste någon ändring
uti sättet företagas. Och den enda
förändring som har någon ut-
sikt att leda till ett bättre resul-
tat är, att såsom ursprungli-
gen var föreslaget, en enkom
skola dertill inrättas på det att
saken må vinna allmänhetens
förtroende hvarföruton den under
inga vilkor någonsin skall
komma att lyckas. Uti denna
skola bör eleven kvarstå i två
års tid eller minst 2 somrar
och 1 vinter. Dessutom bör elever-
na under vintermånaderna er-
hålla teoretisk undervisning i yr-
ket minst 3 timmar dagligen
under månaderna Nov–Mars, fri
bostad och kost vid inrättningen

samt i öfrigt vara legohjansstadgan
underkastade. Inrättningen bör vara
såbeskaffad att tillräckligt experimen-
talfält för undervisningen i all
brancher af yrket förefinnes, och im-
hafvaren så kvalificerad i sitt yr
att han kan förestå en sådan l
inrättning.

En såbeskaffad läroinrättning b
ve naturligtvis om den enkom
rättades af en korporation eller n
dighet vida kostsammare än d
för denna sak af Hushållnings
sällskapet anslagna medel till
ta, men hendelsen gör, att
en för ändamålet ~~lämplig~~ lämp
lig trädgård finnes i närheten
af staden, och hvars ägare icke
torde vara obenägen att på lämp
vilkor upplåta sin trädgård hä
till samt äfven sjelf öfvertaga le
ningen och undervisningen i f
denna erbjudes honom. Platsen
som här åsyftas är villan Mor
berg invid Lillheikkilä allén, hvar
egare är trädgårdsmästaren C. G.
Norén.

Högsta antalet elever som till en bör

borde hållas uti skolan vore fyra
och minsta antalet för att sko-
lan skall med skäl kunna upp-
rätthållas vore två. För de första
trenne eleverna skulle anslås
för underhållet i ett för alt 300
mark pa elev och för fulla anta-
let fyra elever tillsammans 1000
mark om året. Härför bör före
ståndaren underhålla eleverna
med alt nödigt utom kläder;
hvaremot han äger draga nytta
af dessas arbete, hvartill de böra
förpliktas jämlikt legohjansstadgans
föreskrifter. Naturliktvis förstås härmed
endast arbeten som höra till träd-
gården. Skolan skulle stå under
Hushållningssällskapets kontroll.

Med stöd af hvad undert. här
afvan haft äran framställa, beder
få inlämna detta förslag till Besty-
relsens benägna bepröfvande, och
ifall detsamma befinnes utförbart,
en skola för kvinliga trädgårdsskö-
terskor på villan Mariaberg då
på Bestyrelsens försorg komme till
stånd redan innevarande år, så

53
57

att tvänne elever redan från Mars
April månad kunde intagas.

Ställande mig i öfrigt till Besty-
rens förfogande i afseende på upp-
lysningar i saken, har äran tek-
med

Utm. Högaktning

O. R. Gauffin

68.

för qvinliga elever, nämnda
medel lämpligen kunna
i stället anslås till en
skola för slika elever,
organiserad i öfverensstäm-
melse med Trädgårdsmä-
staren Gauffins förslag. Men
då Bestyrelsen tillika
ansåg ~~att~~ inrättandet af
och inseendet öfver en slik
skola böra öfverlemnas
åt en förening, der fack-
insigter i trädgårdsyrket
vore i högre grad represen-
terade än inom Bestyrelsen,
beslöts att, i händelse "Kura
trägårdsvänner" ville draga
försorg om inrättande och
underhåll af en trägårds-
skola för qvinnor, sådan
den i sina hufvuddrag fram-
ställts af Trägårdsmästaren
Gauffin, tilldela bemälda
förening ett anslag af högst
ettusen mark, — beloppet bero-
ende af elevantantalet, —
om året, till en början un-
der två år; och skulle detta
anslag åtföljas af skyldig-
het för "Kura trägårdsvän-
ner" att för hvarje år till
Hushållningssällskapets be-
styrelse afgifva en berättelse
öfver skolans verksamhet
och redogörelse för ansla-

gets användande.
I enlighet med detta bestyrelsens beslut skulle skrifvelse uppsättas och tillsändas föreningen Aura trägårdsvänner".

§: 16.

Vid härå väckt fråga om antagande af extra qvinliga elever vid mejerier inom landet under innevarande år beslöt Bestyrelsen att ~~icke~~ någon kungörelse härom icke skulle utfärdas, men ifall någon anmälte sig hugad att ~~erhå~~ inhemta ~~slik~~ antydda undervisning, så skulle Bestyrelsen försöka anskaffa plats åt den sökande.

§: 17.

Till behandling företogs frågan huruvida Hushållningssällskapet jemväl under innevarande år ~~ville~~ borde föranstalta föredrag i landtbruk; hvarvid Bestyrelsen beslöt att uti skrifvelser till Biträdande läneagronomen Albert Torsell i Mouhijärvi och Läraren vid Haga jordbruksskola på Åland Agronomen Harald Fock anhålla att desse måtte med-

dela, huruvida de vore hugade att på samma vilkor som förut äfven under innevarande år fortsätta sin verksamhet såsom föreläsare i landtbruk och i sådant fall uppgifva huru många föredrag de vore villiga att hålla äfvensom föreslå de orter, som, enligt deras mening, borde med föredrag ihågkommas.

§: 18.

På framställning af Länemejerskan Aura Almqvist beslöt Bestyrelsen tilldela Bönderne Fredrik Ruohola, från Panelia by i Kinkais kapell, Johan Wähä-vahe, från Eura socken, och Isak Hollmén, från Hauta by i Lappi socken, enhvar en sats mjölkkärl, bestående för de två förstnämnde af en uppsilningsså med lock och sil, en transportflaska och ett mjölkämbare, samt för Isak Hollmén ~~näst sagda kärl och de~~ af ~~el~~ en uppsilningsså med lock och sil, tvenne stycken gräddsättningssåar, ett mjölkämbare, skumskopa, termometer och qvintglas. Derjemte hade Läne-

mejerskan Almqvist föreslagit att åt Bönderne Joel Uusitalo, från Anttila by i Raumo landsförsamling, och Isak Unkuri, från Leistilä by i Nakkila socken, samt Gårdsvärdinnan Edla Anttila, från Kiukais kapell, borde såsom premium för boskapsskötsel tilldelas en mindre penningebelöning för inköp af goda kalfvar. Denna framställning beslöt Bestyrelsen bifalla sålunda att enhvar af ~~före~~ näst nämnda tre personer skulle tilldelas 40. mark.

§: 19.

På grund af derom gjord ansökning förordnades Träskomakaren Silén att från och med den 22. till och med den 30. i denna månad meddela undervisning å Wingo ångsågsaktiebolag tillhöriga Palikais egendom i Somero socken.

§: 20.

Föredrogs en af utgifvaren utaf tidskriften "Suomen Maanviljelyslehti" Theodor Forssell till Hushållningssällskapet insänd skrifvelse för den 5. innevarande Januari, hvari Herr Forssell,

med förmälan att nämnda tidskrifts prenumerantantal ännu icke blifvit så stort att tidskriften kunde bära sig utan bidrag, anhåller att Hushållningssällskapet jemväl för innevarande år ville bevilja tidskriften ett understöd af 300. mark, hvilken anhållan Bestyrelsen fann godt bifalla; och skulle berörda summa altså till Herr Forssell utanordnas.

§: 21.

Sekreteraren anmälte att Agronomen Uno Bremer till Hushållningssällskapet inlemnat manuskriptet till en af honom verkställd öfversättning af Hj. Nathorsts bok "Om kaligödning"; i anledning hvaraf Bestyrelsen beslöt ~~att~~ det Sekreteraren skulle vidtala antingen Agronomen Theodor Forssell eller Boställsinspektören August Wartiainen att emot skälig godtförelse genomgå och granska sagda manuskript.

§: 22.

Sekreteraren anmälte att resp. skoldirektioner i de s.k. Ahlmanska socknarne utsett följande personer till stipendiater i Sällskapets slöjdskola under innevarande

vårtermin, nemligen: Aina Lydia Gullsten och Olga Lydia Olenius, från Tammerfors stad, Skomakare dottren Matilda Lehtinen och Bondedottren Edla Finni, från Messuby socken, Snickare dottren Anna Emilia Winberg och Inhysesmansdottren Ida Maria Alhainen, från Kangasala socken, Skräddare dottren Fanny Josefina Silander, från Birkkala socken, Skräddaredottren Ida Josefina Wikman, från Tottjärvi kapell, Olga Kärppälä och Amanda Keskinen, från Lempälä socken. Alla dessa stipendiater hade äfven vid terminens början infunnit sig i skolan.

Derjemte anmälte Sekreteraren att till lärarinna i sömnad vid slöjdskolan i stället för fröken O. Henriksson, som aflidit, blifvit antagen Kaptenskan Olga Hjorth.

§: 23.

På framställning af Sekreteraren beslöts att kungörelser skulle utfärdas angående ansökande om biträde ~~af~~ under innevarande år af Statsagronomen Forsberg, Ploginstruktören Wallgren, Trädgårdsmästaren Wallenius samt Länemejerskorna Salvin och Almqvist, uti hvilka kungörelser ansökningstiden skulle utsättas till Mars månads utgång.

§: 24.

Med anledning af väckt fråga om utlånande af Sällskapets sädessorterare beslöt Bestyrelsen att utlåningen skulle ske på samma sätt som under föregående år. Härom skulle kungörelse utfärdas och bestämdes dagspenningen för den sorteraren åtföljande skötaren till 2. mark 50. penni.

§: 25.

Sekreteraren anmälte att från Bestyrelsen för smörutställningen i Hangö år 1890. anländt redovisning öfver inkomster och utgifter vid sagda utställning; derå berörda redovisning föredrogs och upplästes, hvarvid inhemtades att utställningen lemnat en behållning af 2243 mark, deraf å Hushållningssällskapets andel 700 mark, hvilka sällskapet allaredan fått emottaga.

53
57.

69.
75.

§. 26.

Plenum utsattes att ega rum fredagen den 27. innevarande Februari kl. 5 e. m. och skulle dervid följande ärenden föredragas nämligen:

1:o) Från Kejserliga Senaten ankomna skrifvelser.

2:o) Komitebetänkande om premiering af välskötta jordbruk samt Bestyrelsens yttrande deröfver.

3:o) Bestyrelsens utlåtande rörande bidragen till Sällskapets Enskilda fond från öfriga fonder.

4:o) Bestyrelsens förslag beträffande användandet af Uhlmanska fondens räntemedel från den 1. nästkommande November.

5:o) Anmälan om till Sällskapet öfverlemnad donation.

6:o) Bestyrelsens förslag med anledning af verkställd inspektion af slöjdundervisningen i den från Uhlmanska fonden understödda folkskolan i Messuby.

7:o) Berättelse om användandet under 1890. af tillskilda statsanslag.

8:o) Sällskapets budget för 1891.

9:o) Förslag till omarbetade stadgar för Sällskapet.

10:o) Framställningar och meddelanden af Bestyrelsen.

11:o) Förslag till utmärkelser för landtmannaidogher och annan medborgerlig förtjenst.

12:o) Förslag till utmärkelser för långvarig och trogen tjenst.

13:o) Val af ordförande i Sällskapets bestyrelse.

14:o) Inkallande af nya ledamöter.

15:o) Förslag till nya ledamöter.

§. 27.

Sällskapets bibliotek hade fått emottaga följande förärningar:

1:o) Från Fiskeriinspektören O. Nordquist: "Meddelanden af inspektören för fiskerierna i Finland I. et II.

2:o) Från Doktor H. Juhlin Dannfelt: 1890. års årgång af den utaf honom utgifna "Landtbruksstidskrift."

3:o) Vester-Norrlands läns Hushållningssällskaps Handlingar 1890. Sjette häftet.

4:o) Uf G. v. Strykl: "Baltisches Stammbuch 1890." samt Baltische Wochenschrift Nris 6 och

76.

52 för 1890.

Med anledning af Doktor Juhlin-Dannfelts ofvan omförmälda gåfva skulle tacksägelsebref till Doktor Juhlin-Dannfelt aflåtas.

§: 28.

På framställning af t.f. Sekreteraren beslöts att sällskapets kansli skulle under den tid Sekreteraren herr Rönnbeck bivistade landtdagen hållas öppet emellan kl. 3 och 5 e. m., hvarom kungörelse och anslag borde utfärdas.

§: 29.

Sekreteraren anmälte att han på requisition af Wickström et Cos bokhandel tillsändt bemälda firma 25 exemplar af "Sieni-kirja" för hvilka betalning förskottsvis blifvit erlagd.

§: 30.

På framställning af Sekreteraren beslöts att uti skrifvelser till Statsagronomen K. J. Forsberg, Ploginstruktören G. Wallgren, Trädgårdsmästaren W. Wallenius samt Länemejerskorna Selma Salvin och Aura Almqvist erinra dem att vid uppgörandet af deras reseräkningar skjutslegan från och med innevarande års början bör beräknas efter kilometer sålunda att densamma utgör från stad aderton penni och på landet fjorton penni för kilometer.

§: 31.

Åt Sekreteraren Herr Rönnbeck utanordnades för det han såsom sekreterare uti komitén för uppgörande af förslag till premiering af välskötta jordlägenheter uppsatt det af bemälda komite afgifna betänkandet en ersättning af sjuttiofem mark.

§: 32.

I betraktande deraf att Sällskapets Hedersledamot, Landtbruksinspektorn vid Kongl. svenska Landtbruksakademin Charles Jacobson under flere år ihågkommit Sällskapets museum och bibliotek med ~~sika~~ föräringar af olika slag samt städse bevisat den största beredvillighet att, när helst sådant behöfts, bistå Sällskapet i dess sträfvanden, beslöt Bestyrelsen att för Sällskapet vid Plenum den 27. nästinstundande Februari före-

slå att Sällskapet såsom en tacksamhetsåtgärd måtte tilldela Landtbruksinspektorn Jacobson dess mindre medalj i guld att bäras å bröstet.

§: 33.

På framställning af Sekreteraren beslöts att femhundra mark skulle såsom ~~tr~~ tryckningskostnadsbidrag öfverföras från jordbruksanslaget till enskilda fonden.

§: 34.

I anledning af Sekreterarens derom gjorda framställning beslöt Bestyrelsen att hos Guvernören i Tavastehus län anhålla om förordnande för Biträdande läneagronomen Gustaf Adolf Mattila att under innevarande år inom Halikko och Piikkis härader hålla förslagsvis femton föredrag i linodling och linberedning med förevisande af redskap m. m.

§: 35.

De vid samm anträdet utfärdade anordningarna finnas uti Sällskapets anordnings-

bok förtecknade.

In fidem:
A. Le Ålenius
t. f.

25/2 91.
1.

Å år 1891. den 25. Februari kl. 5. e. m. sammanträdde K. F. Hushållningssällskapets Bestyrelse, hvarvid tillträdde Kammarherre Sällskapets Ordförande Herr Hofrättsrådet Björkman, Bestyrelsens ledamöter herr Backmansson, von Haartman och Hedenberg samt suppleanten hr Marjalin, Sällskapets sekreterare herr Rönnbäck och kamrerare hr Sjöblad samt undertecknad t. f. Sekreterare.

§. 1.

Sedan ledamoten i Bestyrelsen Kollegiiassessorn Backmansson blifvit utsedd till ordförande vid sammanträdet, upplästes i afseende å justering på protokollet för Bestyrelsens sammanträde den 16. Januari 1891.

§. 2.

Föredrogs Jordbruksexpeditionens i Kejserliga Senaten för Finland skrifvelse af den 4. innevarande Februari, hvarigenom Jordbruksexpeditionen tillkännagifver att Kejserliga Senaten i anledning af Bestyrelsens uti skrifvelse för den 16. sistlidne Januari derom gjorda fram-

ställning funnit godt tillåta Bestyrelsen att af besparingarne i det Hushållningssällskapet till lånemejerskors aflönande tilldelade anslag använda ettusentvåhundra mark till reseanslag för Sällskapets tvenne mejerskor för att sätta dem i tillfälle att i utlandet förkofra sig i sitt yrke, men att Kejserliga Senaten icke velat bifalla Bestyrelsens uti nämnda skrifvelse jemväl gjorda framställning om gratifikation åt mejerskan Selma Salvin.

Sedan Kejserliga Senatens skrifvelse blifvit upplåst beslöts att uti skrifvelser till Lånemejerskorna Selma Salvin och Aura Almqvist anmoda dem att hos Bestyrelsen anmäla huruvida de, sedan deras vinter- och vårarbeten blifvit slutförda, vore villiga att, hvardera med åtnjutande af hälften utaf omförmälda understöd eller sexhundra mark, företaga en resa i antydt syfte till Sverige och Danmark samt då tillika insända reseplan.

§: 3.

Det af Veterinären vid Mustiala Landtbruksinstitut H. Savela författade förslaget till almanacksafhandling för år 1892. "Om kreaturens bibehållande vid god helsa", hvilket förslag bland Bestyrelsens medlemmar cirkulerat, godkändes med förbehåll att Sekreteraren skulle närmare genomse detsamma; och ~~skul~~ borde sagda förslag derefter insändas till rektorsembetet i vid Kejserliga Alexandersuniversitetet i Helsingfors.

§: 4.

Sedan Bestyrelsen vid sammanträdet den 16. sistvikne Januari beviljat Folkskollärarен Måtten Ingman emot antaglig säkerhet ett lån å femhundra mark dels till ~~ut~~ inköp af bättre slöjdverktyg, dels till utvidgande af Ingmans förlags- och försäljningsrörelse med träsnäderialster, så hade Ingman såsom säkerhet för omförmälda lån erbjudit ett af Lifförsäkringsbolaget "Kaleva" för Ingman utfärdadt lifförsäkringsbrefs; och be-

slöt Bestyrelsen godkänna sagda säkerhet, ifall det af Folkskollärarenen Ingman till bolaget inbetalda premiebeloppet uppgick till femhundra mark samt nästnämnda belopp afven, ifall Ingman upphörde att erlägga premierna, af bolaget utbetalades.

§: 5.

Föredrogs en af Ordföranden i Åbo jagtvårdsförenings direktion Herr Öfverstelöjtnanten R. Thuring till Bestyrelsen ~~ingifven~~ insänd skrifvelse, hvari Öfverstelöjtnanten Thuring, hänvisande till Jordbruksexpeditionens i Kejserliga Senaten för Finland till Hushållningssällskapet aflåtna skrifvelse för den 26. Juli 1890. N:o 390, anhåller att det nämnda förening för innevarande år beviljade anslag, utgörande enligt Kejserliga Senatens beslut för berörde dag femhundra mark, måtte ~~genom~~ af Bestyrelsen utreqvireras och Öfverstelöjtnanten Thuring tillhandahållas; och beslöt Bestyrelsen, med bifall till Öfverstelöjtnanten Thurings anhållan, att uti skrifvelse

till Jordbruksexpeditionen utreqvirera sagda anslag.

§: 6.

Uti skrifvelse för den 30. sistvikne Januari har Föreståndarinnan för Letala väf- och handarbetsskola Mimmi Sundgren hos Hushållningssällskapet anhållit om bidrag för aflönande af en väflärarinna vid nämnda skola; och beslöt Bestyrelsen i anledning häraf att Föreståndarinnan Sundgren skulle till svar meddelas det tillgångarna uti de för slöjdändamål anslag fonder för närvarande icke medgifva utdelandet af understöd utöfver dem, som på grund af tidigare beslut ur desamma utbetalades.

§: 7.

Företogs till behandling frågan huruvida Harju folkskola i Birkkala socken fortfarande borde få åtnjuta det nämnda skola ur Uhlmanska fonden för slöjdundervisningens befrämjande tilldelade anslag eller om sagda anslag skulle fråntagas Harju folkskola och i stället tilldelas folkskolan i Teisko kapell

hvilken synts hafva gjort sig mera förtjent af detsamma.

Härvid upplästes ej mindre Folkskoleinspektoren i Tavastehus län O. Wallins i saken afgifna utlåtande, hvilket hit intogs sålydande:

(Signum: "Wallin")

än en af nuvarande Ordföranden i direktionen för Harju folkskola Otto Thuneberg till Hushållningssällskapet insänd förklaring jemte tvenne bilagor hvilka jemväl här intogos och voro af följande lydelse

(Signa: "A", "B" och "C")

derå Bestyrelsen beslöt att, ifall Birkkala kommun ~~ginge i författning om~~ upp~~lyggande af~~ förde nytt slöjdrum vid Harju folkskola, på sätt vid kommunalstämma den 30. December 1890 beslutits, samt Folkskoledirektionen i öfrigt tillsåg att slöjdundervisningen vid skolan ställdes på bättre fot än hittils, Harju folkskola skulle fortfarande få behålla ifrågakomna anslag, hvarom Herr Thuneberg borde i skrifvelse un-

Z. Nr 389
1890.

Anhom den 5 december 1890.

(Signum: "Wallin")

Folkskoleinspektorn för Tavastehus län.

Tavastehus, den 30 November 1890.

No 462

Bestyrelsen för Kejserliga Finska Hushållningssällskapet,

Åbo.

Med anledning af Bestyrelsens i skrifvelse för den 1 dennes gjorda anhållan om yttrande öfver slöjdundervisningen i Birkkala och Teisko folkskolor samt särskildt derom, huruvida sistnämnda skola vore mera förtjent af det bidrag från Hushållningssällskapets sida, som Birkkala skola för närvarande åtnjuter, har jag äran anföra följande.

Redan vid det första inspektionsbesöket i Birkkala folkskola den 6 November 1885 fann jag slöjdundervisningen härstädes befinna sig på en högst otillfredställande ståndpunkt, ej blott till följe af läraren Puupponens oförmåga att undervisa häri, utan äfven af brist på nödiga verktyg, modeller och särskild slöjdlokal, hvarföre ock den ringa tillstymmelse till slöjdundervisning, som i skolan härtills förekommit, hade bedrifvits i skolsalen. Vid följande besök, den 30 Mars 1886, erhöll jag på förfrågan hvarföre ej den å skol-

tomten befintliga äldre, något bofälliga by-
naden iståndsattes och användes till slöjd-
det besked att brandstodsbolaget skulle h
utdömt eldstäderna i densamma, hvarför
heller någon reparation i öfrigt kunde ifr
komma. Sednare erfor jag, att enligt
hållningssällskapets föreskrift på hösten
visserligen en annan slöjdlärare, nemligen
relärlingen Eklund från Tammerfors, hade
tagits, men hvars förmåga att meddela
gon pedagogisk slöjdundervisning syntes vara
ska tvifvelaktig; verktygssamlingen hade ö
ökats och slöjdlokalen förflyttats till ett
ofvannämnda byggnad varande högst önsk
rum, så beskaffadt som Sällskapets Se
terare i sin berättelse beskrifvit. Genom
na förändring har dock ingen annan för
vunnits än den att skolsalen blifvit
friad från det med slöjdande alltid
enade stöket, ty att en ordentlig slöjd
dervisning för ett större antal elever i
sådan trängsel som den, hvari den härs
fortfarande bedrifves, nära nog omöjliggö
torde knappt behöfva sägas, om också
ga villkor för sagde undervisning vo
uppfyllda.

Då den skildring af slöjdunder
ningens tillstånd i Birkkala folkskol
som Sällskapets Sekreterare gifvit, är fu
kombigt sanningsenlig och träffande, måste
i allo instämma med honom i hans o
samma omdöme om densamma. Det ringa

hvarmed saken omfattats, torde dock böra mindre tillräknas kommunen än skolans direktion, som närmast har att vaka öfver dess verksamhet. Men då direktionen numera erhållit en ny och upplyst ordförande i Herr O. Thuneberg, torde man kunna hafva skäl till förhoppning om ett framdeles lifligare intresse såväl för skolan i sin helhet som slöjdundervisningen i särskildt.

Af de åtgärder, hvilka Sällskapets Sekreterare föreslagit till vidtagande emot Birkkala kommun i afseende å det densamma förunnade anslaget, nemligen

att <u>antingen</u> efter nu löpande läseårs slut utan vidare indraga detsamma,

<u>eller ock</u> förständiga direktionen att inreda det i ofvannämnda byggnad befintliga obegagnade stora rummet till slöjdverkstad och förse densamma med minst fyra dubbla eller motsvarande större antal enkla dugliga hyfvelbänkar, äfvensom en ordentlig skolsvarf och verktyg i mån af behof; att såsom lärare i slöjd anställa en fullt kompetent, i ledning af pedagogisk slöjd förfaren person; att verkställa dessa föreskrifter skyndsamt och senast till början af nästa läseår, hösten 1891, samt att framdeles ovilkorligen använda hela slöjdanslaget till slöjdundervisningens främjande och deröfver för hvarje år afgifva specificerad redovisning,

skulle jag förorda det sednare alternativet såsom ett försök, sannolikt ledande till det åsyftade resultatet, då deremot det första eller bidragets indragning i alla fall in-

träffar om hösten 1891, så framt ej de för
bibehållande föreskrifna vilkor blifvit dessf
nan fullgjorda.

Beträffande slöjdundervisningen i
ko folkskola, så intager den obestridligen et
ganska framstående rum, hvilket ock från
tens sida uppmärksammats sålunda, att sk
år 1888 erhöll till slöjdens befrämjande 3
mark, år 1889 såsom bidrag till verktyg
lektionen 75 och till svarfstol 80 mark s
att läraren under nuvarande läseår af
statsmedel erhåller 50 mark såsom uppmu
Ehuru visserligen folkskolan i Teisko ut
trifvel vore mera förtjent af understöd
den i Birkkala, tror jag likväl densam
för närvarande ej vara i behof deraf.

O. Wallin.

(Signum: "B 1

D № 20. Aukl. den 31. Januari 1891.
1891.

(Signum: "A."

Keis. Suomen Talousseuran Toimikunnalle.

Birkkalan Käsityön
Kansakoulun Johtokunnan
Edesmies
Birkkalassa 20 päivänä Tammik. 1891.
№ 1.

Täskellyn'ä antamaan selityst'ä Keis. Suomen Talousseu-
ran Toimikunnan virkakirjeell'ä viime Marraskuun 1 päiv'ält'ä
№ 819 seurannuisen herkomuksen, jonka Talousseuran
Sihteeri on tehnyt, koskeva nuuskuuspaperi käsi-työopetuk-
sen tarkastelua Birkkalan kansakoulussa, jota saapi apua
Talousseuralta, voi kansakoulun johtokunta vasta nyt,
sitkeinä Birkkalan pitäjän yleinen kunnakokous, jossa
muun ohessa käsiteltiin kansakoulumme käsi-työhuoneasiata,
kuluneen Joulukuun 30 päivänä on pidetty, ryhtyä puolustа-
maan itseänsä.

Kalsitellaessa täytyy myöntää, että Herra Sihteerin Täme
lähetetty matkakertomuksen oh osaksi on paikallaan, ainakin
mitä tulee itse käsi-työhuoneesen. Jos Talousseuralle todella
on ilmoitettu — jota ei kuitenkaan johtokunnan esimiehen
kirjeistäänk osota — että kansakoulullamme olisi ajanmu-
kainen käsi-työhuone, niin kaipaa Tämäinen valtaelli-
sesti kaikkea anteeksiantavaisuutta. Nykyinen kan-
sakoulun johtokunta ei kuitenkaan ole syyksen tätä
työn päivätsi muuttamista. Sillä viime kesäätä
asti, jolloin allekirjoittanut tuli johtokunnan esimiehexi,
on johtokunta innolla toiminut uuden käsityöhuonen
eteen, jotka jo näkyy myötäseuraavasta ollevasta kunnal-

kunnallishallituksen esimiehelle lähettämästänä kirjeestä 7:nä
näkuun 24 päivältä äskeen kulunutta vuotta. Ei Pirkkalan
kuntakaan ole senlaatuinen niin kaikissa kysyä tahtoa vaille
ellei se, kuten herra sihteeri kertomuksessaan mainitsee, ollenkaan
välittäisi kasvavan nuorison henkisen
vaurastumisesta ja kehityksestä. Sekalainen se kyllä
meidänkin seurakuntamme, mutta pääasiassa kuitenkin
puolueettoman luonnosta, että Pirkkalan pitäjä
sekä henkisissä että aineellisissa pyrinnöissä on melko
vesti naapuruustaan edellä. Huomattakoon vaan, että pi-
messä pitäjässämme nykyään työskentelee kolonaisen
kolme kansakoulua, ja neljättä ollaan puuhassa ko
kauskia.

Miksi ei ole käsi-työhuoneen kanssa samassa rakennuksessa
työssä kolmea vertaa isompata salia käsi-työhuonetta
tätä, suvaitsee herra Sihteeri kysyä. — Siksi, että kun
johtokunta ei katsonut vaivaansa maksavaksi, ruveta
jälleen huonoita rakennuksessa, jossa eivät perusteet
sekä pidä paikkaansa. Edellä viitattu kirje kunnallis-
hallitukselle näyttää, että johtokunta on päättänyt
rakennuttaa kokonaan uuden käsi-työhuoneen. Pir-
kalan kunta on siihen suostunutkin, kuten myöskin
on kuntakokouksen pöytäkirjan otteen kopia osoittaa
voin lähimmästä tulevaisuudessa saavani lähettää K.
Suomen Talousseuralle todellisen ilmoituksen uu
käsi-työhuoneen valmistumisesta.

Käsi-töiden opettajasta, Ekblundista, näkyy herra s
teen saaneen kokonaan väärän käsityksen. Hänen
ei toisin ole Vera Hjeltiläistä, pedagogillistä käsity
opettaja kykyä, josta muuten kukaan muukaan o
laiskunnan käsi-työopettaja saattanee kerskata, m
hänen opettajapätevyyttänsä ei siitä ole kumottu. Hän
ammattiltaan puuseppä, ja missäpä muuten kä

(Liitteen: "B 1

pukhtaammin ja paremmin tehtäneen kuin juuri nikkarin
verstaassa. Toiselta puolen lienee vaikeata kokonaisadalla
markkakaan saada kansanlisopilliseksi sivutyötä käsi-töi-
den opettajalta. Vakuutan, että herra sihteeri aina saattaa tar-
kastuksellansa tulemaan tutkituksi kuukausien aluspa, jolloin poi-
kain käsi-työt vasta ovat alussa ja siis puuttuvina tutkimi-
sesta työn kaunistuksia, mutta lopuspa se vasta kuitos seisoo,
sanoo sanansa kunnioituksemme. Niin on asian laita käsipaikan ku-
kuudan ~~loppu~~ praxis sitä vasta saattaa nähdä loppuresul-
taatin, ainakin mitä tulee juuri käsi-työopetukseen.
Ja toteaa sivumpia ja pitkäpoikain töitsi vaikeampia
kaan, kuin viime kevätkuukauden tutkimuspa esille pan-
nut käsi-työt kasvon näkee sellaisispaan koulusspa,
joissa oppilaat ovat omattaneet korkeampaan ikään kuin
meidän koulusspamme nykyään.

Lopuksi saan näyttämättä olmoittaa, että poikain käsi-töi-
den opettajalle on vuodespa maksettu palkkaa 125 markkaa
(myös hän kuitenkin on pyytänyt palkkaansa korottelta-
vaksi), työtön käsityöopettaja (jonka herra sihteeri
kokonaan näkyy unhottaneen laskuvtansa pois) on saa-
nut vuosittain 50 markkaa, ja muut vuotuiset
menotammukset, ainevaltaan käsi-töiden hyväksi, o-
vat nousseet seuraavin määrin, nimittäin: v:n 1886-1887
— Smk 124:60, v:n 1887-1888 — Smk 109:70, v:n 1888-1889
— Smk 53:80 ja v:n 1889-1890 — 56:55. Siis koko
näistä käsi-työhuoneenkennus kaupan tulee vuosilta 1886-1890
155 markkaa 55 penniä.

Koska Pirkkalan kaikissa kansakouluissa
annetaan opetusta käsi-töissä sekä pojille että tytöille,
tokkeme johtokunta näyttäytyä toivoa, että näistä Har-
jun koulu edellenkin saisi nauttiakseensa entistä
ehtimaisempaa tuotannollisuutta sille myön-
nettyä kolmensadan markan suuruista kä-

53
57

69

Sityöapurahaa

Kansakoulun Johtokunnan puolt
Otto Thumberg.

Kopia.

Pirkkalan
Kansakoulun Johtokunnan
Esimies.

Pirkkalan Kaarila 24 p. Heinäk. 1890.
No 9.

87

(Signum: "B")

Kunnallishallituksen Esimiehelle Herra N. N. Tervolle!

Niime palo-tarkastuksessa hylkäsivät tarkastusmiehet Harjun kansakoulun käsityöhuoneen uunin ja kielsivät sitä lämmittämästä, ennenkuin se tarpeenmukaiseksi korjataan. Kun sitten koulun johtokunta allekirjoittaneen kehoituksesta, tämän kuun 21 päivänä kokoontui neuvottelemaan ja tarkastamaan, miten mainittu uuni mahdollisesti olisi korjattava, huomasi se, kuten myötäseuraava pöytäkirjan otekin osottaa, käsityöhuoneuksen olevan niin kurjassa tilassa, että se jonakuna kauniina päivänä saattaa mukata perustuksiltaan maahan. Sen ulkonainen, raunionnäköinen muotokin on jo useampia vuosia matkustelevaisten silmä-tikkuna ollut häpeäksi paikkakunnallemme. — Tätä paitsi on Keis. Suomen Talousseuran käsi-työapu, 300 markkaa, ainoastaan vastaiseksi kansakoulullemme myönnetty ja ehdolla, että käsi-työopetus tapahtuu tyydyttävällä tavalla s. o. ajanmukaisessa käsi-työhuoneessa taitavan opettajan johdolla, joten siis on hyvinkin pelättävää, että Talousseura kokonaan lakkauttaa, kuten se kirjeessään 20 päivältä Huhtikuuta 1886 Pirkkalan kansakoulun johtokunnalle jo on uhannutkin, käsityö-apunsa, ellei sen (Talousseuran) vaatimuksia noudateta ajanmukaisen käsi-työhuoneen rakentamisella. — Muuten arveli Johtokunta uuden käsi-työhuoneen tulevan jotakuinkin halvaksi, rakennustarpeita kun saadaan vanhasta kylliksi.

Johtokunnan hartain toivo siis on, että Te pikimmässä muodossa esittelisitte asian kokonaisuudessaan kun-

Kuntakokoukselle

Kunnioituksella
Otto Thuneberg

Oikein kopioiduksi todistaa Pirkkalassa 20 päivänä Tammikuuta
Otto Thuneberg.

(Signum: "C")

Pirkkalan kunnankokouksen pöytäkirja, joka on tehty laillisesti kuulutetussa varsinaisessa kuntakokouksessa Kankaantaan Wikkulassa Joulukuun 30 p. 1890.

6:s §.

Harjun kansakoulun käsityöhuone suostuttiin uudestaan rakentamaan vanhasta rakennuksesta. Sitä varten valittiin komitea, johon tulivat: Herra O. Thuneberg, Herrastuomari Kaarle Hennari, talollinen Juho Pispa, lampuotinpoika Kaarle Mattila ja poliisi J. Wallin. Komitean on tarkastettava vanha rakennus ja annettava ehdoitus kuntakokoukselle siitä mimmoiseksi se aikoo uuden laittaa.

Kuntakokouksen puolesta:
J. P. Tervo.

Paikalla luetta, tarkastettu ja hyväksytty; jonka todistavat: Herman Saukila. Roope Hiitala. Kaarle Kurikka. Oskari Jaakkola.

Tämän otteen oikeaksi todistaa:
J. P. Tervo.

Oikein kopioiduksi todistaa
Otto Thuneberg.

derrättas samt tillika förständigas att, sedan omförmälda nya slöjdrum blifvit färdigt, derom till Hushållningssällskapet inberätta; hvarhos Folkskoleinspektorn Wallin skulle om förestående beslut underrättas ~~om~~ uti särskild skrifvelse med anhållan ~~tillika~~ det Folkskoleinspektorn Wallin, efter det han verkstält årsinspektion i Harju folkskola, ville ~~till~~ meddela Hushållningssällskapet ~~inberätta~~ på hvilken ståndpunkt slöjdundervisningen vid skolan bef ann sig.

Då förevarande fråga blifvit upptagen å föredragningslistan för plenum den 27. i denna månad, men densammas hänskjutande till pleni afgörande vid ofvanomförmälda utgång af saken för närvarande icke var af nöden, skulle anmälan om Bestyrelsens nu fattade beslut göras vid nämnda plenisammanträde.

~~§:~~ 8.

Agronomen U. O. Bremers berättelser dels öfver de föredrag han förlidet år hål-

lit i de s. k. Ahlmanska socknarna, dels öfver sin verksamhet i egenskap af Sällskapets landtbruksföreläsare i södra delen af Åbo och Björneborgs län, hvilka från cirkulation återkommit, föranledde icke till någon åtgärd, utan skulle desamma i Sällskapets handlingar införas.

§: 9.

Trädgårdsmästaren W. Wallenius berättelse för år 1890, som cirkulerat hos Bestyrelsens ledamöter, föranledde icke heller till någon åtgärd; och skulle densamma i Sällskapets handlingar införas.

§: 10.

Tjenstförrättande Sekreteraren framlemnade förslag till redogörelse för användandet under år 1890 af statsanslaget af den 1. Maj 1861 sålydande:

(Signum: "Robert")

Detta förslag gillades af Bestyrelsen och skulle, för erhållande af Sällskapets godkännande derå, föredragas vid plenum den 27. i denna månad.

§: 11.

Förslag till redogörelse

Sign. "Robert"

Statsanslagets af den 1 Maj 1861 användande år 1890.

Tillgångar:

Behållning från 1889	Fmk 5630: 60.
Årets anslag	" 5000: —
	Fmk 10,630: 60.

Utgifter:

Förskott å arvode för en under arbete varande ny öfversättning till finskan och bearbetning af Arrhenius' landtbrukspraktika	Fmk 1000: —
Bekostande af populära föredrag i landtbruk	" 1690: —
Underhåll af en kvinlig trägårdselev	" 137: 33.
Premier för ängsodling	" 600: —
Annonskostnad	" 217: 55.
Hälften af Sällskapets brefporto 1889	" 209: 27
Mejeristipendiaters underhåll och resor	" 1994: 50.
Medlemsafgift till exportföreningen	" 200: —
Diverse	" 75: 81.
Summa	6124: 46.
Behållning till 1891	4506: 14
	10630: 60.

för användandet af Jordbruksanslaget under sistlidet år framlemnades af tjenstförrättande Sekreteraren och intogs här sålydande:

(Signum: "Joachim")

Detta förslag blef af Bestyrelsen godkändt och skulle till Jordbruksexpeditionen i Kejserliga Senaten insändas samt vid plenum den 27. dennes till kännedom meddelas.

§: 12.

Likaledes godkändes tjenstförrättande Sekreterarens förslag till redogörelse för slöjdanslagets användande under år 1890. sålydande:

(Signum: "Sandis")

Denna redogörelse skulle meddelas Sällskapet vid instundande plenum, hvaremot, jemlikt föreskrift i Handels- och Industriexpeditionens skrifvelse af den 14. December 1888., fullständig, granskad redovisning öfver anslagets användning framdeles skulle till sagda Expedition insändas.

§: 13.

Biträdande Läneagronomen Albert Torsells berättelse om hans föreläsningsverksamhet under år 1890. ställdes på

cirkulation.

§: 14.

Likaså skulle Litteratören Ossian Reuters berättelse om de af honom anställda experiment med insaltning af strömming enligt Holländsk metod ställas på cirkulation.

§: 15.

Från Biträdande Länsagronomen Albert Torsell hade anhållan på Beslutanderätt skiftelse af den 16. sistlidne Januari ankommit; och hade Torsell förklarat sig villig att på samma villkor som under föregående år hålla föredrag i nedannämnda kommuner, nemligen: Siikais, Hattiskoski jerd, Ulfsby, Luvia, Eurå, minne, Lappi, Raumo landsförsamling, Hinnerjoki, Harjavalta, Nakkila, Edra, Kiukais, Honkilaks, Wamlula, Sammaljoki predikogård, Kauvatsa, Tavastkyrö, Jämjärvi, Kankaanpää, Kasvia och Lärkans eller således sammanlagdt ~~21~~ tjuguen föredrag. Med anledning häraf beslöt Beslutanderätten att bifalla till Agronomen Torsells förslag samt att öfverlemna åt Torsell att bestämma tiderna för föredragens hållande,

Sign. "Joachim."

Jordbruksanslagets användande år 1890.

Tillgångar:

Behållning från 1889	Fmk	4603:73
Årets anslag	"	8000:—
		12603:73.

Utgifter:

Trägårdsmästarens aflöning och reseckostnader, ympkvistar m. m.	Fmk	1694:08.
Bidrag till trycknings-kostnaderna för Sällskapets Handlingar för 1888	"	500:—
Bidrag till smöravstälningen i Hangö	"	1800:80.
Försändet öfver Mustamäki mejeriskola	"	51:76.
Bidrag till "Suomen maanviljelyslehti"	"	300:—
Anslag till hofbeslagsskolan i Åbo	"	1000:—
Mejerikurs och andra premier för mjölkhushållning	"	283:15
Annonser	"	93:15.
Understöd åt särskilda landtbruksgillen	"	1000:—
Inköp af en folkskrift	"	55:—
Underhåll af kvinliga mejerielever	"	202:66.
Diverse	"	26:65.
Summa		7007:25
Behållning till 1891		5596:48
		12603:73.

Sign. "Sandis"

Slöjdanslagets användande år 1890.

Tillgångar:

Behållning från 1889	Fmk	5549: 27.
Årets anslag	"	7200: —
Återbetalt frakt för expositionsartiklar	"	6: 55.
Träskomakaren levererat dag afgif: ter af rekvirenter	"	208: —
	Summa	12,963: 82.

Utgifter:

För slöjdskolan		
Föreståndarinnans aflöning och hyresmedel	Fmk	1187: 50.
Biträdande lärarinnans aflöning	"	1565: 40.
Hyra för lokal	"	900: —
Ved och lyse	"	390: 31.
Inventarier	"	357: 02.
Annonser	"	160: 30.
Städning, skurning och diverse	"	116: 65.
Anslag åt en af biträdande lärarinnorna för resa till Borgå i slöjdändamål	"	50: —
Anslag till Kuntimmersföreningen i Ny: stad	"	500: —
Anslag åt föreståndarinnan för väf: skolan för resa till Tavastehus väfskola	"	35: 60.
Anslag åt fröken A. Ingelius till väf: nadsslöjdens befrämjande	"	500: —
Träskomakarens aflöning och reseko: nader	"	666: 22.
		6429: —
Behållning till 1891		6534: 82.
	Summa	12963: 82.

hvarom allmänheten genom kungörelser i respektive kyrkor borde underrättas. Derjemte skulle Vasell föreläsningar att, sedan föredraget för året blifvit hållet, till Bestyrelsen insända berättelse, upptagande ämnena för de olika föredragen samt hvar och när de blifvit hållna äfvensom hvad i öfrigt kunde vara att med anledning af desamma meddela.

§: 16.

Läraren vid Haga jordbruksskola Agronomen Harald Faeth hade jemväl insändt svar å Bestyrelsens skrifvelse af den 16. sistlidne Januari och deri meddelat att han vore benägd att på de af Bestyrelsen föreslagna vilkor hålla föredrag i landtbruk uti nedannämnda kommuner nemligen Wärdö, Sund, Saltvik, Lemland, Jomala, Hammarland, Finström och Geta eller inalles åtta föredrag. Ifven till detta förslag för fall Bestyrelsen ej skulle finna skäl på bestämma tiderna för föredragens hållande, hvarhos Faeth borde erhålla enahanda förslag som Agronomen Vasell.

§:17.

Sedan härefter öfverläggning egt rum angående de remontarbeten, som under innevarande år borde i Sällskapets gård utföras, beslöts att planket emot Handlanden Jacobssons gård skulle repareras samt taket å uthuset strykas.

§:18.

Det af Sällskapets Kamrerare i samråd med Sekreteraren uppgjorda förslaget till budget för innevarande år godkändes af Bestyrelsen och skulle vid instundande plenum föredragas.

§:19.

Föredrogs en från Possessionaten Ernst Kingelin ~~från Sempälä socken~~ anländ skrifvelse, deri Kingelin, med förmälan att ambulatoriska mejeriskolan uti de Tammerfors stad omgifvande socknarne påbegynt sin verksamhet den 20. sistvikne Januari å Unia rusthåll i Unia by af Wesilaks socken, anhåller att det sagda skola beviljade anslaget sjuhundra (700.) mark måtte tillsändas honom, som, enligt ett skrifvelsen bilagdt utdrag ur protokollet fördt vid den af Kangasala, Wesilaks, Sempälä,

Birkkala och Ylöjärvi landtmannasällskap tillsatta s.k. "Karjanhoitojohtokuntas" sammanträde den 19. Januari innevarande år, blifvit utsedd att lyfta sagda ~~anslag~~ penningar.

I anledning häraf beslöts att omförmälda anslag skulle ur Ahlmanska fonden utanordnas och uti assureradt bref tillsändas Possessionaten Kingelin.

§:20.

Till Hushållningssällskapet hade anländt ej mindre program för den fröutställning Nylands och Tavastehus läns landtbrukssällskap föranstaltar vid dess vårmöte den 24. snartinstundande Mars i Helsingfors stad, än inbjudning att deltaga i den smörutställning Uleåborgs läns landtbrukssällskap anställer i Uleåborgs stad den 9. och 10. April innevarande år, hvilka hvardera upplästes, men icke föranledde till någon åtgärd.

§:21.

Kamreraren anmälte att från Statsanslaget af den 1. Maj 1861. borde till enskilda fonden öfverföras godtgörelse för hälften af brefportot under sistlidet år med etthundra

åttatio mark sextio penni, hvar-
till Bestyrelsen biföll; och
~~och~~ skulle alltså anordning
i antydt afseende utfärdas.

§: 22.

Widare anmälte Kamrera-
ren att Landthushållaren
Karl Gustaf Lagerström
för det honom ur Sällska-
pets fonder beviljade lån
å trettontusen (13000.) mark
anskaffat ny fyllnadsbor-
gen, ingången af Trädgårds-
mästaren J. F. Lück, Gårds-
egaren O. W. Lundqvist och
Possessionaten Oskar Hart-
man, hvilken borgen af Be-
styrelsen godkändes.

§: 23.

Sedan suppleanten i Be-
styrelsen Herr Marjalin
afträdt, anmälte Kam-
reraren att Herr Marja-
lin hos Hushållningssäll-
skapet ansökt om ett lån
å tiotusen (10,000) mark emot
sex procents ränta, in-
teckning i landsfastighet
samt ~~och~~ fyllnadsborgen af Träd-
gårdsmästaren O. R. Gauffin
och Lyceilektorn J. M. Ahl-
man.

Efter det lånehandlingar-
na blifvit upplästa, be-
slöt Bestyrelsen bifalla till
Herr Marjalins omförmälda an-

hållan; derå Herr Marjalin åter
inträdde.

§: 24.

Tjenstförrättande Sekretera-
ren anmälte att Träskomaka-
ren Karl Silen sedan sena-
ste sammanträde på re-
qvisition besökt särskil-
da personer inom Masku
och Nousis socknar.

§: 25.

Det utaf komitén för upp-
görande af förslag till pre-
miering af välskötta jord-
lägenheter afgifna betän-
kande, hvilket cirkulerat
mellan Bestyrelsens leda-
möter och suppleanter, god-
kändes och skulle vid
plenum den 27. i denna må-
nad föredragas.

§: 26.

Det af Sekreteraren, jem-
likt Bestyrelsens vid samman-
trädet den 16. sistvikne Janua-
ri fattade beslut, uppgjorda
förslaget till betänkande
i frågan om bidragen till En-
skilda fonden från öfri-
ga fonder upplästes och
godkändes.

Frågan skulle slutligen
afgöras vid instundande ple-
num.

§: 27.

Förslaget till förändring

af Sällskapets stadgar kapplåtet och skulle diskussion om sagda förslag ega rum vid plenum i denna månad.

§:28.

Sedan vårskilda ansökningar om utmärkelser för långvarig och trogen tjenst jemte de till dem hörande intyg blifvit granskade, medgaf Styrelsen på redå nedanuppräknade tjenstehjon till erhållande af följande utmärkelsetecken, nämligen:

a/ mindre silfvermedalj:

1:o/ Handelsföreståndaren Samuel Lehtonen, född 1846, för 12 års tjenst hos Landthandlaren C. D. Mahlberg i Saarijärvi socken, der han under de sex senaste åren sjelfständigt skött Mahlbergs handelsrörelse;

2:o/ Drengfogden Thomas Viitikainen, född 1848, för 10 års tjenst såsom arbetsledare hos Kyrkoherden U. F. Ahlroblom å Lilla Tuna socken Kyrkoherdebol.

3:o/ Drengfogden Ernst Gabriel Simbuksson, född 1838, för 20 års tjenst hos Landthushållarenkan Antoinette Söderström dels å Söderkulla egendom i Somero socken, dels sedan år 1883 å sagda egendom underlydande Kinnaskärpi utgård, hvarest han sjelfständigt ledt der förekommande arbeten.

4:o/ Gårdsförvaltaren Anders Henriksson, född 1849, för 13 års tjenst hos Generalläutnanten Robert Ehrnrooth å Parlom gård i Lappträsk socken, der han under egarens frånvaro sjelfständigt förestått jordbruket.

5:o/ Gårdsinspektoren Adolf Vahlén, född 1845, för 20 års tjenst hos Generalläutnanten Ehrnrooth å Gammelgård egendom i Lampis socken, der han sjelfständigt ledt jordbruket och skött egendomen.

6:o/ Byggmästaren Matts Eklblom, född 1828, för 30 års tjenst hos Handlanden Georg Seeman i Wiborg, hos hvilken han utfört vårskilda byggnadsarbeten.

b/ bronsmedalj

1:o/ Drengen Salomon Välkki, född 1825, för 27 års tjenst hos Jordbrukaren Karl Tuulonen i Laukkas.

2:o/ Spannmålsdrengen Konstantin Michelsson, född 1857, för 31 års tjenst hos Landthushållarenkan Antoinette Söderström i Somero.

25/2 91.
5.

3º/ Drengfogden Petter Sund, född 1842., för 17. års tjenst hos Bonden Henrik Parkku i Sääksmäki socken.
4º/ Drengen Johan Wilhelm Laaksonen, född 1849., för 18. års tjenst hos Kapten Carl Olsoni i Åbo.
5º/ Betjenten Henrik Mattsson Räty, född 1842., för 25. års tjenst hos Bergsingeniören och Bruksförvaltaren Petter Gwosdieff i Suojärvi socken.
6º/ Spannmålskarlen Johan Wilhelm Henriksson, född 1839., för 21. års tjenst hos Generallöjtnanten Robert Ehrnrooth å Porlom gård i Lappträsk socken
7º/ Skorstensfejareutlärlingen Viktor Koskinen, född 1859., för 12. års tjenst hos Sotaremästareenkan Sofia Södervall i Åbo.

c/ hederstecken i silfver:

1º/ Tjenstejungfrun Maria Kristina Sjöblom, född 1822., för 20. års tjenst hos Handlanden W. A. Sittnikoff i Helsingfors
2º/ Tjenarinnan Katarina Michailowna Potjomina, född 1849., för 10. års tjenst hos Handlanden John Robert Stunckel i Wiborg.
3º/ Dejan Gustava Thomasdotter, född 1837., för 29. års tjenst

hos Generallöjtnanten Robert Ehrnrooth å Porlom gård i Lappträsk socken.
4º/ Hushållerskan Hedvig Lovisa Lindqvist, född 1830., för 22. års tjenst hos Generallöjtnanten Robert Ehrnrooth å Gammelgård egendom i Lampis socken.

d/ inskription å värdeföremål

1º/ Pigan Maria Johansdotter, född 1861., för 12. års tjenst hos Bonden Karl Gustafsson Pietilä i Sääksmäki socken (inskription å silfverur.)

§: 29.

Sällskapets bibliothek hade fått emottaga följande föräringar:
1º/ Baltische Wochenschrift Nris 1–6. 1891.
2º/ Norsk Havetidende utgivet af selskabet Havedyrkningens venner. 6te aargang 1890.

§: 30.

Fjerde qvartalsförslaget för år 1890. hade inlemnats af kamreraren, ~~samt~~ behörigen granskadt af kassainspektorn, och skulle detsamma öfversändas till Jordbruksexpeditionen, såvidt det angick Sällskapet tilldelade anslag för Jordbrukets främjande och Hisingerska donationen, samt

till Handels- och Industri-
expeditionen, såvidt det
rörde slöjdanslagen.

§: 31.

Wid sammanträdet ut-
färdade qvartals- och öf-
riga anordningar finnas
i Sällskapets anordnings-
bok förtecknade.

In fidem:

Axel Ålenius
t. f.

År 1891. den 24. Mars
kl. 5. e. m. sammanträd-
de Kejserliga Finska
Hushållningssäll-
skapets Bestyrelse,
hvarvid tillstädeskom-
mo Sällskapets ord-
förande Herr Hof-
rättsrådet Björkman,
ledamoten i Bestyrel-
sen Herr Hedenberg
samt suppleanterne
Herrar Dahlén, Fa-
britius och Marjalin,
Sällskapets Kamre-
rare Herr Svehla och
underskrifven t. f.
Sekreterare.

§: 1.

Sedan ledamoten i Besty-
relsen Herr Hedenberg blif-
vit utsedd till ordförande
vid sammanträdet, upplä-
stes i afseende å justering
protokollet för Bestyrel-
sens sammanträde den 25.
Februari 1891.

§: 2.

Föredrogs Jordbruks-Ex-
peditionens i Kejserliga Se-
naten för Finland skrif-
velse af den 26. sistvikne Fe-
bruari, hvari Jordbruks-Ex-
peditionen gifver tillkänna
att, emedan af de upplysnin-
gar, hvilka genom Expeditio-

nen införskaffats rörande beskaffenheten af det i landet för närvarande förefintliga potatisutsädet, framginge att en mängd af de potatissorter, som för närvarande begagnas, urartat så att desamma i hög grad vore utsatta för de sjukdomar, hvaraf potatisväxten lider, Kejserliga Senaten, för att befordra spridandet af dugligt potatisutsäde, velat ställa till Bestyrelsens förfogande ett anslag ~~att~~ af ettusen mark för att af Bestyrelsen användas till uppköp af utländsk potatis af härdiga och rikt gifvande sorter, passliga för våra kulturförhållanden, för att derefter i mindre partier af högst fem kappar utdelas till jordbrukare inom Bestyrelsens verkningskrets, deribland och allmogemän, hvilka erbjuda garantier för utsädets riktiga användning; och egde Bestyrelsen i de fall, der Bestyrelsen så fann lämpligt, vid utsädets bortgifvande fästa det

vilkor att emottagaren borde om resultatet af den med utsädet verkställda odlingen till Bestyrelsen inberätta, på det erfaras kunde, hvilka sorter företrädesvis vore för våra förhållanden ändamålsenliga; hvarhos Bestyrelsen icke borde underlåta att i sinom tid på lämpligt sätt bringa allmänheten kännedom härom samt jemväl framdeles lemna Jordbruks-Expeditionen del af omförmälda resultat.

I anledning häraf beslöt Bestyrelsen att öfverlemna leveransen af ifrågavarande potatisutsäde åt Firman Schildt et Hallberg i Helsingfors stad, samt att Sällskapets sekreterare Magistern Rönnbäck, som för närvarande vistades i Helsingfors, finge med bemälda firma afsluta aftal om leveransen; hvarhos allmänheten genom ~~fram~~ kungörelser uti samtliga i denne stad utkommande tidningar borde meddelas kännedom om saken.

§: 3.

Medelst remissresolution af den 14. Mars 1891. hade Kejserliga

Senaten anmodat Bestyrelsen att inkomma med utlåtande i anledning af en uti Sällskapet "Aura trädgårdsvänner" till Hans Kejserliga Majestät ingifven underdånig ansökan, följande:

(Signum: "Aura")

och hedlåt Bestyrelsen till fullgörande af detta uppdrag förelå att det begärda anslaget måtte beviljas "Aura trädgårdsvänner", som i hög grad främjat trädgårdsodlingen i landet. Ehuruhandlingen af detta ärende deltog icke Kuppleanten Marjalin, såsom jäfvig i egenskap af vice ordförande i Sällskapet Aura Trädgårdsvänner.

§. 4.

Berättelsen om G. Wiurila-Mustamäki mejeriskolas verksamhet under senast förflutna läroår, hvilken bland Bestyrelsens ledamöter cirkulerat, skulle till Jordbruks-Expeditionen insändas, hvarjemte Bestyrelsen i öfverensstämmelse med det för mejeriskolorna fastställda reglementet skulle, såsom eget utlåtande afgifva, att ifrågavarande skolas skattel vid

(Signum: "Aura")

Stormäktigste, Allernådigste Kejsare, Storfurste till Finland!

Eders Kejserliga Majestät har den 9. Mars 1882. i nåder behagat fastställa stadgar för föreningen "Aura Trädgårdsvänner", hvars syftemål varit trädgårdsodlingens i landet

befrämjande och förkofran. Under den tid af nio år fö
gen nu existerat hafva kostnaderna för dess verksamh
uteslutande bestridts af egna tillgångar, hvilka hittills
endast af ledamots afgifter, men då ledamöterna till st
delen utgöras af tjenande trädgårdsmästare, kunna fö
gens disponibla medel sjelffallet ej vara stora. Emella
har föreningens verksamhet krönts med framgång, hvara
helt naturligt följer, att behofven år ifrån år gjort sig m
gällande, så att föreningens inskränkta tillgångar ej vi
förslå, för så vidt verksamheten fortsättningsvis skal
rätthållas och utvidgas.

De grenar af föreningens verksamhet, hvartill penninga
vndsakligast behöfvas, utgöras af:

a/ underhåll och utvidgning af föreningens pomologiska
söks station, hvilken anlades år 1885. med 65 fruktträdsl
hufvudsakligast äppel och päron, som nu begynt visa
så glädjande resultat, att skäl synes vara förhanden
fortsättningsvis och successivt utvidga densamma.

b/ utgifvande och gratis spridning af de små skrifter f
ningen redan anskaffat rörande trädgårdsodling och s
skildt afsedda för den mindre jordegaren samt lämp
efter våra jord och klimat förhållanden.

c/ att medelst prisfrågan anskaffa sådana små häften ro
grenar af trädgårds kulturer, hvilka icke ännu på d
sätt blifvit behandlade.

d/ Till försöksodlingar af sådana trädgårdsväxter, hv
ett stort antal arter och varieteter förekomma, men hv
hos oss till största delen äro ännu alldeles okända.

e/ till öfversättningar af trädgårdslitteratur ifrån andr
språk till finskan, hvilket ännu totalt saknas men är o
gängligen af nöden, om den finsk-talande befolkningen
kunna tillegna sig denna nyttiga näringsgren.

f/ Till publikationer af föreningens diskussions handli
och öfriga arbeten, för att därmed ibland allmänheten

da intresse för trädgårdsodling, m. fl. sådana ändamål,
hvilka uppstå i den mon medet för deras utförande finnas
att tillgå.

Angående föreningens verksamhet i öfrigt torde Kejserliga
Finska Hushållnings Sällskapet i Åbo kunna lemna tillför
litliga upplysningar, och fördristar sig föreningen på grund
af ofvansagda att i djupaste underdånighet nalkas Eders
Kejserliga Majestät med en ödmjuk och underdånig an
hållan om ett årligt bidrag af ett tusen 1000/ finska mark
att emot redovisnings skyldighet användas till bestridan
de af för föreningens verksamhet nödiga utgifter.

Med djupaste undersättlig vördnad och trohet framhärda
Stormäktigste, Allernådigste Kejsare och Storfurste
Eders Kejserliga Majestäts

underdånigste, tropligtigste undersåtar

Sällskapet „Åbo Trädgårdsvänner"
gf J. W. Marjalin
landthushållare
Sällskapets v. ordförande

O. R. Gauffin
Sällsk. sekreterare.

verkställd inspektion icke gifvit anledning till anmärkning utan fortfarande väl uppfylt det med densamma afsedda ändamålet.

8:5.

Föredrogs en af Allmänna Ploginstruktören Gustaf Wallgren till Bestyrelsen ingifven sålydande skrift ~~lig ansökning~~ (Signum: "Plogis") efter hvars uppläsande Bestyrelsen beslöt att såväl med afseende å de af Ploginstruktören Wallgren uti ofvanstående skrift framhållna skäl, som ock emedan Wallgren, hvad beträffade hans verksamhet, kunde i det närmaste likställas med inspektor och bokhållare vid landtbruksinstitut samt lärare vid jordbruksskola, hos Hans Kejserliga Majestät i underdånighet anhålla det Ploginstruktören Wallgren finge beräkna resekostnadsersättning enligt nionde klassen af gällande resereglemente, helst Wallgren personligen vore mycket användbar. Deremot fann Bestyrelsen skäl icke förekomma till förhöjning af den för hvarje arbetstimme fastställ-

da godtgörelsen af 16. penni.

§: 6.

Åbo jagtvårdsförening hade till Bestyrelsen ~~öfvers~~ öfver sändt berättelse öfver föreningens verksamhet under sistlidet år för att af Bestyrelsen insändas till Jordbruksexpeditionen i Kejserliga Senaten för Finland i afseende å affordrad redovisning öfver det åt föreningen beviljade anslaget för år 1890, och skulle sagda berättelse, sedan densamma cirkulerat bland Bestyrelsens ledamöter, till Jordbruksexpeditionen insändas.

§: 7.

Föredrags en af Hushållningssällskapets Sekreterare Herr Rönnbäck till Bestyrelsen inlemnad sålydande skrift:

(Signum: "Slöjdis")

efter hvars uppläsande Bestyrelsen beslöt att till alla delar godkänna Herr Rönnbäck uti skriften gjorda framställningar, och skulle fröken Sigrid Tammelander härom muntligen underrättas.

§: 8.

Biträdande Läneagronomen Albert Torsells från cirku-

(Signum: "Plogis")

Till bestyrelsen för K. f. Hushållningssällskapet.

Bestämningarna i nu gällande resereglemete af den 20. Oktober 1884. att ersättningen för tjensteresor, hvarvid förrättningar verkställas å skilda orter, skall beräknas sålunda att de särskilda resorna, med undantag af färden till första och från sista förrättningsstället, skola sammanräknas och betraktas såsom en resa samt tio timmars färd å ångbåt eller bantåg äfvensom 80. versts resa med skjuts berättiga till traktamente för en dag, hafva för mig såsom allmän ploginstruktör, hvilken enligt 11te klassen i resereglementet tillkommer i resekostnadsersättning 16. penni för versten eller afgift för plats å 3e klass på ångfartyg eller jernväg samt i dagtraktamente 3. mark, vållat en betydlig minskning i ersättningen för mina förrättningar, jemfördt med den godtgörelse hvartill jag enligt §: 7. i instruktionen för "plogkarlarne" af den 28. november 1860. förut var berättigad, då resorna beräknades efter afståndet per landsväg och ersättning för en resedag fick upptagas såsnart afståndet mellan de olika förrättningsställena öfverstig en mil. Nu är nämligen förhållandet sådant att afståndet mellan förrättningsorterna i medeltal knapt uppgår till så stor distans att endast en half dags

traktamente får beräknas och likväl åtgår dertill, inb
pet de vid afresan från ett och ankomsten till ett ann
förrättningsställe nödiga förberedelser en hel dag, h
genom altså en tidsförlust uppstår, för hvilken inge
görelse eger rum. Dessutom erfordras för en halfårslå
rättningsresa en mängd instrument, hvilka långt för
varit oumbärliga, mera kläder, och större bagage än
desamma afgiftsfritt få medtagas å jernväg, hvarför
skottsafgift för öfvervigt ej sällan måste erläggas, som
täckes genom öfverskottet å ersättningen för transpo
effekter till och från station.

Enligt af mig gjorda anteckningar har mig sålun
under de sednaste åren tillskyndats en resekostnadsfö
af i medeltal 55. mark per år.

På grund häraf och då de arbeten, som af mig verk
äro ungefär desamma som af biträdande läneagron
utföras, nämligen jordbrukares tillhandagående med
vägningar och egors indelning till cirkulationsbruk o
till behöfliga kompletteringsmätningar samt förslag t
odlingar m. m., och det sålunda är högst obilligt att
männe ploginstruktören i afseende å beräkning af
nad och dagtraktamente hänföres till samma kateg
som kurirer, vaktbetjenter, bro och skallfogdar samt u
med flere högst underordnade befattningars inneha
vågar jag hos bestyrelsen i djupaste ödmjukhet anh
att bestyrelsen ville å högvederbörlig ort utverka d
männe ploginstruktören måtte i antydt afseende f
tas till åttonde klassen af gällande resereglemente ell
minstone till den nionde, dit bland andre hänföras
hållare och inspektorer vid landtbruksinstitut samt l
vid jordbruksskolor, med hvilka sistnämndes verksa
min befattning äfven kan likställas, då den samma ju
fattar underwisningsskyldighet i praktiskt jordbruk.

För öfrigt tillåter jag mig till bestyrelsens gunstbenägna
öfvervägande hemställa huruvida icke den i 7de §. af åbero
pade instruktion bestämda ersättningen af 16. penni för
hvarje timme min verksamhet tages i anspråk, kunde skä
ligen förhöjas, helst aflöningen för en simpel daglönare
å flere orter numera torde öfverstiga nämnda belopp
samt instruktionen dessutom ålägger den nog rigorösa in
skränkning att måltidsstunderna skola från förrättning
tiden afräknas.

I förhoppning att bestyrelsen för K. f. Hushållnings
sällskapet nogsamt erkänner befogenheten af de utaf mig
anförda sakförhållanden, emotser jag att bestyrelsen skall
för realiserande af ofvan uttalade önskningsmål bevi
sa mig samma välvilja, som städse från bestyrelsens
sida tillförene kommit mig till del. Åbo den 26. februari
1891.

Gustaf Wallgren.
allmän ploginstruktör.

lation återkomna berättelse om Torsells föreläsningsverksamhet under sistlidet år föranledde till ingen åtgärd, utan skulle densamma förvaras ~~bland~~ för att sedermera att Sällskapets handlingar infö

pest. 91 & 7.

(Signum: "Slöjdis")

Till Bestyrelsen för Finska Hushållningssällskapet.

Då afsikten är att i Sällskapets väfskola införa undervisning äfven i damastdrällväfnad, men nödigt är att denna undervisning meddelas efter nyaste och bästa metod, får jag föreslå, att biträdande lärarinnan i väfnad, fröken Sigrid Tammelander måtte af Bestyrelsen sändas till Stockholm, för att ~~den~~ i fröken Brunnsons väfskola inhemta den nya och förenklade metod i väfning af damastdräll, som der meddelas och som, enligt hvad jag inhemtat, icke ännu skall vara införd vid någon annan väfskola i norden. Jag har i antydt afseende kommuniceerat med föreståndarinnan för Sällskapets slöjdskola, som sjelf icke velat resa, men deremot

ansett det väl, om förenämnda bitt
de lärarinna, som framdeles komm
att äfvertaga undervisningen i dra
väfnad, blifve satt i tillfälle att u
ta fröken Brunnsons metod.

I den sistnämndas skola emott
ube elever för kortare tid än en mån
och kostnaden derför utgör 30 kronor. E
månads inackordering i Stockholm to
kunna erhållas för omkring 70 kron
Då härtill läggas resekostnaderna b
hela kostnaden, som komme att drabb
Slöjdanslaget, 200 à 220 mark.

Efter samråd med Slöjdskolans f
ståndarinna ville jag såsom lämplig
tiden för resan föreslå början af maj
nad, enär fröken Brunnsons skol
torde vara i gång in på juni

Om sålunde fröken Sigrid Tann
lander komme att i outydt afseen
vistas i Stockholm en månads tid, n
det önskligt om hon derjämte kunde

lation återkomna berättelse
om Torsells föreläsningsverk-
samhet under sistlidet år
föranledde till ingen åt-
gärd, utan skulle densam-
ma förvaras ~~bland~~ för att se dermera att Sätt
skapets handlingar infö

hos Svenska Handarbetets vännen in,
hemta kunskap i fornnordisk bandväf-
nad. Detta synnerligen vackra väfnadssläg
vore vämligen enligt min tanke väl
värdt att äfven i vårt land införas. –
Skulle det låta sig göra för fröken Tam-
melander att förvärfva sig insikt äfven i
sistnämnda väfnadsslöjd och om sådant
skulle medföra något tillskott i kostnad
borde hon naturligtvis derför erhålla
godtgörelse.

Helsingfors den 18 mars 1891.

Must Rönnbäck

lation återkomna berättelse om Torsells föreläsningsverksamhet under vistlidet år föranledde till ingen åtgärd, utan skulle den samma förvarats för att i Sällskapets handlingar införas.

§: 9.

Litteratören Occian Reuters berättelse om de af honom verkställda experiment med indunstning af strömming enligt Holländsk metod, hvilken jemväl cirkulerat bland Bestyrelsens ledamöter, föranledde de ej heller till någon åtgärd, utan skulle den samma förvarats för att i Sällskapets handlingar införas.

§: 10.

Föredrogs en från Bokhandlaren Adolf Bonnier i Stockholm till Kuchållningssällskapet anländ skrifvelse:

(Signum: "Utskottet")

Sedan denna skrifvelse blifvit upplåst, beslöt Bestyrelsen att här antecknats att den skrifvelsen åtföljande uppsatsen om "Utskottet dess beskaffenhet och behandling" af Abraham Hasselli cirkulerat bland Bestyrelsens ledamöter, hvarpå beslöt

53
57

100 106.
108.

Bestyrelsen skäl icke förkomma att Hushållningssällskapet på det uti skrifvelsen omförmälda sätt ålägga sig spridningen af afhandlingen, huruvida Bokhandlaren Bonnier borde underrättas med uppmaning tillika, att, en ny upplaga af densamma vara väl åstadkommen och af stor nytta samt troligen nog vinna köpare äfven i vårt land, göra densamma tillgänglig uti bokhandeln härstädes.

§: 11.

Härå föredrogs en af Ordföranden i Piikkis Hushållsförening Agronomen Arvo Reuter till Hushållningssällskapets Bestyrelsen inkommen skrifvelse:

(Signum: "Piikkis")

efter hvars upplåtande Bestyrelsen beslöt det Piikkis Hushållsförening skulle till svar meddelas att till gångarne uti de förmälda landamål kostnadsfritt tillhandahållas, dock icke medgåfvo beviljan det af några sådana anlagas utöfver dem som på grund af tidigare beslut derifrån utbetalades.

24/2 91. 109.
3.

§: 12

Från Redaktören för Tidskriften "Biet" Herr Johannes Jernström har de till Bestyrelsen anlandt en så lydande skrif-

№ 62 / 1891. Inkom den 28. Februari 1891.

ADOLF BONNIER (Signum: "Utsädet")

KGL. HOF- OCH UNIVERSITETSBOKHANDLARE.

Förlagsbokhandel. Surbrunnsgatan n:r 30.

Stockholm N. den 23 Febr. 1891.

Till Herr Ordföranden i Kesälahti Hushållnings-Sällskapet i Åbo

Härmed tager jag mig friheten att öfversända ett exemplar af en i dessa dagar på mitt förlag af intendenten *Abr. Forssell* utkommande uppsats om »**Utsädet, dess beskaffenhet och behandling**», med vördsam hemställan, att Ex. H. S.
i egenskap af ordförande i Hushållnings-Sällskapet ville göra framställning till dess *förvaltningsutskott* om **inköp af det antal exemplar,** som kan synas erforderligt för utdelning till *hushållningsgillen, sockenbibliotek* eller *enskilda medlemmar* inom sällskapet.

Denna afhandling, som utgör första häftet af den samling af

"Småskrifter i Landthushållning",

som jag nu står i begrepp att utgifva, är affattad i ändamål att gifva den större jordbrukande allmänheten kunskap om ej blott de fordringar, som böra ställas på ett *godt utsäde,* och de egenskaper, detta skall äga utan äfven *kännedom* om och närmare *beskrifning* på de olika *maskiner för rensning och sortering af spannmål och frö,* som för närvarande finnas tillgängliga i den svenska maskinhandeln; och äro i beskrifningen däröfver hufvudsakligen upptagna de maskiner, som vid den särskilda redskapsprofning, som var anordnad i sammanhang med landtbruksmötet 1886, utgjorde föremål för närmare undersökning.

För att sätta Hushållnings-Sällskapet i tillfälle att i vidsträckta landtmannakretsar sprida denna afhandling, som vid granskning af sakkunnige vunnit fullt erkännande för dess sakrika och i populär form affattade innehåll, vill jag härmed då *minst 100 exemplar tagas* erbjuda 25 % rabatt af bokhandelspriset, som är fastställdt till 80 öre per exemplar.

I afvaktan på att benäget svar snarast möjligen lämnas, för att kunna bestämma upplagans storlek, har jag äran teckna

Högaktningsfullt

ADOLF BONNIER

Kgl. Hof- & Universitetsbokhandlare.

Bestyrelsen skäl icke förekomma att Hushållningssällskapet på det uti skrifvelsen omförmälda sätt åtage sig spridningen af afhandlingen, hvar

8:12

Från Redaktören för Tidskriften "Biet" Herr Johannes Jernström hade till Bestyrelsen anländt en så lydande skrifvelse:

(Signum: "Jussi")

SKRIFT FÖR FINLANDS LANDTHUSHÅLLNING
BIET
HELSINGFORS

D No 91/1891 Ank. den 18. Mars 1891.

Till Bestyrelsen för Kejserliga Finska Hushållningssällskapet.

Helsingfors den 7. Mars 1891.

(Signum: "Jussi")

D No 83 a/1891. Ank. den 13. Mars 1891.

(Signum: "Piikkis")

Ordföranden för Piikkis Hushålls Förening.

Till Bestyrelsen för Kejserliga Finska Hushållnings Sällskapet

Sedan Kejserliga Senaten på derom gjord hemställan, som af K. F. Hushållnings Sällskapet förordats, tilldelat Piikkis Hushållsförening ett anslag af 800 fmk i och för upprättande af en väfskola, och dervid tillika förordaat det denna väfskola skall stå under K. F. Hushållnings Sällskapets uppsigt, får jag meddela det Föreningen till lärarinna vill den blifvande skolan antagit kantorsdottern Olga Hjerpe från Piikkis.

Då emellertid Föreningens medel äro i högsta grad inskränkta och det af K. Senaten tilldelade anslaget icke får användas till aflönande af lärarinna, vågar jag på Förenin-

...f köksväx-
...rhakasvien
...louksissa",
...rönte ett väl-
...Hushållnings-
...ens bekostnad
...ades inom
...ch uppfyllan-
...motsvaran-
...ordlingen.
...bär titeln:
...kt och bär"-
...tyksestä ja käyt-
...stehus läns
...å grund af
...ildt afpassad
...granskats
...vänner." Genom
...åk är denna

Bestyrelsen skäl icke förekomma att Hushållningssällskapet på det uti skrifvelsen omförmälda sätt åtage sig spridningen af afhandlingen, hvar

genovägnor hos Bestyrelsen för K. F. Hushållningssällskapet anhålla om ett bidrag af 200 mark aflöning af lärarinnan vid väfskolan.

Slutligen är att omnämna det att placeras på Kossis hemman, tillhörigt fabrik Blomqvist, hvilken godhetsfullt hopesfritt upprum för skolan.

Arno Reuter

8:12

Från Redaktören för Tidskriften "Biet" Herr Johannes Jernström hade till Bestyrelsen anländt en så lydande skrifvelse:

(Signum: "Jussi")

D No 91/1891 Ank. den 18. Mars 1891.

SKRIFT FÖR FINLANDS LANDTHUSHÅLLNING
BIET
HELSINGFORS

Till Bestyrelsen för Kejserliga Finska Hushållningssällskapet.

Helsingfors den 7. Mars 1891.

(Signum: "Jussi")

till Best. 24 mars 91

12.

Då prisskriften „Odling och användning af köksväxter för den mindre jordbrukaren" – „Kyökkitarhakasvien wiljelys ja käytäntö wähämmissä maatalouksissä", hvilken redaktionen af Biet utgaf 1889 rönte ett välvilligt emottagande af landets högtärade Hushållnings- och Landtbrukssällskap, i det på Sällskapens bekostnad flere tusen exemplar af denna skrift utdelades inom skilda län, har red. uppmuntrad häraf och uppfyllande ett då gifvet löfte sökt åstadkomma en motsvarande „flygskrift" äfven rörande frukt- och bärodlingen.

Den skrift red. nu lyckats tillvägabringa bär titeln: „Om odling, förvaring och användning af frukt och bär" – „Hedelmien ja marjojen wiljelyksestä, säilytyksestä ja käyttämisestä", är författad af Nylands och Tavastehus läns Landtbrukssällskaps trädgårdsinstruktör på grund af mångårig erfarenhet inom yrket och särskildt afpassad för våra förhållanden samt har dessutom granskats och rättats af Sällskapet „Aura Trädgårdsvänner". Genom sin sammanträngda form och sitt enkla språk är denna

Bestyrelsen skäl icke förekomma att Hushållningssällskapet på det uti skrifvelsen omförmälda sätt åtage sig spridningen af afhandlingen, hvar

skrift liksom dess föregångare beräknad att vinna i hvarje stuga inom Finlands bygder, där själffallen ven de yppersta längre afhandlingar och böcker icke na erbjuda samma intresse och därför ej häller trän långt ner. Vi våga därför hoppas, att dessa „småsk eller „flygblad," som böra spridas icke i hundrade tal tusende och tiotusendetal, hafva en viktig uppgif fylla, nämligen att i de vidaste kretsar väcka håg intresse för trädgårdsodlingens förädlande och ekonom utveckling i vårt land.

Skulle landets ärade Hushållnings- och Landtbr sällskap behjärta redaktionens sträfvanden att kalla skrifter, egnade att med tacksamhet emott och läsas äfven i de fattigaste hemmen, skola vi da oss att också inom andra hushållsgrenar åst ma dylika småskrifter.

De båda trädgårdsskrifterna, hvaraf exemplar i band särskildt öfversändas, erbjudas till inlösen följande priser:

100 expl. (finska eller svenska)	á 20 p.	kosta	FMk	2
500 „ „ „ „	á 18 p.	„	„	9
1000 „ „ „ „	á 15 p.	„	„	15
2000 „ „ „ „	á 13 p.	„	„	26
3000 „ „ „ „	á 10 p.	„	„	30
5000 „ „ „ „	á 8 p.	„	„	40

8:12

Från Redaktören för Tidskriften "Biet" Herr Johannes Jernström hade till Bestyrelsen anländt en så lydande skrifvelse:

(Signum: "Tussi)

Dessa skrifter torde lämpligast kunna spridas genom ambulerande trädgårdsinstruktörer, läneagronomer, länemejerister, länedejor m. fl. funktionärer samt såsom gåfvor kunna öfverlämnas åt lärjungarna i jordbruks-, mejeri-, slöjd-, väfvare- och folkskolor, äfvensom tilldelas folkbibliotek, läsestugor m. m.

Högaktningsfullt,
Johannes Jernström.

Bestyrelsen skäl icke förekomma att Hushållningssällskapet på det uti skrifvelsen omförmälda sätt åtage sig spridningen af afhandlingen, hvar

§: 12.

Från Redaktören för Tidskriften "Biet", Herr Johannes Jernström hade till Bestyrelsen anländt en så lydande skrifvelse:

(Signum: "Jussi")

hvilken upplästes; derå Bestyrelsen beslöt att de jemte skrifvelsen hit sända ströskrifterna skulle ställas på cirkulation.

§: 13.

Tjenstförrättande Sekreteraren meddelade att Sällskapets kamrerare inlemnat en af revisionskommissionen granskad och riktig befunnen redovisning öfver användandet under år 1890. af de till Sällskapets disposition stälda slöjdanslagen, hvarjemte tjenstförrättande Sekreteraren upplästa en af honom utarbetad berättelse öfver Sällskapets verksamhet under förlidet år för slöjdkunnighetens befrämjande; och beslöt Bestyrelsen att till Handels- och Industrie-Expeditionen i Kejserliga Senaten insända

ordinarie sekreteraren

förenämnda redovisning samt att, i öfverensstämmelse med Sekreterarens nyss upplästa berättelse till sagda Expedition afsläta en skrifvelse af följande lydelse:

(Signa: "A." och "B.")

S: H.

På grund af inkomna ansökningar förordnades Vålaskapets mejerskor att hilltå dа:

a/ Lånemejerskan Anna Almquist Frökeninnan Maria Mellin å Kulju egendom i Suoniemi kapell från och med den 10. nästinnatundade April till och med den 14. i samma månad samt Fröknarna Elisabeth och Rosa Wegelius å Kauniais egendom i samma kapell från och med nästnämnda dag till och med den 17. i nämnda månad; och

b/ Lånemejerskan Selma Calvin Fröken M. W. Suominen med flere lägenheter innehafvare i Masku socken från och med den 10. innevarande April till och med den 16. i samma månad, Fröken Wilhelm Rahling å Harjola hemman i Muurla kapell

Kut. prot. 24/3 91 §/3

Lefnum: "A."

Till Handels och Industri Expeditionen i Kejserliga Senaten för Finland.

Jämlikt föreskrift i Handels och Industri Expeditionens skrifvelse för den 14 december 1888 N:o 113 får Bestyrelsen för Finska Hushållningssällskapet härmed ödmjukast insända af Sällskapets revisionskommission granskad och riktig befunnen redovisning öfver de till Sällskapets disposition under år 1890 ställda anslagen för skötselkostnigheterna jämnjande öfversänd afgifva nedanstående berättelse om de i sådant afseende under förlidet år vidtagna åtgärderna.

I Sällskapets slöjdskola och dess vårdnadsafdelning har undervisningen fortgått efter samma plan och i enahanda omfattning som under höstterminen 1889 då skolan senast hvarom Bestyrelsen haft äran i berättelsen för sagda år meddela, erhållit sin nuvarande organisation. En ytterligare utveckling af skolans undervisningsplan har dock under år 1890 blifvit bestämt, ehuru dess genomförande af särskilda orsaker måste uppskjutas till höst-terminen 1891, nämligen införande af undervisning i damast- duktt- väfnad. Fördelningen af undervisningstimmarna har varit bestående oförändrad i det 43 timmar i veckan varit anslagna för väfnad, 22 för stolsom 22 för bländsom, 12 för halmarbete och 4 för träslöjd. Skolans ledning har fortfarande varit i fröken Mathilda Tammelanders erfarna hand, och

vid undervisningen har hon biträdts af en underlärarinna i väfnad samt af tvenne timlärarinnor för öfriga ämnen.

Elevernas antal uppgick vårterminen till 63 och höstterminen till 54. I de olika läroämnena hafva följande antal elever erhållit undervisning:

	Vårterminen	Höstterminen
i väfnad	22	21
" klädsöm	22	18
" slöjdsöm	26	16
" halmarbete	17	14
" träslöjd	22	22

Af eleverna hafva hvardera terminen fem varit sådana, som afsatt sitt uteblifvande sig till lärarinnor, företrädesvis i väfnad. Sådane af dem hafva också bredare erhållit lärarinneförfattning.

Vid afslutande af vårterminen var en större utställning af elevernas arbeten föranstaltad, hvilken besöktes bl. a. af inspektören vid Industriskolstyrelsen L. Gripenberg.

Af Fältskapets för den kvinliga slöjdens främjande under året vidtagna åtgärder må vidare nämnas: att några kollektioner väfnadsprof dels bortgifvits, dels försålts till skolor och slöjdlärarinnor; att väfskolans lokal, jämte väfstolar under sommaren var upplåten åt lärare af Tavastehus läroverk för en förkortad undervisningskurs i väfnad; att med Kejserliga Senatens bifall ett anslag af 500 mark till väfnadsslöjdens främjande företrädesvis genom förlagshandel tilldelats döfstumskolans lärarekrafter, fröken H. Ingelius i Borgå, samt att den under höstterminen 1889 med bidrag från Fältskapet af fröken Lina Stenborg som erhållit sin utbildning i Fältskapets slöjdskola inrättade väfskolan i Björneborg fortfor att vara i verksamhet, ehuru med lägre lärokretsen inskränkt elevantal, under första halfåret 6 af 1890, hvarefter den upphörde, sedan lärarinnan erhållit anställning hos Vasa läns hushållningssällskap.

Den från 1 oktober 1889 anordnade annonserade undervisningen i träskotillverkning har fortgått under 1890, men byktenligtoris uppsatte den skicklige lärare, Karl Lönnroth, som Fältskapet lyckats anställa, sitt kontrakt till den 1 oktober sistnämnda år, då han från befattningen afgick, efter att under året hafva meddelat undervisning på tio olika ställen inom Åbo och Björneborgs län, samt hos en rekvirent i Nylands, en i Tavastehus och en i Wiborgs län.

Under slutet af sin tjänstetid hade Lönnroth särskildt ålagts att söka till sin efterträdare utbilda en person, som under en af hans förrättningar vore hans ställe samt visat synnerliga anlag och gjort stora framsteg. Denne vid namn Karl Blåfield, befanns efterhvarandt ännu ej då han den 1 november blef från sin förra tjänst ledig, innehafva nog stor färdighet för att ändamålsenligt kunna användas som undervisare hvarför han under Lönnroths invarande fortfor att öfva och utbilda sig under november och december månader då han åtnjöt ett mindre underhållsbidrag af Fältskapet samt sedermera från den 15 januari 1891 anställdes i Fältskapets tjänst såsom undervisare i träskotillverkning.

Styrelsen har Bestyrelsen för att tillverkas öfverskridits af slöjdföreningens användande

under förloppet år, här meddelas ett sammandrag af de medföljande räkenskaperna, hvarvid för tydlighetens skull hela summan af rekvirentkassans afgifter för träskomakarens begagnande upptagits bland tillgångarna och likaså samtliga kostnader för denne funktionär bland utgifterna, under det att i kassararens räkenskaper bland tillgångar och utgifter upptagits endast resp. saldorna i K. Pommatts rese-räkningar.

Tillgångar

Behållning från år 1889	Fmk	5,549.27
Årets anslag	„	7,200.—
Återbetald frakt för exportationsartiklar	„	6.55
Träskomakarens levererade dag afgifter af rekvirenterna	„	208:—
Summa		12,963:82

Utgifter

För slöjdskolan		
Föreståndarinnornas aflöning och begynnelsel	Fmk	1,187:50
Biträdande lärarinnors aflöning	„	565:40
Hyra för lokal	„	900:—
Ved och lyse	„	390:31
Inventarier	„	357:02
Annonser	„	160:30
Städning, skurning och diverse	„	116:65
Anslag åt en af biträdande lärarinnorna för resa till Borgå i slöjdändamål	„	50.—
Anslag till Slöjdutställningen i Helsingfors	„	500.—
Anslag åt föreståndarinnan för slöjdskolan för resa till Tavastehus och Björneborg	„	35:60
Anslag åt Fröken H. Ingelius till vaxmodellsteckningens bekostnande	„	500.—
Träskomakarens aflöning och rese-kostnader		666.22
		6429.—
Behållning till 1891		6534.82
Summa		12,963:82

från och med den 20. berörde April till och med den 25. i samma månad samt en resa Adèle Andrenius å Malemo gård i St. Karins socken från och med den 25. nästlidne Maj till och med den 27. i samma månad; hvarom såväl länemejerierskorna, som respective rekvirenterna borde underrättas.

§: 15.

Sällskapets bibliotheks hade fått emottaga följande förärningar, nämligen:

1:o) Berättelse öfver Utvalda Landtbruks mejeriskolas verksamhet under år 1890.

2:o) Underdånig berättelse till Kongl. Svenska Landtbruksstyrelsen från mejeriagenturen i Manchester för år 1890.

3:o) Bidrag till Finlands officiela statistik. Industristatistik år 1888. Senare delen. Fabriker och Handtverkeriet; och

4:o) Skrifter utgifna af Svenska Litteratursällskapet i Finland. Förhandlingar och uppsatser 1889–1890.

§: 16.

På framställning af t.f. Sekreteraren beslöt Styr-

relsen att anskaffa gatu-
skylt å hörnet af Sällska-
pets gård utaf gjutet
jern med ~~inskri~~ gator-
nas namn å svenska,
finska och ryska språken.

§: 17.

I anledning af en utaf
ledamoten i Bestyrelsen Först-
mästaren von Haartman gjord anmälan det
han komme att afresa
till utrikes ort och drö-
ja borta ända till som-
maren, beslöts att Kolle-
giiassessorn Backmans-
son skulle i stället för
Förstmästaren von Haart-
man verkställa granck-
ning af till Sällskapet in-
sända räkningar.

§: 18.

Kamreraren anmälte att
Folkskolelärarен Mårten Ing-
man till säkerhet för det
vid Bestyrelsens samman-
träde den 16. sistvikne ja-
nuari Ingman beviljade
räntefria lånet å fem-
hundra mark erbjudit
proprieborgen af Folkskole-
läraren K. G. Lindman och
Gårdsegaren A. Holmqvist;
och beslöt Bestyrelsen
att godkänna omförmäl-
da säkerhet.

24/3 91.
4.

§: 19.

De vid sammanträdet
utfärdade anordningar-
na finnas uti Sällska-
pets anordningsbok för-
tecknade.

In fidem:
Axel Ålenius
fd

År 1891. den 3. April kl. 5. e. m. sammanträdde Kejserliga Finska Hushållningssällskapets Bestyrelse för behandlingen af nedan namnda ärende, hvarvid tillstädes voro Sällskapets ordförande Herr Hofrätts-rådet Björkman, ledamöterne i Bestyrelsen Herrar Backmansson, Hedenberg och Wittenius samt suppleanterne Herrar Marjalin och Fabritius såsom undertecknad t. f. Sekreterare.

S. I.

Sedan ledamoten i Bestyrelsen Kollegii assessor Backmansson blifvit utsedd till ordförande vid sammanträdet, upplästes undertecknad ett så lydande förslag till Kungörelse, rörande premiering af välskötta jordbruk:

(Signum: "Rull")

hvilket förslag Bestyrelsen till alla delar godkände; och skulle ofvanstående Kungörelse införas tre gånger uti samtlig å denna ort samt uti staden Björneborg utkom-

mande svenska och finska tidningar.

In fidem:

Axel Ålenius
fd

Signum "Bull".

Kungörelse

Sedan K. Finska Hushållningssällskapet beslutit införa premiering af i sin helhet välskötta jordlägenheter samt bestämt att i sådan pristäflan under innevarande år få deltaga välskötta jordbruk, belägna inom Loimijoki och Ulfsby härader, så varda de innehafvare af sådana lägenheter i sagde härader, som önska täfla om ifrågavarande pris, härmed uppmanade att derom innan den 15 instundande maj hos Sällskapets Bestyrelse skriftligen ansöka, och bör till ansökningen, om afseende derå skall fästas, bifogas: a) den sökandes fräjdebetyg, b) styrkt afskrift om tiden, då nuvarande innehafvaren tillträdt lägenheten, samt c) intyg af landtmannagilles bestyrelse eller ordförande, i händelse slikt gille finnes på den sökandes hemort, eller i motsatt fall af trovärdig person öfver att lägenheten i allmänhet är skött på ett sådant sätt, att den synes kunna komma i fråga att premieras. Ansökningshandlingarna behöfva icke vara karterade

Vederbörande till upplysning meddelas härjemte följande uppgifter om det af Sällskapet antagna premieringssystemet och dess tillämpning, nämligen:

att premieringen omfattar välskötta jordbruk i allmänhet oberoende af deras storlek;

att de af pris förtjänta lägenheterna kunna tilldelas antingen penningepris jämte diplom eller endast diplom å motsvarande pris efter pröfning af de premierades ekonomiska ställning och resurser samt resp. lägenheters storlek;

att vid premieringen tillämpas ett af Sällskapet fastställdt pointeringssystem, med point-tal

fördelade proportionerligt mellan de vigtigare och mindre vigtiga omständigheter, som utgöra de faktorer, efter hvilka skötseln af ett jordbruk kan bedömmas såsom god eller dålig.

att slutresultatet, sådant det framgår ur de utgifna pointernas summa kan i någon mån modifieras på grund af sakförhållanden, som icke kunnat i systemet inrymmas;

att pris i tre olika grader utgifvas och bestå af diplom samt eventuelt penningar till ett belopp af 400 mk för första, 250 mk för andra och 150 mk för tredjo priset;

att de lägenheter, hvilka anmälts till deltagande i pristäflingen, komma att besiktigas af en premieringsnämd bestående af tre personer, af hvilka tvänne af Hushållningssällskapets Bestyrelse utsedda fackmän deltaga i samtliga besiktningar, under det den tredjo deltager i bedömmandet af endast de på hans ort belägna om pris täflande lägenheter samt utses af vederbörande landtmannagilles Bestyrelse, der sådant finnes, men eljest på annat sätt, hvarom Hushållningssällskapets Bestyrelse drager försorg; samt

att premieringsnämden sedermera inlemnar sina berättelser och förslag till Hushållningssällskapet, som vid plenum i november upptager ärendet till slutligt afgörande.

27/4 91.

1.

År 1891. den 27. April kl. 5. e. m. sammanträdde Kejserliga Finska Hushållningssällskapets Bestyrelse, hvarvid tillstädeskommo Sällskapets ordförande Herr Hofrättsrådet Björkman, ledamöterne i Bestyrelsen Herrar Hedenberg och Wirzenius samt suppleanterne Herrar Dahlén och Marjalin, Sällskapets Kamrerare Herr Svehla och underskrifven t. f. Sekreterare.

§: 1.

Sedan ledamoten i Bestyrelsen Herr Hedenberg blifvit utsedd till ordförande vid sammanträdet, upplästes i afseende å justering protokollen för Bestyrelsens sammanträden den 24. sistvikne Mars och den 3. invarande April.

§: 2.

För Statsagronomen K. J. Forsberg fastställdes en med ledning af ingifna ansökningar uppgjord reseplan sålydande:

(Signum: "Forsberg")

§: 3.

Föredrogs en af Allmänne Ploginstruktören Gustaf Wallgren till Bestyrelsen ingifven skrift, hvari Wallgren, med förmälan det han ärnade under sommaren innevarande år företaga en resa till Konungariket Sverige samt derunder besöka sjuttonde allmänna svenska landtbruksmötet i Göteborg äfvensom särskilda andra orter för inhemtande af nya rön och erfarenheter rörande jordbruket, anhåller ej mindre om ledighet under ~~en månads~~ tiden ~~räk~~ från och med den 26. nästinstundande Juli intill den 25. derpåföljande Augusti, än att Hushållningssällskapet måtte åt Wallgren utverka ett reseunderstöd af allmänna medel till ett belopp af fyrahundra mark; i anledning hvaraf Bestyrelsen beslöt att bevilja Ploginstruktören Wallgren den äskade tjenstledigheten samt tillika hos Hans Kejserliga Majestät

(Signum: "Forsberg")

Förslag till resplan för undertecknad under sommaren år 1891.–

Juni	6 till	4/5 Juni	11.	Kammerherre C. Linder å Nääs gård i Nurmijärvi socken.
"	13	"	17.	Jokkis gods Aktiebolag å Jokkis gård i Tammela socken.–
"	19	"	21.	Professor H. Råbergh å Wirvik gård i Borgå socken.–
"	29	Juli	1.	Bonden Juho Uusi Seppälä i Ypäjä by af Loimijoki socken
Juli	3	"	7.	Fattiggårdsföreståndaren Joel Autio å Mustaajan Lallila i Pöyttis socken.–
"	10	"	13.	Öfverstinnan M. Poppius å Ravea gård i Wirmo socken.–
"	15	"	20.	Brukspatron A. Björkenheim å Wuojoki gård i Eura socken.
"	29	Aug:	1.	Bonden Turpeinen afl. i Wehmo socken.–
Aug:	3	"	5.	Bonden Johan Nikula i Koliseva by af Laitila socken.
"	7.	"	9.	Fru A. Wahlström å Bukkila egendom i Askuis kapell af Lemo socken.–
"	11.	"	12.	Fru A. Indrenius å Ala-Lemo gård i St. Karins socken.–
"	14	"	19.	Herr J. E. Sandelius å Soinis gård i Nådendals socken.–
"	26.	"	28.	Brukspatron Edvard Björkenheim å Orisbergs jordbruksskola i Storkyro socken.–

Helsingfors den 7. April 1891.

Karl Johan Forsberg.

Signum "Nasus"

Resplan för Skogsinstruktören G. Wallgren 1891

Aug. 1 och 2: hos C. Ramm å Nattkulla i Ruangasala
" 4–9: hos L. Tallberg, stadsarrendejord i Åbo
" 11–14: hos O. Mattsson å Kolhos, Nordendal Masku
" 15 och 16: å Tuhjola mellantie boställe i Masku
" 19–23: hos J. A. Pippingskiöld å Järnäs i Lemu
" 26–Juni 6: hos E. H. Mohaffs å Pörlaks och Strömsborg, i Borgå
Juni 10–12: hos W. Hellmans i Wattkila by i Hirtola
" 16–20: hos J. A. Anderssons å Hedola i Maaninga
" 23–27: hos Maria Mellanders å Nissilä i Hattula
" 29–Juli 1: hos Fr. Appelbergs å Pahlilä i Lampis–Koskis
Juli 3–5: hos E. Nummén å Nikkilä i Hattula
" 7–9: hos A. Saarlanders å Jeuskola gård i Jeuskoski kyrk.
" 11–16: hos E. de Pont's å Koskis gård i St. Mårtens–Koskis
" 17–19: å Juvolaks Räskitalo boställe i Pöytis
" 20–25: å Hannus–Laitis, Metsäsavottajiä och Nuorikkala boställen i Pielo socken
Aug. 25–Sept. 5: hos E. von Julin, Ajala m. fl. lägenheter i Rääkkö m. fl. socknar
" 7–9: hos G. Palomgren å Germundsvedja i Bjärno
" 10–18: hos J. E. Bergroths å Öfvenby gård m. fl. lägenheter i Bjärno
" 21 – – hos G. Ahnoffs å Pakinais i Rimito
" 23–26: hos Fröken Ahnoff å Sundholm i Nykyrko
" 28–Okt. 4: hos Waldemar Bergroths å Prästgården i Wehmo
Okt. 5 – – –: hos Joh. Wikmans å Wikmästern i Wehmo
" 7–11: å Mellanboställena: Nuuskola storgård, Nuuskola Piraa och Majalais emellan öfre Wehmo
" 12–14: hos B. G. Lindahl å Prästgården i Nousis socken
" 15–25: å Nousis och Maskio Landtmannagille å Pukkis hos Bönderna i Nagu Thorsten Pitsala i Kilkais by, " Johan Wilhelm Johanssons å Nousis,

Johan Wilhelm Antinpoika å Papumo
Johan Wilhelm Mikonpoika å Mitala Härjän
Okt 27-28 hos F. Aminoff å Rankas gård i Mö-
socken.

(Signum: Mission)

Förslag till Reseplan för trädgårdsmästaren
William Wallenius.

Maj 4-5; hos Rusthållaren A. Grönroos å Kirstilä å
Luononma Nådendalslandsförsamling
Maj 6-16; hos hemmansegarena K. Sundström Alistupa
J. Länsitala, torparen G. Rumberg i Kirjala
J. Pohjatala, L. Hongoliin Meritala i
Paarais by, A. Rantanen å Antila,
J. Galenius å Aijälä, J. W. Lindholm
i Kurala by samt rusthållaren A. Ytttinen
å Ytttis rusthåll, alla i Rimitto socken.
Maj 19-30; hos torparen G. Andersson och sjöman
R. Blomberg å Ernholm, skepparen A.
R. Svanström Väcklax norrgård, hemmansegr:
F. A. Svanström å Piparby, landthushållaren
P. Olsson å Högsar, hemmansegr. K. J. Holmberg
å Kirjais, A. Andersson Mellangård i
Pensar, rusthållaren C. H. Pettersson,
J. H. Mickelsson, torparen O. Andersson
samt Lotta Lindström i Gyttja alla i Nagu fm
Juni 1-2; vid Finby Folkskola i Sunds socken
Juni 3; hos kommunalordföranden K. A. Jansson å
Strömsböle i Sunds socken.
Juni 6-8; hos landthushållaren C. F. Friberg å
Kajala i St. Bertills socken
Juni 10-11; vid Fattiggården i Bjerno fm
Juni 12; " Begrafningsplatsen i Bjerno fm
Juni 13; " Begrafningsplatsen i Öfverby kpl.
Juni 15; hos Landthushållaren J. A. Wahlberg å
Träskrik i Uskela socken
Juni 16 hos landthushållaren Alb. Willnius å Kuttila
i Halikko fm
Juni 18 hos agronomen O. Olsoni å Wartsala
i Halikko socken.

Sept. 14-15; hos Torpet Lill-Lappträsk Kyrkslätts Kapellförsamling.
Sept. 18-19; hos hemmansegr. K. G. Holm i Kila Träskända i Esbo Fr.
Sept. 21-22; hos hemmansegr. J. Sahlstedt i Strömsby Kisko Fr.
Sept. 23-24; vid Folkskolan i Svanmossen Kyrkslätts kapellförs.
Sept. 26; vid Folkskolan i Mörtsala Kyrkslätts kapellförs.
Sept. 28; vid Begrafningsplatsen i Mörtsala Kyrkslätts kapellförs.
Sept. 30 Okt. 1 hos Landthushållaren C. J. Jansson i Räikis i Kimito Kyrkslätts kapellförs.
Okt. 3-5; hos hemmansegar. A. Kalkilahti Pemar Jacken
Okt. 7-8; vid Fattiggården i Mustanoja Pöytis Fr.
Okt 9-13; hos hemmansegar. J. Wähä Juva, J. Räiri Mäkiärs by A. Pankari Fl. Pankari samt A. Peltola Yli Pöytis Jacken.
Okt. 14-15 hos hemmansegr. A. J. Kairinen i Uotila Ravattula by Kaarinais Fr.

i underdånighet hemställa, huruvida icke Wallgren, som öfver tretio år med nit och omtanke fullgjort de uppdrag honom anförtrodts samt derunder, såvidt Styrelsen hade sig bekant, icke åtnjutit någon särskildt tacksamhetsbevis, kunde i nådet bevilja åt honom stöd för hans anmärkade resa.

§: 4.

På grund af inkomna requisitioner fastställde följande reseplan för allmänne Telegrafstyrelsen Gustaf Wallgren:

(Signum "Kaarina")

§: 5.

För fullständigande af den redan gårdagen fattade beslut angående underhållet af trådtelegrafledningen emellan Wasa och Jakobstad, hvarvid Styrelsen ansåg sig böra taga i betraktande, att den nya telegrafstationen i Nykarleby, som skall vara färdig att öppnas för allmänheten den 1 Januari 1873, kommer att förmedla en betydlig del af den telegrafering, som nu förekommer emellan Wasa och Jakobstad, och att det derför icke kan vara skäligt att låta Nykarleby stad bekosta underhållet af en ledning, som till största delen är för andra ändamål än för Nykarleby stad, beslöt Styrelsen att till Nykarleby stad för år 1873 anvisa ett belopp af 100 Rdr, hvilket belopp skall utbetalas af Nykarleby stad till Telegrafverket.

§: 6.

Till Telegrafverkets Expeditionschef Gustaf Wallgren anvisades för resa till Stockholm och Upsala för att der inköpa instrumenter och material för Telegrafverket ett belopp af 200 Rdr.

§: 7.

Till Telegrafverkets Expeditionschef Gustaf Wallgren anvisades för resa till Stockholm och Upsala för att der inköpa instrumenter och material för Telegrafverket ett belopp af 200 Rdr.

känna att sedan den komité, som tillsatts för uppgörande af förslag till instruktion och stat för en Landtbruksstyrelse, numera afgifvit sitt betänkande i ämnet, så hade Kejserliga Senaten, innan ärendet komme att tagas under slutlig pröfning, velat lemna Bestyrelsen tillfälle att före den 1. näst instundande Oktober inkomma med underdånigt utlåtande i anledning af nämnda betänkande, i hvilket afseende Jordbruks-Expeditionen tillsändt Bestyrelsen några exemplar af betänkandet såväl på svenska som finska språket; och beslöt Bestyrelsen att sagda betänkande skulle ställas på cirkulation.

§: 7.

Statsagronomen K. J. Forsberg hade numera ingifvit berättelse öfver sin verksamhet under år 1890; och skulle densamma, sedan afskrift deraf tagits, till Kejserliga Senaten insändas. Afskriften skulle ställas på cirkulation.

27/4 91
2.

§: 8

Föredrogs Industristyrelsens i Finland skrifvelse för den 15 innevarande April № 400, hvari Industristyrelsen, med förmälan det fråga väckts att vid tiden för Deras Kejserliga Majestäters tillämnade besök i Willmanstrand under instundande sommar föranstalta en utställning derstädes af arbeten från slöjdskolorna i landet, anhåller om Hushållningssällskapets benägna åtgärd i sådant syfte att ~~af~~ den af Folkskolelärarn Mårten Ingman upprätthållna slöjdskola och den under Sällskapets inseende stående väfskolan hvardera blefve vid den tilltänkta expositionen på lämpligaste sätt representerade; hvarhos Industristyrelsen, enär anordnandet af en arbetande utställning blifvit ifrågasatt, till Hushållningssällskapets bepröfvande öfverlemnat, huruvida väfskolan vid sidan af dess alstervore i tillfälle att uppställa en eller tvenne väfstolar under arbete; och beslöt Bestyrelsen i an-

ledning häraf att Folkskolelärarен Ingman och Föreståndarinnan för Sällskapets väfskola Fröken Mathilda Tammelander borde erhålla kännedom om innehållet uti Industristyrelsens förenämnda bref för vidtagande af förberedande åtgärder för den tilltänkta utställningen, men att med sakens slutliga afgörande skulle få anstå tills Sällskapets sekreterare Herr Rönnbäck efter landtdagens slut åter trädt i utöfning af sin tjenst.

§: 9.

Föredrogs en från Bestyrelsen för sjuttonde allmänna svenska landtbruksmötet anländ så lydande skrifvelse:

(Signum: "Bendix")

efter hvars upplåsande Bestyrelsen beslöt att uppskjuta sakens afgörande tills Sekreteraren Herr Rönnbäck återvändt från landtdagen.

§: 10.

Från Jordbruks-Expeditionen i Kejserliga Senaten för Finland hade anländt en skrifvelse af den 16. inne-

---

D. No 153. 1891.

BESTYRELSEN FÖR DET SJUTTONDE ALLMÄNNA SVENSKA LANDTBRUKSMÖTET.

Ankom den 21. April 1891.

(Signum: "Bendix")

Till Kejserliga Finska Hushållningssällskapet.

Bestyrelsen för 17de allmänna svenska landtbruksmötet, hvilket, i enlighet med det till Kejserl. Hushållningssällskapet förut öfverlemnade program, under tiden från och med den 3 till och med den 9 nästinstundande Augusti kommer att hållas härstädes, får härmed äran anhålla, att Kejserl. Hushållningssällskapet behagade hedra detta möte genom att utse några bland sina ledamöter för att såsom representanter för Kejserl. Hushållningssällskapet öfvervara detsamma, och afvaktar Bestyrelsen Kejserl. Hushållningssällskapets meddelande såväl härom, som, derest, såsom Bestyrelsen vågar hoppas, Kejserl. Hushållningssällskapet behagar tillmötesgå Bestyrelsens önskan, om de personer, hvilka Kejserl. Hushållningssällskapet härtill utsett. Göteborg den 14 April 1891.

På Bestyrelsens för Sjuttonde Allmänna Svenska Landtbruksmötet vägnar:

[signature]

Carl Bendix

varande April med underrättelse att Kejserliga Senaten, på derom af Ordföranden i Sällskapet Äura trädgårdsvänner, gjord samt af Bestyrelsen förordad ansökan, funnit godt till bestridande af de för föreningens verksamhet nödiga utgifter bevilja åttahundra mark, om året i tre års tid, räknadt från och med detta år, emot årlig redovisning, som Bestyrelsen egde affordra ordföranden i föreningens bestyrelse samt derefter jemte eget utlåtande till Jordbruks-Expeditionen insända.

Härom skulle Ordföranden i sällskapet Äura trädgårdsvänner, medelst afskrift af Jordbruks-Expeditionens förenämnda bref underrättas.

§: 11.

T. f. Sekreteraren meddelade att på de bref, som enligt Bestyrelsens vid sammanträdena den 30. December 1890. och den 3. April 1891. fattade beslut aflåtits till Mejerikonsulenten Aug. A. Pettersson i Stockholm, anländt tvenne sålydan-

de svar dkrifvelser:

(Signa: "Flemming" och "Ture")

hvilka upplåtet; derå Re
styrelsen bedlat att anta
ga de uti skrifvelserna
omförmälda anbud; och
skulle Forty hugade vå
kande genom kungörelse
i tidningarna uppmana
att inom ~~den~~ utgången
af innevarande Maj
månad till Bestyrelsen
insända skriftliga an
sökningar att under Juli
Augusti och September må
nader innevarande år
vid mejerier i Sverige
utbilda sig i sitt yrke
jemte inlyggnader att ~~de~~
under minst ett års tid,
fall de derförinnan genom
gått mejeriskola, med annan
under minst två år tjenst
gjort som mejerist, att
de för närvarande åre
anställda eller från hö
sten komma att erhålla
mejeriplatser vid an
dels ~~eller~~ eller upphörs mejerier
samt att de kunna inlegg
na sig af svenska språket.
Tillika bestämdes att stipendiaterna
skulle erhålla fri bostad, kost
och undervisning såsvensom rese
medel till ett belopp af sjut
tio mark.

(Signum: "Flemming")

A. Pettersson

Flemminggatan 18. Stockholm den 6 April 189/

Skrifvaren i K. F. Landtbruksingeniörs
kapet H.H. A. Mönnes
Åbo.

Undertecknad af vända skrifvelsen af
damm, har jag förnämligt många jö
i de mejerier i Westmanland som
Jag har tänkt sända de finska elever
så jag först vore vänlig underrätta finska
hushållningssällskapet gifvare där förty
jag omnämder i min förra skrifvelse,
ligen att eleverna skulle göra ombyte
tvenne månader, för att derigenom på
sätt mera än hvad som förekommer
mejeri. Jag antager dock nu att
förslag antagits och har derför

samtidigt med detta skrifvet till
mejerier i Westmanland, att mejerie
vare utvalutande lämna elektrisk
ast, om så önskas mejeri. Så fort dess
svar inkommer skall jag omedelbart
sända dem tio Eleverna till Rimbo mejeri
är jag uppgjort för två dagar.

Då det är kommet att sända i mark
naden nya mjölkprisregulatorer apparater från
Aktie Bolaget Separator i Stockholm,
har jag tänkt det skulle vara af nytta
för eleverna, att låta dem vara, om
har derför gjort en förfrågan hos Bolaget
direktören som att eleverna skulle få vistas
några dagar därstädes, om så önskades
svar. Jag vill derför ~~med~~ föreslå att ele
verna tillsvidare i Augusti, att de par dagar
för dess afresa få vistas i Stockholm,
då de under min lärotid skulle få bevista
Separator - Cursen. Förslag i denna

Skrifvaren i Kgl. Finska Landtbruksingeniörs
Herr Axel Mönnes
Åbo.

Undertecknad anhåller om skrifvelse af den 6 denna,
jag nu erhållit svar från Westmanland
skulle bättre att mejeristerna vid
Stockholms och Malexkogs ångmejerier,
att vid Två Gårds mejeri samt Westerås,
samman är ångmejeri det att bättre Stock
att, m. dylikt som på samma tider gå
skall i hanaden. Skulle nu finskorna
vilja önska vara två i sällskap, borde
af arena mejerier väljs som förslår
jan Strömsholm. Mejerierna skulle

Plaserring hoppas jag kunna sända i slutet af denna veckan och har äran teckna Med största högaktning

Aug. A. Pettersson

under minst två år tjens-
gjort som mejerskor, att
de för närvarande äro
anställda eller från hö-
sten komma att erhålla
mejerskeplatser vid an-
dels ~~och~~ eller uppköpsmejerier
samt att de kunna begag-
na sig af svenska språket.
Tillika bestämdes att stipendiaterna
skulle erhålla fri bostad, kost
och undervisning äfvensom rese-
medel till ett belopp af sjut-
tio mark.

27/4 91. 124

3.

§: 12.

Från Litteratören Ossian Reuter hade till Bestyrelsen anländt en så lydande skrifvelse:

(Signum: "Fiskare")

hvilken upplästes; derå Bestyrelsen beslöt att låta med vidare åtgärd i ärendet anstå till längre fram på våren.

§: 13.

Första qvartalsförslaget för innevarande år hade af Kamveraren inlemnats och skul

No 149 1891. Ank. den 18 April 1891.

(Signum: "Sture")

Aug. A. Pettersson

Flemminggatan 18. Stockholm den 14 April 1891.

Sekretaren i Kgl. Finska Hushållningssäll.

Herr Axel Alanius

Åbo.

Bevarande min skrifvelse af den 4 dennes, jag nu erhållet svar från Westmanland platts beredes åt mejerielefverna vid Strömsholms och Walskogs andelsmejerier, samt vid Tidö Gårds mejeri adress Westerås, senare är ostmejeri der det beredes Stockholm ost, en ostsort som på senare tider går bäckt i handeln. Skulle nu flickorna ... önska vara två i sällskap, borde af dessa mejerier utes och föreslår jag Strömsholm. Mejerierna skulle

då blifva. Rimbo mejeri adr. Rimbo med resa från Stockholms östra Jernvägsstation till Rimbo.

Strömsholms mejeri adr. Strömsholm med resa från Stockholms central station med Westerås Bergslagens jernväg till Kolbäcks jernvägsstation för att sedermera med Axelösund Flens jernväg resa från Kolbäck till Strömsholm.

Walskogs mejeri adr. Walskog: ligger å samma jernväg med stattim Walskog.

Tidö Gård adr. Westerås. är resa med samma jernväg till Westerås, der de hämtas med skjuts till Tidö. Tåget afgår från Stockholm kl 8.00 på morgonen.

Bäst vore kanske att flickorna gjorde mig ett besök i Stockholm, då jag kunde blifva i tillfälle underrätta dem, hvar de skulle anträda sin resa. Emotseende underrättelse om deras ankomst har jag äran teckna Med största högaktning

Aug. A. Pettersson

...ag kunna sänva i
...an och har äran
...ta högaktning
...Peinsser

§: 12.

Från Litteratören Ossian Reuter hade till Bestyrelsen anländt en så lydande skrifvelse:

(Signum: „Fiskare")

hvilken upplästes; derå Bestyrelsen beslöt att låta med vidare åtgärd i ärendet anstå till längre fram på våren.

§: 13.

Första qvartalsförslaget för innevarande år hade af Kamreraren inlemnats och skulle detsamma, sedan det blifvit af kassainspektorn granskadt, öfversändas till Jordbruks-Expeditionen, såvidt det angick Sällskapet tilldelade anslag för jordbrukets främjande och Hisingerska donationen, samt till Handels- och Industri-Expeditionen, såvidt det rörde slöjdanslagen.

§: 14.

Föredrogs en från Hyshållningssällskapets Sekreterare Herr Rönnbäck till Bestyrelsen anländ så lydande skrifvelse:

(Signum: „Potatis")

efter hvars upplåsande tjenstförrättande Sekreteraren upplyste att annons härom in-

gått uti samtliga här i staden utkommande tidningar, hvari jordbrukare tillika underrättades att sagda potatis af Hushållningssällskapet utdelades i mindre partier af högst fem kappar med vilkor att densamma verkligen användes till utsäde samt att emottagaren till Bestyrelsen inberättade om resultatet af den verkställda odlingen på det erfaras kunde hvilka sorter företrädesvis vore för våra förhållanden ändamålsenliga; och skulle Bestyrelsen, sedan potatisen anländt, vid extra sammanträde, om hvars utsättande tjenstförrättande Sekreteraren egde draga försorg, ~~bestäm~~ fatta närmare beslut rörande fördelningen af potatisutsädet.

§: 15.

Ansökningar om biträde af Länemejerskan Selma Salvin hade inlemnats af Bönderne Oskar Henriksson Mattila, ~~och~~ från Töfsala socken, och J. F. Fingerroos Hernasmanni, från Eura kapell, hvilka anhålla

№ 144/1891 Ank. den 10. April 1891.

(Signum: "Fiskare")

Till Direktionen för Kejserliga Finska Hushållningssällskapet i Åbo.

Under förutsättning att Direktionen anser det försök med saltning af strömming, hvilket sistlidne vinter på sällskapets uppdrag af mig gjordes i Pargas, fullt bevisande hvad angår den nya metodens förmåga att åstadkomma en vida vägnar bättre vara än på gammalt sätt saltad strömming, har jag ansett mig böra till Direktion hemställa, huruvida densamma anser skäl att vidtaga åtgärder för spridandet bland skärgårds allmogen af den nya metoden.

För den händelse Direktionen skulle finna lämpligt att åt mig uppdraga det första arbetet i antydt afseende, får jag härhos framhålla några synpunkter, hvilka torde vara värda att beaktas.

Intresset för och en allmänare spridning af metoden är utan tvifvel beroende enbart deraf att sålunda insaltad vara betingar sig högre pris än annan. Att detta skall blifva fallet är jag fullt och fast öfvertygad om, ehuru det väl kommer att draga lång

tid innan i synnerhet de lägre fotkkl
na allmänt lära sig till fullo inse
trädet, hvad näringsvärde angår, af d
nya strömmingen. Likaså skall ännu
der en lång tid konkurensen med d
billiga sillen från det periodiska s
fisket vid svenska vestkusten, hvars s
period inträdde för något mer än 10
sedan och ännu bör räcka åtminst
30 à 40 år, bidraga att nedtryckа pris
på finsk strömming i allmänhet. M
det oaktadt kan det knapt nog
i fråga, att strömming saltad pa
i frågavarande sätt skall kunna s
till 4 à 5 mark mera per tunna än v
lig strömming, åtminstone i sådana
kvantiteter, som dylik under en l
följd af år kan åstadkommas.

Ett högre försäljningspris utgo
visserligen för allmogen det förnäm
lockelsemedlet. För Hushållningssälls
pets Direktion likasom för hvarje fo
landsvän är det likväl af vida
betydelse att genom införandet af
nya metoden kommer att åt stör
delen af vårt folk erbjudas ett
mänt brukligt födoämne af vida
re beskaffenhet och högre näringsva
än den nu brukliga strömmingen
Ej blott af fiskens smak kan den
slutledning dragas; jag har dessuto
vetenskapligt bildade fackmän i He
fors hört samma åsigt uttalas. Då e
terlid det är af vigt, att gifva a

mänhetens omdöme i denna sak ledning
och stöd, skall jag, sedan den sänd-
ning af strömming, hvilken enligt Hus-
hållningssällskapets sekreterare magister
E. Rönnbäcks meddelande i vår kommer
att sändas till Helsingfors, öfverlemna en
tillräcklig kvantitet till lämplig person,
antingen agrikulturkemisten i landet eller
professorn i kemi vid universitetet för att
kemiskt undersökas.

Beträffande sättet att sprida den
nya metoden, har jag tänkt mig att
arbetet dermed borde börja antingen på
Åland – eventuelt i Kökar – eller i Åbo vestra
skärgård – Korpo eller Houtskär. Strömmin
gen från dessa trakter säljes nemligen
i alla södra Finlands hamnar och va-
rans beskaffenhet blir derigenom hastigt
bekant. Det är just från Åland och
Åbo skärgård det hittills brukliga och
bäst ansedda saltnings- och radningssättet
håller på att sprida sig till andra or-
ter och man skulle sålunda angripa den
gamla metoden i dess rot. Därnäst torde
måhända Bottniska vikens kust böra kom
ma i åtanke. De nyländska och ostfin-
ska fiskarene försälja nemligen till stor
del sin vara i Ryssland och torde en-
visare än andra vidhålla sin gamla
metod, sålänge deras vara är begärlig
i sagda land.

Då det är af stor vigt att under-
visaren ej är nödsakad att resa omkring
för att uppsöka för saken välvilligt

stämda personer eller bortslösa tid med
talning och besegrande af allmogens o
het, anser jag det önskligt att Direk
en antingen sjelf eller genom mig fö
utfärda anonnser i tidningar och kung
i kyrkorna, hvarigenom de hvilka vore
de att begagna sig af undervisningen
uppmanas att anmäla sig t. ex. hos pr
i församlingen, som skulle öfversända
målningarna till Direktionen eller mig.
anonnserna skulle framhållas önskligheten
att anmälarene vore försedda med båt
jämväl som att Hushållnings-sällskapet gar
terade försäljaren något högre pris än
gängbara för en viss kvantitet t. ex. 100 k
strömming. Detta löfte torde utan minsta
kunna afgifvas, då jag är öfvertygad
att jagda kvantitet fisk med lätthet
na affätt(ning) (redan) ensamt i Helsingfors
Härvid nödgas jag dock ånyo framhå
den oafvisliga nödvändigheten af båtar
(hvarför) utan hvilket ingen fiske blir duglig.

Bland dem som anmält sig, fi
de, hvilka utlofva att använda båtar
och om möjligt äro bosatta på större
lägen ega företräde. Med huvudstation på
ett större fiskeläge eller i en trakt där
fiskare bo nära hvarandra, om och på
skilda öar, tror jag att det ej skulle
mig svårt, att åstadkomma nog myc
af varan för att göra densamma
vid hästmarkenaderna i Åbo och Helsing
Den under min vistelse på fiskeställena
riktigt sätt behandlade fisken skulle in
tas i svår, hvilka jag genast skulle med
ett brännjärn stämpla hvarefter jag så-
väl i tidningarna skulle tillkännagifva om
märket samt personligen vid marknaderna
understödja försäljningen.

Då jag förbundit mig att under se-
nare hälften af Augusti månad ställa
mig till Uleåborgs läns Hushållningssällskaps
disposition och den tid hvarunder jag kan
frigöra mig från min befattning vid Nya
Pressen, inskränker jag till inalles högst
7 à 8 veckor, räknadt från medlet af Augu-
sti, för hvilken jag härkos anhålla att Direktionen
ville för (innerpismuyo mellanste under)
September månad bevilja mig ett
anslag af 12 mark per dag deri inberäknadt
reseläden från Björneborg via Åbo till fiske-
platsen och reseläden derifrån till Helsing-
fors äfvensom 50 mark i ett för allt i resekost-
nader, samt särskild resekostnad till och
från marknaden i Åbo, i händelse min
närvaro där anses nödig.

Då emellertid denna undervisning,
för att leda till det önskade målet, måste
fortfattas flere år, och så höga kostnader som
de sistnämda för längre tids undervisning
måste anses allt för höga, får jag föreslå
att Direktionen ville bekosta resa och af-
löning för en person af allmoge klassen,
hvilken skulle åtfölja mig till undervisnings-
stället eller ställena och der grundligt in-
hemta metoden. Jag tror mig kunna enga-
gera en sådan, hvilken vore villig och lämp-
lig att på orter, der metoden redan vunnit
insteg, framdeles genom ytterligare under-

visning sprida kunskap om densamma
Ersättningen åt en sådan torde, inberä
nadt resa och uppehälle, komma att st
till omkring 120 mark, eller den samman
nade kostnaden för hela expeditionen til
got öfver 500 mark.

Helsingfors den 7 April 1891.

Ossian Reuter.

till prot. för 27 april 1891

(Signum: "Potatis")

Till Bestyrelsen för K. F. Hushåll
ningssällskapet.

Jag har härmed äran meddela
att jag på grund af mig gifvet uppdrag
rekvirerat för Sällskapets räkning genom
firman Schildt & Hallberg följande kvan-
titeter af nedannämda sorter utsädes-
potatis, vämligen:

	Kilo.	Kalkylerat pris
a) Suttons Magnum bonum	400.	116 mk
b) Paulsens Athene (ny sort)	300.	123 "
c) d° Simson (ny)	200.	82 "
d) d° Frigga	200.	72 "
e) d° Aspasia	200.	72 "
f) Goldene Mehlkugel (ny sort)	100.	87 "
g) Improwed Ashleaf (ny)	100.	56 "
h) Gelbe Rose	100.	29 "
i) Deutscher Reichskanzler	100.	31 "
k) White Elephant	100.	31 "
l) Early Mayflower	100.	31 "
m) Royal Norfolk Russet	100.	41 "
n) Dabersche	100.	26 "
	2100.	Fmk 797.

meddelanden af Bestyrel-
sen.
5°) Förslag till utmärket-
ser för landtmannaidag-
het och annan medborger-
lig förtjenst.
6°) Förslag till utmärket-
ser för långvarig och tro-

om Fröken Salvins biträde under instundande sommar, Mattila å Mattila hemman i Wähäsärkilä by af Töfsala socken samt Fingerroos å Herrasmanni hemman i Eura kapell; och beslöt Bestyrelsen att ~~med~~ bifalla sagda ansökningar samt öfverlemna åt Fröken Salvin, som för närvarande ~~uppehåller~~ befinner sig i staden, att utsätta tiden för förrättningarne.

§: 16.

Plenum utsattes att eganum fredagen den 5. nästkommande Juni kl. 5. e. m. och skulle dervid följande ärenden föredragas, nämligen:

1°/ Från Kejserliga Senaten anlända skrifvelser.

2°/ Revisionskommissionens berättelse för år 1890.

3°/ Öfverläggning om förslaget till nya stadgar för sällskapet.

4°/ Framställningar och meddelanden af Bestyrelsen.

5°/ Förslag till utmärkelser för landtmannaidaghet och annan medborgerlig förtjenst.

6°/ Förslag till utmärkelser för långvarig och tro-

gen tjenst.
7°/ Inkallande af nya ledamöter.
8°/ Förslag till nya ledamöter.
9°/ Utseende af tre personer att justera dagens protokoll.

§: 17.

~~Föreståndaren för~~ Läraren Haga jordbruksskola på Åland Agronomen Harald Fock hade insändt berättelse öfver sin verksamhet, såsom Sällskapets föreläsare i landtbruk inom Ålands härad; och skulle sagda berättelse ställas på cirkulation.

§: 18.

Den från cirkulation återkomna berättelsen öfver Hofbeslagsskolans i denne stad verksamhet under sistlidet år skulle till Jordbruks-Expeditionen i Kejserliga Senaten för Finland insändas, ~~för~~ hvarvid Bestyrelsen, jemlikt Jordbruks-Expeditionens skrifvelse ~~den~~ af den 13. April 1888. N° 271, tillika borde anmäla att skolan, ledd af dess insiktsfulle, varmt intresserade föreståndare fortfarande väl uppfylde det med dess inrättande afsedda ändamål.

27/4 91.
4.

§: 19.

Tjenstförrättande Sekreteraren anmälte att Bestyrelsens ledamöter, i anledning af Bestyrelsens försjuttande allmänna svenska landtbruksmötet uti skrifvelse för den 20. sistvikne Februari gjorda anhållan att Hushållningssällskapet måtte föreslå tre finske prisdomare vid sagda landtbruksmöte, funnit godt, efter det berörda skrifvelse cirkulerat, till prisdomare föreslå: för smör Mejerilärarен vid Landtbruks- och Mejeri-institutet å Mustiala Friherre Robert Edvard Gripenberg; för ost Läneagronomen i Kuopio län och Riddaren Alfred Wilhelm Sjöström samt för mejerinedskap med mera Landtbruksrådet och Riddaren Nils Grotenfelt.

§: 20.

Vidare anmälte tjenstförrättande Sekreteraren att rörande den Hushållningssällskapet tillhöriga, af Mekanikern C. J. Mattsson, från Skofat by i Korpo socken, konstruerade sådessorteraren från Gods

egaren, Löjtnanten Wolmar af Heurlin, som å honom tillhöriga Qvidja egendom i Pargas socken afprofvat densamma, anländt ett så lydande utlåtande:

(Signum "Trieur")

hvilket upplästes; och föranledde detsamma för närvarande icke till någon vidare åtgärd.

§: 21.

Föredrogs en från Ordföranden för Piikkis Hushållsförening Agronomen Arno Reuter anländ redovisning öfver det sagda förening tilldelade understödet af tvåhundra mark, afsedt att utdelas såsom premier vid af Föreningen föranstaltad utställning af slöjdartiklar och i samband dermed hållen profplöjning och profdikning, hvilken redovisning här intogs sålydande:

(Signum: "Tili")

~~der Beslöt Bestyre~~ och föranledde densamma icke till någon vidare åtgärd.

§: 22.

Terminsafslutning vid Sällskapets slöjdskola utsattes till onsdagen den

D № 157/1891. Ank. den 24. April 1891.

(Signum: "Trieur")

Sedan en af landtbrukarne och Mekanikern C. J. Mattsson från Skofatt by i Korpo socken konstruerad samt af Kejserliga Finska Hushållningssällskapet inköpt sädessorterare härstädes, såväl som vid Lemlax utgård, särskildta gånger under vinterns lopp blifvit afprofvad, får jag om ifrågavarande redskap afgifva att fläktverket är synnerligen väl och sinnrikt konstrueradt, att sållen äro välställda och lätt kunna regleras efter olika behof samt att maskinen i allmänhet arbetar mycket tillfredsställande. Likväl anser jag att detta redskap, i dess nuvarande storlek, bättre lämpar sig för slutlig rensning och sortering af redan förut ofullständigt rengjord säd, än att användas för att omedelbart skilja den strida säden från agnar, boss, m. m. Afverkningsförmågan är neml. mera ringa, alldenstund maskinen är allför liten.

Sin bästa användning har detta redskap vid rensning af gräsfrö och öfverträffar dervidlag härstädes begagnade kastmaskiner. Försöksvis har jag äfven med framgång låtit skilja vicker från hafra, men icke haft tillfälle att försöka

skilja hvete ifrån råg.
Om Mekanikern Mattsson kunde för
att tillverka kastmaskiner efter sam
typ som denna, men till alla dimen
ner större och till konstruktionen stark
så är min öfvertygelse att dylika redsk
funne god användning vid t. o.
större lägenheter och väl kunde e
sätta andra, dyrbara sädessorterar
Qvidja gård i Pargas den 22 Apri
1891.

Wolmar af Heurl

I ofvanstående utlåtande förenar sig
undertecknad, med tillägg att ett f
rök till skiljande af hvete från v
visat sädessorterarens lämplighet
i detta afseende. Lemlax utgård d
23 April 1891.

P. Rehell
Inspektor å Lemlax utgå

Signum: "Föräringar"

1°/ Baltische Wochenschrift
Nris 11., 12., 13. och 14 för år 1891.

2°/ Suomen Kalastusten Tarkastajan tiedonantaja a/ Toimenpiteitä kalastusten suojelemiseksi teollisuutta vastaan och b/ Ehdoituksia toimenpiteisiin kalastusten kohottamiseksi.

201 B 200 0 20

Helsing
ngs verk
0.

Hushåll
erättels

ds offi
vårds

sa läns
verk
90.

landsa
ssällsk
i Hel-

N° 83. b.
1891.

Ank. den 13. Mars 1891.

Till Bestyrelsen för
Kejserliga Finska Hushållnings
Sällskapet.

(Signum: "Tili")

Härhos har undertecknad äran afgifva redovisning för det af K. F. Hushållnings Sällskapet Pikkis Hushållsförening tilldelade understödet 200 fmk, afredt att utdelas som premier vid af Föreningen föranstaltad utställning af slöjdartiklar och i samband härmed afhållen profplöjning och profdikning.

För mansslöjd utdelades:

1 priset 8 mk åt smeden Palikén för spadblad
2 " 6 mk åt Wilhelm Lihr för styttingsslädar
3 " 5 mk åt Wilhelm Laaksonen för dikesspade
4 " 4 mk åt J. G. Savola för landtmäteripolett
5 " 3 mk åt skomakaren Markula för 1 par skor
6 " 2 mk åt drengen Leppänen för räfsor
Summa 28 mark samt diplom motsvarande 2 priset åt J. Kalastaja för styttingsslädar.

skiljas hvarje i från sig.
Om Mekanikern Mårtsson kunde förä
att tillverka kastmaskiner efter samma
typ som denna, men tio alla dimen
sioner större och tio konstruktionen star
så är min öfvertygelse att dylika redas
kunna gott användning vid S. o.
större lägenheter och vår kund
sätta andra, dyrbara sädesporterare
Skiljas gård i Borgas den 22 Aprii
18-

För kvinnoarbete utdelades:

1 priset 7 mk åt Olga Hjerpe för väsk gymnastik
2 " 6 mk åt Johanna Paavola för sydetyg
3 " 5 mk åt Linda Lindström för bomullstyg
4 " 4 mk åt Alma Kinnari för do
5 " 3 mk åt Amanda Siljeros för do
6 " 2 mk åt Josefa Pirkola för stramp
Summa 27 mark samt diplomer motsvarande

2 priset åt Mathilda Moskarten för sydetyg
3 " åt folkskolan i Pirkkis
4 " åt Maria Wreula för förkladesatyg
5 " åt Ida Moskarten för sjalsöm
6 " åt Drengmatros Wilhelmina för stramp

För plöjning utdelades:

1 priset 15 mk åt drengen Viktor Mattsson från Bu
2 " 10 mk åt fogden Wilhelm Krucell fr. K
3 " 8 mk åt drengen August Hemming fr. M
4 " 4 mk åt " Otto Svärd från Bu
Summa 37.-

För dikning utdelades:

1 priset 8 mk åt drengen Oksanen från Rau
2 " 6 mk åt torparen Grönroos från Salv
Transport 14.-

Lignum: Föreningar.

1:o) Baltiska Veckoskrift
N:ris 11., 12., 13. och 14 för år 1891.

2:o) Suomen Kalastuslehden Tarkastajan tiedonantaja a/ Toimenpiteitä kalastuslain suojelemiseksi tollimailta vaatiaan och b/ Ehdotuksia toimenpiteiden kalastuslain kohottamiseksi.

Transport 14.-
3 priset 4 mk åt drengen Simon från Bu
4 " 2 mk åt fogden Leppänen från do
Summa 20.-

Soldater utbetalas

För manlig slöjd	28.-	
För kvinlig slöjd	27.-	
För profplöjning	37.-	
För profsömnad	20.-	112.-
Dagspenning åt 2 plöjare à 1:50		3.-
do åt 1 dikare		-.75
Tryckning af diplomer		30.-
Annonser		3.-
Lagrad af vid föregående årsmöte uppkommen skuld 50.90		
Behållning till innevarande år		-.35
Summa		Fmk 200.-

Arvo Reula

skilja hvete ifrån råg.
Om Mekanikern Mattsson kunde för
att tillverka kastmaskiner efter sam
typ som denna, men till alla dimen
ner större och till konstruktionen stark
så är min öfvertygelse att dylika redsk
funne god användning vid t. o.
större lägenheter och väl kunde
sätta andra, dyrbara sädesporterar
Qvidja gård i Pargas den 22 Apr
18

Lignum: "Föräringar:"

1º/ Baltische Wochenschrift Nrio 11., 12., 13. och 14 för år 1891.

2º/ Suomen Kalastusten Tarkastajan tiedonantoja a/ Toimenpiteitä kalastusten suojelemiseksi teollisuutta vastaan och b/ Ehdoituksia toimenpiteisiin kalastusten kohottamiseksi.

3º/ Berättelse öfver Helsingfors arbetareforenings verksamhet under år 1890.

4º/ Wermland Kongl. Hushållningssällskaps årsberättelse för 1890.

5º/ Bidrag till Finlands officiela statistik: Fattigvårds statistik.

6º/ Berättelse om Wasa läns Landtbrukssällskaps verksamhet under år 1890.

7º/ Katalog öfver Nylands och Thus läns Landtbrukssällskaps femte fröutställning i Helsingfors 1891.

8°/ Meddelanden från Industristyrelsen i Finlan Trettonde häftet.

9°/ Kongl. Landtbruksakademiens handlingar och skrift N°1 för år 1891.

10°/ Gefleborgs läns Hushållningssällskaps handlingar för år 1890.

11°/ Siitoskarjan palkitsminen Mikkelin lääni

13. ~~Maj~~ instundande Maj, hvarefter elevernas under läroåret utförda arbeten skulle, så fullständigt som möjligt, ~~den~~ utställas den 15. och 16. i samma månad.

§: 23.

Revisionskommissionens berättelse för år 1890 föredrogs och, då densamma icke innehöll några anmärkningar hvarken emot räkenskaperna eller Bestyrelsens förvaltning, öfverlemnades densamma till instundande plenum utan något yttrande af Bestyrelsen.

§: 24.

Följande till Sällskapets Bibliothek ankomna föräringar anmältes:
(Signum: "Föräringar")

§: 25.

Med vidare åtgärd i anledning af Redaktören för Tidskriften "Biet" Herr Johannes Jernströms inbjudning till inköp af särskilda ströskrifter skulle få anstå tills Sekreteraren Herr Rönnbäck återvändt från landtdagen.

§: 26.

Vid sammanträdet utfärdade anordningar finnas i Sällskapets anordningsbok förtecknade.

In fidem:
Axel Alenius

År 1891. den 14. Maj kl. 5. e. m. sammanträdde Kejserliga Finska Hushållningssällskapets Bestyrelse för behandlingen af nedannämnda ~~tvenne~~ ärenden, hvarvid tillstädeskommo Sällskapets ordförande Herr Hofrättsrådet Björkman, ledamöterne i Bestyrelsen Herrar Backmansson samt suppleanterne Herrar Marjalin och Dahlén äfvensom Sällskapets kamrerare Herr Svehla och underskrifven tjenstförrättande sekreterare.

§ 1.

Sedan ledamöten i Bestyrelsen Kollegiiassessorn Backmansson blifvit utsedd till ordförande vid sammanträdet, föredrogos af etthundrasjuttiofyra särskilda personer inlemnade ansökningar om utsädespotatis af de utaf Hushållningssällskapet requirera-

de sorter; och beslöt Bestyrelsen, sedan sagda ansökningar genomögnats, att tilldela Godsegarene Friherre Gabriel von Haartman, från Lemsjöholm gård i Willnäs kapell, C. W. Rosendal, från Letala socken, Landskamreraren Nils Dahlén, Handlanden C. W. Burmeister, i egenskap af verkställande direktör för Wingo ångsågsaktiebolag, ~~Pr~~ J. W. Marjalin, Enkefru Wahlström å Hannula egendom i Willnäs kapell samt Löjtnanten Wolmar af Heurlin, enhvar fem kappar, Presidenten Theodor von Hellens tre kappar äfvensom samtlige öfrige requirenter två kappar.

För öfrigt beslöts att respektive requirenter finge afhemta potatisen hvarje söcknedag emellan kl. 12. och 2. samt 3. och 5. e. m. under denna och nästinstundande vecka uti Sällskapets gård här i staden, hvarom i annons borde införas uti samtliga i denne stad utkommande tidningar.

§ 2.

Sällskapets ordförande Hofrättsrådet Björkman meddelade att Litteratören Ossian Reuter anhållit om underrättelse huruvida Bestyrelsen vidtagit någon åtgärd i anledning af Litteratören Reuters förslag om anordnande af undervisning uti inläggning af strömming enligt Holländsk metod.

Sedan här antecknats att Bestyrelsen vid sammanträdet den 27. sistvikne April uppskjutit sakens afgörande, tills Sekreteraren Herr Rönnbäck återvändt från landtdagen, upplästes Litteratören Reuters omförmälda förslag, derå Bestyrelsen beslöt att Litteratören Reuter skulle till svar meddelas det Bestyrelsen icke ansett sig kunna fatta definitivt beslut i saken förr än längre fram på sommaren af orsak att flertalet af Bestyrelsens ordinarie ledamöter för närvarande vore från staden bortresta.

För öfrigt anmodades undertecknad att uti bref till Kronofogden i Ålands härad anhålla om uppgift under hvilka tider af året strömmingsfiske inom Ålands härad företrädesvis idkades.

§ 3.

De vid detta sammanträde utfärdade anordningar finnas i Sällskapets anordningsbok förtecknade.

In fidem:
Axel Alenius

E/6 91
1.

År 1891 den 2 Juni sammanträdde K. F. Hushållningssällskapets Bestyrelse, hvarvid tillstädeskommo Sällskapets ordförande Hofrätterådet Björkman, Bestyrelsens ordförande Hr. Juselius, ledamöterne Hrr. Hedenberg, von Haartman och Backmansson, suppleanten hr. Marjalin, Sällskapets kamrerare hr. Svehla samt underskrifven sekreterare. Ledamoten hr. Wirzenius hade i bref anmält sig, på grund af inspektion i den hos honom förlagda mejeriskolan, hindrad att till sammanträdet inresa.

§ 1.

Bestyrelsens protokoll för den 27 april och 14 maj upplästes i afseende å justering.

§ 2.

Med anledning af ploginstruktören G. Wallgrens genom Bestyrelsens i skrifvelse för den 25 sistlidne april till Jordbruks Expeditionen insända anhållan om förhöjning i den honom tillkommande kostnadsersättningen för tjänsteresor hade Expeditionen i skrifvelse af den 6 sistlidne maj anmodat Bestyrelsen, att, enär instruktionen för plogkarlarna af den 28 november 1860 vore föråldrad, utarbeta och till Expeditionen inkomma med förslag till ny instruktion i ämnet, egande Bestyrelsen dervid taga i öfvervägande, huruvida någon förändring

i allmänna ploginstruktörens löneförmåne
må vara af förhållandena påkallad.

Vid nu skedd föredragning af detta ärende, stannade Bestyrelsen i ovisshet om rätta uppfattningen af det Bestyrelsen i anförd måtto lemnade uppdraget. Den verksamhet allmänna ploginstruktören Wallgren på senare tider utöfvat vore nämligen af vida mer omfattande art, än den undervisning plogkarlarna äro ålagda genom § 1 i förenämda instruktion; och just den omständigheten, att Wallgrens insikter och förmåga möjliggöra hans antitande för större och mångsidigare uppgifter, än instruktionen afser, hade gjort, att hans biträde blifvit så eftersökt och hans arbetstid så upptagen som hans tabellariska årsredogörelser, hvilka blifvit till Jordbruks Expeditionen insände utvisade. Med anledning häraf syntes det icke otvätydigt framgå ur Jordbruks Expeditionens nu föreliggande bref, huruvida Expeditionen afsåge att i den nya instruktionen för allmänna ploginstruktören (~~be~~ dennes i § 1 af nu gällande instruktion be=stämda uppgift skulle bibehållas, eller om instruktionen borde afse en landtbruksundervisare med sådan tjänstgöringsskyldighet, som i hufvudsak öfverensstämde med den verksamhet ploginstruktören Wallgren faktiskt utöfvat.

I anledning häraf beslöt Bestyrelsen att i skrifvelse till Jordbruks Expeditionen framhålla förenämda omständigheter samt anhålla om närmare föreskrift i antydt afseende.

§ 3.

Med anledning af Industristyrelsens bref af den 15 sistlidne april, hvilket föredragits vid Bestyrelsens sammanträde den 27 i samma månad, utan att definitivt beslut i saken fattats, äfvensom samma styrelses sedermera ankomna skrifvelse af den 16 maj sålydande:

Sign. Willmanstrand

beslöt Bestyrelsen att Sällskapets väfskola skulle deltaga uti den afsedda slöjdutställningen i Willmanstrand, icke allenast med ett antal väfnader upptagna å följande förteckning:

Sign. Exposition

utan äfven med tvänne i gång varande väfstolar, å hvilka under ledning af skolans föreståndarinna olika väfnader skulle af tvänne elever från skolan utföras. Härom skulle Industristyrelsen underrättas, och uppdrog Bestyrelsen tillika åt underskrifven sekreterare att i samråd med skolans föreståndarinna vidtaga de vidare åtgärder, som för Expositionsartiklarnas försändande och anordnande kunde blifva af nöden. Härjemte anmodades sekreteraren meddela slöjdläraren M. Ingman innehållet af Industristyrelsens senast ankomna skrifvelse.

§ 4.

På grund af af Sällskapets genom kungörelser i tidningarna allmänheten delgifna inbjudning till lägenhetsinnehafvare i Loimijoki och Ulfsby härader af Åbo och Björneborgs län att täfla om pris för i sin helhet välskötta jordbruk, hade 14 ansökningar inkommit, nämligen

af: 1) torparen Karl Männikkö i Metsämä kapell, 2) torparen Karl Wäinämöinen i Urdiala, 3) torparen Frans Heikkilä i Nakkila, 4) torparen Isak Anttila i samma socken, 5) hämmansegaren Juho Prihu i Kumo, 6) egarinnan af Sippola egendom i Björneborgs landsförsamling, fröken Josefina Timgren, 7) hämmansegaren Frans Ylinen i Harjavalta, 8) hämmansegaren Viktor Marttila i Kauvatsa kapell, 9) hämmansegaren Johannes Isak Boelius Marttila i Luvia, 10) torparen Karl Rostedt i Björneborgs landsförsamling, 11) torparen Johan Henrik Rosenstahl i samma församling, 12) torparen Gustaf Strömberg i samma församling, 13) torparen Erland Järvinen i samma församling samt 14) rusthållaren Isak Vahe-Mäkinotila i Pöytis.

Då af dessa sökande Nris 2 och 14 icke voro inom det bestämda området bosatte, lades deras ansökningar åsido, hvarefter de öfriga ansökningshandlingarna granskades och befanns derbid att endast Karl Männikkö, Josefina Timgren och Viktor Marttila presterat sådana intyg att besigtning af deras lägenheter genom premieringsnämd kunde komma i fråga.

§. 5.

I öfverensstämmelse med sällskapets beslut rörande organiseringen af ifrågavarande pristäflingar, utsåg Bestyrelsen härå landthushållaren Matthias Gisiko och agronomen Arno Reuter att under 5 år

№ 201 / 1891. Ank. den 25. Maj 1891.

INDUSTRISTYRELSEN
I
FINLAND.

Helsingfors, den 16. Maj 1891

№ 489

Till Kejserliga finska Hushållningssällskapet

Sign. Willmanstrand.

Med hänvisning till Industristyrelsens skrifvelse af den 15 sistvikne April, angående föranstaltande af en utställning i Willmanstrand under Deras Kejserliga Majestäters tillämnade besök derstädes instundande sommar, får Industristyrelsens upplysningsvis meddela, att utställningen sannolikt kommer att ega rum i början af nästkommande Augusti månad och att bestämd uppgift om dagen för utställningens öppnande framdeles skall meddelas äfvensom att ersättning åt utställarene för transport och uppställningskostnader samt godtgörelse för förstörda och skadade artiklar äfvensom resekostnad och uppehälle i Willmanstrand åt den för arbetande utställningen erforderliga personalen kommer att af allmänna medel utgifvas.

I sammanhang härmed får Industristyrelsen anhålla att, så fort ske kan och senast under förra hälften af nästkommande Juni månad, få emottaga förteckning öfver utställ-

ningsföremålen samt uppgift om det utrym
desamma komma att upptaga äfvensom up
gift öfver det antal personer, som af Eder för
arbetande utställningen kommer att användas

För öfrigt länder samtlige utställare till eft
rättelse: att utställningsföremålen böra sän
under adress: Utställningen i Willmanstran
att frakten kan betalas antingen på afsändning
eller emottagningsstationen; att hvarje låda b
hafva påskriften: innehåller expositionsgods
dessutom skolans namn, derifrån den är afsän
att lådornas lock böra helst vara fästade med
skrufvar; att hvarje försändning skall åtföljas
specificerad förteckning i tvenne exemplar äf
alla medföljande artiklar, af hvilka förteckning
den ena fästes på lämpligt sätt å inre sidan af l
ket till den låda, uti hvilken de i förteckningen
tagna artiklarna blifvit inpackade samt: att
utställningsföremålen böra anlända till Willman
strand senast den 10 Juli.

Lennart Kupenberg

C. P. Solitander

Axel Granshöw

Sign. Exposition.

Förteckning öfver arbeten, som från K. F. Hushållnings-sällskapets väfskola sändas till Willmanstrand.

			Pris.
№ 1.	Divanmatta (rya)	Fmk	75.–
„ 2, 3.	2 st. Gungstolsmattor (ryor) à 26 mk	„	52.–
„ 4.	Portière (opphämta väfnad)	„	45.–
„ 5.	Do (do)	„	47.–
„ 6, 7.	2 st. Borddukar (dukagång)	„	50.–
„ 8.	Hvilstolskläde (rödlakan)	„	23.–
„ 9.	Do (tränsasnår)	„	25.–
„ 10.	Do (krabbasnår)	„	10.–
„ 11.	Hviltäcke (voffeltyg)	„	22.–
„ 12.	Filt	„	24.–
„ 13.	Ploidfoderal (raua)	„	12.–
„ 14.	Do (do)	„	7.–
„ 15–19.	5 st. Förkläden (opphämta) à 3 mk	„	15.–
„ 20.	21½ alu Gardintyg (munkabälte) à 2 mk alu	„	43.–
„ 21.	6 alu Möbeltyg à 2.90.	„	17.40.
„ 22.	15 „ Mattväf (skottsk) à 1.50.	„	22.50.
„ 23.	12¼ „ Klädningstyg, gult à 75 p.	„	9.20.
„ 24.	12 „ Do, blått à 78 p.	„	9.36.
„ 25.	18½ „ Do, grönt à 75 p.	„	13.85.
„ 26.	6½ „ Do, rödt à 65 p.	„	4.20.
„ 27.	28¾ „ Hvitt tyg, randigt à 55 p.	„	15.80.
„ 28.	Borddruk, dräll	„	10.–
„ 29, 30.	2 st. Borddukar, dräll à 7.75 pr st.	„	15.50.
„ 31.	Borddruk, dräll	„	6.75.
„ 32.	6 st. Handdukar à 1.50.	„	9.–
„ 33.	5 „ Do à 2.25.	„	11.25.
„ 34.	3 „ Do (opphämta border) à 2.50	„	7.50.
		Fmk	602:31.

vara ledamöter i premieringsämden och skulle derjemte Direktionerna för Loimijoki landtmannagille och Satakunta landtbruksällskap anmodas utse en tredje bezigtningsman för resp. syner å Männikkö och Sippola. För syneförrättningen å Marttila i Kauvatsa, der landtmannagille icke förefanns, utsåg Bestyrelsen till tredje ledamot i premieringsnämden godsegaren Felix Randelin i Hvittis socken. Dagarna för syneförrättningarna skulle premieringsnämdens ständiga ledamöter anmodas utsätta.

§. 6.

Till mejeristipendiat för vistelse vid andelsmejerier i Sverige under Juli, augusti och september månader ~~utsågs~~ antogs ende sökanden mejerskan Lina Korhonen från Nilsiä, men då Bestyrelsen hört att godsegaren C. G. von Christierson å Gerknäs i Lojo haft för afsigt att för sin mejerska ansöka ett af de anslagna stipendierna, anmodades sekreteraren tillskrifva honom med underrättelse att, ehuru ansökningstiden utgått, mejerskan å Gerknäs dock ännu kunde erhålla stipendium. Om hen von Christierson härå reflekterade, bemyndigades sekreteraren antaga hans mejerska till sällskapets stipendiat samt underrätta mejerikonsulenten Aug. A. Pettersson i Stockholm om de antagna stipendiaterna samt anhålla att han ville, jemlikt det från honom ankomna i protokollet för den 27 april §. 11. intagna brefvet af den 14 i nyssnämde månad, närmare bestämma de mejerier stipendi=

åtnjuta bröd besöka samt tiden under hvilken de skola uppehålla sig å hvarje ställe, åfvensom att vid stipendiaternas ankomst till Stockholm lemna dem de i antydt afseende behöfliga anvisningarna.

Om i sammanhang härmed föredragen ansökan af mejeriet Selim Simpers i Kirkkais om anstånd för utförandet af, föranledd icke till någon åtgärd

§ 7

De ansökningar, till antalet 94, som inkommit för erhållande af Fredrikska stipendiatplatser vid landets jordbruksbaroverk från den 1 nästkommande November föredrogos och bestöt Beskickningen efter granskning af handlingarna att antaga nedanuppräknade 7 söner af bemälda allmogemän till stipendiater vid följande baroverk:

a) Vid Mustiala Landtbruksinstitutets lägre afdelning, der underhållskostnaden utgör 200 mark per år och elev:

1) Karl Evert Tarpila från Kangasala
2) Johan Viktor Wotila från Loimijoki
3) Johan Lauri Lillkyrö

b) Vid Kronoborgs Landtbruksinstitut med 240 marks årsafgift per elev:

4) Johan Wallendahr från Pelkjärvi och
5) Viktor Lundström från Seinäjoki

c) Vid Ottava Jordbruksskola mot godtgörelse af 180 mk för år:

6) Mikkelius Tilkanen från Längelmäki

d) Vid Tuorla jordbruksskola med 240 mk årsafgift:

7) Oskar Axelsson Mäkinen från Koskikäpelö af St Mårtens socken.

Detta beslut fattades dock eventuelt under förutsättning att förnämda antal platser kunde vid nyss baroverk erhållas, hvarom anmäldes hos vederbörande föreståndare å Mustiala, Kronoborg och Ottava skulle göras, emedan det förtroendevalen von Haartman, såsom närvarande, bifölls till att vid Tuorla jordbruksskola mottaga den utsedda stipendiaten.

§ 8

Härå upplästes till åtgärd anmälningen tillförordnade Assistent Reuters i protokollet för den 27 april under § 12 intagna och då för sådan behandling uppskjutna framställning af den 7 april, hvarvid Beskickningen beslöt åtgärda Reuter att för ändamålet begärda anslaget af 12 mark för dagen för den tid, han under nästkommande september månad meddelade undervisning af antydd art på stället och i den skärgård samt bestämme sig på resor dit eller derifrån, åfvensom 50 mark i ett för allt reskostnader; och uppdrogs Beskickningen att Reuter att vidtaga alla för sagde undervisning förberedande åtgärder samt att ordna nyttja undervisningen i afseende å tiden och ställen. För de extra kostnader, hvilka på grund af annonsering och dylika åtgärder föranleddes, skulle Reuter erhålla godtgörelse efter räkning, Hvarjämte bestöt Beskickningen tillåta Reuter att för en kostnad af Etthundra Tjugu (120) mark engagera en lämplig person att vara honom följaktig under omförmälda resa, för att grundligt inventera

den anmälda metoden, under villkor att denne framdeles, den så påfordras, ställde sig till sällskapets disposition i afseende å ytterligare undervisnings meddelande på det den nya metoden med intresse blef omfattad.

Dessutom ansåg sig Bestyrelsen kunna biträda Rektors förslag om att K. F. Hushållningssällskapet skulle garantera den, som inlägga strömming enligt den nya metoden, ett högre försäljningspris än det för strömming, inlagd på vanligt sätt, gängse.

Härom skulle Rektor i brev underrättas.

§ 9

Med anledning af det i Bestyrelsens protokoll för den 27 april 1890 intagna uttalande rörande den af O. G. Mattsson konstruerade Sällskapet tillhöriga kast- och sortering-maskinen, jämväl skrifvaren att sådana redskap synes kunna blifva af gagn för landets jordbruk, äfvensom det ännu vore i behof af någon förbättring, samt att först något borde tillgöras för att bringa detsamma i handeln, i hvilket afseende skrifvaren föreslog att Bestyrelsen skulle vända sig till redskapshandlaren P. Pidonov i Helsingfors, hvilken redan hafvat emman inlagt förtjenst om tillverkningen af och handeln med finsk redskap.

Med bifall till detta förslag, bestämde Bestyrelsen att i skrifvelse till Pidonov begära hans uppmärksamhet på saken i händelse han skulle finna skäl att göra någon

E/6 91
S.

för att på maskinen, förstorad och af något starkare konstruktion, i handeln. Då Bestyrelsen endast afsett att genom profning af ifrågavarande redskap få utrett, huruvida detsamma kunde vara af gagn för våra landtbrukare, vill Bestyrelsen utan ersättning ställa maskinen till P. Pidonovs förfogande, i händelse han ryktbarade till saken, samt skulle derstädes meddela honom Rektorns anhållan, i händelse han i afseende å några förändringar i maskinen önskade vända sig till konstruktören.

§ 10

Pitkäs hushållsskrifning och St. Karins landtmannaguide hade gemensamt genom derstäds utsedda ombud undersökt och befunnits lydande skrifter.

Sugn. Omöjligt

Den sålunda gjorda framställningen ansåg sig Bestyrelsen af flere skäl icke kunna bifallas. Först och främst kunde det icke komma i fråga att Sällskapet, om det i sin tjänst anställde en undervisare af ifrågavarande slag, därmed skulle framför andra tillgodose jordbrukarene i Pitkäs domsaga; vidare kunde en dugtig undervisare med den mångsidiga förmåga, hvarmed han enligt förslaget borde vara utrustad, omöjligen erhållas för de i uppräkningen skiftade förslagna lönaförmånerna och slutligen sakkunde Sällskapet medel, som kunde tåla det ifrågavarande ändamålet användas.

§. 11.

På grund af inkomna ansökningar beslöt Bestyrelsen tilldela nedannämda landtmannaföreningar och gillen bidrag till anordnande af möten och utställningar till följande belopp:

a) Birkkala och Ylöjärvi landtmannagille 200 mk

b) Wesilaks, Lämpälä och Tottijärvi landtmannagille 200 mk,

c) Halikko och Angelniemi landtmannagille 175 mk,

d) Pikkis hushållsförening 150 mk

e) Reso landtbruksgille 150 mk samt

f) Hirvensalo husbondeförening 100 mk

Deremot blef Kangasala landtmannagilles ansökan om bidrag afslagen, enär gillet icke enligt föreskrift redovisat för det anslag gillet förlidet år af Sällskapet erhållit.

§. 12.

Vid Bestyrelsens sammanträde den 27 sistlidne april hade bordlagts frågan om utseende af representanter för Sällskapet vid Landtbruksmötet i Göteborg, hvartill från mötets Bestyrelse ankommit skriftlig inbjudning, intagen under §. 9 i protokollet för förenämde sammanträde.

Då ärendet nu ånyo föredrogs, blefvo Sällskapets ordförande, hofrättsrådet Björkman samt Sällskapets sekreterare utsedda att vid ifrågavarande allmänna Svenska Landtbruksmöte representera Sällskapet.

§. 13.

Statsagronomen K. J. Forsbergs från

D № 159/1891

Ank. den 30. April 1891.

Sign. Ömöjligt.

Keisarillisen Suomen Talous Seuran Johtokunnalle.

Kuten Johtokunnalla lienee tunnettu on Kaarinan pitäjässä eräs „Maamies-Seura" vaikuttamassa ja samaten Piikkiön seurakunnassa n.s. „Talous-Yhdistys". Näitten tarkoituksena on kaikin voimin edistää ja kehittää maanviljelystä kysymyksessä olevissa kunnissa. Arvostellessaan maanviljelyksen nykyistä kantaa ja tuumiessaan parhaita keinoja tarkoituksensa saavuttamiseksi ovat yllä mainitut seurat tai yhdistykset muun muassa tulleet seuraaviin havaintoihin ja päätöksiin.

Maanviljelys Kaarinan ja Piikkiön pitäjissä ei suinkaan vielä ole semmoisella kannalla kuin odottaa sopisi. Usein kuullaankin sanottavan että maanviljelys Turun ympäristössä on mitä huonointa maassamme tavataan. Mitä nyt yllä mainittuihin kuntiin tulee luulemme syyn tähän maanviljelyksen huonoon tilaan suureksi osaksi pülevän tiluksien vähäisyydessä ja verojen suuruudessa. Muualla maatamme ei läydy niin pieniä tiloja missäkään. Ja kuitenkin niistä on suuren manttaaliluvun mukaan vero maksettava. Tämä seikka jo yksin sekin tekee että maanviljeliän täytyy suurinta säästäväisyyttä harrastaa.

Vuoroviljelystä ei ole yleisesti käytännössä. Heiniä kyllä viljellään, mutta koska niitä Turussa enimmäksi osaksi myydään, on siitä enempää haittaa kuin hyötyä maanviljelykselle. Tämä

seikka todistaa että maanviljeliäin tieto v
viljelyksen perusaatteista on vaillinainen ja
tapuolinen. Vuoroviljelystä ei siitäkään syystä
yleisesti tullut käytäntöön että muutos vanh
tavasta uuteen kysyy varoja ja niitä, paha
puuttuu. Ja kuitenkaan emme voi toivoa
tään kehitystä ja parannusta ennenkuin järk
perusteinen maanviljelys on kaikkialla tullut
toon. Maanalat ovat pienet ja jaetut, niin että
si osa on meren rannalla toinen taas ylhäällä
sa. Tämä viimeinen osa sisältää melkoiset, la
mutta vesiperäiset alat, jotka olisivat maanvilj
selle suureksi hyödyksi, jos niitä voisi saada
jellyiksi. Veden johto on kuitenkin vaikea.

Uutta maanviljelystä siihen kuuluv
muutoksine, jaotuksine j.n.e, ei tilanomistaja
omin päin toimeen, jos hänellä olisi varojakin
Voipi sanoa: onhan meillä maanviljelysneuvo
käyttäköön heitä. Totta kyllä, mutta mitäpä n
tehdään, kuin eivät voi muuta kuin antaa m
tamia yleisiä neuvoja. Asian laita on se, k
kin meidän ymmärryksemme mukaan, että
vielä on liian aikaista käskeä maanviljelys
ja tulla katsomaan. Voimme sanoa että m
kein kuttakin tilatta puuttuu luotettavia k
toja ja niitten puutteessa on maanviljelys
vojankin vaikea antaa tarpeen mukaan t
koja neuvoja ja viittauksia. Ne kartat kuu
löytyvät ovat toista sataa vuotta vanhoja ei
kä pidä paikkaa enään kumminkin mitä
viljeltyyn maanalaan tulee. Maanviljelysn
voja voisi kyllä karttoja tehdä, mutta tavall
sesti hänellä on niin paljon muita tärkeämp
tehtäviä, ett'ei hän innätä siihen toimeen n
tyä. Useasti kuin on neuvoja käsketty u
destaan järjestämään talouden on koko

ha jäänyt, syystä että kartta on puuttunut ei-
kä ole ollut aikaa semmoisen tekemiseen.

Maamittarit ovat myöskin niin
toimissansa kiinni ettei heitä voi tämmöi-
siin tarpeisin saada. Kyntöopettaja monasti
kartantekoon käytetään, mutta osaksi on hä-
nellä muita töitä, enemmän kuuluvia maan-
viljelysneuvojan piirin, osaksi tämäkin seik-
ka tekee ettei talonpojat tahdo häntä käyttää.

Eräässä Kaarinan Maamies-Seu-
ran kokouksessa keskusteltiin seuraavaa
kysymystä: "Onko maanviljelykselle hyödyllistä
että virkaan asetetaan henkilö, joka halvalla
haluaville tilanomistajille tekee karttoja vil-
jellystä ja viljeltäväksi kelpaavasta maasta,
punnitsee pienempiä viemäri-tai lasku-ojia,
valmistaa ojitussuunnitelmia pienemmille oji-
tusyrityksille j.n.e., täten tehdäksensä val-
mistavat työt paremman, järkiperusteisen maan-
viljelyksen kehittämiselle kuntaan?" Kokous,
tämän aatteen hyväksyttyänsä, valitsi meitä
allekirjoittaneita valiokuntaan, K. S. Talous-
Seuralle tekemään pyyntöä tämmöisen hen-
kilön virkaan asettamisesta.

Piikkiön Talous-Yhdistyksen vuo-
sikokouksessa ehdoiteltiin että Yhdistys
Kaarinan Maamies-Seuran yhdessä myös-
kin tekisi samanlaisen anomuksen, ja valit-
si kokous meitä allekirjoittaneita Yhdistyk-
sen puolesta sitä tekemään.

Tämän johdosta ja yllä olevilla
perusteilla rohkenemme siis Kaarinan
Maamies-Seuran ja Piikkiön Talous-Yh-
distyksen puolesta. kääntyä K. Suomen
Talous Seuran Johtokunnalle pyytäen että
Talous Seura asettaa virkaan semmoisen henki-

lön, joka voi tehdä yllä sanotut työt ja vie
on harjaantunut metsänhoitoa ja istutusta, jotta
näissäkin seikoissa neuvoja antaa. Palkaksi e
tamme 1,200 mkkaa ja 200 mkkaa kyytirahoja, jo
si tilaajan tulee antaa neuvojalle tavallinen ru
ja kyyti liikimpään kestikieveriin sekä apumi
työn tehdessä. Sitä vastoin hän ei saa ottaa työstä
eikä vaivoistansa palkkaa vaan ainoastansa kust
kaotasta 1 markan paperista ja musteesta. Tämä
neuvoja olisi velvollinen etupäässä työskentele
Piikkiön kärrykunnassa, ja myöskin asumaan
mutta saa, jos aika antaa myöden, tämän piiri
puolellakin työskennellä. Hänt saisi avuksi py
joko Talous Seuran kautta tai suorastaan ha
luonansa. Ensi Syyskuun alusta toivomme hä
volevan apuun saatavana.

W. L. Hjerpe Antti Räikkä.

Piikkiön Talous yhdistyksen puolesta

G. F. J. Groijf J. F. Lindhalm

Arno Reuter

Kaarinan Maamies Seuran puolesta.

cirkulation återkomna berättelse för 1890 för-
anledde icke Till någon åtgärd, utan skulle
densamma i Sockenbyns handlingar för
varas å vintagd.

§. 14.

Agronomen Harald Jacks berät-
se om de föredrag i landtbruk han
höll bekostnad under förliden vinter hållit
på Åland, kortfattades cirkulerat
bland Bestyrelsens ledamöter, föranledde
Till ingen åtgärd.

§. 15.

Med anledning af redaktionen för
tidskriften Bidt Agronomen J. Gerwström
i Bestyrelsens protokoll för den 24 sistlidne
maj under §. 12 intagna skrifvelse, som
om ämnet föredrogs, beslöt Bestyrelsen
anskaffa 500 svenska och 1,500 finska exemplar
af den i skrifvelsen omtalade preliminärskriften
om odling och användning af köksväxter.

§. 16.

Sekreteraren anmälde att han den
18 sistlidne maj till bokförläggaren Herr
Södeström öfverlämnat det bokföraddiga ma-
nuskriptet till den nya öfversättningen
och bearbetningen af Arrhenius' lärobok i
praktiska I del, 2:dra Häfte. Sekreteraren för-
fattade del af den Södeström lemnade
gottat å emottagandet af sagda manu-
skript. Någon åtgärd ansågs härefter icke
påkallad.

I huruvida öfver-
sättaren vidta-
git de ändringar
och rättelser som
de utsedde gran-
skarne påpe-
kat.

§. 17.

Från Framtimmers föreningen i
Ingå hade insänts berättelse öfver
föreningens förlags- och försäljnings verksa

med arbete af grofvig handslöjd under redo-
visningsåret 1890–1891. Denna berättelse stäl-
des på cirkulation och skulle innevarande års an-
slag 500 mk. till Finntimmervisaföreningen i
Hyttstad remitteras.

§ 18.

Till protokollet antecknades att termins-
afslutning i Folkskolans slöjdskola egt rum
den 15 förlidne maj och hade dervid följ-
tilldelats nedanstående elever:

a) i väfnad: Olga Hjorth, (utbord
berömlig) Elsa Renvall, (berömlig) och Hem-
mi Manelius (berömlig);

b) i klädsöm: Hulda Bohm,
(berömlig) Ida Othanien (berömlig)
Helmi Rostedt (berömlig) och Olga Karp-
pelin (nöjaktig);

c) i skärsöm: Hulda Bohm,
(berömlig) Anna Forsberg (nöjaktig) Olga
Olenius (nöjaktig) och Hemmi Manelius
(nöjaktig);

d) i halmarbete: Hilma Pettersson,
(berömlig) Elsa Ohlström (berömlig) och
Martha Hedman (berömlig).

Dessutom kommo Anna Lin-
ström, Hemmi Palmén och Maria
Pandell, hvilka efter Termins afslutningen
fortsatte sin väfnadskurs, sedan denna ge-
nomgåtts, erhålla betyg.

Tillika antecknades att skolan
under terminen varit besökt af 73 elever,
af hvilka 26 erhållit undervisning i
väfnad, 28 i klädsöm, 34 i skärsöm, 23 i
halmarbete och 23 i träslöjd.

§ 19

Sekreteraren meddelade att den af fö-
reståndarinnan för Folkskolans slöjdskola i Borgå
Hoken, hvarom Bestyrelsen tidigare förhandlat
att inköpa för Sällskapets räkning inköpa
sex stora antal exemplar, numera utkommit
samt försvarade exemplar af densamma. Med
anledning häraf beslöt Bestyrelsen af sagda
slöjd inköpa 150 exemplar à 2: 50 pmi. Af de
sålunda inköpta skrifterna skulle afgående ele-
ver från Folkskolans väfskola gratis erhålla
hvar sett exemplar, hvarjemte till väfskolor
och föreningar för grofvig slöjd exemplar skulle
lämnas.

§ 20

Från landtbruksinspektören i Svenska Land-
bruksstyrelsen Charles Jacobson i Stockholm
hade tacksägelsebref för kollektion af de den
tillkommen af Sällskapet tillställde minde gud-
mondagen ankommit; och skulle detta bref
vid plenum den 5 i denna månad för
Sällskapet uppläsas.

§ 21.

Från geologiska kommissionen hade
såsom förärling till Sällskapets bibliotek, jem-
te skrifvelse af den 21 sistlidne april, an-
kommit kartbladen N:o 16 och 17 af Finlands
geologiska undersökning jemte tillhörande
förklaringar.

Dessutom hade följande gåfvor
till Sällskapets bibliotek ankommit:

1. Bidrag till Finlands officiela statistik
   a) XIII Poststatistik (1889)
   b) XVII Skogsvårdsanstalterna. Ny följd. 2 (1889)
   c) XIX Väg och vattenbyggnadsverken (1889)

2. Skrifter utg. af Svenska Literatursällskapet i Finland. XI. 2. Åbo Akademis Studentmatrikel af W. Lagus. 2.
3. 2 ex. Postskrumar. Allmänna Telegrafstyrelsens Tjenstebref N:r 7 "Polens Statsmakt"
4. 2 ex. Protokoll för Satakunda Landtbrukssällskaps Årsmöte 1890
5. Tidskrift för Landtekonomi Utg. af C. la Cour 5te Raekke. 10 Bind 8:de hefte
6. Jämtlands läns Hushållningssällskaps Handlingar för 1890
7. Östergötlands läns d:o d:o för 1890 samt afd
8. Elfsborgs läns d:o d:o utg. 1891. I.
9. Hallands läns d:o d:o för 1890 1ste häft.
10. Berättelse om Gottlands läns Hushållningssällskaps verksamhet 1890.
11. Örebro läns Hushållningssällskaps Svartalsarkiv 1ste häft 1891.
12. Redogörelser för verksamheten vid Kemiska Statsanstalten och Försöksanstalten i Örebro 1890
13. Tidning för Stockholms läns Hushållningssällskap. Maj-juni häfte 1891
14. Allmänna Svenska Trädgårdsföreningens Tidskrift 1891. 1. häft
15. Baltiska Wochenschrift N:rs 15-20 1891

§ 22.

Med anledning af en till sekreteraren ankommen skrifvelse från sekreteraren i Bestyrelsen för Landtbruksmötet i Göteborg, hvarjemte Bestyrelsen söka utverka statsbidrag för det expositionsgods som från Finland komme att sändas till sagda möte, såvidt å Statsjernvägarna som å de ångbåtar som komma att öfverföra godset från ena till andra

§ 23.

Sedan särskilda ansökningar om utmärkelse för långvarig och trogen tjenst gjorts till dem vederbörande myndighet tillhörande, hvilka Bestyrelsen förenämnda uppräknade tjenstemän förordade och tillstyrkande af följande utmärkelser, nämligen

a) Silfver medalj:

1. Kassören Carl Gustaf Berglund, född 1859, för 11 års tjenst hos källarmästaren A. J. Johansson å Societets-huset i Helsingfors; och

2. Gårdskarlen Anders Johan Nyman, f. 1823, för 32 års tjenst å Ostnäs gård i Esbo socken hos numera aflidne kommerserådet P. Sinebrychoff i Helsingfors samt dennes efterlefvande enka A. Si. nebrychoff.

b) Bronsmedalj:

1. Gårdsmedens Karl Johan Wallén, f. 1828, för 22 års,
2. Stalldrängen Adolf Fredrik Mast, f. 1832, för 22 års,
3. Statdrängen Robert Mårdig, f. 1834, för 24 års,
4. Spannmålstorparene Karl Gustaf Öhman, född 1822, för 20 års,
5. David Simonsson, f. 1824, för 27 års,
6. Johan August Eriksson, f. 1838, för 26 års,
7. Alexander Nyman, f. 1830, för 24 års,
8. Karl Otto Kovander, f. 1847, för 18 års,
9. Gustaf Edvard Segerman, f. 1849, för 18 års,
10. Karl August Öhberg, f. 1844, för 17 års,
11. Johan Stålhammar, f. 1823, för 17 års,
12. Fredrik Wilhelm Lödenberg, f. 1855, för 11 års och

13. Anders Emil Degerman, f. 1855 för 11 års tjänst

alla dessa 13 å Ontnäs gård i Esbo sochen hos numera aflidne kommerseradet P. Sinebruchoff och hans efterlefvande enka

14. Drängfogden Gustaf Adolf Perkén, f. 1848, för 21 års ~~och~~ tjänst och

15. Torparen Karl Adolf Hyrsinki f. 1821, som under ~~för~~ 46 år ~~tjänst~~ sjelf utgjort sindagsverken till gården,

bägge dessa i tjänst hos godsegaren Alfons Spåre å Walkila gård i Birkala sochen;

16. Drängen Kristian Josefsson f. 1824, för 17 års tjänst hos häradshöfdingen August Blåfield å Itko i Sääkmähi sochen;

17. Trägårdsmästaren Abraham Erikssen, f. 1828, för 12 års tjänst hos Fru Hilma Lovisa Nordenskiöld å Johannisberg i Thurby; och

18. Trägårdsmästaren Per August Hessle, f. 1847, för 10 års tjänst hos Verkliga statsrådet Alex. von Etter å Rättala gård i Artsjö sochen.

c) Hederstecken i silfver:

1. Kopparslagaren Alexander Karvinen, f. 1862, för 12 års tjänst hos firman Tschusoff & Sapetoff i Wiborg;

2. Barnalärarinnan Maria Wilhelmina Forsberg, f. 1839, för 18 års tjänst hos numera aflidne kommerseradet P. Sinebruchoff och hans efterlefvande enka i egenskap af lärarinna vid den å Ontnäs gård i Esbo af förenämnda kommerseråd inrättade privata skolan;

3. Tjänarinnan Gustava Lovisa Engren, f. 1843, för 29 års tjänst ~~hos~~ dels hos numera aflidne handlanden J. H. Erholm i Nystad, dels hos dennes son och ~~några~~ svärsöner, för närvarande, sedan 10 år, hos packhusinspektoren i Helsingfors, tullförvaltaren Th. Thorman;

4. Hushållerskan Johanna Serafia Helin, f. 1824, för 26 års tjänst hos Apotekaren B. Harberg i Åbo;

5. Tjänarinnan Alina Ulrika Hartzell, f. 1854, för 21 års tjänst hos kommunalrådet G. A. Petrelius i Åbo;

6. Tjänarinnan Charlotta Wilhelmina Bäckman, född 1862, för 10 års tjänst hos skolföreståndarinnan, fröken Hilja Tavaststjerna i Helsingfors; samt

7. Tjänarinnan Wilhelmina Mattsdotter, f. 1845, för 10 års tjänst hos hos bonden August Kuulia i Suodenniemi kapell.

d) Inskription å värdeföremål:

1. Hushållerskan Lovisa Adolfina Grönberg, f. 1822, för 30 års tjänst å Kjuloholms fideikommiss i Kjulo sochen, hvilket sedan 1869 innehafves af friherre Axel Cederqreutz (guldarmband i etui);

2. Barnskötershan Amanda Lovisa Grönlund, f. 1835, för 18 års,

3. Husjungfrun Amanda Wilhelmina Lindholm, f. 1863, för 11 års,

4. Arbetsfogden Klas August Eliasson f. 1836, för 30 års,

5. Trägårdsmästaren Alexander Grönholm, f. 1839, för 33 års,

6. Kusken Johan Fredrik Mattsson, f. 1839, för 29 års,

7. Utgårdsfogden Henrik Viktor Helenius, f. 1839, för 29 års och

8. Mjölnaren Emanuel Johansson f. 1820, för 48 års tjänst

alla dessa å Kjuloholms fideikommiss (samtliga ½ dussin silfvermatsheder i etui);

9. Stalldrängen Erland Ketonen f. 1856, för 22 års tjänst å Pajula utgård under Kjuloholm och

10. Statdrängen Karl Karlsson, f. 1851, för 13 års tjänst å Wirdois utgård under uppsnämnda fideikommiss,

(begge dessa ½ dussin teskedar i etui).

§ 24.

Sällskapets sekreterare tillerkändes 200 mark såsom arvode för sekreterareuppdraget i komiten för uppgörande af förslag till nya stadgar för Sällskapet. Härjemte anmodades sekreteraren att tillskrifva ledamöterna i samma komité Hr. C. Faber och O. Mellqvist med uppmaning att insända räkningar å deras resor för bivistande

af komitens sammanträden

§ 25.

Likaledes skulle de personer som granskat den nya öfversättningen af Arrhenius Landtbruksspraktika, påminnas att insända räkningar å arvoden och kostnader.

§ 26.

På framställning af sekreteraren tillåts denne att tillsvidare, och då sådant vore behöfligt, antaga ett kanslibiträde för hvars aflönande Bestyrelsen anslog högst 25 mark i månaden.

§ 27.

På derom framstäld begäran fann Bestyrelsen godt tillåta Sällskapets kamrerare att under någon tid af sommaren vara från orten bortrest under förbehåll att derunder förekommande inkasseringar och utbetalningar blefve på hans ansvar verkställda af annan af honom derför vidtalad person.

§ 28.

På ansökan af Laihela kommun, beslöt Bestyrelsen vid instundande plenum föreslå postkarlen Tomas Jussila, hvilken i 13 år tjänstgjort såsom postbud i sagda kommun, till erhållande af Sällskapets Bronsmedalj för medborgerlig förtjänst.

§ 29.

På förslag af sekreteraren, beslöt Bestyrelsen att ur Sällskapets diarium skulle afföras de under nedannämda Nris upptagna ofullständiga och på grund deraf interlokqverade, men icke fullföljda ansökningarna nämligen D:Nr 347 för 1889

samt D. Nr 129, 229, 289 och 390 för 1890.

§ 30

Till protokollet antecknades att de den 1sta i denna månad utfallande qvartalsaflönningarna blifvit af Bestyrelsens ordförande utanordnade till samma belopp som föregående qvartal.

§ 31.

Vid sammanträdet utfärdade anordningar finnas i Sällskapets anordningsbok förtecknade.

In fidem:

Mst Rönnbäck

År 1891 den 26 juni sammanträdde K. F. Hushållningssällskapets Bestyrelse, hvarvid tillstädeskommo Sällskapets ordförande Hofrättsrådet Björkman, Bestyrelsens ordförande hr. Juselius, ledamöterna hrr. Hedenberg, von Haartman, Backmansson och Wirzenius, suppleanten hr. Marjalin, Sällskapets kamrerare hr. Svebla samt underskrifven Sekreterare.

§ 1.

Protokollet för Bestyrelsens sammanträde den 2 i denna månad upprästes i afseende å justering.

§ 2.

Genom remissresolution af den 30 sistlidne maj hade Kejserliga Senaten anmodat Bestyrelsen inkomma med underdånigt utlåtande i anledning af bagaren Edvard Lundholms m. fl. ansökan om bidrag af allmänna medel till en kvinlig slöjdskola i Letala komun samt fastställelse af stadgar för en förening afsedd att upprätthålla samma skola; Med anledning häraf beslöt Bestyrelsen efter öfverläggning afgifva ett så lydande utlåtande i ärendet:

Sign. Letala.

§ 3.

Medelst remissresolution af den 17 i denna månad hade Kejserliga Senaten anmodat Bestyrelsen att inkomma med underdånigt utlåtande i anledning af handlanden G. A. Löfgrens ansökan om ett mejerilån af tretusen mark till anläggande af ett ångmejeri i Kuusjoki kapell af St Bertils socken och beslöt Bestyrelsen att med afseende å den nytta ett dylikt mejeri utan tvifvel skulle medföra för lägenhetsinnehafvarene i sagda kapell, der Bestyrelsen veterligen, intet uppköps- eller bolagsmejeri härintills funnits, tillstyrka bifall till handlanden Löfgrens förenämda ansökan. I denna saknade Bestyrelsen visserligen all utredning eller beräkning af mjölktillgången inom det blifvande mejeriets uppköpsområde, men då Bestyrelsen hade sig bekant, att sökanden vore en praktisk uti affärsföretag icke obevandrad person trodde sig Bestyrelsen kunna förutsätta, att han förskaffat sig nödig visshet om tillräcklig mjölkmängd för mejeriets behof, innan han beslöt sig för anläggande af detsamma.

§ 4.

Från jordbruksexpeditionen uti K. Senaten hade skrifvelse af den 29 sistlidne maj ankommit med underrättelse att Senaten vid skedd föredragning af ploginstruktören G. Wallgrens genom Bestyrelsen insända ansökan om reseunder-

Sign. Letala.

Till Hans Kejserliga Majestät
från Finska Hushållningssällskapets Bestyrelse
underdånigst.

Medelst remissresolution af den 30 sistlidne maj affordrad underdånigt utlåtande i anledning af bagaren Edvard Lundholms m. fl. ansökan om bidrag af allmänna medel till en kvinlig slöjdskola i Letala kommun samt fastställelse af stadgar för en förening afsedd att upprätthålla samma skola, öfver hvilken ansökan Industristyrelsen redan afgifvit remissanten bifogadt utlåtande, får Bestyrelsen för Finska Hushållningssällskapet härmed i underdånighet fullgöra sagda uppdrag och anhåller att dervid först få framhålla några anmärkningar mot förenämda stadgar, enär sjelfva anslagsfrågan synes i någon mån beroende af en del skolans organisation rörande bestämningar uti stadgarne.

Beträffande 2 §, som åt en hvar ledamot i föreningen öfverlemnar att sjelf bestämma beloppet af sin årsafgift, anser Bestyrelsen den anmärkning kunna göras, att sålunda ett stort antal personer, som ville erlägga endast några penni i årsafgift och hvars intresse för företaget vore dermed proportionerligt, kunde vid de allmänna sammanträdena, der omröstning per capita eger rum, komma att utöfva ett obe-

rättigadt och för skolan skadligt inflytande, och hade derför ett visst minimi-belopp för årsafgiften bort utsättas.

Då frågan är om en slöjdskola, om också förenad med föreläsningar i andra ämnen, synes det Bestyrelsen obehöfligt och opraktiskt att, såsom sker i förslagets 9 §, uttryckligen föreskrifva dit flertalets på orten språk, finskan, skall vara uteslutande undervisnings och samtalsspråk i skolan, genom hvilken bestämning möjligheten att vinna inträde i skolan stängdes för elever med svenska till modersmål. För det praktiska ändamålet vore det, enligt Bestyrelsens tanke, tillräckligt om föreskriften inskränkte sig därtill, att föreläsningarna och den muntliga undervisning, som meddelas samtliga elever gemensamt borde försiggå på finska, under det meddelandet af rättelser och lärdomar, gifna åt enskild elev vid dennes arbete, utan olägenhet kunde tillåtas äfven på svenska språket, om detta vore elevens modersmål och vederbörande lärarinna vore däraf mäktig.

Bestämningen i 10 §, att skolans lärо- och arbetsordning skall vid föreningens allmänna sammankomst fastställas, anser Bestyrelsen mycket olämplig, enär hos flertalet af de till sådant möte samlade föreningsmedlemmarna icke kan förutsättas den speciela insikt och erfarenhet, som betinga en tillfredsställande detaljgranskning af lärо- och arbetsplaner. Fastställandet af dessa synes därför böra öfverlemnas åt skoldirektionen, hvarjämte, för den händelse att Finska Hushållningssällskapets Bestyrelse kommer att, jämlikt Industristyrelsens förslag, utse inspektör för skolan, denna äfven borde få taga del i bestämmandet af undervisningsplan och arbetsordning.

Rörande 12 § ser sig Bestyrelsen föranlåten att framställa särskilda anmärkningar och betänkligheter. Först synes det nödigt föreskrifva, å hvem det ankommer att antaga elever och pröfva ansökningar om friplatser eller nedsätta kursafgiften, och anser Bestyrelsen sådant böra ombetros skoldirektionen. Vidare synes den i paragrafen förekommande åldersbestämningen, äfven om denna ingår endast såsom betingelse till erhållande framför andra af elevplats, icke vara påkallad. Erfarenheten från Hushållningssällskapets slöjdskola har visat, att äfven yngre flickor utan ansträngning och med framgång kunna begagna sig af undervisning i de slöjdarter, som äro afsedda att i flertala slöjdskola förekomma.

Hvad sedan elevernas afgifter till skolan beträffar, har Bestyrelsen anmärkt, att dessa års bestämda till 15 mark för lärokurs, obersende deraf, om läroåret enligt 11 § vorder indeladt i två eller tre kurser, hvarigenom

i det förra fallet elevs afgift för år blefve 80 mark och i det senare 45 mark, en ojämnhet, som i hvarje händelse borde undanröjas genom att bestämma afgiften för kurs, som utgör en tredjedel af lärоåret till 10 mark. Men i allmänhet synas de föreslagna elevafgifterna alltför höga, särskildt om meningen är att de af eleverna utförda arbetena skola tillfalla skolan, hvarom ingen bestämning i stadgarna ingår. På grund af de afsedda höga skolafgifterna borde antalet af dem, som kunna erhålla nedsättning i eller befrielse från dessa afgifter icke ovilkorligen inskränkas till endast fem i hvardera kategorin, isynnerhet om statsbidrag till så högt belopp, som blifvit begärdt, varder till skolans underhåll beviljadt. I betraktande däraf och då det är att befara, att med förenämda höga afgifter ett tillräckligt antal elever icke i längden kunde erhållas, hvarför det utan tvifvel svårt nog befunnes nödvändigt att sänka dessa afgifter, så borde, för att sådant skulle låta sig göra utan ändring i stadgarna, i dessa föreskrifvas att kursafgifterna bestämmas af årsmötet till <u>högst</u> 15 mark, om läroåret delas i två, samt till <u>högst</u> 10 mark, om året är indeladt i tre kurser, samt att det å skoldirektionen ankommer att för mindre bemedlade elever nedsätta skolafgiften till hälften samt till frielever antaga <u>minst</u> fem meddellösa sökanden.

Mot öfriga paragrafer i föreliggande stadgar har Bestyrelsen icke haft anledning framställa några anmärkningar.

Widkommande frågan om det begärda anslaget af Ettusen mark om året i fem års tid, har det icke kunnat undgå Bestyrelsens uppmärksamhet, att anslagets belopp är något högt i förhållande till de understöd, andra liknande skolor tilldelats, samt i betraktande af de föreslagna höga skolafgifterna och det afsedda ringa antalet frielever, men Bestyrelsen anser sig dock med afseende å det synnerliga intresse för slöjdens främjande, hvarom ansökningen vitnar, samt den omständigheten att skolan är förlagd i en landsort, där kvinlig slöjd tidigare varit en viktig näringsgren, som emellertid numera befinner sig i starkt nedgående och förty är i stort behof af att ånyo upphjelpas, kunna förorda bifall till anslagets beviljande för en tid af tre år, såsom Industristyrelsen föreslagit, dock att dervid borde uttryckligen föreskrifvas, att af anslaget minst tvåhundra mark om året borde användas till anskaffande af väf-

stolar samt annan arbetsredskap äfven-
som modeller och skolmateriel, enär ofta hand-
arbetsskolor föra ett tynande lif af brist
på tillräckligt förråd af dylika nödvändig-
hetsartiklar. Tillika borde för anslagets oaf-
hortade utgifvande fästas det vilkor, att
skolan under hvarje kurs skall vara be-
sökt af minst tio elever, hvaraf minst ~~fem~~
fem frielever.

Då enligt Handels- och Industri-
expeditionens i Eders Kejserliga Majestäts Senat
för Finland skrifvelse af den 14 december
1888 № 112 Finska Hushållningssällskapet "eger
anordna nödig tillsyn öfver anstalterna för
den ekonomiska slöjden" i denna del af lan-
det, är Bestyrelsen beredd att utöfva tillsyn
äfven öfver slöjdskolan i Ketala och skall
följaktligen icke undandraga sig att för
det närmare handhafvandet af denna tillsyn
utse särskild person, i öfverensstämmelse med
Industristyrelsens härom framstälda förslag.
I händelse Finska Hushållningssällskapet så-
lunda kommer att hafva inseende öfver ifrå-
gavarande slöjdskola och anslag beviljas
densamma, lyder deraf följa att den reds-
visning öfver anslagets användande och den
berättelse öfver skolans verksamhet, som skol-
direktionen naturligtvis varder ålagd för hvarje
år afgifna, borde ingifvas till sällskapets
Bestyrelse, för att sedermera jämte Bestyrel-
sens eget utlåtande öfversändas till Handels
och Industri Expeditionen.

Remisshandlingarna återställas här-
jämte underdånigst. Åbo, den 26 juni 1891.

På Bestyrelsens för Finska Hushåll-
ningssällskapet vägnar:

stöd för studier i landtbruk, särskildt vid det förestående svenska landtbruksmötet i Göteborg, funnit godt tillåta Bestyrelsen att åt Ploginstruktören Wallgren för nämnda ändamål utgifva ett reseunderstöd af 400 mark ur Hushållningssällskapets statsanslag för innevarande år. Med anledning häraf beslöt bestyrelsen att förenämnda reseanslag skulle utgå ur besparingen i plogkarlarnes aflöningsposter. Om anslagets beviljande skulle ploginstruktören Wallgren underrättas samt tillika förständigas att efter hemkomsten afgifva reseberättelse till Bestyrelsen.

§ 5.

I anledning af Bestyrelsens uti skrifvelse för den 2. innevarande juni ~~derom~~ gjorda förfrågan, hade Jordbruks Expeditionen i bref af den 15 dennes meddelat, att det förslag till ny instruktion för allmänna plogkarlen, hvarmed Bestyrelsen i skrifvelse för den 6. sistvikne maj anmodats att till Expeditionen inkomma, vore afsett att utarbetas i sådant syfte att den allmänna plogkarlen åliggande tjenstgöringsskyldighet komme att i hufvudsak öfverensstämma med den verksamhet ploginstruktören Wallgren under senare tid faktiskt utöfvat.

Den sålunda meddelade förklaringen skulle vid uppgörandet af i fråga varande förslag iakttagas.

§ 6.

Från Jordbruks Expeditionen hade

bref af den 4 i denna månad ankomni
med anmodan till Bestyrelsen att innan
utgången af innevarande år till Exp
ditionen insända förslag till öfverlägg
nings ämnen vid det 10de allmänna finsk
Landtbruksmöte, som anställes i Wasa år
1893. Behandlingen af detta ärende upp
sköts till hösten.

§ 7.

I skrifvelse af den 11 i denna måna
hade Jordbruks Expeditionen meddelat att K.
Senaten, på Bestyrelsens i bref af den 5
dennes derom gjorda framställning
funnit godt tillåta, att allt det smör o
ost äfvensom ~~älventuru~~ andra exposition
föremål, som äro afsedda att från Finla
afsändas till landtbruksutställningen i
Göteborg och i sådant afseende före den
20 instundande juli insändas till mötets
agent i Åbo, Herr Knut Cassel, må frak
fritt transporteras å statsjernvägar
na från afsändningsorten till Åbo.

Då sekreteraren härjämte anmälte,
att innehållet af förenämda skrifvelse
blifvit hr. Knut Cassel meddelad, för an
ledde skrifvelsen till ingen vidare åt
gärd.

§ 8.

Sekreteraren uppläste tvenne
från hrr. Lars Krogius i H:fors och J. R.
Isaksson i Nystad ankomna skrifvelser, af
framgick att Sydlinska seglationsföreni
gen beviljadt fraktnedsättning till hallva
beloppet samt rederiet för ångaren
Ebba Munck fraktfrihet för smör och an
nat exporitions gods från Finland, som kom

me att med ångarene Ulleåborg och Ebba
Munck härifrån försändas till Stockholm
för vidare befordran till landtbruksmö-
tet i Göteborg. Även härom hade sek-
reteraren redan underrättat herr Knut
Cassel samt sekreteraren för Göteborgsmötet.

§ 9.

Härå uppläste att till sällskapets
ordförande adresserad bref från före-
ståndaren för postanstalten i Hinneryoki,
friherre Wladimir Stjernkranz däri den-
ne gör förfrågan om möjligheten att
af sällskapet erhålla anslag till utdel-
de af den utaf honom bedrifna höns-
afveln emot att han skulle bland alms-
gen gratis utdela afvelsägg och unghöns
af förädlade raser.

Då saken syntes förtjäna uppmärk-
samhet anmodades sekreteraren tillskrifva
friherre Stjernkranz med uppmaning
att till Bestyrelsen med närmare utväck-
lad framställning i ärendet inkomma.

§ 10.

Sekreteraren meddelade att enligt
ankomna skrifvelser från Mustiala och
Kronoborgs landtbruks-institut samt
Otava jordbruksskola de af Bestyrelsen
antagna Thulinska stipendiaterna erhål-
lit platser vid förenämda läroverk
samt förty förväntades att den för-
sta november innevarande år inträffa
sig vid resp. skolor.

§ 11.

Beträffande sällskapets premiering
af välskötta jordbruk meddelade sekrete-
raren att landthushållaren M. Ginsiko

och agronomen Arno Reuter mottaget uppdraget att under 5 år fungera såsom ledamöter i premierings nämnden. Denna nämnd hade äfven redan besiktigat de tre legenheter som af Bestyrelsen godkänts till deltagande i täflingen, och hade dervid såsom tredje ledamot i nämnden fungerat, vid förrättningen å Manikkö torp i Metsämaa jordbrukaren K. N. Talonen Hulmi, utsedd af Direktionen för Loimijoki landtmanna gille, vid förrättningen å Marttila i Kauvatsa godsegaren Felix Randelin, dertill kallad af Bestyrelsen, samt vid förrättningen å Sippola i Björneborgs landsförsamling komunalrådet E. Avellan, utsedd af Direktionen för Satakunta landtbruks sällskap.

Härjämte utanordnades rese-räkningar ingifna af M. Gisiko och A. Reuter samt K. N. Talonen.

§ 12.

Sekreteraren anmälte att jämlikt Bestyrelsens vid senaste sammanträde under § 6 fattade beslut mejerskan Erika Westerlund å Gerknäs i Lojo blifvit antagen till meijeri stipendiat.

I sammanhang härmed upplästa sekreteraren ett till honom ankommet bref från meijeri konsulenten Aug. A. Pettersson i Stockholm sålydande:

Sign. A. A. P.

samt meddelade att han i öfverenstämmelse härmed anmodat de antagna stipendiaterna att härifrån afresa med ångbotslägenhet den 29 dennes på aftonen, hvorom han äfvenledes underrättat meijeri

konsulenten Pettersson.

§ 13.

En af meijerskan Amanda Karlsson i Helsingfors ingifven ansökan om rese-anslag för besökande af Landtbruksmötet i Göteborg kunde icke bifallas.

§ 14.

Sekreteraren anmälte att han med

Aug. A. Pettersson
Flemminggatan 18.

Stockholm den 19 Juni 1891.

Sign. A. A. P.

Sekreteraren i Tejsel. Finska Huschåunungssällskap.

Ä. Herr C. Römbäck
Åbo.

Tillsättning af värde skrifvelsen af den 19 dennes, har jag hafs nöjes emottaga först i dag, då jag tillfälle af tjuspremieringar inom landt, vani på resor. Huur ingenieriserna betäfvar, förslår jag att den ene af elefvern kommer till Rimbo nu, den andra till Stenevaro andelsmejeri i Westmanland, deuftar eller som en månar göres ombyte, om utan 3 månaren för de vara tillsammans å Tidö lånt för att lära sig Sötmjöthsostbr. Då jag under sommaren vi-ner å Östanå och jag emellanåt vi-bor å Östanå och jag bifva unm-stas der, vore jag tillsammans bifva unm-rättar så förr som möjligt, dagen för denna anhomst till Stockholm, för att jag skall kunna vara hemma för sammanträffande med dem, och för att anvisa dem platserna.

Huur Länsmejerskorna betäfvar, skall det för mig vara ett nöje, att stå dem till tjenst med alla upplysningar som jag är i tillfälle med dela dem.

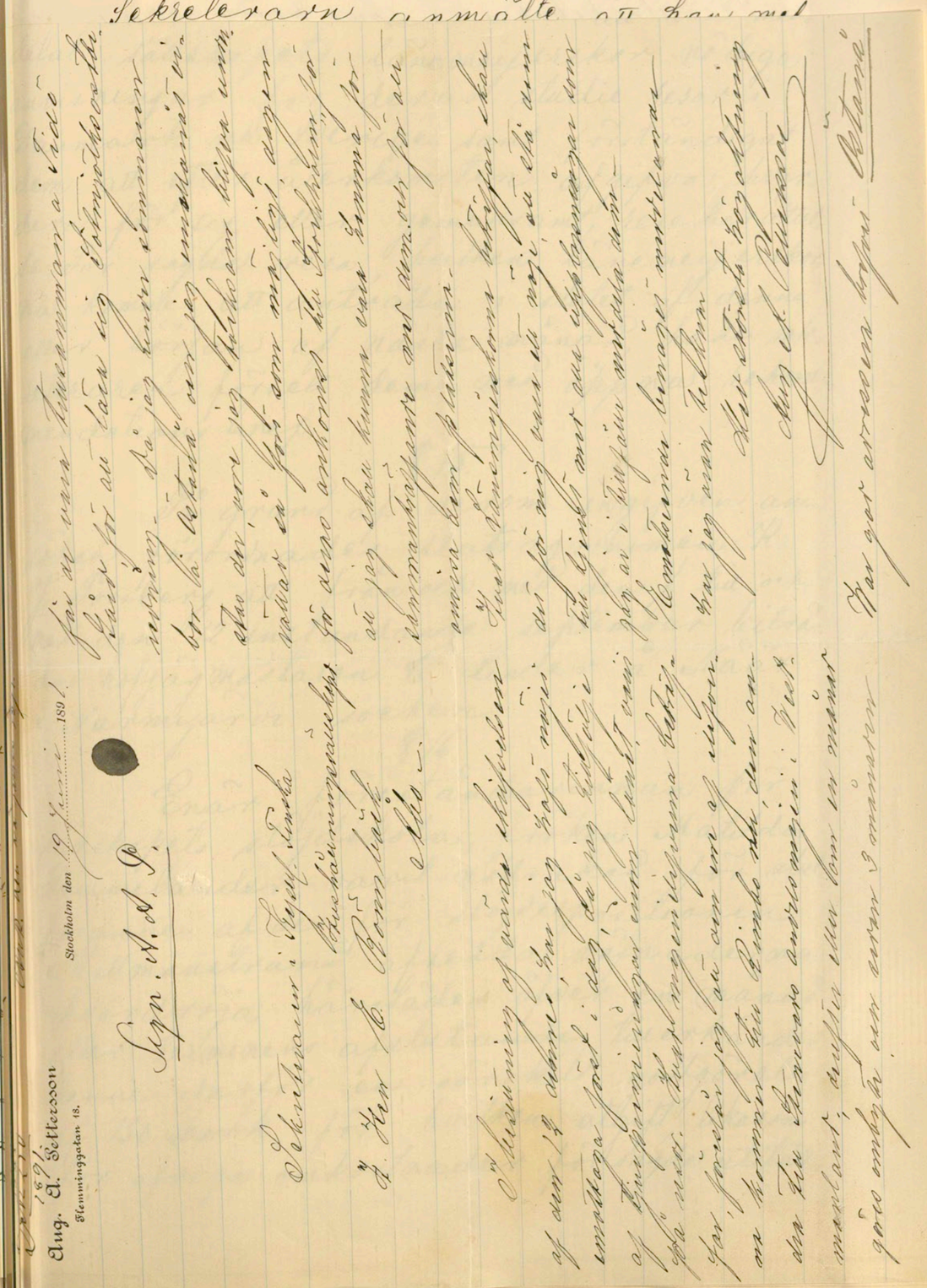

Emotsiende benägen meddelande har jag äran tillkom

Herr Största Högaktning
Aug. A. Pettersson

Var gar arresson begäret Östanå

och agronomen Arno Reuter mottaget uppdraget att under 5 år fungera såsom ledamöter i premieringsnämnden. Denna nämnd hade äfven redan besiktigat de tre egenheter som af Bestyrelsen godkänts till deltagande i täflingen, och hade dervid såsom tredje ledamot i nämnden tjenstgjort, vid förrättningen å Mä-

konsulenten Pettersson.

§ 13.

En af meijerskan Amanda Karlsson i Helsingfors ingifven ansökan om resestipendium för besökande af landtbruksmötet i Göteborg kunde icke bifallas.

§ 14.

Sekreteraren anmälte att han meddelat sällskapets lärlingsmeijerskor nödiga anvisningar för deras studieresor i Danmark och Sverige samt förständigat dem att efter återkomsten afgifva hvardera för sig eller gemensamt, reseberättelse. För sagda resa, hvilken lärlingsmeijerskorna komma att anträda i slutet af denna eller början af nästa månad, hade sekreteraren försett dem med öppna rekommendationsbref.

§ 15.

På grund af derom ingifven ansökan förordnades statsagronomen K. af Forsberg att från och med den 7 till och med den 12 instundande september biträda hofjägmästaren C. Linder å Nääs i Nurmijärvi socken.

§ 16.

Enär föreståndarinnan för sällskapets slöjdskola, fröken Matilda Tammelander varit nödsakad för slutförande af de för slöjdexpositionen i Willmanstrand afsedda väfnaderna kvardröja härstädes öfver en månad efter terminens afslutande, tillerkändes henne derför en särskild godtgörelse af 150 mark, för hvilken utgift likasom för öfriga omkostnader för sagda utställ-

ning, ersättning i sinom tid skulle sökas genom Industristyrelsen.

Härjämte utanordnades förskottsvis till fröken Tammelander 500 mark för att mot ~~i sinom tid~~ afgifvande redovisning användas till resekostnader och underhåll för henne att de tvänne elever från slöjdskolan, som komma att närvara och arbeta vid slöjdutställningen Willmanstrand.

§ 17.

Fruntimmersföreningens i Nystad berättelse för året 1890–1891, hvilken cirklerat hos Bestyrelsens ledamöter, föraledde icke till någon åtgärd.

§ 18.

Från kronofogden i Ålands härad A. Träskelin hade, till svar å Bestyrelsens skrifvelse af den 20 sistlidne maj № 449, ~~hade~~ bref ankommit med underrättelse att strömmingsfiske inom Ålands härad företrädesvis idkas under tiden från den 15 juli till slutet af september. Härom hade sekreteraren underrättat Litteratören Ossian Reuter i Helsingfors.

§ 19.

Sekreterarn meddelade att redskapshandlanden P. Sidorow med anledning af Bestyrelsens bref af den 2 i denna månad № 510 förklarat sig villig försöka få den Mattssonska sädessorterarn infört i handeln och hade förty på Sidorows anhållan och i enlighet med Bestyrelsens beslut under § 9 i protokollet för den 2 dennes ifrågavarande redskap

blifvit sändt till hr. Sidorow; som äfven redan underrättat att han mottagit det samma.

§ 20.

Från Industristyrelsen hade ankommit tacksägelsebref för de 6 exemplar af fröken Matilda Tammelanders väfbok, som af Bestyrelsen förärats till Industristyrelsen.

§ 21.

Till sällskapets bibliotek hade följande gåfvor ankommit:

1. Hallands läns Hushållnings-sällskaps Handlingar för 1890. 2dra häft.
2. Baltische Wochenschrift, Nois 21–23 1891

§ 22.

Sekreteraren anmälte, att de af sällskapet inköpta utsädespotäterna numera blifvit utdelade till omkring 200 lägenhetsinnehafvare, men att ännu, på grund af att några reqvirenter icke afhemtat den för dem bestämda potatisen, 13 kappar af olika sorter återstodo. På anhållan af Bestyrelsen åtog sig ledamoten von Haartman att ännu göra försök med dessa potäters utplanterande å Tuorla.

§ 23.

Sekreteraren anmälte, att han anmodat lärarinnan i sällskapets slöjdskola fröken Sigrid Tammelander, som på Bestyrelsens föranstaltande för närvarande befunne sig i Stockholm för att lära sig damast-dräll- och bandväfnad att derstädes för sällskapets räkning beställa en väfstol för hvardera af dessa väfnadsslag. Denna åtgärd godkändes af Bestyrelsen.

§ 24.

På förslag af sekreteraren skulle arkitekten, grefve Carl Sparre tillskrifvas med anhållan att han ville uppgöra ritning till de diplom, som skola åtföljа priserna för välskötta jordbruk, hvilka första gången komma att utdelas vid plenum den 1 novemb. innevarande år.

§ 25.

Enär tiden för åtnjutandet af det statsanslag, som tilldelats sällskapets kemiska och frökontrolls station med innevarande år utgingo, beslöt Bestyrelsen ingå till Jordbruks Expositionen i K. Senaten med framställning om att stationen äfven framdeles måtte och med år 1892 tilldelas ett årligt statsbidrag till samma belopp som hittintills eller 3000 mark.

§ 26.

Enär bokförläggaren Werner Söderström i Borgå, hvilken inhandlat förlagsrätten till den af sällskapet föranstaltade nya finska upplagan af Arrhenius landtbruksspraktika och som redan den 18 sistlidne maj mottagit manuskriptet till sagda arbete ännu icke fullgjort sin kontraktsenliga förbindelse att efter manuskriptets mottagande till sällskapet inbetala 200 mark anmodades sekreteraren att i bref sända hr Söderström en vänlig påminnelse härom.

§ 27.

Sekreteraren anmälte, att den finska upplagan af förslaget till nya stadgar för sällskapet numera i tryck utkommit och skulle till vederbörande ombudsmän i nödigt antal exemplar tillsändas samt genom sällskapets taxtmätare utdelas bland de finska talande ledamöterna på denna ort.

§ 28.

På anhållan af sekreteraren beviljades honom tjenstledighet för skötande af sin helsa vid utländsk badort från den 5 instundande juli till medlet af augusti, hvarunder han tillika skulle bivista 19de allmänna Lao svenska landtbruksmötet i Göteborg i början af sistnämnde månad. Under sekreterarens frånvaro skulle besökande hänvisas att vända sig under juli månad till sällskapets ordförande hofrättsrådet Björkman och under augusti till Bestyrelsens ordförande borgmästaren Julelius.

§ 29.

Sällskapets utsedda representanter vid landtbruksmötet i Göteborg, sällskapets ordförande och sekreterare, tillerkändes för bestridande af resekostnader anslag af 400 mark hvorder a, och skulle dessa resemedel utanordnas från Enskilda medel fonden.

§ 30.

Till inköp vid landtbruksmötet i Göteborg genom sällskapets representanter af väfnadsprof för slöjdskolans räkning anslog bestyrelsen 300 mark, hvilka förskotts vis mot afgifvande redovisning skulle från Enskilda fonden utanordnas.

§ 31.

Från Folkskoledirektionen i Kangasala hade redogörelse för slöjd undervisningen under förlidet läroår inkommit och skulle förty årets anslag för folksskola i Kangasala, utgörande 500 mark, till skoldirektionen öfversändas.

§ 32.

Vid sammanträdet utfördade anordningar finnas i sällskapets annordningsbok förtäcknade.

In fidem:

[signature]

År 1891 den 18 augusti sammanträdde K. F. Hushållningssällskapets Bestyrelse, hvarvid tillstädeskommo: ordföranden hr Juselius, ledamöterna hr Hedenberg, von Haartman och Backmansson, suppleanten hr Marjalin samt undershrifven sekreterare.

§ 1.

Protokollet för Bestyrelsens sammanträde den 26 sistlidne juni upplästes i afseende å justering.

§ 2.

Från K. Senaten hade remissresolution af den 19 juni ankommit med anmodan till Bestyrelsen att inkomma med utlåtande angående ~~ett~~ af guvernören i Kuopio län ingifvet ~~förslag~~ framställning om anslag för utgifvandet af ett ~~periodisk~~ landtbrubs- ~~publikation~~ bihang till någon af de i Kuopio utkommande tidningarne. – Dessa remisshandlingar ställdes på cirkulation.

§ 3.

Likaledes ställdes på cirkulation en från K. Senaten ankommen remissakt angående ett af jordbrubsskoleföreståndaren E. Andersin ingifvet förslag om inrättande af en kreatursskötare och ystareskola å Harjus, öfver hvilket förslag, medelst resolution af den 23 juli, Bestyrelsens utlåtande infordrats.

§ 4.

I anledning af Bestyrelsens uti skrifvel-

af den 2 sistlidne juni, № 517, hos Jordbruks-Expeditionen gjorda förfrågan hade sagda Expedition i bref för den 17 i samma månad meddelat, att det förslag till ny instruktion för allmänna plogkarlen, hvarmed Bestyrelsen i skrifvelse för den 6 maj innevarande år anmodats inkomma, vore afsedt att utarbetas i sådant syfte att den allmänna plogkarlens tjänsgöringsskyldighet komme att i hufvudsak öfverensstämma med den verksamhet ploginstruktören Wallgren under senare tid faktiskt utöfvat.

Efter uppläsandet af denna skrifvelse beslöt bestyrelsen att åt en komité uppdraga utarbetandet af ifrågavarande förslag till ny instruktion för allmänna ploginstruktören, hvilket förslag sedermera skulle underkastas Bestyrelsens granskning. Till ordförande i denna komité utsågs Sällskapets sekreterare, undershrifven Rönnbäck till ledamöter godsegaren A. Wirzenius och agronomen Arno Reuter samt till supplianter forstmästaren von Haartman och godsegaren J. W. Marjalin. Härjämte skulle ploginstruktören Wallgren anmodas, att efter slutförda förrättningar för innevarande år, till Komitén inkomma med de anmärkningar mot och förslag till ändringar uti nu gällande instruktion för plogkarlarne i Finland af den 28 november 185[illegible], hvartill han ansåge anledning förekomma under iakttagande af det utaf Jordbruks-Expeditionen angifna syftet.

§ 5.

Från Postförvaltaren, friherre Wl. Stjerncrantz i Hinnerjohi hade ankommit en

skrifvelse af den 28 juli, innehållande en utförligt motiverad framställning om anslag till åtgärder för hönsafvelns förbättrande. Denna skrift ställdes på cirkulation.

§ 6.

"Marttilan Kunnallisseura" hade i skrifvelse af den 11 juli anhållit om ett bidrag af 200 mark, att användas till premier vid det landtbruksmöte, som föreningen komme att föranstalta den 27 i denna månad å Juva boställe i Eura kapell, äfvensom att till utdelning erhålla ett antal exemplar af vågon skrift om konstgjorda gödningsämnen samt ritningar till landtmannabyggnader. – Efter öfverläggning härom beslöt bestyrelsen tilldela bemälda förening ett penningebidrag af 200 mk samt att till densamma kostnadsfritt öfverlemna 20 ex. af Sällskapets "Kirjaisia Kansalle. 12. Tekolannaitusaineista." Några ritningar till landtmannabyggnader funnos deremot icke att utdela.

§ 7.

På Folkskoldirektionens i Lempälä derom gjord ansökan beviljade Bestyrelsen 150 mk nr Ahlmanska Fonden såsom bidrag till upphöp af slöjdmodeller och verktyg för Nurmenkulma nyligen inrättade folkskola i Lempälä socken.

§ 8.

Från Industristyrelsen hade tvänne skrifvelser af den 6 och 22 sistlidne juli ankommit, af hvilka den förra innehöll meddelande att slöjdutställningen i Willmanstrand möjligen komme att ega rum redan i slutet af sagda månad och den senare närmare

föreskrif att de anmälda väfstolarne från Sällskapets slöjdskola borde afsändas så tidigt, att de kunde vara färdig uppstälda senast den 3 augusti, då äfven den för väfstolarnes skötsel nödiga personalen borde vara fullständig tillstädes. – ~~Med anledning~~ Efter uppläsandet häraf anmälte Sällskapets ordförande att han, med anledning af sistvärnda föreskrift, ansett sig nödsakad att sända Sällskapets vaktmästare såsom express till Pälkäne efter slöjdskolans föreståndarinna, hvilken annars hade hitkommit först den sista juli, i hvilket fall såväl väfstolar som personal icke hunnit framkomma till Eddillmanstrand i behörig tid. – Denna åtgärd godkändes af Bestyrelsen, som dessutom tillerhände vaktmästaren Fredriksson, utom ersättning för jernvägsbiljetter och skjutslega, ett traktamente af 5 mk för hvardera af de tvänne dagar förenämda resa upptagit.

§ 9.

På derom hos statsagronomen K. J. Forsberg gjorda anhållanden samt på förslag af honom, förordnades Forsberg att från den 21 till den 24 instundande september biträda kyrkoherden J. H. Ilvonen å Tavastkyrkopæstgård samt att från den 29 september till den 12 oktober verkställa undersökningar af för torrläggning afsedda marker i Letala.

§ 10.

Från arkitekten Carl Cson Armfelt hade ankommit begärd eskiss till diplom för prisbelönade välskötta jordbruk, hvilken nu granskades. Eskissen ~~innehöll~~ upptog tvänne alternativa förslag, af hvilka det ena godkändes efter några anmärkningar, hvilka

skulle meddelas grefve Armfelt till efterrättelse vid uppgörandet af den definitiva ritningen.

§ 11.

För att uppmuntra till anlitande af Sällskapets undervisare i träskotillverkning, bestöt Bestyrelsen, på Sekreterarens förslag, att framdeles, i de fall då träskomakarens biträde ansöktes till fattiggård, folkskola eller annan allmännyttig eller välgörande inrättning, erläggandet af ~~vägen~~ den bestämda dagspenningar af 2 mk icke skulle ifrågakomma. – Härom skulle vederbörande genom kungörelse i tidningarna underrättas.

hvilken underhell sommaren icke varit rekvirerad till någon förrättning,

§ 12.

På grund af Sällskapets vid plenum den 3 november 1890 under § 4 fattade beslut, att premierna från Holmska fonden framdeles skulle årligen i tur tilldelas slöjdidkare i de olika länen, efter inhemtade förslag från resp. landtbruksfällskaps, ~~bes anmodades~~ direktioner, skulle Direktionen för Kuopra läns landtbruksfällskap tillskrifvas med begäran ~~af~~ om uppgift på tvänne slöjdidkare af arbetsklassen, helst en manlig och en kvinlig, hvilka vore förtjänta att vid plenum den 1 nästkommande november föreslås till erhållande af årets premier från förenämda fond.

§ 13.

Från Birkala och Ylöjärvi landtmannagille hade ankommit redogörelse för användandet af det anslag af 200 mark, som tilldelats gillet såsom bidrag till premier vid dess årsmöte. – Mot denna redogörelse fanns intet att anmärka.

§ 14.

Föreståndaren för Sällskapets Kemiska och Frökontrollstation, E. Löthner, hade inlemnat af honom uppgjord inventarieförteckning för stationen och skulle densamma tillställas Sällskapets Kammerare samt de för stationen utsedda inspektörerna, för att genomgås och granskas.

§ 15.

Ingeniören Löthner hade likaledes inlemnat tvänne räkningar å inköpet och analyseringen af de mjölsorter, som på uppdrag af Handels och Industri Expeditionen i K. Senaten under hösten 1889 undersöhts å Kemiska och Frökontrollstationen. Dessa räkningar å tillsammans 517 mk 6 pm skulle till förenämnda Expedition insändas med anhållan att beloppet, jämlikt Expeditionens skrifvelser till Bestyrelsen och ingeniören Löthner af den 31 maj 1889, måtte af allmänna medel utanordnas och hitsändas, för att Löthner tillställas.

§ 16.

På grund af inkomna rekvisitioner skulle årets anslag från Ahlmanska fonden öfversändas till folkskolorna i Messuby 900 mark, Lempälä 500 mk och Ylöjärvi 200 mark. Derjämte skulle af årsanslaget till Harju folkskola i Birkala öfversändas den del, 200 mk, som var bestämd till lärarens aflöning, hvaremot anslaget för slöjdundervisningen skulle utanordnas fortsedan anmälan ingått att nytt, rymligt slöjdrum blifvit för skolan upplåtet samt öfriga nödigbefunna åtgärder vidtagits för slöjdundervisningens i skolan förbättrande.

§ 17.

Till Sällskapets Bibliotek hade följande föräringar ankommit:

1.) ~~10 ex.~~ Från landtbruksdirektören J. Smitt i Norge: 10 ex. Aarsberetning angaaende de offentlige Foranstaltninger til Landbrugets Fremme i Aaret 1890.

2.) Från Finska Detenskaps Societeten.
a) Acta. Tom. XVII.
b) Öfversigt af förhandlingar. XXXII. 1889–90.
c) Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk. Häft. 49 och 50.

3.) Från Statistiska Byrån:
a) Bidrag till Finlands officiela statistik. VI. Befolkningsstatistik. 18. (1889)
b) Samma arbete på finska språket.

4.) Upsala läns Hushållningssällskaps handlingar. 73 ve häft. 1891.

5.) Hallands läns d:o d:o för 1890. 2dra häft.

6.) Örebro läns Hushållningssällskaps Qvartalsskrift. 2dra häft. 1891.

7.) Bergstrand, C. E.: Hjelpreda för landtmannen vid de konstgjorda gödningsämnenas användande. (Gåfva af förf.)

8. Steinmetz, H., Hydrometriska undersökningar inom Elfsborgs läns södra del. (Gåfva af förf.)

9. Katalog öfver Landtbruksmötet i Göteborg 1891 och

10. Redogörelse för redskapsprofningen vid samma möte. (Begge dessa öfverlemnade till biblioteket af Sällskapets sekreterare).

11. Baltische Wochenschrift. Nrs 24–31 för 1891.

§ 18.

På förslag af Sekreteraren beslöt Bestyrelsen att hos Guvernören i länet utrekvi-

rera anslaget till härvarande hofbeslags-
skola för maj-augusti månader af inne-
varande år, utgörande 1000 mark.

§ 19.

Sekreteraren förevisade tvänne af
honom från Handarbetets Vänner i Stockholm
inköpta väfnadsprof för Stöjdskolans räkning
samt hemställde om ytterligare inköp för
samma ändamål och från nyssnämnda före-
ning af ett gardinprof, benämdt "Kungsgar-
din", till ett pris af 100 kronor. - Med bifall
till detta förslag anmodades Sekreteraren
att anskaffa sagda gardin för de medel,
som Bestyrelsen vid sammanträde den 26
juni anslagit till upphöp af väfnadsprof.

§ 20.

Sekreteraren anmälte att de i Stock-
holm för Sällskapets väfskolas räkning bestälda tvänne väfstolarne, den ena
för damastdräll - all den andra för bana
väfnad ankommit, samt att likvid för de
samma, 105 kronor, enligt meddelande af t.f.
kamreraren D. Forselius den 11 i denna
månad afsändts.

§ 21.

Sekreteraren anhöll att få fästa Be-
styrelsens uppmärksamhet på tvänne
af professor O. M. Reuter författade ~~högst~~
~~anmärkningsvärda~~ artiklar rörande "Ängs-
maskens härjningar", hvilka ingått i
tidningen Nya Pressen för den 23 och 26
sistlidne juli (resp. Nris 196 och 199). Dessa
artiklar innehöllo bland annat särskilda
förslag om utgifvande af folkskrifter i
ämnet samt vidtagande af ~~särskilda~~ andra åt-
gärder ~~dels~~ afseende dels undersökningar rörande
ängsmaskens naturalhistoria, dels ~~åtgärder~~

motarbetande och förekommande af denna
skadeinsekts härjningar, med anledning
häraf och i betraktande af frågans stora
vikt för det finska landtbruket föreslog
Sekreteraren att Bestyrelsen måtte, i den
mån Sällskapets tillgångar medgäfvo, skrida
till åtgärder i det af professorn Reuter
~~föreslagna~~ antydda syftet, hvarjämte han
meddelade att denne för närvarande vista-
des i Pargas, i händelse vidare öfverlägg-
ningar med honom ansägos vödiga.

Bestyrelsen, som med intresse
omfattade förslaget, anmodade Sekrete-
raren att ~~till~~halla professorn Reuter
till öfverläggning samt bemyndigade se-
kreteraren att med denne öfverenskomma
om lämpliga mått och steg, som kunde
vara vödiga att redan under instundande
hört vidtaga; och skulle Sekreteraren
vid nästa sammanträde härom anmäla.

§ 22.

De vid sammanträdet utfärdade
kvartals- och andra anordningar fin-
nas i Sällskapets anordningsbok för-
teckna de.

In fidem:

Ernst Rönnbäck

177.
10/9 91
1.

År 1891. den 10. september sammanträdde K. F. Hushållningssällskapets Bestyrelse, hvarvid tillstädeskomms ordföranden, hr Juselius, ledamöterna hrr Hedenberg, Backmansson och Wirzenius, suppleanten hr Fabritius, Sällskapets kamrerare hr Svekla samt undertecknad sekreterare. Ledamoten hr von Haartman anmäldes vara från orten bortrest.

§ 1.

Protokollet för Bestyrelsens sammanträde den 18. sistlidne augusti upplästes i afseende å justering.

§ 2.

K. Senatens remissresolution af den 19 juni innevarande år, hvilken varit ställd på cirkulation föredrogs; och upplästes dervid föret guvernörens i Kuopio län framställning till K. Senaten af den 6. juni sålydande:

Sign. G. A.

hvarefter skreds till öfverläggning i afseende å det häröfver infordrade utlåtandet; och uttalade Bestyrelsen derunder den åsikt, att utgifvandet af landtbrukstidningar i vårt land i allmänhet torde erfordra understöd och bidrag af allmänna medel, enär dylika blads i allmänhet mindre bemedlade och jämförelsevis fåtaliga läsarekrets icke kunde upprätthålla denna behöfliga och nyttiga periodiska literatur. I detta afseende kunde Bestyrelsen förty instämma i guvernören, friherre Aminoffs motiv, likasom Bestyrel-

sen icke heller kunde finna, att beloppet af det be-
gärda anslaget vore så stort, att afslag på fram-
ställningen deraf borde betingas. Men förslaget, så-
dant det af friherre Aminoff i slutet af hans skrif-
formulerats, syntes dock gifva anledning till betänk-
ligheter af ganska allvarsam art. Då han begär att
anslaget skall ställas till guvernörens personliga
disposition, likasom det komme att bero utesluten-
tande af denne, hvilken tidning skulle lyckliggö-
ras med den af honom ombesörjda landtbruks-
bilagan, så skulle derigenom en ~~administratio~~
tjänsteman sättas i tillfälle att gynna en tidning
på de öfrigas bekostnad; ja, då landtbruksbihan-
get otvifvelaktigt vore ett kraftigt medel att öka
antalet af den tidnings prenumeranter, med hvil-
ken detsamma komme att utdelas, kunde detta
blifva ett medel i administrationens hand att
undertrycka misshagliga tidningsorgan. Bestyr-
relsen ville dock härvid framhålla, att denna fa-
håga alls icke framkallades af den nuvarande
guvernörens i Kuopio län person. Bestyrelsen
var tvärtom öfvertygad att friherre Aminoff som-
le på det mest samvetsgranna sätt söka full-
ra sitt åtagande. Men denna fråga måste betrak-
tas icke blott in casu utan principielt och med
hänsyn till dess sannolika konsekvenser. Och
detta afseende finge det ej förbises, att ett anslag
för ifrågavarande ändamål och på antydt sätt
gifvet åt en guvernör, hett naturligt skulle efter-
följas af liknande anslag åt andra guvernörer,
i hvilkas län samma behof af populära land-
brukstidningar förefunnes; och häraf framgin-
ge, hvilken farlig bärvidd den af friherre A-
minoff föreslagna metoden för understödjande

Afskrift

Guvernören
öfver
Kuopio län

Sign. G. A.

Till Jordbruksexpeditionen
i Kejserliga Senaten för Finland.

Landskansliet
Kuopio, den 6 juni 1891.

№ 1549.

En af hufvudorsakerna till jordbru-
kets och dess binäringars otillfredsställan-
de ståndpunkt och långsamma framåt-
skridande inom Kuopio län, och isyn-
nerhet dess karelska del, ligger otvifvel-
aktigt i allmogens oklara begrepp
om de bristfälligheter, som vidlåda dess
jordbruk och hvad som behöfves för det-
tas höjande, äfvensom i frånvaron af
kännedom om särskilda praktiska för-
faranden vid landtbruket, såsom t. ex.
sättet att i många fall tillgodose sig de
råmaterialier som finnas till bondens för-
fogande, kunskapen att bevara sina produk-
ter från land och sjö, praktiska grepp
till förekommande af för landtmannen skad-
liga elementers verkningar, botandet och förekom-
mandet af kreaturssjukdomar, bringandet af för
landthushållningen behöfliga byggnader i
mera praktiskt och tidsenligt skick o. s. v. Den
fullkomliga frånvaron å många orter i länet
af större lägenhets innehafvare ur herre-
manna klassen, hvilkas praktiska förfaranden
kunde tjena som exempel och småningom spri-
da sig bland allmogen, bidrager i väsentlig mån
till långsamheten af landthushållningens fram-
åtskridande och oförmågan hos allmogen att
betjena sig af andra till landtmannens förfogan
de stående materialier än de, som användts

af förfäderna. Länеagronomerne och slats-
mejeristerne verka visserligen mycket gott
i detta afseende under sina resor genom lä-
net, men deras anvisningar komma huvudsak-
ligen endast dem till godo som anhålla om de-
ras råd i särskilda speciella fall, då deremot
den stora mängden af länets allmoge icke er-
håller dessa funktionärers undervisning af
det enkla skälet att den icke vet hvilka råd
den samma är i behof af. De korta och
knapphändiga diskussionerna på landt-
bruksmötend upplifva visserligen intresset
för jordbruket, men då de oftast huvudsak-
ligen beröra endast allmänna för landtbru-
ket vikliga frågor kunna under dessa diskus-
sioner sällan några direkta praktiska råd
inhemtas af de till mötet samlade allmoge
männen, af hvilka dessutom nemligen endast
ett fåtal inrymmas i den trånga diskussions-
lokalen. Länets landtbrukssällskaps direktions
stora och inflytelse rika verksamhet inom
länet äfvensom dess fortsättningsvis pågå-
ende rastlösa arbete för landtbrukets
höjande är väl känt och kräfver fullt er-
kännande. Men äfven landtbrukssällska-
pet kan icke alltid tillhandagå allmogen
med oombedda praktiska råd i de olika
fall, då sådana råd och påminnelser vore af
nytta.

En väsentlig hjelp vid spridandet
inom länet af praktiska, till landthushåll-
ningen hörande kunskaper vore enligt min
åsigt en, för den lägre allmogens uppfatt-
nings förmåga, lämpligt redigerad landt-
brukslitteratur, som skulle innehålla enk-
la, i praktiken lätt tillämpliga råd i skilda
uti allmogens landthushållning förekomman-
de fall. Den nu på finska språket existe-
rande landtbrukslitteraturen, vare sig i
form af läroböcker och tidskrifter eller
enskilda broschyrer, är tyvärr endast i
ringa grad spridd inom länet och föga hopp
finnes att denna litteratur snarligen skulle
få en så stor spridning att den kunde
framtränga till den stora massan af
länets befolkning. Äfven innehåller denna lit-
teratur icke alltid de praktiska, för den
mindre bemedlade allmogemannen direkte
tillämpliga råd, jag här åsyftar. Och de
flesta af de i denna förekommande ar-
tiklarna fordra mer eller mindre en viss
grad af förberedande agronomiska kunskaper.

Å andra sidan se vi att det inom lä-
net knappast finnes en enda by, der icke flera
exemplar af de i Kuopio dagligen utkommande
tidningarna skulle förekomma. Denna omständig-
het har väckt hos mig tanken att, i och för spri-
dandet af praktiska kunskaper och för landt-
hushållningen gagneliga råd bland länets lägre
re och mindre bemedlade jordegare, låta
utgifva ett mindre "Landtbrukblad", ungefär af de
lokala bladens halfva storlek, hvilket blad tvån-
ne gånger i månaden skulle, tillsammans med
tidningen, genom tidningsredaktionens försorg
kringsändas till tidningens prenumeranter.

Man kunde måhända tycka att utgif-
vandet af ett sådant "landtbrukblad" vore tidnin-
garnas egen sak, såsom t. ex. fallet är med tid-
ningen "Nya Pressens" landtbrukafdelning; men
jag har öfvertygat mig om att tillräckliga pennin-
ge medel dertill hos länets tidningar saknas. Dess
utom skulle framgången af denna sak uteslu-
tande vara i beroende af tidningsredaktionerna
och de små medel öfver hvilka dessa förfoga och
undgå den ledning, såväl jag som andra för
länets landthushållnings framåtskridande in-
tresserade personer äro villiga att egna den sam-
ma. Jag har redan i det här omordade syftet

gjort ett försök, i det jag låtit trycka och med en
lidning kringsända ur ekya Pressens landtbruks-
afdelning hemtade råd om potatis utsädets de-
sinfektion före sådden och andra, till förekom-
mandet af potatissjuka lämpliga upplysningar.
Och har jag erfarit att dessa råd på många stäl-
len gehdst blifvit följda.

Jag får derföre ödmjukast framstäl-
la om icke Jordbruks expeditionen benäget ville
hos Kejserliga Senaten utverka till min dis-
position ett anslag af cirka <u>niohundra</u> mark,
att af mig under loppet af ett år, räknadt från
den tid anslaget blefve beviljadt, användas
till utgifvandet af ett "landtbrukblad", som med
den mest spridda af ortens tidningar
skulle tillsändas dennas prenumerantes,
hvarefter jag sedermera, ifall åtgärden
visat sig hafva praktisk nytta, och efter
gjord redogörelse kunde få inkomma med
ny anhållan om vidare anslag.

G. Aminoff.

G. Leopold.

i landtbrukstidningar kunde i framtiden erhål-
la. Dessa omständigheter ansåg Bestyrelsen så
beaktansvärda, att de icke borde förbises vid ett
eventuelt beviljande af bidrag af allmänna medel
till ett landtbruksblad i Kuopio län, hvarför dessa
mark skulle i utlåtandet påpekas. Bestyrelsen
ansåg sig äfven, för den händelse att anslaget
i en eller annan form blefve beviljadt, böra fram-
hålla att innehållet af bladet borde kontrolleras
af personer med dertill nödiga fackinsikter, så-
som direktionen för länets landtbrukssällskap,
på det att deri icke komma att meddelas opra-
tiska eller för ortsförhållandena mindre tillämp-
liga råd och anvisningar.

§ 3.

Härå föredrogs Kejserliga Senatens remissre-
solution af den 26. sistlidne augusti med anmo-
dan till Bestyrelsen att inkomma med utlåtan-
de öfver en af guvernören öfver Abo och Björ-
neborgs län till Jordbruks Expeditionen in-
gifven framställning sålydande:

<u>Sign. Troil.</u>

och beslöt Bestyrelsen, som visserligen icke
ansåg synnerliga fruktar af Lindholms verk-
samhet på Åland hittills hafva vunnits, lik-
väl, enär orsaken till detta förhållande icke
vore att söka hos sagda funktionär, om hans
duglighet och lämplighet Bestyrelsen hellre
hållet sig stående i Guvernörens omdöme, utan
i den åländska befolkningens ringa intres-
se för jordbruket, särskildt under tider,
då konjunkturen för sjöfarten är alldeles afgö-
rande, att i afgifvande utlåtande förorda
Guvernören von Troils ofvanintagna framstäl-
ning, så mycket mera, som det om och sin-

ga intresse för landtbruk och mejerihandtering, hvilket under senaste år kunnat på Åland förspörjas, åter skulle minskas, samt det om ock långsamt påbörjade framåtskridandet, som under möjligen snart inträffande för sjöfarten ogynnsammare förhållanden kunde taga en raskare fart, hämmas och förbytas till ett tillbakagående, i händelse ifrågavarande agronomsbefattning nu blefve indragen.

§ 4.

Från Jordbruks Expeditionen hade skrifvelse af den 3:dje i denna månad ankommit med anmodan till Bestyrelsen att affordra statsagronomen K. J. Forsberg utlåtande öfver en till skrifvelsen fogad framställning af t. f. direktorn för Mustiala landtbruks och mejeriinstitut omförändring uti en af sagda instituts åkercirkulationer.

Med anledning häraf beslöt Bestyrelsen tillsända Forsberg förenämda framställning samt anmoda honom att så fort ske kunde deröfver afgifva utlåtande.

§ 5.

Från föreståndaren för Hinnerjoki poststation friherre W. Stjerncrantz hade en skrifvelse ankommit, hvilken ~~upplästes~~ varestäld på cirkulation och här intages sålydande:

Sign. Höns.

Efter öfverläggning härom beslöt Bestyrelsen att bevilja friherre Stjerncrantz detbegärda anslaget samt att i hufvudsak godkänna den af honom i ofvanintagna skrifvelse uppgjorda planen. Deremot ansåg Bestyrelsen den föreslagna fördelningen af ungpönsen på kommun

Sign. Troil.

Guvernören öfver och Björneborgs län med Åland.
Landskontoret.
den 15 augusti 1891.
№ 2666.

Till Jordbruks Expeditionen i Kejserliga Senaten för Finland.

Jemlikt Jordbruks Expeditionens skrifvelse af den 18. november 1886. № 892, har Kejserliga Senaten funnit godt tillåta det må en andra biträdande läneagronom anställas inom detta län för en tid af fem år, räknadt från och med år 1887, emot ett arvode af tvåtusen mark om året, traktamente under tjensteresorna deri inberäknadt, äfvensom ersättning för sjelfva resorna enligt åttonde klassen i reglementet af den 20. oktober 1884, hvilken biträdande läneagronom borde vara stationerad på Åland och hafva till verksamhetsområde de åländska öarne och vissa delar af länets skärgård, hvarhos Guvernören i länet egde, efter kungjord ansökningstid, antaga en dertill skicklig och lämplig person, till följd hvaraf vid sagde befattning sedermera anstälts Agronomen Carl Fredrik Lindholm. Och enär den tid, hvarunder omförmälde befattning inrättats, med innevarande års utgång tilländagår och erfarenheten ådagalagt att biträdande läneagronomen Lindholms verksamhet i väsentlig mån bidragit till jordbrukets och mejerihandteringens på

Remissresol. af 26 aug. 91.

Åland och i kringliggande skärgård
hjelpande från deras låga ståndpun
samt då dessa näringars höjande
ifrågavarande ort äfven framdeles
i högsta grad af behofvet påkallad
har jag ansett mig böra hos Jordbruk
Expeditionen vördsamt hemställa, hur
vida icke berörde befattning från och
med nästenstundande år kunde till
vidare bibehållas äfvensom att
ronomen Lindholm, som på ett mycket
tillfredsställande sätt fullgjort sina
åligganden i förenämnda egenskap
och äfven gjort sig af vederbörande
givarter synnerligen omtyckt samt
väl förklarat sig villig att, i händ
af befattningens fortbestånd, dervid gif
på enahanda vilkor som hittintills, s
fortfarande ombetros mesberörde bi
dande länsagronoms befattning.

G. von Troil.

N. Dahlén.

Inkom 3. aug. 1891.

Sign. Häus.

Till Bestyrelsen för Kejserliga Finska Hushållnings-
sällskapet.

På det lifligaste intresserad för fjäderfä-
afvelns befrämjande i landet, samt på den grund,
efter att en längre tid haft förmån att genom
korsning med goda racer att få de i Finland
befintliga vanliga s. k. landthönsen till en höj-
re och bättre produktivitet, har det icke va
lyckats, att erhålla goda värphöns, hvilka skulle utmärkt
sig i anseende till äggens, mängd och storlek - men
har det väl lyckats att erhålla ypperliga "ligg-
och bordshöns. Derföre ansåg jag alla vidare
experiment fåfängt, samt anskaffade mig några
stammar enkomt för äggproduktion - hvaraf
engelska racen Hamburghs höns, spanska Minorka-
franska Houdan och Medelhafs Leghorns racen enligt
min å mångårig erfarenhet grundade åsigt - äro de

bästa värphönsen. De stora Asiatiska Brahma, och engelska Dörking jemte amerikanska Plymout rock hönsen äro deremot utmärkta – köttdjur, oberäknat Cochinchina racen, hvilken dock är mycket ömtåligare. På grund af den erfarenheten att dessa ofvannämnde värphönsracer ganska väl kunna trifvas här, äfven under en ganska stor portion vanvård, såsom varande mycket härdige och icke göra det ringaste större anspråk på hvarken skötsel eller föda, än våra vanliga finska landthöns samt då utriken t: ex. i Frankrike årliga äggproduktionen motsvarar ett värde af circa två hundra miljoner franc (= mark) rättare 190,249.200 fc enligt statiska uppgifter; – förutom Amerika, der på sednaste tiotal år hönsafveln och fjäderfä skötseln uppnådt enorma dimensioner, samt äfven i Sverige på sednare tider genom Hushållningssällskaperne och föreningar för fjäderfäskötselns befrämjande upparbetats denna näringsgren, som kan ställas i jemnbredd med hvilken annan som helst; var min innerligaste önskan att kunna uppbringa hönsafveln äfven i Finland till en inbringande förvärfskälla för landet. På den grund, samt då för en enskild person hade varit alltför påkostande att genomdrifva saken ensam – ja till och med omöjligt, tog jag mig friheten tillskrifva Kejserliga Finska Hushållningssällskapets Ordförande Herr Hofrättsrådet Björkman derom. På den grund åter uppmanad af Herr Sekreteraren i Kejserliga Finska Hushållningssällskapet, uti skrifvelse af den 29. sistvikne Juni under No 560. att i skrifvelse till Bestyrelsen inkomma med direkt framställning i ärenden är det med en värkelig tillfredställelse och glädje jag nu vågar framlägga min plan: om fjäderfäskötselns befrämjande och en bättre hönsafvels spridande i landet till Bestyrelsens för Kejs. Finska Hushållningssällskapet upplysta

beprofvande; – ja det är med så mycket större tillförlit och hopp om min länge närda önskans realisering jag gör det, då Bestyrelsen ansett saken förtjänt af uppmärksamhet.

Mitt ödmjukaste förslag vore:

Då jag nu lyckats uppföda tillförlitligt härdiga och goda värphöns afvel-stammar, deraf t: ex. Hamburgh, Minorka och Leghorns hönsen årligen gifva emellan 200 och 300 ägg, per stycke – i medeltal kan beräknas till 200. – och de vanliga finska hönsen deremot blott gifva circa 40–80. ägg, synes att de sistnämnde icke löna sig. Det oaktadt ehuru allmogen inser att deras höns gifva dålig behållning, ja kanske stundom tvärtom – rygga de tillbaka för en kostnad af inköp af bättre höns – hvilken ingalunda vore så stor, att den icke uppvägdes af den vinst, man kan skörda af en god hönsafvel jemförd med en sämre. Derföre anser jag det enda medlet vara att gratis utdela unghöns (icke ägg) af rikt gifvande äggracer, t: ex. 20 à 25 st: till hvarje kommun, att af kommunalnämnden utdelas. – Till i bifogade förteckning varande kommuner är jag villig att fritt (utan transport kostnad) leverera t: ex. 20 eller 25 st. unghöns till hvarje, emot kommunalnämndens qvitto, såsom verification, ifall Kejserliga Finska Hushållningssällskapet funne för godt att med ett anslag understöda förslaget. På det sättet skulle uti alla kommuner omkring städerne Åbo, Nådendahl, Nystad, Raumo och Björneborg blifva utspridt afvelshöns, samt dessutom uti några kommuner in i landet. Till aflägsnare orter utom nu uppräknade, kan jag utan skild transportkostnad icke leverera, emedan det blefve alltför dyrt för mig – ehuru det visserligen vore önskvärdt att kommunerne ikring de mera frequenterade städerne och synnerligast fabriksorterna, komme i åtnjutande af samma förmån,

synnerligast trakten omkring Tammerforz och Forssa.–

Till de uti förteckningen, blott förslagsviz upptagna 42. kommuner och antal hönz belöpande sig till 840.– hvilket naturligtvis beror på Bestyrelsens bestämmande har jag beräknat kunna med ligghönz prestera inom fyra år, den första leveransen i trakten kring Åbo under sommaren 1892. o. s. w.

I fall åter Kejs. Finska Hushållningssällskapet vore hugad att anskaffa en Rosehill äggkläckningsvattemaskin No 1. samt dertillhörande tvenne, eller om ock blott en fostermoder No 2. med fullständiga tillbehör till ett priz inklusiv emballage af 150 kronor; – hvilka jag anser, af alla af mig sedda och kände äggkläckningsmaskiner för enklaste och bästa samt billigaste, kan naturligtvis saken befrämjas på ett mycket fördelaktigare och fortare sätt, samt i betydligt större omfång. – Requisitionens adr: vore; Herr A. Lagergrén Rosehill – Partilled – Sverige. I fall K. F. H:net skulle besluta sig dertill, anhåller jag ödmjukast om underrättelse, ty i så fall kommer fjäderfäskötseln att ställas på en helt annan fot – och blifver betydligt billigare – ty ligghönz äro ett nödvändigt ondt tillz vidare; i sådant fall kunde ligghönzen undvaras och förstärkning i afvelsstammarne ske, hvilket vore till stor fördel för saken ty 25 à 30 st. overksamma eller verksamma hönz gör under åretz lopp stor skilnad. Förutom hönsafveln; vågade jag föreslå att till landetz kustkommuner och Åland, med K. F. Hushållningssällskapetz begifvande, utdeladen unga afvelsdjur af bättre vattenfoglar, för att denna inbringande näringsgren äfven blefve idkad, nämligen Ankor, Peking änder (äro stora och mycket produktiva) samt Gäss. – Kalkonskötseln deremot, tror jag kan icke komma i fråga, såsom varande mycket kinkig, hvad uppfödandet af kycklingarne beträffar, dertill fordras särskild kännedom, vård och instruktion, ehuru de såsom äldre nog äro härdiga – och jemte gässen äro värkeliga trädezåkerz djur, blott nödig skugga och oväderskydd finnes.

Då detta kommer att upptaga en stor del af min tid, hvilket jag icke sätter i fråga, för den goda sakens befrämjande, samt äfven kräfver dryga kostnader för erforderliga förberedelser; vågar jag ödmjukast anhålla om anslag och bidrag till utvidgandet af min fjäderfäskötsel, till nödiga tillbyggnader, hägnader – och införskrifvandet af ytterligare afvelsdjur, synnerligast vattenfoglar såsom ifrån Sverige: Peking änder – samt om möjligt Emder- och Toulouser gäss; – nu i detta år fyrahundra mark, samt ett hundra mark årligen under derpå följande tre års tid. – hvilket skulle utgöra tillsammans sjuhundra finska mark. Minst dubbla summan kommer saken att draga, utan något vederlag, som jag kunde erhålla, genom fortsatt enkel ägg och kyckling försäljning – men för en länge närd liflig önskan, realisering – är jag villig att uppoffra såväl tid, som möda och medel. Jag har själf i tiden fått erfara huru svårt det varit att erhålla äkta och pålitliga racedjur till afvel. Dessutom bör foderfrågan för en sådan mängd afvels-stammar, samt overksamma ligghönz, som behöfves, tagas i beaktande; så äfven för kycklingarnes rationella uppfödande till unghönz, hvilket enligt af mig gjorda beräkningar belöper sig till högre penninge värde än stammarnes vinter foder; och dock är en väl uppfödd kyckling icke en fet kyckling, af det enkla skälet, att en dylik ej kan blifva fet, derför att den ständigt växer. Af den orsak är den för sakkännare löjliga efterfrågan å "feta" kycklingar, ett oting, som icke existerar. De i handelna före kommande "feta kycklingar" äro utvuxna unghönz årsgamla och deröfver, redan skinnets tjocklek och seghet bevisar det.

Huru offta har jag icke med vemod tänkt på de mindre bemedlade familjer med små inkomster, de de formligen träla sig fram, utan tillfälle att förtjäna huru lätt det skulle vara för dem att i mindre skala sköta sin lilla ägg- och kycklinghandel. — Dock god af sättningsort, — marknad i stort — saknas i landet. De oaktadt visar handeln härmed icke det ringaste tecken till öfverproduktion, utan tvärtom en ständig stegring uti behofvet. — Önskligt vore om denna helsosamma och kräftiga föda (ägg och kycklingar) genom en allmännare och mera ekonomisk hönsafvel äfven hos oss kunde göras billigare och således mera tillgänglig för den mindre bemedlade; ofvanligast uti fabriks-städerne. Detta vore min synnerligast sträfvan. Efterverlden får bedöma om min sträfvan varit till nytta för landet! Ensam om ock med vetenskapen till hjelp i mina forskningar och iakttagelser vore dock mitt arbete ringa och af intet värde utan Kejserliga Finska Hushållningssällskapets gunstiga medverkan och beredvilliga hjelp-anslag.

Hinnerjoki den: 28. Juli 1891.

W. Stjernerantz.

Adr: Hinnerjoki.

10/9 91.
2.

nerna och deras försändande till kommunalnämderna icke lämpliga. Det syntes nämligen icke vara nödigt att på förhand bestämma att hvarje kommun skall få ett lika stort antal ungfåglar, dels emedan kommunerna äro af så olika storlek och lämpligheten för hönsafvel äfvenledes varierar på olika orter, dels emedan ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ förefintligheten af större eller mindre intresse för saken bör vara en faktor vid afgörandet af antydda spörsmål. Likaså ansåg Bestyrelsen kommunalnämderna icke vara de lämpligaste att mottaga och sprida de för resp. kommuner afsedda ungfåglarne, utan skulle Bestyrelsen i sinom tid söka för ändamålet vidtala intresserade och pålitliga personer på olika orter. Härom skulle Bestyrelsen framdeles besluta och likaså ville Bestyrelsen i sinom tid till pröfning upptaga ett af friherre Stjernerantz uppgjordt och till ofvanintagna skrifvelse bilagdt förslag till föreskrifter för dem, hvilka komme att erhålla unghöns.

Vidare beslöt Bestyrelsen att till friherre Stjernerantz' disposition ställa en fullständig äggkläckningsapparat med dertill hörande tvänne fostermödrar, och skulle friherre Stjernerantz bemyndigas att sjelf från Roschill-hönsgårdar i Sverige rekvirera apparaten samt använda densamma så länge leveransen af unghöns till Sällskapet fortginge. Apparaten jämte omkostnader skulle betalas af Sällskapet efterräkning.

Till säkerhet för fullgörandet af sina åtagna förbindelser hade friherre Stjernerantz insändt en förskrifning af hans egande bostad, men beslöt Bestyrelsen återsända

densamma, samt i stället affordra honom endast en skriftlig förbindelse sålydande:

"Sedan Kejserliga Finska Hushållningssällskapet tilldelat mig ett anslag af sjuhundra (700) mark, att utgå med fyrahundra (400) mark under innevarande år och etthundra (100) mark under hvarje af de tre nästföljande åren, emot jag i hufvudsaklig öfverensstämmelse med den plan jag meddelat Sällskapets Bestyrelse i skrivelse af den 28. sistlidne juli levererar afveldugliga ungköns eller unga vattenfåglar till de personer, som af Bestyrelsen varda mig anvisade, så förbinder jag mig att, i händelse jag af en eller annan anledning icke skulle fullgöra mina i anförda skrift åtagna förbindelser, återbära till Hushållningssällskapet så stor del af det anslag jag uppburit, som jag te möjligen ännu ej lyftadt års anslag står i samma förhållande till hela anslagets belopp, som den bristande delen af leveransen till hela det antal ungfåglar jag varit skyldig leverera. Äfvenledes förbinder jag mig att, så snart min förenämda leverans af ungfågel upphört, i fullgodt skick till Sällskapet återställa den äggkläckningsmaskin medertill hörande tvänne s. k. fostermödrar, som jag blifvit bemyndigad att från „Roschillhönsgårdar" i Sverige för Sällskapets räkning inköpa och sedermera för antydda ändamål här använda."

Sedan denna förbindelse ankommit skulle det för innevarande år beviljade slaget af fyrahundra mark till friherre Stjerncrantz öfversändas.

§ 6.

Medanledning af det uppdrag Bestyrelsen vid senaste sammanträde den 18. sistlidne augusti under § 21. lemnat sekreteraren, meddelade denne, att han rörande frågan om ängsmaskens härjningar öfverlagt med professor O. M. Reuter och hade denne förklarat sig villig att, sedan nödiga upplysningar inhemtats från de orter der ängsmasken under förlidne sommar uppträdt, för Sällskapets räkning utarbeta en folkskrift i ämnet, hvarjämte han äfven åtagit sig att, om sådant syntes nödigt, på grund af förenämda skadeinsekts upprepade härjningar under nästa sommar på ort och ställe utforska de med ängsmaskens uppträdande i samband stående företeelserna. Vidare redogjorde sekreteraren för sina öfverläggningar med professor Reuter rörande utsändande redan under innevarande höst af frågoformulär i ämnet, och beslöt Bestyrelsen med godkännande häraf att kringsända ett sålydande cirkulär:

Sign. Ängsmask.

hvilket skulle åtföljas af tvänne frågoformulär af följande innehåll:

Sign. A. och Sign. B.

dock skulle jämlikt professor Reuters förslag, hvilken i saken underhandlat med postdirektören, anmärkningen till frågoformuläret B. derförinnan underställas poststyrelsens pröfning. Sedermera skulle exemplar af förenämda cirkulär och frågoformulär tillsändas guvernörerna i Uleåborgs, Wasa och Kuopio län, direktionerna för Landtbruksällskapen i samma län, samt Satakunta Landtbruksällskap och Ilmola Landtmannasällskap, äfvensom till

till särskilda Sällskapets ombudsmän, hvilk
alla skulle ombedjas att utdela cirkulären
jämte frågoformulären till personer å d
orter, hvilka under förliden sommar v
utsatta för ängsmaskens härjningar. Ved
randes kostnader härför skulle af Sällskap
godtgöras efterräkning.

§ 7.

Från direktionen för Harju folksko
i Birkkala hade skrifvelse ankommit, deri
rektionen anmäler att vid skolan uppförts
en byggnad med rymlig lokal för slöjdun
visningen samt anhåller att, då sålunda d
af Hushållningssällskapet meddelade vilko
för fortfarande erhållande af anslag till s
undervisningen i skolan blifvit uppfyldt
årets anslag för antydda ändamål måtte d
rektionen tillsändas. Med bifall härtill uta
ordnades från Ahlmanska fonden 300 ma
hvilka skulle till direktionen öfversändas

§ 8.

Från fru Helena Luoma, född Ingel
hade en skrifvelse af den 4de i denna månad a
kommit sålydande:

Sign. Helena.

Med anledning af fru Luomas i denna
skrifvelse uttalade önskan att icke vidare
häfva till Bestyrelsen afgifva regelbundn
berättelser öfver sin förlags handel med väfnader
beslöt Bestyrelsen i skrifvelse till fru Luo
framhålla, huru som K. Senaten bifallit till d
understöd hon förlidet år erhållit till sag
handels bedrifvande under förbehåll, att v
rättelser blefve af henne årligen afgifna
och förty syntes det Bestyrelsen svårt a

Sign. Ängsmask.

Cirkulär

från Kejs. Finska Hushållningssällskapet.

Med anledning af ängsmaskens härjningar under förliden sommar uti särskilda delar af vårt land har Kejserliga Finska Hushållningssällskapets Bestyrelse tagit under ompröfning, hvilka åtgärder kunde vidtagas i syfte att såvidt möjligt utrota denna skadeinsekt eller åtminstone minska de skador, hvarmed ett förestående nytt uppträdande af ängsmasken hotar landet, och har Bestyrelsen, efter att i saken hafva rådfört sig med entomologen, professor O. M. Reuter, bland annat beslutit att såsom en förberedande åtgärd söka införskaffa nödiga upplysningar om ängsmaskens uppträdande under detta år samt om andra betydelsefulla omständigheter rörande insektens naturalhistoria. Bestyrelsen anhåller förty, förlitande sig på benäget tillmötesgående af hvarje god medborgare uti en sak af så stor betydelse för landets modernäring, som ifrågavarande, att H. H. ville, så vidt sådant låter sig göra, besvara de i bilagda tvänne frågoformulär upptagna frågorna. Formuläret A. bör med svaren ifylda under korsband återsändas till Bestyrelsen för Finska Hushållningssällskapet (adress: Åbo) innan utgången af instundande oktober månad, hvaremot formuläret B., i händelse H. H. gjort deri berörda kläckningsförsök och iakttagelser sändes till professor O. M. Reuter i Helsingfors senast den 1 mars 1892 jämte möjligen utkläckta parasitinsekter på sätt å sistnämda formulär närmare angifves.

Åbo den 10 september 1891.

Kiertokirje

Keis. Suomen Talousseuralta.

Niittymatojen viime kesänä eri osissa maatamme tekemäin tuhojen johdosta on Keisarillisen Suomen Talousseuran Toimikunta ottanut harkitaksensa, mihinkä toimenpiteisiin voisi ryhtyä tämän vahingollisen hyönteisen hävittämiseksi tahi ainakin niitten vahinkojen vähentämiseksi, joilla niittymadot vastaisuudessa esiintyessään uhkaavat maata, ja on Toimikunta, neuvoteltuaan asiassa hyönteisten tutkijan, rovessori O. M. Reuterin kanssa, muun muassa päättänyt toimenpidettä valmistellakseen kokea hankkia tarvittavia tietoja niittymatojen esiintymisestä tänä vuonna sekä muistakin tämän hyönteisen luonnonhistoriaa koskevista tärkeistä seikoista. Toimikunta pyytää sentähden, luottaen kunkin kunnon kansalaisen suosiolliseen myötävaikutukseen maamme pää-elinkeinolle niin tärkeässä asiassa, kuin puheena oleva, K. H:aa mikäli mahdollista vastaamaan myötäseuraavissa kahdessa kysymyskaavassa oleviin kysymyksiin. Kaava A. on vastauksineen ristisiteessä lähetettävä Suomen Talousseuran Toimikunnalle (osoitteella: Turku) ennen ensitulevan lokakuun loppua, jota vastoin kaava B., siltä varalta että K. H. on tehnyt siinä mainittuja siitoskokeita ja havaintoja, lähetetään rovessori O. M. Reuterille Helsingissä viimeistäänki maaliskuun 1 p:nä 1892 ynnä koteloistaan ehkä esiintyneiden lois-hyönteisten keralla, kuten viimeksi mainitussa kaavassa tarkemmin ilmoitetaan.

Turku syyskuun 10 p:nä 1891.

På Bestyrelsens för Finska Hushållningssällskapet vägnar:

Suomen Talousseuran Toimikunnan puolesta:

Ferd. Jusélius.

Ernst Rönnbäck.

4. Kan antalet härjade tunnland närmelsevis uppgifvas?

Voidaanko hävitettyin tynnyrinalain luku lähimailleen arvata?

D:r N:r 295.
1891.

„HEFATA!"
LAUTTAKYLÄ.

4 de Sept. 1891.

Ankom den 7 Sept. 1891.

Sign. Helena.

Till Bestyrelsen
för Kejserliga Finska Hushållningssällskapet!

Åbo.

I Augusti månad sistlidet år godkändes fullt gynnad med ett penningeanslag, stort 500 Mk, i och för tillverkning och försäljning af hemvävda klädningstyger inom Ekenäs socken, har jag äran härmed redogöra för företagets utveckling och fortgång.

Omedelbart efter emottagandet af ofvanstående summa sattes affären i full gång enligt den plan jag uppgifvit i min ansökan om understöd, men emedan densamma blott utgör en i större och bättre ordnad skala bedrifven fortsättning af en redan i April månad 1889 påbegynt omsättning af hemvävda tyger genom Finska Industri Magasinet i Helsingfors, tager jag mig friheten i denna min redogörelse omfatta hela denna tidsperiod.

Med sällsynt välvilja och energi alltid liberal i uppgörelser och punktlig i likvider, har magasinets föreståndare, Herr Otto Thylin, sökt uppmuntra äfven denna gren af inhemsk industri. Ensamt genom honom har härigenom försålts öfver 4,000 alnar dels klädningstyger, dels dyrare portiérstyger, hvartill kommer en biaffär med summa 6,233 alnar virkade spetsar, och ut-

gör blotta arbetslönen härför 1,265 mf. Men slut-
sultatet hvad väfvar vidkommer blef tyvärr öms-
sidig förlust, hvarför vår affärsgemenskap afsl-
nade i April innevarande år. Magasinets försäl-
ningsprocent stegrar priset för högt i bredd me-
utländsk vara, och modernas hastiga, oberäkn-
liga omkastningar korsa beständigt arbetet ute p-
landsbygden. Af omtyckt vara rekvireras brådskan-
många hundra alnar med dryg vinst — omsider-
färdig är densamma nästan osäljbar, ifall år-
tiden och modet vexlat om. Detsamma har res-
tatet varit vid så godt som hvarje annat i m-
dre skala företaget försök genom butiker i stä-
Utländska firmor segra beständigt genom e-
gantare vara, snabbare expedition och ofta lä-
priser, såsnart affären afser de högre klassernas
För de lägre klasserna håller torghandeln i stä-
derna sig uppe skäligen bra, men konkurren-
med en hel uppsjö fabriksvaror till billigt pri-
ger äfven denna handel sin nödtvungna pro-
äfven "torggumman" säljer fabriksvara eller
lämpar egen tillvärkning fullständigt efter d-
d.v.s. man väljer finaste möjliga garnnum-
som "löper" drygt, klistrar starkt och väfver t-
billiga, men hvad mönster vidkommer ofta
smakfulla och omvexlande tygsorter. Fraktko-
nader undvikas genom att arbetet oftast utfö-
af försäljerskan närastående i stadens utk-
ter, eller ute i skärgården med dess ständiga
röring med staden. Man är redan så van v-
de låga priserna, att min princip att engång
för alla sälja endast oförfalskad och hållba-
vara — d.v.s. oklistrad väf af tvinnad ränning-
stadigt inslag och god färg — ej bär sig när
frakt- och försäljningskostnad kommer till.

Fullkomligt säker torde däremot
öfverallt på landsbygden en anspråkslös kam-
marhandel med starka, goda allmogetyger vara,
där driftkostnaden är den minsta möjliga och
medel finnes för första början. Den summa jag
emottagit är härtill tillräcklig. Vinsten stiger ej
till fem penni per alen, men förlust hotar ej
heller, tillvärkningen vållar alls ingen svårighet
och åtgången är i långsamt stigande. Ensamt i
Lauttakylä torde 2000 alnar per år vara att på-
räkna eller mer, men troligen mindre å andra
landsorter. Halfylletyger bära sig illa, emedan
de äro för dyra för fattiga kunder och af mera
bemedlade vanligen tillvärkas inom hemmen.
De s.k. kamgarnstygerna blifva billigare och ofta
mycket vackra, emedan denna garnsort öfverallt
fås i jämna, ypperliga färger, men de äro kalla,
hårda och sköra, prydliga till bondkvinnans
söndags toilett och nattvardsdrägt, men oduglig-
i arbetet. Lärfter har jag ännu icke varit i till-
fälle att försöka. Däremot är bomullstyg i god
färg och "fyrskaft" väfnad både billigt, vackert
och segslitet, således fattighandelns a och o — —.
Detta slags handel vill jag med nöje forbsätta,
därest ärade Bestyrelsen godhetsfullt befriar
mig från vidare redovisningsskyldighet än
frivillig sådan, ifall längre fram hemslöjds-
förhållanden tyckas mig erbjuda något af
större intresse här eller å min nya hemort i
Tavastland. Penningarnas användande skyr
visserligen icke redovisning, men jag är se-
dan den 3dje sistlidne Juni gift med kapel-
lanen i Hauho moderförsamling, Pastor
E. J. K. Luoma, och jag kan ej under mina
nya lefnadsförhållanden binda mig vid en

afsår, hvilken genom redovisningsskyldighet lätt blir en ambitionssak, som medför störa möda och oro. Emellertid hafva vi efter redan sexårigt samarbete för de döfstumma beslutit att efter innevarande termins utgång fortsätta vår privata nattvardsskola "Yksfata!"; i flera och i så fall medför en anspråkslös vaxkabinet äfven där ingen nämnvärd olägenhet, endast nytta och nöje. I fall ärade Bestyrelsen ogillar denna anordning, så anhåller jag om så ju för, dess hellre. Jag afbryter då tillvägningen, realiserar lagret och återsänder in December månad den summa jag emottagit stor 500 mg, tacksam redan nu å inemot tjugu arbetsamma, hederliga, medellösa kvinnors vägnar. Prof å kvalitet af tillverkad vara bifo

Hela vår tygförvaltning från april månad 1889 till September 1891 utgör 6,953 alnar, hvaraf båda vaxverskan, ogift Ester Johansdotter, ensam utfört 1,500 alnar mest portiertyg i sju kvarters bredd. resultat hårof har kon kunnat fram stor fattigdom blifvit skuldfri egen koja och bohag i fullt skick. några unga hafva blifvit införstådde och döfstumma hafva anvånd to till att "kela" sånningsgarn. Med glädje kan jag nämna att endast tvänne arbetarskor blifvit öfverbevisade om ovarlighet, och i det ena fallet, vidkommande en disinkarens arbetskunniga, men förmligen utfinnade hustru med fem minderåriga, hungrande, i trasor klädda barn, måste nåd gå för rätt.

Helena Luoma
född Ginzelius.

Adress intill jul som ofvan.

redan efter första året, förbise detta förbehåll, helst anmärkning kunde derom af Senatum göras. Bestyrelsen hoppades derför att hon, åtminstone ännu något år framåt, skulle sända Bestyrelsen meddelanden, om än aldrig så korta, rörande lemnes anstyddo verksamhet, utan att Bestyrelsen derför med uppställde några anspråk på omfånget af densamma. Bestyrelsen önskade endast få kännedom om, hvad hon i antydt afseende kunnat på sin nya boningsort och under sina nya lefnadsförhållanden uträtta, detta må redan vara mera eller mindre.

§ 9.

Från Letala slöjdskoleförening hade en ansökan ingått att Hällskapet måtte för innevarande hösttermin tilldela slöjdskolan i Letala ett bidrag af 200 mark, enär föreningens hos K. Senaten gjorda framställning om statsanslag till skolans underhåll ännu icke blifvit bifallen. Bestyrelsen kunde emellertid icke bifalla till denna begäran, enär tillgångarna i slöjdanslaget icke ansågos medgifva sådant. Härom äfvensom att Bestyrelsen i afgifvet utlåtande hos K. Senaten förordat anslag till Letala slöjdskola, skulle Letala slöjdskoleförening i skrifvelse underrättas.

§ 10.

Enär ledamoten i direktionen för hårvarande hofbeslagareskola öfverstelöjtnanten A. R. Thuring från orten afflyttat samt uppsagt sin i samma direktion hofrättsnotarien A. W. Becker afsidit, utsåg Bestyrelsen

till ledamot i direktionen godsegaren R. Hedenberg samt till suppleant fabrikanten John Humlin.

§ 11.

På grund af derom ingifven ansökan skulle Sällskapets trädgårdsmästare V. Wallenius förordnas att efter slutförandet af de förrättningar, till hvilka han tidigare erhållit förordnande, i slutet af oktober, derest väderleken sådan medgåfve, besöka Hammarlands och Finströmsprestgårdar samt handlanden P. Sittkoff i Mariesund på Åland.

§ 12.

Med anledning af ansökningar om biträde af länemejerska, ingifna af kammarrådet N. Dahlén och kyrkoherden i Nousis B. G. Lindelin anmodades sekreteraren att efter länemejerskans Salvius hörande utsätta förrättningarna hos förenämnda rekvirenter äfvensom möjligen andra personer, hvilka direkt hos länemejerskan anmält sig önska hennes biträde.

§ 13.

Sekreteraren anmälte att han på grund af inkommen ansökan från fattigvårdsstyrelsen i Björneborg förordnat Sällskapets undervisare i träskotillverkning Karl Silén att från den 14 i denna månad meddela undervisning i Björneborgs stads fattiggård. Denna åtgärd godkändes af Bestyrelsen.

§ 14.

Från landthushållaren J. E. Bergroth i Bjerno hade den 1sta i denna månad en skrifvelse ankommit, deri denne i egenskap af ordförande i Bestyrelsen för en profplöjning och profdikning, som komme att ega

rum den 14. i denna månad, anhåller om folkskrifter till utdelning vid sagda tillfälle. Efter uppläsandet häraf anmälte sekreteraren, att han redan tillsändt Bergroth ett antal exemplar utaf de af Sällskapet utgifna eller inköpta skrifter på finska språket, af hvilka större partier funnos på lager. Åtgärden godkändes.

§ 15.

Följande till Sällskapets bibliotek ankomna föräringar anteckuades, nämligen:

1. Postsparbanksstyrelsens berättelse för 1890.
2. Tidning för Stockholmsläns Hushållningssällskap. Aug. 1891.
3. Östergötlands läns Hushållningssällskaps Handlingar. Utg. 1891. Förra afdelningen.
4. Berättelse öfver verksamheten vid Frökontrollanstalten i Hernösand år 1890.
5. Tidskrift for Landökonomi. Udg. af J. C. la Cour. 5te Raekke. 10de Binds. 3dje og 4de Hefte.
6. Baltische Wachenschrift. Nris 32-34.

§ 16.

Sekreteraren anmälte att No 14. af Sällskapets "Kirjaisia kansalle", innehållande den af agronomen Uno Bremer verkstälde öfversättningen af Hj. Nathorsts skrift om "Kalisalternas användande i landtbruket", numera utkommit samt förevisade exemplar af densamma.

Med anledning häraf beslöt Bestyrelsen att på grund af träffad öfverenskommelse med Egentliga Finlands mindre landtbrukares Sällskap, hvilket till Hushållningssällskapets disposition ställt de i ~~förenämnde~~ ofvansagda skrift ingående planscherna, till förstnämnda Sällskap öfverlemna två-

hundrafemtio exemplar af skriften till gratis utdelning; hvarjämte sekreteraren modades att på vanligt sätt sända exemplar af den samma till tidnings redaktioner, Sällskap och inrättningar samt enskilda personer.

§ 17.

Sekreteraren anmälte att han från t.f. direktorn å Mustiala, doktor Gösta Grotenfelt fått mottaga ett enskildt bref, deri denne återtager sitt till Sällskapet gifna löfte att utarbeta en skrift om andelsmejerier, samt tillråder Sällskapet att för skriftens utarbetande vända sig till statsmejeristen A. von Wright eller lärareagronomen A. Sjöström. Med anledning af denna beklagliga underrättelse som åter komme att fördröja uppskof med skriftens utgifvande, beslöt Bestyrelsen i antydt afseende tillskrifva statsmejeristen von Wright.

§ 18.

Sekreteraren anmälte att biträdande lärarinnan i väfnad vid Sällskapets slöjdskola fröken Sigrid Tammelander, hvilken under förliden vår och sommar på Sällskapets bekostnad vistats i Stockholm, för att lära sig särskildt väfnad af damast dräll samt bandväfnad, inlemnat, ~~till påskrifven~~ för att Bestyrelsen förevisas, ett intyg, som befans vara af följande lydelse:

"Då Fröken Sigrid Tammelander genomgått en kurs uti undertecknads praktiska konstväfnadsskola, hvilken omfattar alla sorters äldre och nutidsmoderna väfnader jämte Damast och Dräll samt Mattväfnader; och har Fröken Tammelander

10/9 91.
4.

visat insigt, flit och intresse för väfnadskonsten, hvarför Fröken Tammelander af mig till det allra bästa rekommenderas. Stockholm den 25 juli 1891.

Johanna Brunsson
f.d. Lärarinna i 12 år för Elfsborgs läns slöjdförening.

Adr. Praktiska Konstväfnadsskolan, 37. Norrlandsgatan, Stockholm."

§ 19.

Sekreteraren anmälte, att den, jämlikt Bestyrelsens vid senaste sammanträde fattade beslut, för väfskolans räkning från Handarbetets vänner i Stockholm rekvirerade "kungsgardinen" numera ankommit samt förevisade densamma.

§ 20.

På förslag af sekreteraren beslöt Bestyrelsen att hos Stadsfullmäktige i Åbo göra framställning om att åfven för nästkommande år 1892 erhålla bidrag till Sällskapets Kemiska- och Frökontrollstation till samma eventuela belopp af 2000 mark, som förut, samt under samma vilkor och förbehåll, som hittills varit bestående.

§ 21.

Sekreteraren anmälte att andra kvartals förslaget för innevarande år blifvit af kamreraren inlemnadt samt granskadt och riktigt befunnet af kassarinspektorn assessor Backmansson, hvarefter detsamma jämte skrifvelser af den 5 i denna månad blifvit öfversändt, såvidt det angick Sällskapet tilldelade anslag för jordbrukets och dess binäringars främjande åfvenom Hisingerska donationen, till Jordbruks Expeditionen samt, såvidt det angick anslagen för slöjdkunnighetens främjande, till Handels och Industri Expeditionen i K. Senaten.

§ 22.

På förslag af Sällskapets kamrerare beslöts att från och med 1892 höja räntan till 6 % å de lån som hrr G. Landzett och A. E. Aemelens från Sällskapets fonder erhållit å resp. 20,000 och 10,000 mark, för hvilka lån räntan för några år sedan på grund af låntagarenes yrkanden nedsatts till 5 %.

§ 23.

Vid sammanträdet utfärdade anordningar finnas i Sällskapets anordningsbok förteckna de.

In fidem:

Aust Rönnbäck

År 1891. den 30. september sammanträdde K. F. Hushållningssällskapets Bestyrelse, hvarvid tillstädeskommo Sällskapets ordförande, hofrättsrådet Björkman, Bestyrelsens ordförande hr Jusélius, ledamöterna hrr Hedenberg, Backmansson och Wirzenius, suppleanten hr Marjalin, Sällskapets kamrerare hr Svehla samt underskrifven sekreterare. Ledamoten hr von Haartman anmältes vara från orten bortrest.

§ 1.

Sedan det af en komité uppgjorda betänkande rörande inrättandet af en landtbruksstyrelse, hvaröfver Jordbruks Expeditionen i K. Senaten medelst skrifvelse af den 18. mars innevarande år anmodat Bestyrelsen att inkomma med utlåtande, numera hos Bestyrelsens ledamöter cirkulerat, upptogs ärendet nu till slutlig pröfning och uppläste dervid till först Sällskapets sekreterare en promemoria af följande lydelse:

Sign. E. R-ck.

Sedan härefter öfverläggning egt rum beslöt Bestyrelsen att till Jordbruks Expeditionen afgifva ett sålydande utlåtande:

Sign. Landtbruksstyrelse.

§ 2.

Medelst remissresolution af den 23 juli innevarande år hade K. Senaten för Finland anmodat Bestyrelsen för Finska Hushållningssällskapet att inkomma med underdånigt utlåtande rörande ett af vordne jordbruksskoleföreståndaren, agronomen Emil Andersin ingifvet förslag till inrättande af en

manlig kreatursskötare - och ystareskola å Harjus jordbruksskolelägenhet.

Då ärendet nu, efter det handlingarne hos Bestyrelsens ledamöter cirkulerat, föredrags anmälte sekreteraren att ledamoten von Haartman, som i dag icke kunnat komma tillstädes, ingifvit ett skriftligt uttalande i frågan, hvilket upplästes sålydande:

Sign. von H.

Härefter skreds till öfverläggning och beslöt Bestyrelsen att afstyrka agronomen Andersins i frågavarande förslag samt att såsom motiv dertill framhålla följande:

Behofvet af skolor för utbildande af kreatursskötare hade under senare tider ganska allmänt gjort sig gällande, isynnerhet å de större jordlägenheterna i landet, och äfven Bestyrelsen hade varit i tillfälle att hos K. Senaten framhålla detta behof uti den framställning om mejeriskolans å Wiurila omorganisation, som i maj månad 1889 ingafs till Jordbruks Expeditionen. Men Bestyrelsen var dock öfvertygad om, att Cristen på dugliga kreatursskötare icke blefve afhjelpt genom en undervisningsanstalt, så organiserad som den af agronomen Andersin föreslagna, eller genom en kombinerad kreatursskötare - och ystareskola. Likasom Bestyrelsen i nyss åberopad framställning förordat att undervisningen i ladugårdsskötsel skulle skiljas från mejeriundervisningen åtminstone vid de mejeriskolor, hvilkas elever i regel erhålla platser vid större mejerier, ansåg Bestyrelsen äfven att med kreatursskötares undervisande

Sign. E. R-ck.

P. M.

rörande Komité betänkandet om Landtbrukstyrelse.

Med Komitén är jag ense om behofvet och ändamålsenligheten af att en öfverstyrelse för landtbrukets angelägenheter i vårt land varder inrättad. Och mot den af komitén föreslagna organisationen af denna landtbruksstyrelse vill jag i princip och hufvudsak framkasta endast en betänklighet, ehuru jag icke vågar uttala mig, huruvida densamma bör tillerkännas afgörande betydelse. I de allmänna motiven till sitt förslag har Komitén tagit under omprofning frågan, om den blifvande landtbruksstyrelsen borde inrättas såsom ett kollegialt embetsverk eller organiseras efter byråsystemet med en enda, i sista hand beslutande och ansvarig person såsom chef. Komitén har på anförda skäl (sid 9) uttalat sig till förmån för det förra alternativet och uppgjort förslaget till instruktion för landtbruksstyrelsen i enlighet dermed. Och medgifvas måste att mycket talar för en sådan uppfattning, men å andra sidan kunna i detta fall många vägande skäl äfven framhållas till förmån för byråsystemet, hvarför detta äfven blifvit tillämpadt vid inrättandet af den svenska landtbruksstyrelsen. Detta system skänker icke allenast - enligt ett af komitén anfört yttrande af Sveriges civilminister - "kontinuitet, jämnhet och kraft" åt ett embetsverk sådant som en landtbruksstyrelse, utan sporrar äfven, genom påläggande af större ansvarighet på den ledande personen, denne till initiativ och energi, de där möjligen i mindre grad framträda, då ansvarsmedvetandet är på flere personer fördeladt. Komitén anför visserligen att de vid sidan af chefen stälda ledamöterna skulle få en större känsla af ansvar och förty sporras till att grundligare sätta sig

in i de förebiggande frågorna, i händelse de finge deltaga i besluten, än om de endast fungera som före dragande med reservationsrätt till protokollet mot chefens beslut. Men klart är att betydelsen och inflytandet af en inrättnings verksamhet främst bero af den ledande personligheten, och fråga är då, om det är bäst att förlägga tyngdpunkten af ansvaret hos denne eller fördela detsamma. Mig synes saken tvifvelaktig, ehuru jag ej anser mig kunna bestämdt förorda tyrväsystemet, men vill dock ännu påpeka att om komitén föreslagit landtbruksstyrelsens inrättande efter detta system, då hade den ej i instruktionen behöft införa sådana minut sagdt praktiska bestämmingar, som den i §. 15. förekommande om förnyad prüfning af verkställighetsåtgärder, som i vissa fall omedelbart af öfverdirektören vidtagits. Men härtill skall jag återkomma under den detaljgranskning af de särskilda paragraferna, hvartill jag nu öfvergår.

§ 2. Bland de landtbruksundervisande, hvilkas verksamhet borde af landtbruksstyrelsen öfvervakas, har komiten icke upptagit statsagronomen. Jag förstår ej anledningen och anser denne i detta fall böra likställas med öfriga i mom. 3. af denna §. uppräknade funktionärer.

Enligt § 3. mom. 2. egen Landtbruksstyrelsen, då allmännare möte af Hushållnings och landtbruksfällskapens ombud — — visar sig vara af behofvet påkalladt" har Senaten hemställa om tillstånd att dylikt möte föranstalta. Dessa "landtbruksmöten" blefve sålunda oregelbundet återkommande, då de af behofvet påkallades. Men i motiven till denna § framhåller komitén likväl att sådana möten borde vara "periodiskt återkommande," och detta är äfven min mening. Och af skäl, som jag med anledning af § 4. skall anföra, håller jag för att allmännare möten af ifrågavarande slag — de må sedan benämnas "landtbruksmöten" eller erhålla ett annat lämpligare namn, som ej skulle leda till förväxling med "landtbruksmöten" — borde sammankallas hvart fjerde år och alltid under andra året för det, å hvilket allmänt finskt landtbruksmöte anställes. Dock kunde naturligtvis ifrågavarande möten äfven dessemellan sammankallas, i händelse omständigheterna syntes oafvisligen kräfva sådant.

§ 4. synes mig i hög grad otillfredsställande. Den angår förberedelserna för de allmänna landtbruksmötena med utställningar samt föreskriften att Landtbruksstyrelsen skall hos Senaten föreslå beslutelse för uppgörande af plan och arbetsordning samt kostnadsberäkning för sådt möte. Denna bestyrelse skulle sedan afgifva utlåtande till Landtbruksstyrelsen, som slutligen insänder detsamma jämte eget yttrande till Senaten. Om den sålunda utsedda bestyrelsen äfven sedermera skall fungera som bestyrelse för mötets anordnande nämnes intet. Enligt hvad jag ville föreslå, borde de i § 3. omtalade "landtbruksmötena" uppgöra den allmänna planen för närmast följande landtbruksmöte och sedan denna, hvarefter Landtbruksstyrelsen skulle yttra sig, godkänts af Senaten, skulle bestyrelse för landtbruksmötets anordnande utses. Denna skulle ega att utarbeta den allmänna planen i detalj äfvensom kostnadsberäkning. Endast denna sistnämnda skulle i afseende å erhållande af nödigt statsanslag ytterligare underställas landtbruksstyrelsens och Senatens prüfning, hvaremot mötesbestyrelsen, liksom hittills varit fallet, skulle ega att definitivt besluta om arbetsordning och öfriga detaljer.

Sista mom. i § 3. borde måhända erfordra ett följande tillägg och böra erhålla ungefär följande lydelse: "Öfver den verkställda inspektionen affattar inspektor en kort redogörelse, som föredrages för landtbruksstyrelsen i afseende å de åtgärder, hvartill inspektionen kunnat gifva

anledning."

I § 6. förekommer den olikhet i afseende å besättandet af direktorstjänsten å Mustiala landtbruks och mejeriinstitut och öfriga deri omnämda tjänster, att samtliga ansökningar till den förstnämda insändas till Senaten jämte landtbruksstyrelsens "yttrande och förord," hvaremot landtbruksstyrelsen för de öfriga befattningarna upprättar förslag, som med styrelsens förord insändas till Senaten. — Jag kan ej utleta anledningen till denna olikhet, helst någon sådan icke lemnas i komiténs motiv, der tvärtom framhållas skäl för landtbruksstyrelsens befogenhet att upprätta förslag till ifrågavarande tjänster, utan att något undantag göres för direktorn å Mustiala.

Härjämte vill jag anmärka att de skäl, som komitén (å sid 17.) anför till förklaring deraf, att han tillsvidare icke tillagt landtbruksstyrelsen liknande befogenhet vid besättandet af föreståndareplatserna å de lägre jordbruksskolor, som äro inrättade å statens lägenheter, synas mig föga hållbara.

I §§ 7 och 8 är åter, likasom i § 2, statsagronomsbefattningen icke omnämd jämte öfriga liknande tjänster. Härom hänvisar jag förty till min anmärkning rörande § 2.

§ 10. anser jag alldeles icke böra ingå uti instruktionen för landtbruksstyrelsen, utan torde deri omnämnda förhållanden mellan staten och enskilda sällskap lämpligast regleras genom särskilda föreskrifter med iakttagande i hvaje fall af sig företeende omständigheter. Och får jag såsom en sådan omständighet, hvilken icke får förbises beträffande Finska Hushållningssällskapet, framhålla att om berättelserna öfver sällskapets verksamhet skola utarbetas så uttömmande och omfattande, som under min tjänstetid varit fallet, de omöjligt kunna vara färdiga att insändas innan mars månads utgång. Att åter, för att möjliggöra detta, affatta sällskapets årsberättelser i samma knapphändiga form, hvari t. ex länelandtbruksfällskapens berättelser framträda, vore visserligen för Sällskapets sekreterare mycket bekvämt, men för Sällskapets anseende föga fördelaktigt. Jag ville tillägga, att jag af många kompetenta personer i våra vestra grannländer hört Finska Hushållningssällskapets årsberättelser framhållas såsom mönstergilla och fullständigare än några andra landtbruksfällskaps i de nordiska länderna. Denna berömmelse ville jag för min del icke uppoffra.

Den i § 11. omtalade årsrelationen borde ovilkorligen såsom äfven komitén i motiven antyder till tryck befordas och i tillräckligt antal exemplar spridas samt omsorgen härom genom uttrycklig föreskrift uppdragas Landtbruksstyrelsen.

Beloppet af landtbruksstyrelsens årliga dispositionsanslag, som i § 13. af komitén föreslagits till 5,000. mk, synes mig nog knappt tillmätt.

I § 15. mom. 1. åhvälfves Öfverdirektören i regel inspektionen af de högre landtbrukslärovercken. Enligt min tanke borde en slik regelbunden inspektion icke åläggas landtbruksstyrelsens chef, hvars frånvaro vid verkets arbeten borde såvidt möjligt inskränkas, ty om detta äfven enligt komiténs förslag blir kollegialt, så måste dock en enhetlig ledning med erforderlig kontinuitet vara af högsta betydelse, hvilket äfven komitén synes erkänna — att dömma af 1sta mom af 14 §. Alla inspektioner borde derför i regel tillhöra landtbruks öfverinspektören, under det öfverdirektörens inspektionsskyldighet skulle inskränkas till de, äfven i mom 1. af denna §, omnämda resor, hvilka Öfverdirektören eger företaga, "när han så nödigt finner samt hans öfriga embetsgöromål sådant medgifver."

I § 15. mom. 2. tillåtes Öfverdirektören att under embetsresa, der omständigheterna påkalla skyndsam åtgärd, meddela verkställighetsföreskrifter samt

tilldela varning åt underlydande tjänsteman." En sådan afvikelse från kollegialitetens princip har komitén funnit oundviklig, men detta utan tvifvel riktiga medgifvande åt praktikens fordringar, gör komitén absolut opraktiskt genom att söka åter insätta kollegiet i sina rättigheter medelst det omedelbart följande stadgandet, att Öfverdirektörens tillgörande i dylika fall skall efter resans afslutande "i vanlig ordning" till "förnyad pröfning" (!) af landtbruksstyrelsen upptagas.— Det vill säga, att hvad Öfverdirektören i ett af antydda brådskande fall föreskrifvit kan vid den "förnyade pröfningen" af kollegiet ogillas och upphäfvas samt att en af chefen meddelad varning för tjänstefel kan af kollegiet återtagas! Det barocka i en sådan anordning ligger i så öppen dag, att någon närmare belysning deraf icke torde erfordras.

§. 16. I motsats mot komitén anser jag att Öfverdirektören för landtbruksstyrelsen, lika litet som cheferna för andra centrala verk, bör åläggas att bereda en viss del af ärendena till föredragning. Sådant öfverensstämmer icke med hans ställning såsom den ledande personen och i vissa fall egande votum decisivum. Det synes äfven mindre lämpligt att sålunda i regel underkasta chefens arbete de underordnade ledamöternas kritik, Men om Öfverdirektören befrias från den föredragningsskyldighet, komitén i denna § honom ålagt, ligger deri dock intet hinder för honom, att der han så finner för godt, bereda ett eller annat ärende. Men detta bör vara ett frivilligt åtagande från hans sida. Komiténs enda motiv för den ifrågavarande bestämningen har också varit fruktan för att öfveringeniören och öfverinspektören icke skulle medhinna beredningen af samtliga ärenden. Men om så verkligen blefve fallet, så måste denna olägenhet aflyjelpas genom ökandet af tjänstepersonalen i landtbruksstyrelsen icke genom en olämplig arbetsfördelning.

§ 20 är det ända ställe i instruktionen, der den af komitén föreslagna benämningen "ständiga" landtbruksstyrelsen, till skilnad från "förstärkta", förekommer. Mig synes det förstnämda atributet alldeles öfverflödigt. Om man talar om "Landtbruksstyrelsen" och "förstärkta landtbruksstyrelsen" — liksom man talar om "stadsfullmäktige" och "förstärkta stadsfullmäktige" — så missförstås det af ingen. Uttrycket ständiga ledamöter, der det af komitén på särskilda ställen begagnas, kan dock gerna bibehållas. Det låter ej så meningslöst som ständiga landtbruksstyrelsen.

§. 21. handlar om de ärenden, som skola handläggas af förstärkta landtbruksstyrelsen. Från dessa skulle jag för min del utesluta mom. 2; "ärenden rörande tjänsters besättande samt uppgörande af förslag till sådana", ehuru jag medger att skäl både för och emot kunna anföras. (Jmfr. sid. 22. i bet.)

Af komiténs formulering af denna § framgår icke en omständighet, som komitén likväl i sina motiv förklarar sig hafva afsett, näml. att de valda ledamöterna i landtbruksstyrelsen skulle ega att handlägga icke blott de i § 21. uppräknade ärenden, "utan egde befogenhet att i likhet med de ständiga ledamöterna medverka vid afgörandet af alla de ärenden, som under den tid de äro vid Landtbruksstyrelsen närvarande till åtgärd föreligga." (pag. 10) — Detta vore emellertid, enligt min tanke, högst opraktiskt och skulle föranleda osäkerhet och inkonsekvens vid afgörandet af löpande ärenden, hvilka dessutom skulle draga de valda ledamöternas intresse och arbeten från de viktiga frågor, som på grund af § 21, komme att blifva föremål för förstärkta landtbruksstyrelsens handläggning.

Det ansvar för ärendenas noggranhet och skynsamma expedition, som komitén i §. 24. mom. 1. vill fördela på landtbruksstyrelsens samtliga ledamöter, allt efter som resp. ärenden blifvit af dem föredrag-

na, anser jag uteslutande böra hvila på ordföranden (öfverdirektören), i öfverensstämmelse med dennes ställning, sådan komitén sjelf preciserat den i mom. 1. af § 14. Och om, såsom jag föreslagit, öfverdirektören icke komme att åligga någon beredning af ärenden, så ökas hans arbete icke heller öfverhöfvan genom skyldigheten att öfvervaka expeditionerna.

I 24 §s 2dra mom. föreslår komitén att expeditionerna skola underskrifvas af de ledamöter i landtbruksstyrelsen, som i ärendets afgörande deltagit. Detta är opraktiskt, då det angår ärenden, som behandlats af förstärkta landtbruksstyrelsen, hvilkens valde ledamöter i de flesta fall hunnit efter slutade sessioner afresa till stundom ganska aflägsna delar af landet, innan resp. expeditioner blifvit färdiga till underskrift. Besvär och onödigt, kanske otägligt dröjsmål komme sålunda att förorsakas genom skrifvelsernas kringsändande, för erhållande af vederbörandes namnteckningar. Lämpligast vore derför att de utgående expeditionerna från landtbruksstyrelsen skulle underskrifvas endast af ordföranden (öfverdirektören eller den, som under förfall för honom trädt i hans ställe) samt kontrasigneras af föredraganden (eller sekreteraren?)

I § 26, som handlar om sekreterarens åliggande borde i mom 4. tilläggas ordet "brefkopior", ty jag förmodar att landtbruksstyrelsen blefve ett sådant barn af vår tid, att den komme att göra bruk af kopieböcker.

I motiven till § 28 framhåller komitén, att det i främsta rummet kommer att bero på att ledningen af landtbruksstyrelsen lägges i rätta händer, om de förhoppningar, som ställas på denna institution, skola förverkligas, samt framhåller derefter hvilka egenskaper borde vara förenade hos verkets chef: framstående personliga egenskaper och företräden; ett upplyst intresse och en öppen blick för allmänna angelägenheter; fast het och energi; förmåga att sammanhålla de skilda organen inom verket; förmåga att upprätthålla verkets anseende samt ordning och pliktkänsla bland de underlydande; framstående fackinsikter; på längre tids utöfning grundad praktisk erfarenhet i landtbruk; på kännedom om landets ekonomiska förhållanden grundad förmåga att bedömma landtbrukets behof och de resurser landet eger förderas tillfredställande, o. s. v. — Komitén medger att det är synnerligen svårt att finna alla dessa egenskaper förenade hos en person och han kan icke hafva lefvat i den illusionen, att man icke komme att behöfva släppa efter på anspråken i en eller annan riktning vid besättandet af öfverdirektörstjänsten i landtbruksstyrelsen. I § 28. mom 1., der komiten formulerar de kompetensfordringar, som böra ställas på denne tjänsteman, har han också uteslutit en del af ofvan upprökna de egenskaper och såsom oeftergifliga bibehållit endast de teoretiska insikterna och den på längre tids utöfning grundade praktiska erfarenheten i landtbruk öfvensom kännedomen om landets ekonomiska förhållanden.

Jag för min del tror nu, att om man så obetingadt vidhåller fordran på att landtbruksstyrelsens chef skall en längre tid sjelf hafva varit praktisk landtbrukare, och sålunda måste afstå från andra egenskaper, som betinga kompetens till en sådan ledande post som den ifrågavarande, så skall man förr eller senare komma att finna att det ansvarsfulla kallet, icke kommit i rätta händer. Då de teoretiska och praktiska landtmanna insikterna komma att finnas representerade i

landtbruksstyrelsen såväl hos öfveringeniören och öfverinspektören, som utan tvifvel hos flertalet af de vid da ledamöterna i förstärkta landtbruksstyrelsen, så synes meriten af flerårig landtbrukarepraktik bättre än andra, t. ex. den administrativa förmågan, kunna undvaras hos öfverdirektören. För min del skulle jag derför föreslå en omformulering af 28 § 1. mom., så lydande:

"Öfverdirektören, som bör ega händ administrativ förmåga, vara förtrogen med landets ekonomiska förhållanden och de spörsmål, som angå landtbruket och dess binäringars intressen i landet, samt ega nödiga insikter i jordbrukets teori och praktik, utnämnes" o. s. v.

Bland kompetensvillkoren för öfveringeniören, mom. 2. af ifrågavarande §, föreslår komitén bl. a. minst fem års tjenstgöring såsom landtbruksingeniör eller som länsagronom. Jag skulle vilja utbyta orden "eller som länsagronom" emot "eller i annan dermed svarande befattning". — Någon särskild motivering torde detta mitt förslag ej erfordra.

Emot den återstående delen af komiténs förslag till instruktion för landtbruksstyrelsen har jag att framställa endast den formela anmärkningen att det i § 34. talas om vald ledamots "suppleant" och i §. 35. om hvilka som äro berättigade att deltaga i val af ledamöter" och suppleanter", under det att det först i § 36 föreskrifves att suppleanter skola utses och till hvilket antal.

Beträffande förslaget till stat för Landtbruksstyrelsen har jag endast att upprepa min med anledning af § 13 i instruktionen framställda anmärkning att de deri omtalade dispositionsmedlens belopp borde böra höjas.

Åbo den 29. september 1891.

Ernst Rönnbäck.

Sign. Landtbruksstyrelse

Till Jordbruks Expeditionen i Kejserliga Senaten för Finland.

I skrifvelse af den 18 mars innevarande år har Jordbruks Expeditionen anmodat Bestyrelsen för Finska Hushållningssällskapet att inkomma med utlåtande i anledning af det betänkande, som afgifvits af den för uppgörande af förslag till instruktion och stat för en Landtbruksstyrelse tillsatta komitén; och får Bestyrelsen, efter att numera hafva granskat sagda betänkande ödmjukast anföra följande:

Med Komitén är Bestyrelsen fullt ense om behofvet och ändamålsenligheten af att en öfverstyrelse för landtbrukets angelägenheter i vårt land varder inrättad. Och mot den af komitén föreslagna organisationen af denna landtbruksstyrelse har Bestyrelsen att i hufvudsak framhålla endast en betänklighet af principiel natur, hvarvid Bestyrelsen dock icke anser sig kunna bestämdt uttala, huruvida denna betänklighet må tillerkännas afgörande betydelse. I de allmänna motiven till sitt förslag har Komitén tagit under omprofning frågan, om den blifvande landtbruksstyrelsen borde inrättas såsom ett kollegialt embetsverk eller organiseras efter byråsystemet med en enda i sista hand beslutande och ansvarig person såsom chef. Komitén har på anförda skäl (sid 9) uttalat sig till förmån för det förra alternativet och uppgjort förslaget till instruktion för landtbruksstyrelsen i enlighet dermed. Det måste också medgifvas, att mycket talar för en sådan uppfattning, men å andra sidan kunna i denna fråga många vägande skäl framhållas för byråsystemet, hvarför detta äfven blifvit tillämpadt vid inrättandet af landtbruksstyrelsen i Sverige

Detta system förlänar icke allenast — enligt ett af komitén anfördt yttrande af Sveriges civil: minister — "kontinuitet, jämnhet och kraft" åt ett embetsverk sådant som det ifrågavarande, utan sporrar äfven, genom att pålägga den ledande personen större ansvarighet, denne till initiativ och energi i högre grad, än då ansvarsmedvetandet är fördeladt på flere personer. Komitén anför visserligen att de vid sidan af chefen stälda ledamöterna skulle få en större känsla af ansvar och förty eggas till att grundligare sätta sig in i de föreliggande frågorna, i händelse dem inrymdes rätt att deltaga i besluten, än om de endast fungerade såsom föredragande med reservationsrätt till protokollet mot chefens beslut. Men det synes dock obestridligt, att betydelsen och inflytandet af en inrättningsverksamhet främst beror af den ledande personligheten. Det förekommer derför Bestyrelsen tvifvelaktigt, huruvida det icke vore bättre att i landtbruksstyrelsen förlägga tyngdpunkten af ansvaret och afgöranderätten på chefen, än att fördela desamma. Bestyrelsen anser sig dock ej kunna i detta fall bestämdt förorda byråsystemet, hvilket skulle betinga en helt annan organisation af landtbruksstyrelsen än den af komitén föreslagna, men kan dock ej underlåta att, till hvad ofvanföre anförts, foga den anmärkningen, att om byråsystemet blifvit af komitén accepteradt, så hade ej i instruktionen kommit att ingå sådana minst sagt opraktiska bestämningar, som den i 15 § förekommande om förnyad pröfning af verkställighets åtgärder, som i vissa fall omedelbart vidtagits af Öfverdirektören. Härtill anhåller Bestyrelsen att få återkomma under den detaljgranskning af de särskilda paragraferna, hvartill Bestyrelsen nu öfvergår.

2 §. Bland de landtbruksundervisare, hvilkas verksamhet borde af Landtbruksstyrelsen öfvervakas, har komitén icke upptagit statsagronomen. Bestyrelsen inser icke anledningen härtill, utan håller före att denne borde, i antydt afseende likställas med öfriga i 3. mom. af denna paragraf uppräknade funktionärer.

6 mom. af 2 § torde i formelt afseende böra förbättras och erhålla följande lydelse: "6:o) att i samverkan med landets Hushållnings- och Landtbruksällskap främja landthushållningens intressen."

Enligt 2 mom. 3 § eger Landtbruksstyrelsen, "då allmännare möte af Hushållnings- och Landtbruksällskapens ombud --- viser sig vara af behofvet påkalladt," hos Kejserliga Senaten hemställa om tillstånd att dylikt möte föranstalta. Dessa "landtbrukaremöten", såsom de af Komitén i dess motiv benämnas, blefve sålunda oregelbundet, i mån af behof, återkommande. Men i motiven till denna paragraf framhåller komitén likväl att dylika möten borde vara "periodiskt återkommande", och detta vore äfven enligt Bestyrelsens förmenande det ändamålsenligaste. Beträffande denna periodicitet synes det Bestyrelsen af skäl, som nedanför med anledning af 4 § skall anföras, vara lämpligt att allmänna möten af ifrågavarande slag — vare sig att de benämnas "landtbrukaremöten" eller hellre erhålla ett annat namn, som ej skulle leda till förvexling med "landtbruksmöten", — sammankallades hvart femte år och alltid under andra året före det, å hvilket allmänt finskt landtbruksmöte anställes. Dock kunde naturligtvis slika möten äfven deremellan föranstaltas, i händelse omständigheterna syntes kräfva sådant.

Bestämningarna i 4 § tillfredsställa icke Bestyrelsen. Denna § angår förberedelserna för de allmänna landtbruksmötena med utställningar samt föreskrifver, att Landtbruksstyrelsen skall hos Senaten föreslå bestyrelse för uppgörande af plan och arbetsordning samt kostnadsberäkning för sådant möte. Denna bestyrelse skall sedan afgifva utlåtande till Landtbruksstyrelsen, som slutligen insänder detsamma jämte eget yttrande till Senaten. Om meningen är, att den sålunda tillsatta bestyrelsen äfven sedermera skall fungera som bestyrelse för mötets anordnande, framgår ej af komiténs betänkande. Enligt Bestyrelsens tanke borde de i § 3. omtalade mötena uppgöra den allmänna planen för närmast förestående landtbruksmöte; och sedan denna plan, hvaröfver Landtbruksstyrelsen egde att yttra sig, blifvit af Senaten godkänd, skulle bestyrelse för landtbruksmötets anordnande utses. Å denna skulle ankomma att utarbeta planen i detalj äfvensom uppgöra kostnadsberäkning. Endast denna sistnämda skulle i afseende å erhållande af nödigt statsanslag ytterligare underställas Landtbruksstyrelsens och Senatens pröfning, hvaremot mötesbestyrelsen, på sätt äfven hittills varit fallet, skulle ega rätt att definitivt besluta om arbetsordning samt om öfriga till mötets anordnande hörande detaljer.

Sista mom. af 5 § synes i formelt afseende erfordra ett förtydligande tillägg, hvarigenom detsamma komme att erhålla ungefär följande lydelse: "Öfver den verkstälda inspektionen affattar inspektor en kort redogörelse, som föredrages för Landtbruksstyrelsen i afseende å de åtgärder, hvartill inspektionen kunnat gifva anledning."

I 6. § förekommer den olikhet i afseende å besättandet af direktorstjänsten vid Mustiala landtbruksinstitut och öfriga deri omnämda tjänster, att samtliga ansökningar till den förstnämda skola insändas till Senaten, jämte Landtbruksstyrelsens "yttrande och förord", hvaremot sagda styrelse för de öfriga befattningarna eger att upprätta förslag, hvilka med styrelsens förord till Senaten öfverlemnas. Till denna olikhet har Bestyrelsen icke kunnat finna förklaringen, helst någon sådan icke lemnas i Komiténs motiv, der tvärt om skäl anföras för Landtbruksstyrelsens befogenhet att upprätta förslag till ifrågavarande tjänster, utan att något undantag göres för direktorsbefattningen å Mustiala.

Härjemte anser sig Bestyrelsen böra fästa uppmärksamheten på de föga hållbara skäl, som Komitén å sidan 17. anför till förklarande af att Komitén icke tillagt Landtbruksstyrelsen förenämd befogenhet i afseende å besättandet af föreståndareplatserna å de lägre jordbruksskolor, som äro inrättade å kronan tillhöriga lägenheter.

Uti 7. och 8. §§ är åter, likasom i 2 §, statsagronomsbefattningen icke omnämd jämte öfriga liknande tjänster. Härom får Bestyrelsen förty endast hänvisa till sin anmärkning mot 2 §.

10. § anser Bestyrelsen alls icke behöfva ingå uti instruktionen för Landtbruksstyrelsen, utan torde deri omnämda förhållanden mellan staten och enskilda sällskap lämpligast regleras genom särskilda föreskrifter med iakttagande i hvarje fall af sig företeende omständigheter; och får Bestyrelsen såsom en sådan

omständighet, hvilken icke bör förbises beträffande Finska Hushållningssällskapet, framhåller, att om berättelserna öfver Sällskapets verksamhet skola utarbetas så uttömmande och omfattande, som under de senaste femton åren varit fallet, de omöjligen kunna vara färdiga att insändas innan mars månads utgång, helst en del af materialet för sagda berättelser knappast till denna tid hinner inkomma. Att åter, för att möjliggöra ett tidigare insändande af Sällskapets årsberättelser, afstå från den fullständighet, som hittills förskaffat dem erkännande äfven utom landets gränser, samt i stället sammanfatta knapphändiga och ofullständiga redogörelser, hvilka icke kunna gifva någon riktig föreställning om Sällskapets verksamhet, måste Bestyrelsen bestämdt motsäga. — Hvad deremot angår redogörelserna för användandet af Sällskapet tilldelade anslag, så hafva de hittills insändts till K. Senaten inom februari månad, hvarför något hinder för deras framtida öfversändande till Landtbruksstyrelsen inom den af Komitén föreslagna tiden naturligtvis icke möter, ehuru någon föreskrift härom, såsom redan anmärktes, icke torde behöfva införas uti instruktionen för sagda styrelse.

Beträffande den i 11 § omtalade årsrelationen och särskildt bestämningen deruti att densamma redan inom första hälften af juni månad skall af Landtbruksstyrelsen till Senaten ingifvas, så måste Bestyrelsen betvifla möjligheten af att, om relationen skall utarbetas efter den af Komitén angifna plann, det vidlyftiga materialet dertill skall hinna insamlas, än mindre bearbetas inom antydda tid af året.

För öfrigt vill Bestyrelsen framhålla att ifrågavarande årsrelation, som torde blifva af stort och allmänt intresse, synes böra, såsom äfven Komitén i motiven antyder, till tryck befordras och i tillräckligt antal exemplar spridas, äfvensom att omsorgen härom borde genom uttrycklig föreskrift uppdragas åt Landtbruksstyrelsen.

Beloppet af det årliga dispositionsanslag, som Komitén i 13 § vill ställa till Landtbruksstyrelsens förfogande, synes nog knappt tilltaget. Att med 5,000 mark bekosta stipendiaters resor samt anställa odlings- och andra försök inom jordbruket och dess binäringar, förefaller otänkbart, om nämligen försöken skola anställas med den grundlighet och i den omfattning, som sådana åtgärder i vår tid ovilkorligen erfordra, för att vara till något verkligt gagn.

I 1 mom. af 15 § åhvälfver Komitén Öfverdirektören i regel inspektionen af de högre landtbruksläroverken, men enligt Bestyrelsens tanke borde en dylik regelbunden inspektion icke åläggas Landtbruksstyrelsens chef, hvars frånvaro från verkets arbeten borde, såvidt icke kan undvikas, ty om detta också, jämlikt Komiténs förslag, blir kollegiatt, så måste dock en enhetlig ledning med såvidt möjligt oafbruten kontinuitet vara af högsta betydelse, hvilket Komitén själf, att döma af den lydelse han föreslagit för 1 mom. i 14 §, synes erkänna. Alla inspektioner af läroverk borde förty i regel ankomma å landtbruksöfverinspektören, under det Öfverdirektörens inspektionsskyldighet skulle inskränkas till de, äfvenledes i 1 mom. af denna § omnämnda resor, hvilka öfverdirektören eger företaga, "när han så nödigt finner samt hans öfriga embetsgöromål sådant medgifva".

2 mom. 15 § tillåter Öfverdirektören att un-

der embetsresa," der omständigheterna påkalla skyndsam åtgärd, meddela verket ställighetsföreskrifter samt tilldela varning åt underlydande tjänstemän." En sådan afvikelse från kollegialitetens princip har Komitén icke kunnat undvika; men detta utan tvifvel riktiga medgifvande åt praktikens fordringar, gör Komitén fullkomligt onyttigt genom att söka åter insätta kollegiet i sina rättigheter medelst det omedelbart följande stadgandet, att Öfverdirektörens tillgörande i dylika fall skola, efter resans afslutande, "i vanlig ordning" till "förnyad pröfning" af Landtbruksstyrelsen upptagas. Efter hvad Bestyrelsen kan finna betyder detta, att hvad Öfverdirektören i ett af antydda brådskande fall föreskrifvit, kan vid den förnyade pröfningen af kollegiet ogillas och upphäfvas samt att en af chefen meddelad varning för tjänstefel kan af kollegiet återtagas. Att en slik anordning är lika obetänkt som otillämplig ligger i så öppen dag, att någon närmare belysning deraf icke torde behöfvas, hvarför Bestyrelsen utan vidare får föreslå att senare meningen af detta moment måtte helt och hållet utgå.

168. I motsats mot Komitén anser Bestyrelsen att Öfverdirektören i Landtbruksstyrelsen lika litet som cheferna för andra centrala verk borde ålaggas att till föredragning bereda några vissa slag af ärenden. Sådant öfvervensstämmer icke med hans ställning såsom den ledande personen och såsom den der i vissa fall eger votum decisivum. Det synes äfven mindre lämpligt att sålunda i regel underkasta endel af chefens arbete de underordnade ledamöternas kritik. Men om Öfverdirektören befrias från den föredragningens skyldighet, Komitén i denna

§ velat åhvälfva honom, hindrar detta dock ingalunda, att han, der han så för godt finner, sjelfmant åtager sig att bereda ett eller annat ärende, hvarmed han särskildt anser sig förtrogen. Komitén har ej heller haft att anföra något enda sakligt motiv för den ifrågavarande bestämmingen, utan endast framhållit att Komitén velat låta Öfverdirektören deltaga i föredragningsarbetet af fruktan för att Öfveringenieuren och Öfverinspektören icke skulle medhinna beredningen af samtliga ärenden. Men om så verkligen blefve fallet, så synes denna olägenhet böra afhjelpas genom arbetskrafternas ökande icke genom en olämplig arbetsfördelning. I sådant afseende vill Bestyrelsen antyda, att det mångahanda kunde låta sig göra att omfördela beredningen af ett eller annat ärende, som skall föredragas i förstärkta Landtbruksstyrelsen, någon af de valda ledamöterna, som vore i ämnet särskildt kommandestadd samt hugad att åtaga sig uppdraget.

Om Bestyrelsens uppfattning af nu omordade fråga vorder godkänd och 168 förty utesluten, så torde i stället beredningen af frågorna rörande hushållnings- och landtbrukssällskapens verksamhet samt husdjurs-afvelen böra uti 17 och 18 §§ fördelas på de ständiga ledamöterna; och vill Bestyrelsen i sådant afseende föreslå att det förra slaget af ärenden skulle anförtros på Landtbruks-öfveringenieurens föredragning samt frågorna rörande husdjursskötseln på Landtbruks-öfverinspektörens, hvilken väl, äfven enligt komiténs mening, vore den, som egde att föredraga öfriga ärenden rörande jordbrukets och dess binäringars främjande, ehuru sådant icke med nödig klarhet framgår av ordalydelsen af 18.

20 § är det enda ställe i instruktionen, der den af Komitén föreslagna benämningen, "ständiga Landtbrukesstyrelsen", till skilnad från den "förstärkta", förekommer. Det föra attributet tyckes dock icke vara behöfligt likasom det ej heller rätt betecknar, hvad dermed afses. Ordet "ständiga" borde derför här utgå, ty om man begagnar uttrycken "Landtbrukesstyrelsen" och "förstärkta Landtbrukesstyrelsen" — likasom man talar om "Stadsfullmäktige" och "förstärkta Stadsfullmäktige" — så skall det af ingen misföretås. Det af Komitén på särskilda ställen begagnade uttrycket "ständiga ledamöter", kan dock gerna bibehållas, enär det riktigt betecknar skilnaden mellan dessa och de valda ledamöterne.

Bland de i 21 § uppräknade ärenden, som skola af förstärkta Landtbrukesstyrelsen handläggas, förekommes under 2 mom. "ärenden rörande de tjänsters besättande samt uppgörande af förslag till sådana". Bestyrelsen uppfattar fullkomligt betydelsen af Komiténs förslag i denna del, men anser dock att Komitén gått något för långt, då den härigenom velat häntföra äfven besättandet af sådana mindre befattningar, som kanslisten i Landtbrukesstyrelsen eller de som omtalas i 3 mom. 6 §, till förstärkta Landtbrukesstyrelsens befogenhets område. Bestyrelsen ville för sin del till handläggning af förstärkta Landtbrukesstyrelsen öfverlemna ärenden rörande endast sådana tjänster, vid hvilkas besättande förslag skall uppgöras eller förord afgifvas af Landtbrukesstyrelsen.

Af ordalydelsen i 21 § framgår ej en omständighet, som Komitén likväl i sina motiv förklarar sig hafva afsett, nämligen att de valda ledamöterna i Landtbrukesstyrelsen skulle äga att behandla icke blott de i denna § uppräknade ärenden, "utan äfven befogenhet att i likhet med de ständiga ledamöterna medverka vid afgörandet af alla de ärenden, som under den tid de äro vid Landtbrukesstyrelsen närvarande till åtgärd föreligga" (sid 10). Detta vore emellertid, enligt Bestyrelsens förmenande, ganska opraktiskt och skulle utan tvifvel föranleda osäkerhet och inkonsekvens vid afgörandet af löpande ärenden, hvilka dessutom skulle draga de valda ledamöternas intresse och arbete från de viktiga spörsmål, som det uttryckligen åligger dem att behandla och för hvilkas grundliga och allsidiga pröfning samt riktiga lösning just en institution sådan som förstärkta Landtbrukesstyrelsen tillkommit.

Det ansvar för ärendenas noggranna och skyndsamma expedition, som Komitén i 1 mom. 24 § velat fördela på landtbrukesstyrelsens samtliga ledamöter, allt efter som ärendena blifvit af dem föredragna, anser Bestyrelsen böra hvila uteslutande på ordföranden (Öfverdirektören) i öfverensstämmelse med dennes ställning, sådan komitén sjelf preciserat den i 1 mom. af 14 §. Och om, såsom Bestyrelsen föreslagit, Öfverdirektören icke komme att åligga någon beredning af ärenden, så skulle hans arbete icke heller öfverkomligt ökas genom skyldigheten att öfvervaka expeditionerna.

I 2 mom. 24 § föreslår Komitén att expeditionerna skola underskrifvas af alla de ledamöter i Landtbrukesstyrelsen, som i ärendets afgörande deltagit. Sådant skulle emellertid medföra svårigheter då det anginge ärenden, som behandlats af förstärkta Landtbrukesstyrelsen, hvilkens valda ledamöter i de flesta fall kunna efter slutade sessioner afresa till sina stundom ganska aflägsna hemorter, innan expeditionerna blifvit färdiga till underskrift.

Besvär och onödigt kanske slöseligt dröjsmål kom-
me sålunda att förorsakas genom skrifvelsernas kring-
sändande för erhållande af vederbörandes namnteck-
ningar. Lämpligast synes det derför vara, att Landt-
brukesstyrelsens expeditioner tillse underskrifna
endast af ordföranden (Öfverdirektören eller den som
under förfall för honom trädt i hans ställe) samt
kontrasigneras af sekreteraren. Måhända vore det
dock gagneligt om i ärenden, för hvilka särskild
föredragande finnits, äfven denne skulle under-
skrifva expeditionerna.

I motiven till 288 framhåller Komitén, huru-
som det i främsta rummet kommer att bero derpå,
att ledningen af Landtbrukesstyrelsen lägges i rätta
händer, om de förhoppningar, som ställas på denna
institution, skola förverkligas, samt antyder der-
efter, hvilka egenskaper borde vara förenade hos
verkets chef: framträdande personliga egenskaper
och företrädem; ett upplyst intresse och en öppen
blick för allmänna angelägenheter; fasthet och energi;
förmåga att sammanhålla de skilda organen inom
verket; förmåga att upprätthålla verkets anseende
samt ordning och pliktkänsla bland de underly-
dande; framträdande fackinsikter; på längre
tidsutsträckning grundad praktisk erfarenhet i landt-
bruk; på kännedom om landets ekonomiska för-
hållanden grundad förmåga att bedömma landt-
brukets behof och de resurser landet eger för
deras tillfredsställande, o. s. v. — Komitén inser
dock svårigheten att finna alla dessa egenskaper
förenade hos en person och utan tvifvel skall det
också visa sig omöjligt att nedsätta anspå-
ken i en eller annan riktning vid besättandet
af Öfverdirektörs tjänsten i Landtbrukesstyrelsen.
I föreliggande paragrafs 1. mom. där de kompe-
tensfordringar, som böra ställas på denne tjän-
steman, slutligen fixeras, har Komitén också
uteslutit en del af ofvan uppräknade kvalifikationer
och såsom oeftergifliga tibehållit endast de teoretis-
ka insikterna och den på längre tids utöfning
grundade praktiska erfarenheten i landtbruk
äfvensom kännedomen om landets ekonomiska
förhållanden. — Härtill får Bestyrelsen anmärka,
att om man så obetingadt, som Komitén gör det, vid-
hålla fordran på att landtbrukesstyrelsens chef skall
en längre tid (huru lång?) själf hafva varit praktisk
jordbrukare, och sålunda måste afstå från andra
egenskaper, som betinga kompetens till en sådan
ledande post som den ifrågavarande, så skall
det förr eller senare befinnas, att det ansvarsful-
la kallet icke kommit i rätta händer. Då såväl de
teoretiska som praktiska landtmannainsikterna
komma att finnas representerade i landtbruksty-
relsen såväl hos Öfveringeniören och Öfverinspek-
tören, som tvifvelsutan också hos flertalet af de
valda ledamöterna i förstärkta Landtbrukesty-
relsen, synes meriten af flerårig landtbrukare-
praktik vältre än andra, exempelvis den adminis-
trativa förmågan, kunna undvaras hos Öfverdirek-
tören. Bestyrelsen får derför ödmjukast föreslå
en sålydande omformulering af 1 mom. 288:

„Öfverdirektören, som bör ega känd ad-
ministrativ förmåga, vara förtrogen med landets e-
konomiska förhållanden och de spörsmål, somvan-
gå landtbrukets och dess binäringars intressen,
samt ega nödiga insikter i jordbrukets teori och
praktik, utnämnes" o. s. v.

Bland kompetensvilkoren för Öfveringe-
niören, 2 mom. 288, upptager Komitén minst fem års
tjänstgöring såsom landtbruksingeniör eller läne-
agronom. Bestyrelsen tillåter sig föreslå att or-
den "eller som läneagronom" måtte utbytas mot
"eller i annan deremot svarande befattning", hvilket
förslag icke torde erfordra särskild motivering.

Emot femte kapitlet af instruktionen

anser Bestyrelsen en anmärkning i formelt afseende kunna göras, nämligen att det redan i 34 § talas om vald ledamots "suppleant" samt i 35 § om dem som äro berättigade att deltaga i val af ledamöter och "suppleanter", under det att det först i 36 § föreskrifves att och till hvilket antal suppleanter skola utses.

Enär "gällande författningar" icke föreskrifva något om lösen för Landtbrukestyrelsens expeditioner, torde 43 § böra omformuleras derhän, att Landtbrukestyrelsen i afseende å expeditionslösen likställes med de embetsverk som i 1 § af Nådiga förordningen af den 15 januari 1883 hänföras till andra afdelningen.

Hvad slutligen Komiténs förslag till stat för Landtbrukestyrelsen beträffar, har Bestyrelsen endast att upprepa den med anledning af instruktionens 13 § framställda anmärkningen, att den till 5000 mark upptagna posten: "Till resenders stöd och för anställande af tekniska rön" torde böra höjas.

Åbo den 30 september 1891.

På Bestyrelsens för Finska Hushållningssällskapet vägnar:

...ke borde förenas undervisning i ystning, enär
...st endast i undantagsfall komme att inträf-
...la, att begge dessa befattningar, koskötarens
...ch ystarens, blefve hos en och samma person
förenade, helst detta skulle förutsätta att de ut-
gående eleverna från en på föreslaget sätt
kombinerad skola, skulle erhålla platser på

Sign. v. H.

Hvar och en som följt med ladugårds-
skötselns utveckling här i landet, eller ännu
mera, den som ej förrätt att bringa denna
skötsel på en mera tidsenlig och rationel stånd-
punkt, har nogsamt, derom är jag fullt öfver-
tygad, kommit till insigt om behofvet, ja nöd-
vändigheten af inrättandet af skolor, der dug-
liga kreatursskötare kunde finna utbildning.
Men att denna brist på sådana skolor blef-
ve aftjelpt på sätt Dr A. föreslår, förstår
jag icke. Redan grundprincipen, att i sam-
ma skola utbilda kreatursskötare och ysta-
re, anser jag för grundfalsk. I detta fall,
likasom vid de skolor som äro afsedda för
utbildandet af föreståndare för mejerier som
bedrifva sin verksamhet såsom industri och
icke såsom hemslöjd, anser jag att dessa
olika branscher böra skiljas åt uti skilda
skolor. Tillverkningen af schweizer ost kan
icke med fördel bedrifvas såsom hemslöjd,
utan endast i större skola såsom industri,
och under sådana omständigheter har ysta-
ren hvarken tid eller tillfälle att egna nå-
gon inverkande uppmärksamhet åt kraturns
skötsel. Han bör väl kunna förstå och på-
peka orsakerna till ett mjölkfel, och sålunda

hafva insigter uti kreaturens skötsel och utfö-
dring, men att följdrikt öfvervaka eller deltag
uti ladugårdsarbetena, dertill saknar han
vanligen både tid och lust. Wäl har man
här i landet några exempel på att schwei-
zare arrenderat ladugårdar och sålunda
skötta såväl ladugård som ysteri, men
de flesta fall, synnerligast då de äro lön-
gare, har man funnit det lämpligast
att åtskilja dessa yrken. Om Hr. A. sålun-
hade velat inrätta en skola enbart för
utbildandet af ystare, funne jag det äfven
naturligt att dem bibringades insigt i
ladugårdsskötsel, men deremot anser jag
det absurt att lära kreatursskötare ys-
teri. Kreatursskötarens intresse kan och
får icke dragas på några afvägar, han
måste egna hela sin uppmärksamhet
åt vården af de kreatur som äro hon-
anförtrodda, och producerandet af den
såvara, som andra sedan må bearbe-
ta. Jag är äfven fullt öfvertygad om
att nio tiondedelar af de elever som
genomginge den föreslagna skolan
icke komme att efter utträdet derifrån
egna sig åt kreatursskötsel, utan en-
blefve ofullständigt utbildade ysta-

icke borde förenas undervisning i ystning, enär
det endast i undantagsfall komme att inträf-
fa, att begge dessa befattningar, koskötarens
och ystarens, blefve hos en och samma person
förenade, helst detta skulle förutsätta att de ut-
gående eleverna från en på föreslaget sätt
kombinerad skola, skulle erhålla platser på

Behofvet af utbildade kreatursskötare
blefve sålunda härigenom icke det rin-
gaste afhjelpt, icke ens för den trakt
der skolan är föreslagen att förläggas,
och tiden är sannerligen ännu icke inne
för oss att inrätta särskilda skolor för
utbildande af kunniga tillverkare af en
speciel ostsort. Tillverkningen af schwei-
zer ost, och ännu mera vården och lag-
ringen af denna, inläres dessutom icke
på så kort tid som Hr. A. föreslår. I
Schweiz måste ystare som ~~kunna~~ skola an-
ses kompetenta att skötta ett ystareri,
förutom den halft eller ett årige teo-
retiska kurs han genomgar, arbeta
ofta ända till 10 år vid ett ysteri så-
som lärling.

Tuorla den 26 Aug. 91

[illegible]

icke borde förenas undervisning i ystning, enär
det endast i undantagsfall kommer att inträf-
fa, att begge dessa befattningar, koskötarens
och ystarens, blefve hos en och samma person
förenade, helst detta skulle förutsätta att de ut-
gående eleverna från en på föreslaget sätt
kombinerad skola, skulle erhålla platser på
mindre lägenheter, der ett fåtal kreatur fun-
nes och osttillverkningen bedrefs såsom hem-
slöjd. Men tillverkningen af Schweitzerost, hvar-
om i agronomen Anderssons förslag egentligen
är fråga, kunde icke med fördel bedrifvas som
hemslöjd, utan endast i större skala, och vid
sådana stora ysterier skulle förty eleverna från
den föreslagna skolan vinna anställning samt
derstädes hvarken hafva tid eller tillfälle att
egna sig åt kreatursskötseln. Väl hade man
i vårt land några exempel på att införskaf-
fa schweitzare skött såväl ladugård som
ysteri, men detta vanligen endast der de ar-
renderat såväl ladugård som mejeri, hvaro-
mot, då de anställts som löntagare, man
svårt funnit lämpligast att uteslutande hän-
visa dem till ysteriet. Det ofvanantydda be-
hofvet af kreatursskötare blefve sålunda
genom det nu föreliggande förslagets genom-
förande alls icke afhjelpt och å andra sidan
kunde det sättas i fråga, huruvida i vårt land
förefinnes ett verkligt behof af en skola för
utbildande af tillverkare uteslutande af en special ost-
sort. Tillverkningen af schweitzerost samt vår-
den och lagringen deraf torde dessutom icke
inlåras på den af agronomen Andersson före-
slagna korta tiden af ett år, ty i Schweitz,

hvilket lands ystareskolor tjänat Andersin till för-
bild, måste ystaren, för att anses kompetent att sk-
ta ett ysteri, förutom den skolkurs han genomgått
ofta nog ända till tio år praktisera som lärling
vid ysterier. — En närmare granskning af
agronomen Andersins skolprogram syntes icke
heller lemna rum för ovisshet derom, att det under
en ettårig kurs vore alldeles omöjligt för elever
med den underbyggnad, som i detta fall kunde
förutsättas, att inhemta andra än de ytligaste
kunskaper i hela den massa af teoretiska och
praktiska läroämnen, som läroplanen omfa-
de. De utgående eleverna blefve derför otvifvelak-
endast ofullständigt utbildade och förty fullt dugli-
hvarken till kreatursskötare eller osttillverkare.

Men om Bestyrelsen sålunda såg sig
föranlåten att afstyrka det föreliggande förslaget o-
inrättande af en kombinerad kreatursskötare-
ystareskola, så ville Bestyrelsen deremot på
det lifligaste förorda inrättandet af till en början
åtminstone en välordnad skola, afsedd ute-
slutande för utbildandet af manliga kreatur-
skötare, på hvilka landet, såsom redan blifv-
antydt lider en verklig och känbar brist.

§ 3.

Genom skrifvelse från Föredraganden i Jo-
bruks Expeditionen af den den 4. sistlidne sep-
ber hade Bestyrelsen för Finska Hushållningsse-
skapet blifvit anmodad att till Jordbruks Exp-
ditionen inkomma med uppgift till hvilket be-
premier af Sällskapet utgifvits för välskötta jor-
bruk och nyodlingar äfvensom huruvida dyli-
premieringar enligt Bestyrelsens åsikt verksam-
bidragit till odlingens framsteg.

Med anledning häraf beslöt Bestyr-
sen i skrifvelse till Jordbruks Expeditionen m-

30/9 91.
2.

dela, att de premier, som i antydda syften af Säll-
skapet utdelats, i hufvudsak utgjorts af "pris för ängs-
odling", hvilka utdelats sedan 1876 och hvilka, ehuru
deras benämning varit den nyss anförda, likväl
icke utgifvits såvida ej jämte odling af fodervä-
ter förefunnits andra landtmannameriter, åda-
galäggande, att vederbörandes lägenheter i allmän-
het skötts på ett oklanderligt sätt, under iaktta-
gande dock af att ängsskötseln samt uppod-
ling af kärr och mossar uppstälts såsom de
viktigaste faktorerna. Sådana pris, till storleken
högst 250 och minst 100 mark, hade sedan 1876, —
ock från äldre tider antog Bestyrelsen att Jord-
bruks Expeditionen icke torde åstunda upp-
gifter af ifrågavarande slag, om också före-
nämda bref icke lemnade någon upplysning
härom, — utgifvits till följande belopp:
år 1876: 100 mark, 1877: 400 mark, 1878: 500 m., 1879: 950 m.,
1880: 600 m., 1881: 1,350 m., 1882: 900 m., 1883: 600 m., 1884: 650 m.,
1885: 550 m., 1886: 550 m., 1887: 400 m., 1888: 850 m., 1889: 750 m., 1890:
00 mark; eller tillsammans 9,750 mark.

Dessutom hade under samma tidrymd
såsom uppmuntringar för mindre nyodlingar och
andra landtmannaarbeten utgifvits dels ett
inskränkt antal små penningebelöningar, upp-
gående tillsammans till ej mera än 2 à 3 hundra
mark samt ett större antal jordbruksredskap,
såsom slåttermaskiner, plogar, kastmaskiner
m. m., äfvensom konstgjorda gödningsämnen.

Hvad sedan beträffade frågan,
hvilket gagn dessa premier medfört, ville Be-
styrelsen framhålla att det naturligtvis vore
svårt att derom afgifva ett bestämdt yttran-
de, men utan tvifvel hade de dock ej varit
onyttiga utan lemnat spår efter sig i jord-
brukets framsteg, ehuru det vore vanskligt

att söka direkt uppvisa dessa spår. Härjemte ansåg sig Bestyrelsen böra påminna om att Finska Hushållningssällskapet trott ofvan omtalade premiering för ängsodling kunna medföra ännu större nytta, om densamma omorganiserades till ett rationelt premieringssystem för sin helhet välskötta jordlägenheter, samt ty under innevarande år infört ett dylikt system, på grund hvaraf de första premierna komme att utdelas vid Sällskapets plenum den 2. nästkommande november.

Till förestående skrifvelse skulle fogas par exemplar utaf det tryckta komité betänkande, som, godkändt af Sällskapet, ligger till grund för den införda premieringen af välskötta jordbruk.

§ 4.

Sedan poststyrelsen numera i skrifvelse af den 14 i denna månad godkänt det i § 6. af Bestyrelsens protokoll för den 10. innevarande september omnämda anmärkningen till frågoformuläret B. rörande ängsmasken samt sekreteraren anmält att så väl cirkulären som frågoformulären, betäfande antydda fråga, blifvit tryckta, anmärkades sekreteraren att, i öfverensstämmelse med hvad Bestyrelsen vid senaste sammanträde i saken beslutit, kringsända desamma.

§ 5.

Från ordföranden i Piikkis Husförening, agronomen Arno Reuter hade underrättelse ingått att ~~examen~~ vid den med statsmedel inrättade under Sällskapets inseende stälda väfskolan i Piikkis komme att begynna sin verksamhet den instundande oktober kl. 12. midd. å Koron

gård; ~~samt~~ ~~utta~~ och ~~uttalade~~ hade hr Reuter tillika yttrat den önskan, att någon af Bestyrelsens medlemmar måtte bivista skolans invigning. Då emellertid ingen af Bestyrelsens ledamöter var i tillfälle att efterkomma denna önskan, föranledde skrifvelsen icke till någon åtgärd, utan ville Bestyrelsen framdeles besluta om nödig inspektion af skolan.

§ 6.

En af landthushållaren J. Ahlman samt ett antal andra medlemmar af Letala kommun undertecknad till Sällskapet insänd skrifvelse upplästes sålydande:

Sign. Hemmer.

och beslöt Bestyrelsen meddela sökandena att tillgångarna i det till Sällskapets disposition för slöjd-ändamål stälda statsanslaget icke medgåfve bifall till deras ansökan.

§ 7.

Från Letala slöjdskoleförening hade med anledning af Bestyrelsens skrifvelse af den 10. i denna månad № 651. ett tacksägelsebref ankommit, som upplästes.

§ 8.

Från kammarherren, grefve Aug. Armfelt och föreståndaren för Wiurila-Mustamäki mejeriskola A. Andelin, hade ingått en framställning af följande innehåll:

Sign. W—M.

Denna skrifvelse beslöt Bestyrelsen öfversända till Jordbruks Expeditionen i K. Senaten, samt att i öfverensstämmelse dermed föreslå att antalet elever vid Wiurila-Mustamäki mejeriskola måtte få ökas från 8 till 10, sålunda att den 1. instundande november 5 nya elever, i stället för 4 enligt nu gällande

kontrakt, samt likaledes den 1. november 1892 5 nya elever blefve antagna. Derigenom komme elevantalet under instundande läroår att uppgå till 9 samt från och med den 1. november 1892 till 10 om året. Jämlikt reglementet för mejeriskolorna i Finland af den 18 november 1886 skulle detta medföra en ökning i statsanslaget till skolans underhåll af 300 mark för nästa läroår samt ytterligare 300 marks förhöjning för hvarje af de följande åren. Anslaget, hvars belopp för närvarande utgjorde 3,200 mark om året, borde sålunda för läsåret 1 november 1891 – 1 november 1892 utgå med 3,500 mark samt från sistnämde dag med 3,800 mark om året.

Då den föreslagna ökningen af elevernas antal vid ifrågavarande mejeriskola vore betingad såväl af de inträdessökandes mängd som af behofvet af kunniga mejerskor, vågade Bestyrelsen hoppas på bifall till denna framställning, så mycket mera, som antalet kriatur på Wiurila numera vore så stort, som enligt mejeriskolereglementet erfordrades för högsta elevantal eller 12, samt mjölk tillgången å Mustamäki mejeri syntes vara mer än tillräcklig att lemna tillfälle till praktik åt ett vida större antal elever än 10.

§ 9.

Från förlagsaktiebolaget Otava i Helsingfors hade en så lydande skrifvelse ankommit

Sign. Otava.

och beslöt Bestyrelsen att för Sällskapets rätning inköpa 100. exx. utaf enhvar af de i brefvet omnämda skrifterna.

§ 10.

Från kommunalordföranden i Leppäv

D. № 307.
1891.

Ank. den 21 sept. 1891.

Sign. Hemmer.

Till Kejserliga Finska Hushållningssällskapet!

Hos K. F. Hushållningssällskapet få undertecknade ödmjukast anhålla om understöd för den skola för väfnad och handarbeten af hvarjehanda slag, som Fröken Helga Hemmer nu öppnat i Letala socknens Kyrkoby (icke att förvexlas med en handarbetsskola, som öppnats af Fröken Mimmi Sundgrén) med redan anmälda tjugu elever, hvilkas antal utan tvifvel under närmaste dagar kommer att ökas; Och enär dylik undervisning är för orten högst behöflig samt då den lärarinna vi lyckats för skolan engagera tillika torde vara en borgen för att undervisningen kommer att med drift och skicklighet bedrifvas, våga vi hoppas på bifall till denna vår anhållan. Och få vi derjemte nämna att skolans bestyrelse består af Kommunalordföranden J. Ahlman, Fru Linda Rosendal, Folkskollärarinnan Inna Helenius, Landthandlaren August Bohm, Kyrkovärden Erland Pil-

pula, Fru Ida Bohm och Hemmansägaren Johan H
nikkala.

Letala den 19 September 1891.

J. Ahlman — Linda Bosenda

E. Pilppula — Inna Helenius.

A. Bohm. — J. G. Bohm.

Kusta Mander — Vn Paukka.

Wilhelm Mäki — Johan Jakola

Johan Raula — Efraim Junni

Wilhelm Lassila

Hemmansegare.

D. No 305/1891.

Aakom den 21. sept. 1891.

Sign W.-M.

Till Bestyrelsen för K. Finska Hushållningssällskapet

Åbo.

Emedan ansökningarna om elevplatser vid härvarande mejeriskola i år varit talrika, så hafva vi ansett oss böra till Bestyrelsens beprofvande föreslå om icke det vore skäl att från 1sta November detta år antaga 5nya elever. —

Kreatursbesättningen i Wiurila ladugård kommer under nästa år att utgöras af öfver 100 mjölkande kor, hvilket antal mer än väl tillåter reglementsenligt denna tillökning i elevantalet och likaså är arbetsmaterialet i Mustamäki mejeri numera ganska rikligt, ty i år under Juni och Juli månader uppgick mjölktillförseln till cirka 4000 kilo per dag.

Wiurila den 12. September 1891.

Aug. Armfelt. — Ant. Andelin.

Afskriftens riktighet intygar

Ex officio:

M. J. Rönnbäck

Originalet insändt till Senaten.

30/9-91
3.

ta, folkskolläraren K. W. Raunio hade förfrågan ingått, huruvida Sällskapets undervisare i träskotillverkning kunde erhållas till förenämda kommuns folkskolor, utan att dagspenning eller andel i resekostnaderna behöfde af kommunen erläggas. Till svar härå skulle meddelas, att dagspenning icke behöfde betalas utan endast fri Costad och kost, hvare-

annus-osakeyhtiö Otava
308. Helsinki.
91. Sähköosoite:
Otava, Helsinki.
Telefoni 1004.

Ankom den 21 sept. 1891.
Helsinki, kuun p:nä 189
H:fors, 19 september 1891.

Sign. Otava.

Till Kejs. Finska Hushållningssällskapet.
Åbo.

Förlagsbolaget Otava har härmed äran meddela att de af bolaget med bidrag af allmänna medel utarbetade finskspråkiga läro- och handböckerna i boskaps- och svinskötsel under loppet af oktober månad utkomma under följ. titel och pris:

N. P. J. Buus, Lypsylehmien hoito ja ruokinta. Suomennettu ja Suomen oloihin sovitettu. Alkulauseella varustanut Maanviljelysneuvos Nils Grotenfelt. Hinta kansissa (korkeintaan) 3:-.

W. Cramer, Lyhykäisiä neuvoja sikojen hoidossa ja siittämisessä Suomennos. Kuudella kuvalla varustettu. Hinta sidottuna 1:50.

Samtidigt utkommer äfvenledes med tryckningsbidrag af Kuopio, St. Michels och Uleåborgs läns landtbrukssällskap:

E. O. Arenander, Muutos ja Aputauluja meijerin- ja Karjan-omistajia sekä maidonmyyjiä varten. Tekijän luvalla Suomen oloihin sovittanut J. E. Hällström, Simanniemen meijerikoulun opettaja. Hinta nidottuna 1 markka.

Förlagsbolaget Otava har härmed äran meddela Kejs. Finska Hushållningssällskapet att vid partiköp på bolagets kontor

följande prisnedsättningar äga rum:

15% rabatt vid köp för minst 25 mk.
20% " " " " " 50 "
25% " " " " " 100 "

Böckerna sändas kostnadsfritt till beställningsorten.

Högaktningsfullt:
Kustannusosakeyhtiö Otava
Helsinki.
Hannes Gebhard

200 à 225 = 450 mk
200 à = 225

800
150
100
550
137.50
412.50

137.50

30/9-91
3.

ta, folkskolläraren K. W. Raunio hade förfrågan ingått, huruvida Sällskapets undervisare i träskotillverkning kunde erhållas till förenämda kommuns folkskolor, utan att dagspenning eller andel i resekostnaderna behöfde af kommunen erläggas. Till svar härå skulle meddelas, att dagspenning icke behöfde betalas utan endast fri bostad och kost, hvaremot kommunen, på grund af det långa afståndet, vore nödsakad deltaga i resekostnaderna med hälften.

§ 11.

Fattigvårdsstyrelsen i Tammerfors hade i skrifvelse af den 18 i denna månad anhållit om biträde af träskomakaren Silén till stadens fattigvård, och anmodades sekreteraren att dit förordna Silén, såsnart han hemkomme från sin resa till Björneborg.

§ 12.

Sekreteraren anmälte att statsagronomen Forsberg insändt det, jämlikt Bestyrelsens beslut vid sammanträde den 10. i denna månad under § 4 i protokollet, honom affordrade utlåtandet rörande föreslagen ändring af en åkercirkulation å Mustiala landtbruksinstitut; och hade detta utlåtande, enär ärendet var brådskande samt Bestyrelsen icke hade att dervid afgifva eget yttrande, omedelbart efter dess ankomst blifvit jämte skrifvelse af den 22. i denna månad № 660. till Jordbruks Expeditionen i K. Senaten öfversändt. Någon vidare åtgärd ansågs saken icke erfordra.

§ 13.

På derom af statsagronomen K. J. Forsberg ingifna framställningar, skulle förordnanden för honom utfärdas att besöka nedannämda rekvirenter på följande tider:

Den 15. och 16. oktober, filosofiedoktorn C. Wiklund å Peksala i Angelniemi;

Den 21. och 22. i samma månad, jordbrukaren Gustaf Kiipula i Hauho samt

Från den 26–28 oktober, herr Lorentz Palm å Erikkola i

§ 14.

Friherre W. Stjernerantz i Hinnerjoki hade insändt den, jämlikt § 5. i protokollet för Bestyrelsens sammanträde den 10 i denna månad, honom affordrade förbindelsen samt tillika meddelat att han redan från Roshillhönsgårdar bestält äggkläckningsapparat. Till svar å af Bestyrelsen i bref № 654. gjorförfrågningar meddelade friherre Stjernerantz att han, då han nu komme att hafva kläckningsapparat att tillgå, hoppades kunna på höstsommaren 1892 leverera 250 afvelsdugliga unghöns, hvaremot vattenfåglar först påföljande år kunde af honom presteras.

Med anledning häraf beslöt Bestyrelsen tillsända friherre Stjernerantz det honom utlofvade anslaget för innevarande år, 400. mark.

§ 15.

På framställning af länemejerskan Selma Salvin beslöt Bestyrelsen tilldela nedannämda allmogemän följande belöningar:

a/ bonden J. F. Fingerros-Herrasmann i Eura kapell af St. Mårtens socken en decimalvåg såsom premium för tidsenligt uppförd ladugård, ljus och väl ventilerad och inrymmande 30 à 35 klafbundna kor samt

b/ bonden Viktor Lindholm i Bjerno såsom uppmuntran för väl skött ladugård en sats mjölkkärl, bestående af en uppsilningsså med lock och sil, 2. st. gräddsättningssåar, 1. st. mjölkarbare, skumskopa, termometer och kvintglas.

§ 16.

Till ny ombudsman i 30de distriktet, efter numera domprosten härstädes G. Dahlberg, beslöt Bestyrelsen kalla löjtnanten N. Etholén å Terranova i Lampis socken.

§ 17.

Med anledning deraf att godsegaren K. G. Berner i Orimattila, hvilken, efter det kommunalrådet B. E. Hollmerus afsagt sig ombudsmannabefattningen i 17:de distriktet, år 1889. blifvit till ombudsman i sagda distrikt kallad och till hvilken förty uppbördslistan för nämda år blifvit öfversänd, icke, oaktadt derom erinrad, insändt redovisning för uppbörden och ej ens besvarat Sällskapets bref, beslöt Bestyrelsen, som icke ville att detta förut så ordentligt skötta distrikt, der Sällskapet räknade ett icke ringa antal medlemmar, skulle råka i fullständig oordning, att i skrifvelse till kommunalrådet Hollmerus ~~med~~ anhållan att han ville på Sällskapets bekostnad besöka godsegaren Berner, för att taga reda på, huruvida någon uppbörd blifvit af denne verkställd eller icke, samt eventuellt å Sällskapets vägnar mottaga redovisning eller återtaga den obegagnade uppbördslistan för 1889. samt hitsända densamma. Därjämte skulle anhållan göras att Hollmerus måtte återtaga ifrågavarande ombudsmannabefattning åtminstone tillsvidare, så att uppbördslistan för innevarande år finge honom tillsändas.

§ 18.

Enär ombudsmannabefattningen i 1sta distriktet vore ledig och lämplig person att handhafva densamma vore svår att finna, utsågs nu icke ombudsman i distriktet

utan skulle de fyra betalande ledamöterna i detsamma genom bref anmodas att direkte till Sällskapet öfversända årets eller återstående års ledamots-afgifter efter afdrag af försäljningskostnaderna.

§ 19.

För Sällskapets årsplenum, hvilket, enär den 1. november i år inföll på söndag, skulle sättas till den 2. i samma månad, upptogs följande föredragningslista:

1. Från Kejserliga Senaten ankomna skrifvelser.
2. Förslag till ämne för afhandlingen i 1892 års almanack.
3. Förslag till utgifvande af skörjdpremierna från Holmska fonden.
4. Förslag till pris för välskötta jordlägenheter.
5. Framställningar och meddelanden af Bestyrelsen.
6. Förslag till utmärkelser för landtmannaidogket och annan medborgerlig förtjänst.
7. Förslag till utmärkelser för långvarig och trogen tjänst.
8. Slutlig granskning af förslaget till nya stadgar för Sällskapet.
9. Val af ordförande i Sällskapet för 1892.
10. Val af vice ordförande.
11. Val af ledamöter i Bestyrelsen.
12. Val af suppleanter i densamma.
13. Val af ledamöter i Revisionskommissionen.
14. Val af suppleant i densamma.
15. Val af delegerade.
16. Inkallande af nya ledamöter.
17. Förslag till nya ledamöter.

Kungörelse om plenum skulle i vanlig ordning utfärdas.

§ 20.

Till Sällskapets bibliotek hade följande gåfvor ankommit:

1. Mietintö ja säántöehdotus kuntatilojen perustamisesta ja järjestämisestä. Kotka 1891.
2. Redogörelse för utfodringsförsök med mjölkfoderhakor af Atv. Forssell.
3. Tidning för Stockholms läns Hushållningssällskap. Sept. 1891.
4. Fria Ekonomiska Sällskapets i St. Petersburg tidskrift. N:r 3. (Maj–Juni) 1891.
5. Baltische Wochenschrift N:r 35–37. 1891.

§ 21.

Sekreteraren upplästa ett till honom ankommet bref från Arkitekten, grefve Carl Cron Armfelt med särskilda frågor rörande de diplom för välskötta jordbruk till hvilka han utförde ritningen. Jämte svar på dessa detaljfrågor skulle grefve Armfelt anmodas att i Helsingfors beställa ifrågavarande diplom uti en upplaga af 100 ex:r.

§ 22.

Sekreteraren anmälte att Sällskapets tvänne mejeristipendiater numera återkommit till hemlandet försedda med fördelaktiga vitsord af mejerikonsulenten Aug. A. Pettersson i Stockholms län, ~~som~~ docentom tillskrifvit sekreteraren ett bref, hvilket såsom innehållande upplysningar om stipendiaternas studier vid mejerier i Sverige, upplästes sålydande:

Sign. Aug. A. P.

Meddelandet föranledde icke till någon åtgärd.

§ 23.

Sekreteraren anmälte att landthushållaren M. Gisiko och agronomen Arno Rein-

ter numera indånnat syneinstrumenten öfver de besigtningar, hvilka egt rum å de lägenheter, som anmälts till täflan och de för innevarande år anslagna prisen för välskötta jordlägenheter. Dessa syneinstrument ställdes på cirkulation.

§ 24.

Enär föreståndaren för Wiurila-Mustamäki mejeriskola ännu ej insändt förslag till examensdag vid skolan, beslöt Bestyrelsen att, utan inväntande af sådant förslag, utsätta examen att hållas tisdagen den 20 instundande oktober; och skulle kungörelse om kungöras i tidningarne samt föreståndaren A. Andelin i skrif underrättas.

Bestyrelse ledamoten hr Wirzenius anhölls att på Bestyrelsens vägnar öfvervara examen. För den händelse att förfallo hinder skulle hindra hr Wirzenius att fullgöra uppdraget åtog sig ledamoten hr Hedenberg i stället utföra detsamma.

§ 25.

På framställning af sekreteraren beslöt Bestyrelsen att från den 1:ste oktober tillsvidare anslå ett belopp af högst 30 mk i månaden till arvode åt ett biträde å skapets kansli.

§ 26.

På framställning af föreståndarinnan för Sällskapets slöjdskola gaf Bestyrelsen tillåtelse att en för närvarande obegagnad väfstol finge åt fru Selma Wikman lånas på några månader emot en hyra af 1 mark i månaden.

§ 27.

Enär Industristyrelsen i skrifvelse af

218
12.

den 16. maj innevarande år meddelat, att ersättning af allmänna medel komme att utgifvas för de kostnader, Sällskapet finge vidkännas för dess deltagande uti den slöjdutställning, som sedermera i början af förlidne augusti månad egt rum i Willmanstrand, beslöt Bestyrelsen, på framställning af Sällskapets kamrerare, att till Industristyrelsen öfversänds räkning jämte verifikationer å förenämnda kostnader med anhållan, att räkningens belopp, uppgående till 571 mark 30 penni, måtte varda Sällskapet godtgjordt.

§ 28.

Att de i Sällskapets budget för innevarande år upptagna öfverföringarna mellan fonderna utfärdades anordning.

§ 29.

Från biträdande länsagronomen Albert Forsell hade anmälan ingått om 5 af honom hållna populära föredrag och skulle förty godtgörelse för desamma med 200 mark till Forsell utanordnas.

§ 30.

Från förvaltaren å Sido gård i Sverige

Sekreterarens i Wiurila Slöjdskola undervisningsuniform.

Sign. Aug. A. P.

H. Hirn. E. Pannbacke.

Atlet.

Jackan mix ängbacken färma "ahlna Cr."
ha Pantalons och Mjuklina Fårhamn Ltd.
baka Ltd Lindana efter att ha vaskats två
lanat 3 månader.
Bia Rinda och Fältskogs myssin har av
vaxit en månad kvarvara. Bia Vidé Gärna
myssi 3 veckor för att låta sig dämjäcka av Ltd.
nämna, damast 5 dagar hår i Skarkhamn.
Kritten i Skarkholm har Gulmaracka.
gaxt vant vid Atletic Bolaget-Expanders.

ter numera inlämnat syneinstrumenten öfver de besigtningar, hvilka egt rum å de lägenheter, som anmälts till täflan och de för innevarande år anlagna prisen för välskötta jordlägenheter. Dessa syneinstrument ställdes på cirkulation.

§ 24.

Enär föreståndaren för Wiurila-Mustamäki mejeriskola ännu ej insändt förslag till examensdag vid skolan, beslöt Bestyrelsen att, utan inväntande af sådant förslag, utsätta examen att hållas tisdagen den 20 instundande oktober; och skulle kungöras i tidningarne samt föreståndaren A. Andelin i bref underrättas.

Bestyrelse ledamoten hr Wirzenius säges att på Bestyrelsens vägnar öfvervara examen. För den händelse att förfallohinder skulle hindra hr Wirzenius att fullgöra detaget åtog sig ledamoten hr Hedenberg i stället utföra detsamma.

§ 25.

På framställning af sekreteraren

[illegible] den 1ste [illegible]

[illegible] mycni att de fått anlaga i skolträdgården gifna anvisningar vidkännas, samt meddelade, att [illegible] uppbyggnaden af drifbänkar, skärmar och [illegible] i trädgården innanför skolbyggnaden i enlighet med [illegible] af den förste mästaren myntmästaren [illegible] Under sin vistelse här har hr Hedenberg [illegible] sig ansvarsfullt att [illegible] samt uppmärksamhet och flit [illegible] inhämta de kunskaper som erfordras [illegible] ordentlig förkofring af de sten [illegible] sin skola tillämpa enär, till nytta för [illegible] myntväsendet i vårt land.

Vid protokollet

Alfred Ehrnrooth

den 16. maj innevarande år meddelat, att ersättning af allmänna medel komme att utgifvas för de kostnader, Sällskapet finge vidkännas för dess deltagande uti den slöjdutställning, som i Vasa i början af förlidne augusti månad egt rum i Wilmanstrand, beslöt Bestyrelsen, på framställning af Sällskapets kamrerare, att till Industristyrelsen öfversända räkning jämte verifikationer å förenämnda kostnader med anhållan, att räkningens belopp, uppgående till 571 mark 30 penni, måtte varda Sällskapet godtgjordt.

§ 28.

Åt de i Sällskapets budget för innevarande år upptagna öfverföringarna mellan fonderna utfärdades anordning.

§ 29.

Från biträdande läneagronomen Albert Forsell hade anmälan ingått om 5 af honom hållna populära föredrag och skulle förty godtgörelse för desamma med 200 mark till Forsell utanordnas.

§ 30.

Från förvaltaren å Tidö gård i Sverige A. K. Hahr hade räkning ingått å underhållskostnaden för Sällskapets tvänne mejeristipendiater under den tid af 21 dygn de uppehållit sig vid Tidö gårds mejeri, och skulle på grund häraf räkningens belopp, 69 kronor 30 öre, till Tidö gård öfversändas.

§ 31.

Vid sammanträdet utfärdade anordningar finnas i Sällskapets anordningsbok införtecknade.

Vid protokollet:

A. Rönnbäck

30/10 - 1. 206

Å 1891 den 30 Oktober sammanträdde K. F. Hushållningssällskapets Bestyrelse, hvarvid tillstädes kommo Sällskapets ordförande, hofrättsrådet Björkman, Bestyrelsens ledamöter hrr Hedenberg och Backmansson, suppleanterna, hrr Dahlén och Fabritius, Sällskapets kamrerare hr Sochla samt undertecknad sekreterare. Bestyrelsens ordförande hr Juselius och ledamoten hr von Hartman voro från staden bortresta, hvarjämte ledamoten hr Wirzenius anmält förfall.

§ 1.

Sedan kammarrådet Dahlén utsetts att i ordförandens frånvaro leda förhandlingarna vid sammanträdet, upplästes i afseende å justering protokollen för Bestyrelsens sammanträden den 10 och 30 sistlidne September.

§ 2.

Från Jordbruks Expeditionen i K. Senaten hade skrifvelse af den 7 i denna månad ankommit med underrättelse att Senaten funnit godt bifalla Bestyrelsens i skrifvelse för den 30 sistlidne September gjorda framställning om förökning af elevantalet vid Wiurila-Mustamäki mejeriskola; och hade Senaten tillika anmodat guvernören i Åbo och Björneborgs län att utbetala för läsåret 1 November 1891 – 1 November 1892 – 3,500 mark samt från nämnda dag och så länge elevantalet vid skolan uppgår till 10 ett belopp af 3,800 mark årligen.

Sedan sekreteraren anmält att föreståndaren för ifrågavarande mejeriskola, Andelin, blifvit underrättad om Senatens beslut i ärendet,

föranledde Jordbruks Expeditionens nu upp:
lästa skrifvelse för närvarande icke till någon
åtgärd.

§ 3.

Från Kammarexpeditionen i K. Senatet
hade bref af den 20 i denna månad ankommit
jämte 2400 exx. af en utaf forstkonduktören
R. U. Herlin författad, af finska forstföreningen
prisbelönad och utgifven ströskrift "Ka-
kiviljelyksestä ja sen oikeasta käyttämisestä
voimassa olevan metsälain mukaan," hvil-
ket antal exx. öfverlemnades till Sällskapet med
anhållan att dess Bestyrelse ville öfvertaga om
sorgen om distributionen bland allmogen af
ifrågavarande ströskrift särskildt å de delar
af landet der svedjebruk allmännare bedrifvas.

Med anledning häraf beslöt Bestyrelsen
att inhämta upplysningar af statsagronomen
K. J. Forsberg rörande de delar af landet
där svedjebruk i större eller mindre grad
användes, hvarefter skrifternas utdelning
skulle ega rum.

§ 4.

Jämte bref af den 6 i denna månad
hade Industristyrelsen tillsändt Sällskapet
den i Bestyrelsens bref af den 30 sistlidne
September rekvirerade godtgörelsen för
de kostnader Sällskapet fått vidkännas
för deltagandet i Slöjdutställningen i Ytt-
manstrand. Dessa medel, utgörande 57 fr.
mark 30 penni hade af kamreraren lyftats
och kvitto derå tillsändts Industristyrelsen.
Någon vidare åtgärd ansågs icke erforderlig.

§ 5.

Till ämne för afhandlingen i 1893
års almanack, beslöt Bestyrelsen vid nu
stundande plenum föreslå antingen "Om

potatis och dess odling" eller "Om växternas
sjukdomar" och ville Bestyrelsen för sin del
förorda det förstnämda ämnet såsom egande
aktuelt intresse tillföljd af de försök med
odling af nya potatissorter, som under året
egt rum på föranstaltande af Sällskapet samt
några Länelandtbrukssällskap.

§ 6

Till svar på Bestyrelsens skrifvelse af
den 18 sistvikne Augusti № 626 hade direktio:
nen för Kuopio läns landtbrukssällskap
föreslagit att innevarande års premier ur
Holmska Fonden skulle tilldelas slöjdidker:
skan Rebecka Karjalainen i Haukasalmi
socken och bleckslagaren Juho Jäntti i We:
santo kapell, det senare premiet i form af
insättning i Räntе- och Kapitalbildningsan:
stalt för Jänttis sex års gamla son Yrjö Ed:
vard. Detta förslag beslöt Bestyrelsen hos
Sällskapet förorda sålunda att premiet åt
Rebecka Karjalainen skulle utgå med 20 ℳ
och det åt Juho Jäntti med 25 ℳ.

§ 7.

Från cirkulation hos Bestyrelsens leda:
möter hade återkommit de af den i afseende å
prisbelöning af välskötta jordbruk tillsatta
premieringsnämden ingifna besigtnings
protokollen öfver verkställda syneförrätt:
ningar å Männikkö torp i Metsämaa kapell
Marttila hemman i Kauvatsa kapell samt
Sippola egendom i Björneborgslandsför:
samling. Af dessa handlingar, hvilka upp:
lästes sålydande:

Sign. Männikkö
Sign. Marttila
Sign. Sippola.

framgick att nämden icke ansett Torparen
Karl Männikkö kunna prisbelönas, hvaremot

densamma föreslagit Bonden Viktor Marttila till erhållande af 2dra priset samt egarinnan af Sippola fröken Josefina Tingren till 3dje priset. Efter granskning af syneprotokollen fann Bestyrelsen Torparen Männikkö icke kunna erhålla något pris. Synenämdens förslag beträffande Viktor Marttila godkändes likaledes och skulle Marttila förty vid plenum föreslås till erhållande af 2dra priset, 250 mark jämte diplom. Beträffande däremot Sippola egendom ansåg Bestyrelsen densamma icke kunna tillerkännas något pris, dels på grunn af anmärkningarne i syneinstrumentets 3 och 6 §§, dels emedan cirkulationsbruk icke var å lägenheten infördt, hvilka bristfälligheter icke syntes förenliga med premieringens uppgift att belöna icke blott ett idoga arbete utan en sådan skötsel och ekonomi å ett jordbruk, som kunna vara exempelgivande för andra. Emellertid ville Bestyrelsen öfverlemna denna fråga till plenum afgörande.

§ 8.

Sällskapets vaktmästare G. R. Fredriksson hvilken för närvarande åtnjöt uter en aflönning af 800 ℔, hvaraf 220 mark utgå från Enskilda, 120 ℔ från Ahlmanska, 400 ℔ från Stats, 20 ℔ från Bilmarkska, 20 ℔ från Svahnska samt 20 ℔ från Thulinska Fonden, hade anhållt om en löneförhöjning af 300 ℔ om året.

I betraktande af att Fredriksson varit i Sällskapets tjenst anställd i 20 år samt därunder på ett i alla afseenden tillfredsställande sätt skött sin befattning, beslöt Bestyrelsen efter öfverläggning att vid instundande plenum föreslå Fredriksson till erhållande af den begärda löneförhöjningen

Sign. Männikkö

Protokoll, upprättadt vid besigtning af Männikkö torp i Korpi bg af Metsämaa kapell och Loimijoki socken, hvilken besigtning på uppdrag af K. F. Hushållningssällskapet verkställdes af undertecknade för att utröna möjligheten af att tilldela innehafvaren af nämda torp ett af honom ansökt pris för välskött jordbruk.

§ 1.

Fredagen den 12 Juni infunno sig undertecknade jemte lägenhetsinnehafvaren Talonen Hulmi, hvilken af Loimijoki landtmannagille utsetts att såsom ortsombud närvara vid besigtningen, på ofrannämda Männikkö torp.

§ 2.

Vid anställd förfrågan angående åtskilliga lägenheten rörande omständigheter befanns:

1º att lägenheten i 23 år bebrukats af Kaarle Israelinpoika, hvars moder egentligen är torpets innehafvare

2º att någon tillförlitlig uppgift å den odlade arealen ej kunnat fås, men att den enligt vår pröfning torde uppgå till c 30 tnl, af hvilka ungefär 3 tnl lerslagen kärrmark.

3º att den odlade jorden var bebrukad i två cirkulationer: a) den egentliga åkercirkulationen i två skiftesbruk samt b) ängscirkulationen bebrukad i 8 skiften enligt följande omloppsplan: 1) vallbrott, 2) vårsäd, 3) träda, 4) råg, 5), 6), 7) gräs till slåtter, 8) bete. Detta koppelbruk har enligt uppgift införts af bebrukaren Kaarle Israelinpoika för ungefär 20 år sedan.

Innevarande år var en del af åkercirkulation bevuxen med klöfver och timotej till slåtter och en annan del insådd med höfrö, och är det bebrukarens afsigt att småningom öfvergå till koppelbruk äfven på denna areal.

4º att som höblandning brukats klöfver och timotej samt på mullrikare jord alopecurus

5º att foderodlingen befrämjas genom att hvarje trädesskifte enligt uppgift erhåller full animalisk gödsling, hvarförutom de mullrika ängsskiftena lerslagits och aska stundom begagnats som gödningsmedel.

6:o att nuvarande bebrukaren upptagit en del naturlig ång samt
nagot lagmark och kärr för ökande af torpets fodertillgång
7:o att bebrukaren ej odlat grönfoder eller rotfrukter
8:o att å lägenheten finnes en del tämligen goda naturliga ängar
9:o att endast uppgift i årligt medeltal skördets c. 70 laskar hö, f
af ungefär hälften artificiellt.
10:o att intet af foderafkastningen förgyttrats utan alltsammans up
fodras åt kreaturen
11:o att å lägenheten finnas 5 mjölkande kor och 2 ungnöt. Jor
5 hästar och tvenne föl.
12:o att mjölken ej säljes till något mejeri utan efter gammal sed
metod förarbetas till smör och surmjölk.
13:o att något litet smör kunnat från torpet säljas.

§ 3.

Vid förefter utte på marken verkställd besigtning befunnos åkrarna vara försvarligt bebrukade, hvarvid och å verades att en del diken voro för små, å en del ställen saknas sådana alldeles och hvad utloppsdiket beträffar gjordes anmärkning om att det icke öppnats och underhållits samt att d icke dragits i lämpligaste, för vattnets afledning gynnigaste, rikt Teglägningen var ej fullt ändamålsenlig och en brist på hetlig noga öfverrådd plan för odlingarnes bedrifvande gjo sig gällande, hvorigenom bland annat en otrolig mängd gör gördar erfordras.

De naturliga ängarna voro i genska god vattn och bestodo till största delen af myrlag på leralf.

Lägenheten underlyder icke någon egen skog, utan troperen rättighet att från gårdens skogsmark sätliga sitt behof af sle och redskapsvirke.

Trädgården, på hvilken bebrukaren första vår upp somhet, måste subricieras såsom tvenne mindre kålrotsrabatt med några nyss inplanterad kallonbuske.

§ 4.

Ladugårdsskötseln står på låg ståndpunkt. Kreatu utseende gaf vid handen att de under vintern fakrat nödig om

nad samt att utfodringen icke varit för dygt tillagen.

§ 5

Hästskötseln tyckes utgöra hufvudnäringen på torpet, hvilket äfven framgår af hästernas jemförelsevis stora antal. Alla hästarna, hvilka samtliga uppfödts af Karin Israelsdotter, voro tymnerligen goda, starka, felpna, väl skötta och väl hvårdade, men måhända öfverfeta. Den hufvudsakliga penningeinkomsten tages genom försäljning af hästar till jemförelsevis höga pris.

§ 6.

Husen, hvilka alla voro torpets tillhörighet, befunnos vid verkställd besigtning vara i nöjaktigt stånd. Hvad ställ och ladugård vidkommer må anmärkas att de voro för små och trånga.

§ 7

Efter sålunda förrättad syn skredo undertecknade jemte ortsombudet Talonen till pontering af de af K. I. Hushållningssällskapet för bedömandet upptagna olika punkterna och ansågs man om följande poängtal:

	Points
Oviktiga:	
1). Ordningen i lägenhetens allmänna hushållning och skötsel	13 (25 högsta)
2). Husdjursskötsel såväl under vintern som sommaren (hästar, nötkreatur, får, svin)	40 (50 „)
3). Åkerns bebrukning, den inbegripet dikning och gödsling	17 (25 „)
4). Vallföljden, dess omfattning och beskaffenhet	10 (15 „)
5). Utgör; då skog saknas	
6). Ekonomibyggnadernas beskaffenhet och ändamålsenliga inredning	10 (15 „)
7). Jordbruksredskapens värd och beskaffenhet	3 (5 „)
8). Trädgårdsskötsel	0 (5 „)
Summa	88 (140 „)
Viktiga:	
10). Skötseln af naturliga ängar	8 (10 „)
Summa	96 (150 „)

Af maximisumman points 150 hafva 96 tilldelt Männikkö torp, men oaktadt detta antal öfverstiger de stadgade procenttalet, 60 procent, för att pris skall kunna utdelas, hafva undertecknade dock icke ansett sig kunna förorda innehafvaren af Männikkö torp till erhållande af något pris och stödet sig detta utlåtande dels på att bl. de ovilkorliga momenterna trädgården alldeles saknas, samt att skötseln af nötboskapen var högst usel. Det jemförelsen höga pointtalet för husdjursskötseln tilldelades hufvudsakligt på grund af den verkligt goda vård, som egnades hästarna. Dels ansågo undertecknade att de under § 3 gjorda anmärkningarna voro af den betydelse att de omöjliggöra rekommenderandet af Kaarle Israelinpöika till erhållande ansökt pris för välskött jordbruk.

Åbo den 17 September 1891.

M. Gisiko. Arnoldsen

A.

Sign. Marttila.

Protokoll upprättadt vid besigtning af Marttila hemman i Lievikoski by af Kauvatsa kapell och Hvittis socken, hvilken besigtning på uppdrag af K. F. Hushållningssällskapet verkställdes af undertecknade för att utröna möjligheten af att tilldela innehafvaren af nämda lägenhet ett af honom ansökt pris för välskött jordbruk.

§ 1.

Söndagen den 14 Juni infunno sig undertecknade jemte possessionaten Felix Randelin, hvilken af K. F. Hushållningssällskapet blifvit anmodad att såsom ortsombud närvara vid besigtningen, på Marttila hemman.

§ 2.

Vid anställd förfrågan angående åtskilliga lägenheten rörande omständigheter utröntes:

1º att lägenheten i 21 år odlats och brukats af nuvarande innehafvaren Viktor Marttila.

2º att något öfver 145 tnl odlad jord finnas å lägenheten, af hvilken areal dock ingen del utgöres af kärrmark.

3º att jorden är indelad i två cirkulationer: de gamla bolåkrarna, areal c. 30 tnl, i 4 skiften med ursprungligen följande omlopp: 1) träda, 2) råg, 3) rotfrukter, 4) vårsäd. Denna cirkulation bebrukas numera efter godtycke. Ängscirkulation är indelad i 8 skiften: 1) vallbrott, 2) vårsäd, 3) träda, 4) råg, 5), 6), 7) gräs, 8) bete

4º att en areal af c. 70 tnl äro odlade med foderväxter, af hvilka utsås rödklöfver, alsikeklöfver, hvitklöfver och timotej.

5º att tomasfosfat och benmjöl användas såsom bigödningsämne för vallbrottshafran.

6º att nuvarande innehafvaren enligt uppgift uppodlat c. 75 tnl af hagmark och delvis äfven af naturliga ängar, hvorigenom han afsett fodertillgångens förökande.

7º att han för samma ändamål nedlagt en del af bolåkrarna till odlade ängar.

8º att han i samma afsigt odlat något litet grönfoder men på senare tider icke några rotfrukter.

9º att inga naturliga ängar finnas å lägenheten
10º att i medeltal årligen skördats c. 500 lass hö à 30 Lt.
11º att hö icke försäljes från lägenheten, deremot någon gång ha
12º att å lägenheten underhållas 30 mjölkande kor och 10 s
ungnöt, hvilkas utfodring är tillräcklig, i det åt dem
fodrats c. 400 tur hafre.
13º att mjölken förorbetas i Puurila uppköpsmejeri, hvilken
beläget c. 10 kilometer från Marttila, eges af bonden Vi
Marttila.
14º att någon uppgift öfver de olika slagen mejeriprodukter f
Marttila ladugårds vidkommande ej kunde erhållas, då
riet äfven förorbetar en myckenhet uppköpt mjölk.

§ 3.

Vid härefter samma dag och derpåföljande
måndag den 15 Juni ute verkställd syn befunnos åkrarn
alla vara ganska väl bebrukade, väl och omsorgsfullt d
de samt trädan rikligen gödslad. I öfrigt visade deras v
lighet att jorden vor i tämligen hög växtkraft och framg
det att egendomens skötsel handhafves med drift, omtanka
insigt.

I skogsmarken hade föregående vinter på
en större afverkning, hvorför dess tillstånd och skötsel för t
fället icke var tillfredsställande

Trädgården bestod af tvänne delar, en
och en yngre. Begge förefölls att vara tämligen vanvårdade
uppgaf husbonden sig vara sinnad att såväl iordningställa
ock utvidga dem.

Torpen, till ett antal af 10, voro till st
delen välbyggda och äfven någorlunda väl skötta och bru
Ej heller tyngdes de af för stor beskattning.

§ 4.

Ladugårdsskötseln tyckes att döma af kor
utseende vara ganska god. Korna voro rena och glänsande
vid någorlunda godt hull. Härvid är dock att märka att de
någon vecka gått på bete, hvilket tyckes vara slutätet

§ 5.

Hästarna på Marttila äro goda, starka, felfria,
väl skötta samt i godt hull.

§ 6.

Hvad mejerihandteringen vidkommer måste vi gifva
densamma ett mycket godt vitsord. Mejeriet, hvilket under vin-
tern hastigt inredts, var icke särdeles stort, men gvarlemnade
ett intryck af fullkomlig renlighet, ordning och snygghet. Mje-
riräkenskaperna, som företeddes oss, visade äfven att rörelsen
bedrifves med framgång samt att mjölkåtgången till hvorje ℔ smör
var det normala för centrifugmejerier. Smöret var af god smak
och konsistens.

§ 7.

Byggnaderna befunnos vid verkställd besigtning va-
ra dels i nöjaktigt dels i godt stånd. Undantag härifrån
gjorde stallet, som var dåligt. Detta skulle dock slopas i som-
mor och var redan entreprenadsumma om uppförande af nytt
stall uppgjord. Ladugården af gråsten var nyss uppförd och
inrymde 75 kor. Inredningen var ännu provisorisk och hade
egaren för afsigt att lägga cementgolf då ny inredning gö-
res. Ny badstuga uppfördes som bäst invid ån.

§ 8.

Redskapen voro de vanliga. Plagorna i godt stånd, hoof-
vorna enligt vår åsigt för klena och lätta. Slåttermaskin, häst-
räfsa väl underhållna, likaså Ruston Proctors lokomobil och
tröskverk särdeles väl och snygt hållna.

§ 9.

Efter sålunda förrättad syn skredo undertecknade
jemte ortsombudet, possessionaten Randelin, till pointering
af de af K. F. Hushållningssällskapet för bedömandet upp-
ställda särskilda punkterna och enades man om följande point-
tal:

Ovilkorliga:	Points
1/. Ordningen i lägenhetens allmänna hushåll-ning och skötsel	20 (25 högsta)
Transport	20 (25 „)

Transport	80 / 25 höglän
2). Husdjursbokstaln såväl under vinteren som sommaren (kostor, nötkreatur, får, svin).	40 / 50 "
3). Åkerns bebrukning; däri inbegripet dikning och gödsling	20 / 25 "
4). Växtföljden dess omfattning och beskaffenhet	12 / 15 "
5). Skogens skötsel	5 / 10 "
6). Ekonomiebyggnadernas beskaffenhet och ändamålsenliga inredning	12 / 15 "
7). Jordbrukarebokapens vård och beskaffenhet	4 / 5 "
8). Trädgårdsskötsel	2 / 5 "
Summa	115 / 150 "
Vilkoliga:	
9). Mejerihandtering	15 / 15 "
10). Skötsel af naturliga ängar. Utgör	
11). Torpens beskaffenhet	7 / 10 "
12). Bokföring. Utgör	
13). Biskötsel. Utgör.	
Summa	137 / 175

Då de tilldelade 137 points af maximisumman 175 points utgör mer än det för erhållande af andra pris stadgade procenttalet 75 procent, hafva undertecknade beslutat att under hänvisande i öfrigt till protokollet föreslå hemmansägare Viktor Marttila, ägare af Marttila hemman i Sievikbacka by af Kauvatsa kapell och Hvittis församling, till erhållande af ett andra pris för välskött jordbruk.

Åbo den 17 September 1891.

A. Gisiko. Arno Reuter

13.

218
212

Sippola

Protokoll upprättadt vid besigtning af Sippola eller Ylä och Alikestö i samfund varande hemman i Hyvelä eller Hyltböle by af Björneborgs landsförsamling, hvilken besigtning på uppdrag af K. F. Hushållningssällskapet verkställdes af undertecknade för att utröna möjligheten af att tilldela innehafvaren af nämnda lägenhet ~~det~~ ansökt pris för välskött jordbruk

§ 1.

Onsdagen den 17 Juni infunno sig undertecknade jemte kommunalrådet, Herr Edv. Avellan, hvilken af Åltakunta landtbrukssällskap blifvit anmodad att såsom ortsombud närvara vid besigtningen på Sippola.

§ 2.

Vid anställd förfrågan rörande åtskilliga lägenheten rörande omständigheter utrönte:

1:o att lägenheten i 10 år innehafts af nuvarande egarinnan, fröken Josefine Tengén i Björneborg.

2:o att 167 tnf odlad jord finnes å lägenheten, af hvilken areal dock ingen del utgöres af egentlig kärrmark. Deremot består en stor del af uppodlat sanka och vattensjuka, löfbärdta ängsmarker.

3:o att tillämnadt kopplelbruk ännu icke genomförts, då en del marker ännu åro för magra att insättas i cirkulation. Tills vidare bedrifves fritt jordbruk.

4:o att 47 tnf åro besådda med fodervåxter, timotej, röd- och alsike klöfver

5:o att något timmerfattigt utrönts såsom hägodsel. Seventorn kor från Björneborgs stad utslagnes betesspilning, hvarför fjället erbjuder kunnat födas med c. 3500 kors animalisk födsel.

6:o att fröken Tengén enligt uppgift uppodlat c. 100 tnf af lågmarker och naturliga ängar, hvarigenom i förmåga rummet fodertillgångens förökande åsyftas.

7:o att kor för samma ändamål lika gräsvall insätts en del af bolåkrarna.

8:o att grönfoder icke odlats, hvaremot erbjuder omgifvande 300- 400 tnr

rofvor skördats

9:o att några goda naturbeja ängar icke finnas, utom endast några
smärre, tidtals öfversvämmade mindre, hvilka delvis afplikta
delvis och skötas.

10:o att i medeltal skördats 5 tjo kreatur hö, till allra största delen
tefficielt

11:o att något foder icke försåldes från lägenheten, hvaremot förvärfvades
såväl hö som halm uppköpte.

12:o att å lägenheten underhöllos 6 tj mjölkande kor samt något öfver
30 ungnöt

13:o att all mjölk försåldes i Björneborgs stad.

14:o att mjölkhanteringen uppgör till ett årligt utbytte af c. 35,000 kr.

§ 3.

Vid hvarje verkställd syn iakttogs att undersöka
det en del åkrar företedde en ganska fördelig och förtjenlig anblick
syntes deremot andra vara utmagra. En del voro åfven ganska
väl afdikade, andra deremot bristfälligt, så att vattnet stod i dem
Anmärkas bör dock att afledandet af vattnet från dessa fält var
medelst nyligen gjordt, men att både dock bort göras för att fullt nyttja af
med mycken möda gjorda uppodlingarna både kunnat dragas. Fö
i och för sig var åfven af mycket svag förtjenlighet och innehöll
en mycken mycket alun. Välbefinnandet var å dessa fält mycket
ehuru de enligt bestyrkt uppgift blifvit sorgfälligt gödslade,
resultaten ej motsvarade kostnaderna och arbetet är tröttsamt. Vi
åfven för att det var ett misstag att nedlägga kapital i dessa
ker. Det ådagalade likväl att egarinnan med drift och
kärlek sig åt jordbruket.

Skogens tillstånd var nöjaktigt, i det att
go att s. k. lägor i gärdet och torra trän bortskaffats. Några
odling förekom icke.

Trädgården var väl vårdad och ansad,
och dess omfång var ganska inskränkt

Några torp förekomma ej.

§ 4.

Ladugårdsskötseln utgör hufvudnäringen

genheten. För att uppbringa dennas gren af ekonomien
hos fröken Tengren icke skytte arbete och kostnader. Ladugårdsbesättningen var dock ojemn, såsom bestående af andast eller tio första delen inköpta djur af olika raser.

Djurens hull och allmänna utseende tydde på
riklig föda och god vård.

§ 5.

Hästarna befunno sig i godt stånd och voro äfven
i öfrigt af tämligen god beskaffenhet

§ 6.

Byggnaderna voro af mycket olika beskaffenhet. Och
utgjordes flertalet af gårdens hvilka icke befunno sig i tillfredsställande skick. Synnerligt voro gjust stallet och ladugårdens bristfälliga.

§ 7.

Redskapen voro de vanliga och befunno sig i någorlunda godt stånd. Deras beskaffenhet uppfyllde dock icke alla de anspråk man kunde ställa på dem.

§ 8.

Efter sålunda förrättad syn skredo undertecknade jemte ortsombudet, herr kommunalrådet Edv. Axelson, till
sättning af de af K. F. Hushållningssällskapet för bedömandet
uppställda särskilda punkterna och antogos för dem följande
poängtal:

Ovilkorliga:	Points
1:o Ordningen i lägenhetens allmänna hushållning och skötsel	18 (25 högsta)
2:o Husdjursskötsel såväl under vintern som sommaren (hästar, nötkreatur, får, svin)	42 (50 ")
3:o Åkerns bebrukning, däri inbegripet dikning och gödsling	16 (25 ")
4:o Växtföljden dess omfattning och beskaffenhet	10 (15 ")
5:o Skogens skötsel	6 (10 ")
6:o Ekonomibyggnadernas beskaffenhet och ändamålsenliga inredning	7 (15 ")
7:o Jordbruksredskapens vård och beskaffenhet	3 (5 ")
Transport	102 (145 ")

Transport 102 / 145 kr.
3 / 5 "
Summa 105 / 150 "

Till Förtydligande

Vikolaja
Förkommande ärke

På grund af föreliggande besigtningsinstrument samt emedan det tilldelade procenttalet 105, såsom uppgående 70 procent af maximisumman 150, åtföreligger för erhållande af tredje pris fastställda procenttalet af 60 procent, hafva undertecknade beslutit att föreslå egarinnan af Sigjola eller Ylä och slikestä kommen i Hyrelä by af Pernebergs landsförsamling, fröken Josefine Tengren till vederbörande af ett tredje pris för välskött jordbruk.

Åbo den 17 September 1891.

A. Gisiko. Arno Tanner

30/10 - 2.

räknadt från ingången af nästkommande år, samt att för ifrågavarande af lönetillskottet 80 ℳ skulle tagas från Enskilda, 40 ℳ från Bilmarkska och 80 ℳ från Svahnska Fonden, äfvensom 100 ℳ från Jordbruksanslaget. Vaktmästaren Fredrikssons årliga lön skulle förty, i händelse den föreslagna löneförhöjningen bevilljades, komma att utgå med 300 ℳ från Enskilda, 120 ℳ från Ahlmanska, 400 ℳ från Stats-, 60 ℳ från Bilmarkska, 100 ℳ från Svahnska, och 20 ℳ från Thulinska Fonden samt 100 ℳ från Jordbruksanslaget.

§ 9.

En på Teisko kommuns vägnar af C. G. Rostedt och Axel Tammelander ingifven ansökan om anslag från Ahlmanska Fonden beslöt Bestyrelsen framdeles upptaga till pröfning i samband med uppgörandet af Sällskapets budget för 1892.

§ 10.

Sekreteraren meddelade att t. f. direktören vid Mustiala landtbruks- och mejeriinstitut doktor Gösta Gyntenfelt erbjudit Sällskapet till inlösen en af honom på grund af bakteriologiska undersökningar utarbetad skrift "Om hållbarheten hos helmjölk, grädde, skummjölk och smör," afsedd att upptaga omkr. 15 tryckark, hvaraf 9 ark redan förelåga i tryckfärdigt manuskript och återstoden kommo att slutligen genomses af författaren under instundande julferien. Tryckningen af arbetet är i en upplaga af 500 exkl. på Centraltryckeriet i Helsingfors med hvilket doktor Gyntenfelt kontrakterat om ett pris af 55 mark per ark inklusive papper, men ej häftning.

I anledning häraf hade sekreteraren underhandlat i saken med doktor Gyntenfelt

och ville nu på grund däraf föreslå att Sällska-
pet skulle med medel från A. W. Wahrens dona-
tion, hvilken öfverlemnats till Sällskapet med vil-
kor att användas "till spridande af kunskap i
mjölkhushållning", tillösa sig full egander att, till skriften, så-
ledes äfven rätt att utge nya upplagor af ~~skrif-~~
~~ten~~, ~~att~~ och öfversätta densamma samt att efter godt-
finnande sälja förlagsrätten till en eller annan
upplaga. I sådant afseende skulle Sällskapet
öfvertaga det förutnämda kontraktet med Cen-
traltryckeriet i Helsingfors samt därutöfver
till doktor Grotenfelt erlägga ett författarehonorari-
um af 80 ₰ för tryckark, dock ej inalles utöfver
1,200 ₰, äfvensom 104 ₰ 50 p. utgörande af honom
redan utbetald kostnad för ~~elich~~ clicheer-
na till de 28 afbildningarne i boken, med
skyldighet för Grotenfelt att läsa korrekturet
till den nu under tryckning varande upplagan
hvaraf författaren förbehållit sig 15 frieexemplar.
Doktor Grotenfelt hade äfven förklarat sig
"lika villig som skyldig" att om förändringar
i en framdeles utkommande ny upplaga
blefve af nöden, verkställa omarbetningen
~~af~~ mot skälig ersättning efter öfverenskommel-
se.

Sekreteraren föreslog vidare att, i händel-
se hans förslag blefve godkändt, Sällskapet icke
sjelf skulle omhändertaga försäljningen af
arbetet utan, sedan den nu under tryckning
varande första upplagan utkommit, ~~utan~~
sälja densamma med eller utan rätt att
inom viss tid, t. ex. 3 år, utgifva en ny upp-
laga af arbetet. Dock skulle af den första upp-
lagan 100 exx. fråntagas dels med anledning
af de frieexemplar författaren förbehållit sig
dels för att gratis utdelas till de sällskap och
föreningar, med hvilka Sällskapet utbytte skrif-

ter, ~~dels~~ öfvensom till Sällskapets hedersledamöter m. fl.
Det af sekreteraren sålunda framstälda
förslaget omfattades af Bestyrelsen, som beslöt
att hos Sällskapet vid instundande plenum
hemställa om godkännande af detsamma, samt
att åt Bestyrelsen måtte öfverlemnas att vid-
taga nödiga åtgärder i afseende å försälj-
ningen af den första upplagan, samt att på
grund af företeende omständigheter beslu-
ta, huruvida i denna försäljning borde in-
begripas rätt att utgifva en ny upplaga eller
icke.

I öfverensstämmelse med hvad sekretera-
ren jämväl föreslog, ansåg Bestyrelsen att
på arbetets titelblad borde utsättas att det
samma utgifvits af Sällskapet på bekostnad
af A. W. Wahrens donation.

§ 11.

Redaktören J. F. Hagfors hade till inlösen
af Sällskapet erbjudit 345 exx. af en af honom
utgifven skrift "Wankka-mestarin Wakuus-
pillerit" utgörande en bearbetad öfversättning
af en utaf Svenska försäkringsföreningen pris-
belönad folkskrift "Mäster Tryggs säkerhetspil-
ler", författad af G. A. Alden, känd genom
flere förut utgifna förtjenstfulla arbeten.
Då skriften på ett lättfattligt och öfver-
tygande sätt afhandlade nyttan af alla slags
försäkringar, såsom brand-, kreaturs-, olycks-
falls- och lifförsäkringar m. m., samt det af Redak-
tören Hagfors begärda priset eller 69 ₰ icke
syntes oskäligt, beslöt Bestyrelsen att för
gratis utdelning inlösa de erbjudna 345 exx.
af ifrågavarande skrift.

§ 12.

Från statsmejeristen A. von Wright hade
skrifvelse af den 18 i denna månad ankommit

däri han förklarar sig villig att under loppet af instundande vinter utarbeta för Sällskapets räkning en folkskrift om andelsmejerier. Härom skulle vid instundande plenum anmäla.

§ 13.

Med anledning af Sällskapets skrifvelse № 718. hade folkskollärarn K. W. Raunio i Leppävirta tillskrifvit sekreteraren att Leppävirta kommun vore villig att deltaga i kostnaderna för träskomakaren Siléns ditresa, såframt ~~denna~~ kommunens andel icke komma att öfverstiga 20 ₰; och beslöt Bestyrelsen att med godkännande af detta förbehåll förordna träskomakaren Silén att den 7 instundande november från Tammerfors, där han för närvarande meddelade undervisning, afresa till Leppävirta, för att i därvarande folkskolor meddela undervisning under en tid af 2 à 3 veckor, hvarom närmare föreskrift komma att honom meddelas.

§ 14.

Kommunalnämdsordföranden i Sordavala landskommun F. M. Saukko hade ansökt om biträde af Sällskapets träskomakare till kommunens fattiggård, såvida hvarken dagspenning eller resekostnader behöfde därför erläggas. Sådant kunde emellertid icke bifallas utan borde sagda kommun deltaga i resekostnaderna med 20 ₰. Härom skulle Saukko underrättas samt tillrådas att förmå äfven ~~Jyväskylä~~ Sordavala seminarium att anlita träskomakaren och deltaga i förenämda resekostnadersättning, då Sordavala landskommuns kostnad komma att inskränka sig till 10 ₰.

§ 15.

Af träskomakaren Silén ingifna anteckningar rörande förrättningarne i Björneborgs fattiggård och folkskolor, föranledde icke till någon anmärkning.

§ 16.

På grund af derom ingifna ansökningar beslöt Bestyrelsen att vid plenum den 2 instundande november föreslå nedannämda personer till erhållande af Sällskapets mindre silfvermedalj för landtmannaidoghet och annan medborgerlig förtjänst nämligen:

1. Bonden och kyrkovärden Erik Viktor Jansson i Saltviks socken, hvilken under 19 års tid varit kyrkovärd och derunder varit ledare af arbetena vid flere reparationer i kyrkan och anläggandet af ny begrafningsplats, vidare 17 år fungerat såsom verksam och intresserad ledamot i folkskoledirektionen samt varit ledamot i direktionen för Haga jordbruksskola alltsedan densamma inrättades, hvarutom han varit ombetrodd äfven med andra kommunala värf, som han med nit och skicklighet utfört.

2. Torparen å Mustiala landtbruks- och mejeriinstitut Jakob Wuolte, som nu 75 årig i yngre år mottagit ett förfallet torp, hvilket han sedermera genom ihärdigt arbete och klok hushållning bragt i ett mönstergiltigt skick.

3. Torparen vid samma institut Johan Henrik Willberg-Sahuri, som likaledes genom arbetsamhet och förståndig hushållning föregått andra torpare med efterföljansvärdt exempel och i församlingen vunnit den uppmärksamhet, att han blifvit vald till ledamot i dess kyrkoråd.

§ 17.

Sedan särskilda ansökningar om ut:

märkelser för långvarig och trogen tjenst jem-te till dem hörande intyg blifvit granskade, beslöt Bestyrelsen föreslå nedan upptagna tjenstehjon till erhållande af följande utmärkelsetecken, nämligen:

a/ Sällskapets mindre silfvermedalj.

1. Inspektorn Jakob Stenholm, född 1830, för 33 års tjenst vid Mustiala landtbruks- och mejeriinstitut.

2. Gårdsfogden Johan Randolin, född 1846, för 21 års tjenst å förenämnda instituts egendom.

3. Gårdsfogden Karl Viktor Thomasson, född 1846, för 23 års tjenst å Rossi hemman i Lauttakylä by af Hvittis socken.

b/ Sällskapets brons medalj.

1. Gårdsfogden Johan Andersson, född 1842, för 24 års tjenst, derunder 9 som fogde, hos Generalmajtnanten K. Ehrnrooth å Terfvik gård i Perna socken.

2. Fogden Johan Fredrik Fredriksson, född 1849, för 14 års tjenst hos Friherre H. Standertskjöld – Nordenstam, dels å Kirstula i Vanå, dels å Gumtäckt i Helsinge socken.

3. Drängen Paavo Kärkäs, född 1854, för 10 års tjenst hos numera aflidne Assessorn A. Bernitz och hans efterlefvande enka å Kivimäki gård i Jääskis socken.

c/ Sällskapets hedersteken.

1. Statdrängen Mikael Johan Rosonen, född 1848, för 15 års och

2. Maskinisten Gustaf Fridrik Tulliainen, född 1861, för 14 års tjenst

begge dessa hos Järvikylä godsaktiebolag i Jorois socken.

3. Hushållerskan Karolina Andersson, född 1845, för 20 års tjenst hos fröken Aline Haeggström i Helsingfors.

4. Tjenarinnan Agatha Turpeinen, född 1860, för 19 års tjenst hos bonden Gustaf Turanen å Mäenpää hemman i Rautalampi socken.

5. Tjenarinnan Wilhelmina Hyvärinen, född 1850, för 16 års tjenst hos Apothekaren A. E. Piispanen i Kuopio.

6. Tjenarinnan Maria Häggblad, född 1860, för 16 års tjenst, deraf 10 i Åbo, hos nu-mera i Stockholm bosatte f. d. Bryggeriidis-ponenten Karl G. Ritock.

7. Tjenarinnan Lexna Rebecka Östlund, född 1862, för 15 års tjenst hos Ruethålla-ren Frans Wilhelm Soupas i Enra socken.

8. Tjenarinnan Maria Gustafva Bothas, född 1857, för 15 års tjenst hos t. f. Kyrkoherden L. Ben-gelsdorff i Helsingfors.

9. Ladugårdspigan Hilma Mathilda Mist-tinen, född 1854, för 11 års tjenst å Hvittis socknens prestgård hos Prosten O. F. Ingelius.

10. Tjenarinnan Hilda Karolina Berglund, född 1859, för 10 års tjenst hos Direktor F. H. Faersch i Helsingfors.

11. Tjenarinnan Ida Sofia Sjöblad, född 1856, för 10 års tjenst hos Kronokassören Viktor Tingren i Björneborg.

d/ Inskription å värdepföremål.

1. Drängen Karl Rosengvist, född 1844, för 21 års tjenst hos landbonden August Esko i Hanko. (Inskr. å silfverur.)

2. Drängen Johan Fredrik Johansson, född 1849, för 15 års tjenst hos Vicepastorn J. Lagerstedt å Kulma kapellansbol i Wiittis socken (Inskr. å silfverur.)
3. Tjenarinnan Maria Taappanen, född 1824, för 27 års tjenst hos Sågegaren B. F. Breitholtz i Kangasniemi socken. (Inskr. å silfvermatsked.)

§ 18.

Sekreteraren anmälte att han på därom gjort framställning af Länemejerskan Almqvist utfärdat förordnande för henne att i början af instundande november månad biträda godsegaren A. Lundell å Wiinikkala i Kiikais kapell samt att därefter fortsätta den tjänsteverksamhet i Björneborgs landsförsamling, hvarmed hon förliden vår gjort början. Denna åtgärd godhände.

§ 19.

Bestyrelsens ledamot, hr Hedenberg anmälte att han, enär ledamoten Wirzenius anmälte förfall, öfvervarit examen vid ~~mo~~ Wiurila-Mustamäki mejeriskola den 20 i denna månad, hvarvid han tillika inspekterat skolan och funnit densamma i fullt tillfredsställande skicklikasom ej heller examen gifvit anledning till några anmärkningar.

§ 20.

Från hr Wilhelm Benson i Helsingfors hade i afseende å utdelning följande skrifter tillsändts Sällskapet, nämligen:

30 exx. "Praktiska erfarenheter om resultaten af Kalisalternas, särskildt kainitens användande" af M. Maercker. Öfs. i sammandrag af Hj. Nathorst.

30 exx. "Stassfurts-Industrin på 17 allm. Svenska Landtbruksmötet i Göteborg 1891.

30/10-4.

§ 21.

Till Sällskapets bibliotek hade följande föräringar ankommit:

a) 3 exx. "Beretning om den höiene Landbrugsskole i Aas." 1 Juli 89 – 30 Juni 90 af Th. Koller.

b) Från Svenska Landtbruksstyrelsen: Berättelse för 1889-90 af Svenska Statens fiskeriagent i Tyskland A. Krüger.

c) Tidning för Stockholms läns Hushållningssällskap. Oktober 1891.

d) Örebro läns Hushållningssällskaps Qvartalsskrift. 3dje häftet 1891.

e) Gefleborgs läns Hushållningssällskaps handlingar, utg. 1891. II och III

f) Vester-Norrlands läns Hushållningssällskaps Handlingar. 2dra häftet 1891.

g) Baltische Wochenschrift Nris 38-41 för 1891.

§ 22.

Sekreteraren förevisade första häftet af den nya finska upplagan af "Landtbruksprak:tikan", hvilket förläggaren Werner Söderström hitsändt, samt anmärkte att orden "Keis. Suomen Talousseuran suomennuttama painos" på omslagen äro tryckta med ytterst fin stil aldra nederst efter uppgiften om arbetets utkommande i häften samt utom det, som torde vara afsigten att å bokens titelblad införas. Vidare påpekade sekreteraren att Söderström öfverträdt bestämmelserna i det med honom uppgjorda köpekontraktet om förlagsrätten till förenämda arbete, dels derigenom att arbetet icke utkommit fyra månader efter det manuskriptet blifvit till honom levereradt, dels derigenom att han vid arbetets utgifvande häftevis uts-att ett pris af 65 pni för

häfte, hvilket för fem häften gör Fmp 3:25, ehuru 3 mark var bestämdt såsom högsta bokhandelspris för häftadt exemplar.

Med anledning häraf anmodades sekreteraren att i bref till hr. Söderström fästa hans uppmärksamhet vid förenämda omständigheter samt särskildt att han jämlikt sista punkten af nyssnämda kontrakt icke egde rätt att utan Sällskapets begifvande från arbetet titelblad utesluta orden "K. S. Talousseuran & suomennuttama painos" eller förflytta dem till annan plats än de egde å manuskriptet.

§ 23.

På framställning af sekreteraren beslöt Bestyrelsen, för att i någon mån minska utgifterna från Ahlmanska fonden, antaga endast 8 stipendiater från de s. k. Ahlmanska kommunerna i Sällskapets slöjdskola för instundande vårtermin, nämligen en stipendiat från en hvar af följande kommuner: Tammerfors, Messuby, Teisko, Birkkala, Ylöjärvi, Kangasala, Lempäla och Wesilaks; och skulle dessa stipendiater på vanligt sätt utses af vederbörande folkskoledirektioner.

§ 24.

På förslag af sekreteraren beslöts att ~~slöjdskolans~~ nästkommande vårtermin (i Sällskapets slöjdskola) skulle begynna den 15 januari 1892.

§ 25.

Sekreteraren anmälte att ambulatoriska väf-lärarinnan vid Lojo-Sjundeå-Nummi landtbruksgille Maria Forsström under någon tid hospiterat i Sällskapets väfskola.

§ 26.

På framställning af sekreteraren beslöt bestyrelsen att i skrifvelse till guvernören

i länet anhålla om anordningsutfärdande för grefve August Armfelt att å länets ränteri lyfta 1,750 ℳ, utgörande ett halft års, räknadt från den 1 instundande november, statsanslag till Wiurila-Mustamäki mejeriskolas underhåll.

§ 27.

Sekreteraren anmälte att den för friherre W. Stjernçrantz' räkning rekvirerade ägyklöckningsmaskinen ankommit, och anmodades sekreteraren att afsända densamma med ångbåt till Nystad samt underrätta frih. Stjernçrantz att han egde därifrån afhemta apparaten.

§ 28.

Sekreteraren meddelade att han af K. Senaten blifvit kallad till ledamot i bestyrelsen för det allmänna finska landtbruksmöte, som komme att ega rum i Wasa 1893., samt att han redan fått mottaga kallelse till sagda bestyrelses sammanträde i Wasa den 6 instundande november, hvarför han anhöll att få mottaga kallelsen samt ledighet att närvara vid såväl det redan utsatta ~~som framdeles~~ sammanträdet, ~~äfven~~ som de sammanträden af landtbruksmötets bestyrelse, hvartill han framdeles kunde blifva kallad. Härtill biföll Bestyrelsen.

§ 29.

Godsegaren N. G. Hammarens från Sällskapets fonder mot inteckning i Ingeris egendom i St Bertils socken erhållna lån å 20,000 ℳ hade sagde egendoms nuvarande egare Hans Peder Jensen erbjudit sig att öfvertaga mot samma inteckning som förut samt fyllnadsborgen af landthushållaren C. F. Friberg och arrendatorn Jonas Borup, hvarjämte han förbundit sig

att för lånet erlägga ränta efter 6%. Sedan handlingarna granskats godkändes såväl Jensens som löftesmännens förbindelser.

§ 30.

På framställning af kamreraren beslöts att från 1. Januari 1892 höja räntan till 6% för det lån af 15.000 ℳ forstmästaren M. von Haartman från Sällskapets fonder erhållit emot inteckning i Högsar egendom jämte fyllnadsborgen, för hvilket lån räntan för några år sedan på grund af låntagarens yrkande nedsatts till 5%. Tillika beslöts att på samma sätt höja räntan för alla de lån, som mot borgen utgifvits från Sällskapets fonder.

§ 31.

Kamreraren anmälte att hrr G. Landzett och A. E. Aemelens förklarat sig villige att för sina lån från Sällskapets fonder erlägga den förhöjda ränta, hvarom Bestyrelsen vid sammanträde den 10 sistlidne september under § 22 i protokollet fattat beslut.

§ 32.

Sällskapets kamrerare hade inlemnat tredje kontaleförslaget för innevarande år, hvilket granskats af kassainspektorn och befunnits riktigt och beslöt Bestyrelsen förty att detsamma skulle, så vidt det angick Sällskapets tilldelade anslag till jordbrukets och dess binäringars främjande samt Hisingerska donationen öfversändas till Jordbruks Expeditionen, äfvensom, så vidt det rörde slöjdanslagen, till Handels- och Industri Expeditionen i K. Senatet för Finland.

§ 33.

På grund af ingången rekvisition skulle från Thulinska fonden till forstmästaren M. v. Haartman utbetalas 240 ℳ, utgörande underhållskostnader för Sällskapets tvenne Thulinska stipendiater vid Tuorla jordbruksskola, Oskar Halkilahti

30/10-5.

och Frans Wilhelm Tapala för det i morgon utgående lässåret.

§ 34.

Vid sammanträdet utfärdade anordningar finnas i Sällskapets anordningsbok förteknade.

In fidem:

[illegible] Rönnbäck

30/11. 91.

1.

Å 1891. den 30 november sammanträdde K. F. Hushållningssällskapets Bestyrelse, hvarvid tillstädeskommo Sällskapets ordförande, hofrättsrådet Björkman, Bestyrelsens ordförande hr Juselius, ledamöterna hrr Hedenberg, von Haartman, Backmansson och Virzenius, Sällskapets kamrerare hr Svehla samt undertecknad sekreterare.

§ 1.

Protokollet för Bestyrelsens sammanträde den 30 sistlidne oktober upplästes i afseende å justering.

§ 2.

Genom remissresolution af den 12 i denna månad hade K. Senaten anmodat Bestyrelsen att inkomma med utlåtande i anledning af mejerigaren August Henrik Blicharskis ansökan om ett mejerilån af Tyratusen mark, för att i tidsenligt skick kunna underhålla ett af honom i Kyrö by af Karinais kapell inrättadt separator-mejeri samt en därtill hörande skumningsanstalt i Kumila by af samma kapell.

Med afseende därå att ifrågavarande mejeri otvifvelaktigt utgjorde ett behof för orten, enär annat uppköpsmejeri, Bestyrelsen veterligen, icke förefinnes i närheten, beslöt Bestyrelsen tillstyrka bifall till Blicharskis förenämda ansökan, utan att dock vilja föreslå något visst lånebelopp, emedan storleken af de kostnader, som den af Blicharski tillämnade utvidgningen och förbättringen af mejeriet och skumningsanstalten komme att medföra, icke kunde af Bestyrelsen prövas, i ty att sökanden icke närmare angifvit de erforderliga åtgärderna.

§ 3.

Genom remissresolution af den 12 i denna

månad hade K. Senaten anmodat Bestyrelsen att inkomma med underdånigt utlåtande rörande agronomen Uno Bremers ansökan om bidrag af allmänna medel för upprätthållande af den privata fogde- och dejeskola med ettåriga kurser, som af honom inrättats å Kustö gårds militieboställe i Kustö kapell; och beslöt Bestyrelsen med anledning häraf i afgifvande utlåtande anföra följande:

"Främst anser sig Bestyrelsen, med afseende därå, att den skola, för hvilken anslag af agronomen Bremer begäres, är inrättad för ettårs kurser, böra framhålla att Bestyrelsen för sin del icke gillar en sådan organisation, genom hvilken eleverna omöjligen kunna erhålla en tillräcklig vare sig teoretisk eller praktisk utbildning, som skulle sätta dem i stånd att sedermera på egen hand reda sig som jordbrukare. Enligt hvad Bestyrelsen har sig bekant, torde äfven det mesta af jordbruksskolföreståndare och lärare, som under hösten egde rum å Mustiala landtbruksinstitut tämligen enhälligt hafva uttalat sig emot lägre jordbruksskolor med ettårig kurs. Huruvida skolan å Kustö gård, oberoende af denna principfråga, borde komma i åtnjutande af statsanslag, är en sak som Bestyrelsen icke anser sig kunna pröfva, när Bestyrelsen icke eger tillräcklig kännedom om de agronomiska förhållandena på Kustö gård och ej heller om det sätt, hvarpå undervisningen i skolan hittills bedrifvits. Men då Bestyrelsen anser att den viktigaste förutsättningen för meddelande af statsunderstöd åt en privat jordbruksskola borde vara, att lägenheten, där skolan är inrättad, såväl i afseende på jordbruket som ladugården sköttes på ett mönstergillt sätt, att exemplelgifvande ordning herskar, att tidsenlig, väl underhållen redskap förefinnes, samt att tillräckligt arbetsmaterial för det antal elever, som skall erhålla undervisning, icke saknas, anser sig Bestyrelsen böra i underdånighet framhålla, att i händelse den ettåriga kursen icke anses utgöra hinder för skolans subventionerande, Eders Kejserliga Majestät måtte, innan anslaget beviljas, i nåder förordna sakkunniga personer att undersöka, huruvida ofvan antydda vilkor kunna anses uppfyllda å Kustö gård samt om undervisningen i därvarande skola är på ett tillfredsställande sätt organiserad och med framgång bedrifves."

§ 4.

Från Handels- och Industri Expeditionen i K. Senaten hade skrifvelse af den 6 i denna månad ankommit med underrättelse att Senaten vid skedd föredragning af bagaren E. Lundholms m. fl. Letala boars ansökan om anslag för en kvinlig slöjdskola i berörda kommun, öfver hvilken ansökan Bestyrelsen tidigare afgifvit infordradt utlåtande, funnit godt för upprätthållande af förenämnda kvinliga slöjdskola bevilja ett årligt anslag af åttahundra (800) mark under tre års tid, räknadt från och med 1892, med vilkor att minst tvåhundra mark om året skola användas för anskaffande af väfstolar samt annan arbetsredskap äfvensom modeller och skolmaterial, att undervisning i skolan årligen skall meddelas åt minst tio elever, att skolan ställes under tillsyn af Bestyrelsen, som eger utse en i Letala bosatt person för inspektion af skolan, att stadgar för skolan fastställas af Industristyrelsen, samt att berättelse om skolans verksamhet och redogörelse öfver anslagets användning årligen skall till Bestyrelsen afgifvas.

Med anledning häraf beslöt Bestyrelsen anmoda Fältskapets ombudsman i 24de distriktet kronofogden A. Brander att inkomma med förslag till lämplig person att handhafva inspektorsbefattningen öfver ifrågavarande slöjdskola.

§5.

Från Handels- och Industri Expeditionen hade bref af den 29 sistlidne oktober ankommit med underrättelse att Expeditionen anmodat guvernören i Nylands län att till Bestyrelsen remittera 517 mark 6 penni, utgörande föreståndaren för Hushållningssällskapets kemiska och frökontrollstation, Ingeniören Ernst Löthner tillbörande ersättning för anskaffade 25. mjölprofver och verkställd analys af desamma.

Efter uppläsandet häraf anmälte sekreteraren att förenämda medel redan ankommit och lyftats af Sällskapets kamrerare samt att den anordning som medföljt penningarne, blifvit, behörigen kvittera till guvernören i Nylands län återsänd.

§6.

En från magistraten i Åbo ankommen skrifvelse af den 24 sistlidne oktober upplästes och innehöll meddelande därom, att Stadsfullmäktige på samma vilkor som förut beviljat Sällskapet äfven för nästkommande år 1892. ett eventuelt anslag af högen 2000 mk till härvarande Kemiska- och Frökontrollstations underhåll.

§7.

Från Uleåborgs läns Hushållningssällskaps direktion hade ankommit en skrifvelse rörande bildandet af en finsk mosskulturförening. Denna skrifvelse jämte ett därtill fogadt komitébetänkande, ställdes på cirkulation.

§8.

En ankommen skrifvelse af den 23 i denna månad från bestyrelsen för tionde allmänna finska landtbruksmötet i Wasa 1893 med anhållan om förslag till lämpliga agenter för mötet i denna del af landet, bordlades till ~~nast~~ annat sammanträde.

§9.

Till svar å bestyrelsens skrifvelse af den

30/11 91
2.

30. sistlidne oktober N:o 888. hade bref från statsagronomen ~~A. v. Wright~~ K. J. Forsberg ankommit sålydande:

Sign. Sved.

Efter uppläsandet häraf, anmodades sekreteraren att, i enlighet med de i brefvet lemnade anvisningarna till resp. landtbrukssällskap, landtbruksundervisare och sällskapets ombudsmän, försända i afseende å utdelning lämpligt antal exx. af den skrift om svedjebruket, hvaraf 2400. exx. tillsändts sällskapet från K. Senatens Jordbruks-Expedition.

§10.

Sekreteraren upplästa ett af honom i öfverensstämmelse med innehållet af §10. i Bestyrelsens protokoll för den 30. sistlidne oktober samt §5 i pleni protokollet för den 2 i denna månad uppgjordt förslag till kontrakt med doktor Gösta Grotenfelt om inköp af förlagsrätten till skriften "Om hållbarheten hos helmjölk, grädde, skummjölk och smör." Förslaget godkändes och skulle kontraktet tillsändas doktor Grotenfelt i afseende å dess underskrifvande.

I sammanhang härmed beslöt Bestyrelsen ~~att~~ genom skrifvelser uppmana landets större bokförläggare att inkomma med anbud på öfvertagande af försäljningsrätten till 400 exx. af den under tryckning varande första upplagan af förenämda arbete, alternativt med eller utan rätt att därjämte under loppet af tre år utgifva en ny upplaga af sagda arbete.

§11.

Sedan numera nya stadgar blifvit af Sällskapet vid senaste plenum antagna, beslöt Bestyrelsen att låta trycka desamma i en svensk

upplaga af 2000 exx. och i en finsk af 1000 exx. Den finska öfversättningen skulle dock först granskas af en i det finska lagspråket fullt hemmastadd person.

§ 12.

Länemejerskorna Aura Almqvist's och Selma Salvins reseberättelser, hvilka cirkulerat blanda Bestyrelsens medlemmar, föranledde icke till någon åtgärd, utan skulle i lämpliga utdrag införas i Sällskapets handlingar för 1891.

§ 13.

Allmänna ploginstruktören G. Wallgren hade inlämnat föreskrifven tabellarisk öfversikt af sina förrättningar under innevarande år. Denna öfversikt ställdes på cirkulation.

§ 14.

Med anledning af Bestyrelsens skrifvelse ~~af den 30~~ № 876, hade bref från bokförläggaren Werner Söderström ankommit, däri han till förklaring af de gjorda anmärkningarna anförde

a) att å titelbladet till den nya upplagan af Arrhenii landtbrukspraktika med tydlig stil skulle införas orden "K. Suomen Talousseuran suomennuttama painos";

b) att tryckningen af arbetet fördröjts, dels på grund däraf att boställsinspektören Wartiainen icke kunnat, såsom upptagen af tjänsteresa med önskvärd skyndsamhet utföra korrekturlningen, dels emedan arbetet komme att upptaga 25 i stället för beräknade 20 tryckark, samt

c) att priset på arbetet, såsnart fullständiga exemplar däraf kunde utlemnas i bokhandeln, komme att blifva det öfverenskomna eller 3 mark, men att vid arbetets utgifvande häftevis det med 25 penni förhöjda priset betingats af den ökade kostnaden som sådant

№ 382.
1891.

Anhom den 25 nov. 1891.

Sekr. Sved.

Till Kejserliga Finska Hushållningssällskapet!

Åbo

Till åtlydnad af Kejserliga Finska Hushållnings Sällskapets skrifvelse, daterad den 30 Oktober 1891, № 888, hvilken den 20 dennes kom mig tillhanda, får jag ödmjukast meddela att i hela St. Michels och Kuopio län samt största delen af Wiborgs län, med undantag af strandsocknarna vid Finska viken och några vid Ladoga, svedjebruket ännu idkas allmänt om det än på sista tider fått träda något tillbaka för ett ordnat jordbruk och något kärrodling. Äfven är det ännu mera allmänt i östra delen af Wasa län, d. v. s. öster om landtryggen i Kivijärvi, Pihtipudas, Wiitasaari, Karstula, Saarijärvi, Laukkas, Jyveskyla, Keuru, Muldia, Etseri, Pielavesi och Virdois samt sedan i fortsättning genom socknarne i norra delen af Åbo län nästan ända ned till Kumo elf; dock är det redan sällsyntare i till elfven och hafvet stötande socknar, der kärrodlingen vinner mera och mera utbredning. I Tavastehus län är det äfven ganska allmänt ännu, ehuru det i dess sydligare socknar mera och mera aftager. Vester om landtryggen i Wasa län förekommer det äfven något

men är Kärrbruk och Tjärbränning här allmännare. Hu-
dant förhållandet är i Uleåborgs län kan jag ej fullt upp-
gifva, men tror att på jordmånen, der Jädesodling med
någon säkerhet kan bedrifvas, det förekommer allmän-
nog. Nordligare är dock, som kändt, både till följd af jo-
mån och klimat Tjärbränning öfverväganden. I Nylands o
största delen af Åbo län torde numera Jorder endast un-
dantagsvis påträffas

Den ifrågakomna skriften synes mig derför vara b-
höfligast i Kuopio, St Michels och Wiborgs län, der
Jorderna intaga största arealen i förhållande till det o-
nade jordbruket, dernäst i södra delen af Uleåborgs-, o
delen af Wasa och norra delen af Åbo och af Tavastehus
län, der likväl odlingen mera och mera tränger Jordbru-
ket tillbaka och der i allmänhet finnes större tillgång
på dugliga kärrmarker. Helsingfors den 22. Novemb
1891.

Karl Johan Forsberg

Till Kejserliga Senatens Ekonomie-Departement.

Sedan i anledning af Kejserliga Senatens utslag af den 15 sistlidne Mars i ärende angående tillstånd för Kyrkoherden i Nurmo pastorat Johan Wilhelm Rosenlew att på Nurmo kapellförsamlings mark i Nurmo socken af Åbo och Björneborgs län anlägga ett sågverk, Kyrkoherden Johan Wilhelm Rosenlew samt Kyrkoherdens i Nurmo pastorat Johan Adolf Langenskiöld, Sanktlöfd. Sunnanå-
ker, Sanktlöfd. Sunnanåker och Sanktlöfd. Sunnanåker, samtliga i Nurmo socken af Björneborgs län, i underdånighet anhålla om tillstånd att på Nurmo kapellförsamlings mark i Nurmo socken af Åbo och Björneborgs län anlägga ett sågverk.

Sign. Hans.

Finansexpeditionen den 5 Mars 1891.

Till Kejserliga Senatens Ekonomie-Departement.

Kyrkoherden i Nurmo pastorat Johan Wilhelm Rosenlew samt Kyrkoherdens i Nurmo pastorat Johan Adolf Langenskiöld, Sanktlöfd. Sunnanåker, Sanktlöfd. Sunnanåker och Sanktlöfd. Sunnanåker, samtliga i Nurmo socken af Björneborgs län, hafva i underdånighet anhållit om tillstånd att på Nurmo kapellförsamlings mark i Nurmo socken af Åbo och Björneborgs län anlägga ett sågverk.

Till Kejserliga Senatens Ekonomie-Departement.

Kyrkoherden i Nurmo pastorat Johan Wilhelm Rosenlew samt Kyrkoherdens i Nurmo pastorat Johan Adolf Langenskiöld, Sanktlöfd. Sunnanåker, Sanktlöfd. Sunnanåker och Sanktlöfd. Sunnanåker, samtliga i Nurmo socken af Björneborgs län, hafva i underdånighet anhållit om tillstånd att på Nurmo kapellförsamlings mark i Nurmo socken af Åbo och Björneborgs län anlägga ett sågverk.

Sign. Hans.

Finansexpeditionen den 5 Mars 1891.

medfört. Doch förklarade sig hr Söderström vil-
lig att till häftes subskribenterna utdela
någon mindre skift i landtbruket, som Säll-
skapet sådant fordrade.

Då Bestyrelsen ansåg de af hr Söder-
ström afgifna förklaringarna tillfredsställande,
förföll vidare åtgärd i saken.

§ 15

T. 1. 0 Vk 84

men är kärrbruk och tjärbränning här allmännare. Huru
dant förhållandet är i Uleåborgs län kan jag ej säkert upp
gifva, men tror att på jordmåner, der sädesodling med
någon säkerhet kan bedrifvas, det förekommer allmänt
nog. Nordligare är dock, som känt, både till följd af jor
mån och klimat tjärbränning öfvervägande. I Nylands och
största delen af Åbo län torde numera sveder endast un

[illegible]

medfört. Dock förklarade sig hr Söderström vil:
lig att till häftes subskribenterna utdela
någon mindre skrift i landtbruket, om Säll:
skapet sådant fordrade.

Då Bestyrelsen ansåg de af hr Söder:
ström afgifna förklaringarna tillfredsställande,
förföll vidare åtgärd i saken.

§ 15.

Från friherre W. Stjerncrantz i Hinnerjo:
ki hade ankommit en sålydande skrifvelse:

Sign. Höns.

Med anledning häraf anmodades sekre:
teraren underrätta friherre Stjerncrantz att Be:
styrelsen icke velat debitera honom för de i
brefvet omnämnda märkringarne och boäggen,
hvilka varit upptagna på den redan af Sällska:
pet betalade räkningen från Roschill-fabriker.
Däremot ansåg Bestyrelsen Sällskapet icke bö:
ra betala en senare af friherre Stjerncrantz
insänd räkning från G. W. Wallin i Nystad
å 2 mark för omkostnader vid den till fri:
herre Stjerncrantz försända äggkläckningsap:
paratens lossning från fartyget m. m. Enär näm:
ligen friherre Stjerncrantz förbundit sig att lå:
ta afhemta apparaten från Åbo, men Be:
styrelsen till hans fördel och bekvämlighet sändt
densamma till Nystad på Sällskapets bekost:
nad, ansåg Bestyrelsen anledning icke fin:
nas att ytterligare betala några omkostnads:
räkningar. Härjämte skulle friherre Stjerncrantz
underrättas att Bestyrelsen icke egde kännedom
om något försäkringsbolag, däri han kunde
mot skada och olycksfall assurera sina höns
och andra fåglar.

§ 16.

Sekreteraren anmälte att kommunalnämnds:

ordföranden i Sordavala landskommun J. M. Saukko i bref af den 7 i denna månad förklarat sagde kommun jämte Sordavala seminarium villige att erlägga det bestämda bidraget af 20 mark till träskomakaren K. Selins resekostnader, om denne blefve förordnad att meddela undervisning såväl å kommunens fattiggård som åt eleverna vid sagda seminarium; och hade sekreteraren förty afsändt förordnande till Selin, som då befann sig i Leppävirta, att i slutet af denna månad afresa till Sordavala och där dröja så länge vederbörande rekvirenter önskade. Denna åtgärd godkändes af Bestyrelsen.

§ 17.

Likaledes godkändes sekreterarens åtgärd, hvarigenom han förordnat länsmejerskan Selma Salvin att biträda jordbrukaren Ulrik Salmine å Vartsaari – Suiskula i Lokalaks kapell.

§ 18.

Sedan kommunalrådet B. E. Hollmerus afböjt Bestyrelsens anhållan att återtaga ombudsmannabefattningen i 17de distriktet, beslöt Bestyrelsen på förslag af hr Hollmerus att till ombudsman i sagda distrikt kalla landthushållaren Waldemar af Björkstén å Löfsta i Borgå socken.

§ 19.

Sedan ingenjören Knut Selin i bref af den 17 sistlidne oktober afsagt sig ombudsmannabefattningen i Sällskapets 15de distrikt beslöt Bestyrelsen att i hans ställe till ombudsman kalla medicinedoktorn O. F. Appelberg i Kotka.

§ 20.

På förslag af föreståndarinnan för Sällskapets slöjdskola, beslöts att terminsafslutningen skulle äga rum tisdagen den 15. december kl. 11. f. m., hvarefter under onsdagen och torsdagen utställning och försäljning af elevernas arbeten på vanligt sätt skulle anordnas.

§ 21.

På förslag af sekreteraren beslöt Bestyrelsen att Sällskapets slöjdskola skulle deltaga i den industriutställning, som på föreningen "Arbetets vänners" initiativ kommer att ega rum i Helsingfors nästkommande år, med väfnader utförda af eleverna. Anmälan härom skulle insändas och inom grupp X afd. B. Konstväfnader och broderier, utrymme abonneras, sålunda att för utställningen erhölles 24 kvadratmeter (6 m. i bredd och 3,5 m. i höjd) väggyta äfvensom 6 kvadratmeter (6 m. i längd, 1 m. i bredd) bordyta, eller sålunda inalles 27 kvadratmeter, för hvilka kostnaden å 5 ℳ per kvadratmeter alltså kommer att uppgå till 135 mark.

§ 22.

För Sällskapets räkning skulle för 1892 prenumereras på följande tidningar och tidskrifter: Finlands Allmänna Tidning, Åbo Underrättelser, Nya Pressen, Biet, Tidning för mjölkhushållning, Suomen Maanviljelysseuran Tiedonantoja, Suomen Metsänhoitolehti, Svenska Landtbruksakademiens Handlingar och Tidskrift, Landtmannen, Tidskrift för Landtmän, Åkerbruket och Husdjursskötseln, Slöjdundervisningsblad från Nääs, Norsk Landmandsblad, Ugeskrift for Landmaend, Milch-Zeitung, Gewerbehalle samt för Slöjdskolans räkning modetidningen Freja.

§ 23.

Från jordbrukaren Gustaa Kiipula i Jaakkala hade bref ankommit med tacksägel-

se för kallelsen att vara Sällskapets ledamot. Brefvet upplästes och lades till handlingarna.

§ 24.

Till Sällskapets bibliotek hade följande föräringar ankommit:

1. Från Svenska Literatursällskapet i Finland: Åbo Akademis Studentmatrikel af H. Lagus 3.
2. Från Industristyrelsen: Industristatistik 6. År 1889. Senare delen. Fabriker och Handtverkerier.
3. Vester-Norrlands läns Husk. Sällskaps Handlingar 42dra årg. 3dje häft. 1891.
4. 2. uppl. Beretning om Det Kgl. Selskab for Norges Vel 1890.
5. Baltische Wochenschrift Nris 42-45 för 1891.

§ 25.

Sekreteraren anmälte, att han från bokförläggarefirman F. & G. Beijer i Stockholm fått emottaga en skrifvelse med anhållan att de clichéer till Arrhenii landtbrukspraktika, som Sällskapet fått låna af häradshöfdingen K. Arrhenius i och för tryckningen af den nya finska upplagan af sagda arbete, måtte återställas till sagda firma som genom köp blifvit egare af Arrhenii förlagor. Med anledning häraf hade sekreteraren, när Sällskapet icke fått någon underrättelse om sagda köp, tillskrifvit häradshöfdingen Arrhenius med förfrågan härom samt tillika i brefvet bokförläggaren Werner Söderström anmodat denne, att så fort ske kunde, bit återsända förenämnda clichéer. Från den förre hade svar ännu ej ankommit, men den senare hade underrättat att han redan på grund af ordres från herr F. & G. Beijer till dem återsändt största delen af clichéerna samt att resten om några dagar skulle afgå.

Under förmodan att det uppgifna köpet egde sin riktighet anmäg Bestyrelsen meddelade, det icke föranledde någon åtgärd, såvida ej detta väntade svaret från häradshöfdingen Arrhenius kunde sådant påkalla.

§ 26.

Sekreteraren meddelade att arkitekten grefve Carl Armfelt hitsändt original ritningen jämte korrektur till diplomen för välskötta jordbruk äfvensom räkning å honom tillkommande godtgörelse för förenämnda ritning 280 kr.

Ritningen förevisades och anmälte sekreteraren att korrekturet blifvit läst och, med några rättelser i texten, återsändt jämte anmärkning att om möjligt hästräfsan i diplomets vänstra hörn måtte göras tydligare.

Förenämnda räkning utanordnades.

§ 27.

På förslag af sekreteraren beslöts att statsbidraget till Hoffestagsskolans underhåll för innevarande års fyra sista månader skulle hos guvernören i länet under senare hälften af december utrekviseras.

§ 28.

Med anledning däraf att ännu ej fjerde delen af de jordbrukare, som förlidenden vår af Sällskapet erhållit prof af utländska potatis-sorter för anställande af odlingsförsök, redogjort för resultaten af sagda försök, föreslog sekreteraren att vederbörande skulle genom kungörelse i tidningarne uppmanas att fördenämnda redogörelser, hvilka borde innehålla uppgifter om:

a) utsädets och afkastningens storlek för

hvarje särskild utländsk potatissort samt, till jämförelse, afkastningen af på lägenheten odlad inhemsk potatis;

b) dag då potäterna sattes och då de upptogos;

c) beskaffenheten af den jord, hvari de utländska sorterna odlades, med särskild uppgift om jorden var af annan eller bättre beskaffenhet än öfriga potatisländer;

d) om potäterna vid upptagningen voro stora eller små (särskildt för hvarje sort);

e) blastens af de olika sorterna större eller mindre ymnighet, och huruvida den i större eller mindre grad visade sig angripen af potatissjuka samt mer eller mindre än blasten af den inhemska potatisen;

f) om potäterna af någon af de nya sorterna eller af det på lägenheten hittils odlade slaget vid upptagningen befunnits angripna af rötа samt om sjukdomen sedermera i källaren yppat sig eller tilltagit.

Förslaget godkändes af Bestyrelsen, som ansåg förenämnde uppgifter kunna meddelas antingen skriftligen under omslag eller muntligen å Sällskapets kansli. Tillika borde i kungörelsen framhållas att potatisprofven utlemnades utan betalningsskyldighet endast under förbindelse att aflemna uppgifter om odlingsresultaten, hvarför försummelse att fullgöra denna förbindelse komme att följas af ersättningsanspråk från Sällskapets sida.

§ 29.

Genom skrifvelse af den 3 november förlidet år hade Bestyrelsen hos Sällskapets ombudsman i Tammerfors jur. kand. N. Idman anhållit, att han under sommaren 1891 skulle draga försorg om utförandet af särskilda af Sällskapet beslutna restaureringsarbeten å Gabriel Ahlmans graf på Messuby gamla kyrkogård. Men emedan ingen underrättelse om att uppdraget blifvit verkstäldt ankommit, beslöt Bestyrelsen på förslag af sekreteraren att i bref till hr Idman anhålla om upplysningar rörande hans tillgörande i antydt afseende samt om räkning å kostnaderna, i händelse arbetet blifvit slutfördt.

§ 30.

På förslag af sekreteraren beslöts att för Sällskapets räkning anskaffa en valurna af glas samt att genom bokhandeln rekvirera Sveriges statskalender för 1892.

§ 31.

Sekreteraren anmodades att inom höstterminens utgång inspektera den under Sällskapets inseende stälda väfskolan i Tikkis.

§ 32.

De från förlagsbolaget Otava jämlikt Bestyrelsens beslut under § 9. i protokollet för den 30 sistlidne september rekvirerade skrifterna hade numera ankommit jämte räkning å 337 mark 50 penni, hvilken utanordnades från Statsanslaget af den 1. Maj 1861.

§ 33.

Kamreraren anmälte att förstmästaren M. v. Haartman samt hr P. Ekonen förbundit sig att erlägga 6% ränta för ~~sina~~ de lån, de erhållit ur Sällskapets fonder.

§ 34.

På framställning af kamreraren beslöts att öfverföra hyran för slöjdskolans ~~Slöjd~~lokal i Sällskapets hus, 1000 mark, från ~~Jordbruks~~ anslaget till Enskilda fonden och från Jordbruksanslaget till Hofbeslagsskolefonden 250 mark, utgörande Sällskapets bidrag till sko-

läns underhåll för innevarande års 3 sista månader.

§ 35.

På grund af insänd rekvisition skulle till direktorn å Kronoborgs landtbruksinstitut, A. E. Lång, öfversändas underhållskostnaden för Sällskapets Thulinska stipendiater, W. Raivo och G. B. Korenius för tiden från den 1. Maj till den 1. November innevarande år med 240 mark samt likaledes underhållskostnaden för de tvänne nyantagna stipendiaterna J. W. Lundström och J. Wallenius för tiden från den 1. i denna månad till den 1. Maj 1892 med 240 mark eller inalles 480 mark.

§ 36.

Sedan jordbruksskolföreståndaren H. Lignell anmält att Sällskapets mejeristipendiat Nagu åtnjutit undervisning vid mejeriet å Haga gård i Saltvik socken beslöt Sällskapets Bestyrelsen att från Jordbruksanslaget utanordna och till hr Lignell remittera 60 mark, utgörande öfverenskommen godtgörelse för nämnde stipendiats ~~underhåll och~~ undervisning.

§ 37.

Kommunalrådet E. Avellan hade insänd räkning å 19 mark 28 penni för deltagande i den syneförrättning, som hållits å Sippola gård i Björneborgs lands församling med anledning af ansökt pris för välskött jordbruk. Räkningens belopp utanordnades från Jordbruksanslaget.

§ 38.

Ekonomiinstruktören G. Wallgrens intygade af Bestyrelse ledamoten M. v. Haartman granskade reseräkningar för innevarande år skulle till guvernören i länet öfversändas med anhållan att räkningarnas sammanlagda belopp

329 mark 59 penni blefve till Wallgren utanordnade.

§ 39.

Sällskapets trädgårdsmästares W. Wahlenius' reseräkningar hade blifvit granskade af ledamoten v. Haartman och riktig befunnen, hvarför beloppet 278 mark skulle ur Jordbruksanslaget utanordnas.

§ 40.

Vid sammanträdet utfärdade kvartals- och öfriga anordningar finnas i Sällskapets anordningsbok införtecknade.

In fidem

M. v. Haartman

28/12 91

1.

År 1891. den 28 december sam-
manträdde K. F. Hushållningssäll-
skapets Bestyrelse, hvarvid tillstädes-
kommo Sällskapets ordförande hof-
rättsrådet Björkman, Bestyrelsens
ordförande hr Juselius, ledamöter-
na hrr Hedenberg, v. Haartman,
Backmansson och Wirzenius, Säll-
skapets kamrerare hr Svehla samt
undertecknad sekreterare.

§ 1.

Protokollet för Bestyrelsens samman-
träde den 30. sistlidne november upplästes i af-
seende å justering.

§ 2.

Sällskapets låneskandlingar och värde-
papper genomgingos och granskades och före-
kom därvid anledning till vidtagande af föl-
jande å kamrerarens ankommande åtgärder,
nämligen:

a/ att garfvaremästaren A. Ingelius
tvenne skuldsedlar, den ena å Fmk 1,760,
den andra å Fmk 2,000, böra förnyas samt

b/ att prestmannen P. Sirenius bör
anskaffa ny borgen för sitt lån å Fmk 1,000.
eller ock inbetala detsamma.

§ 3.

I betraktande af rådande ~~låga~~ penning-
förhållanden, beslöt Bestyrelsen att höja
räntan till 6% för alla lån, som mot in-
teckning jämte fyllnadsborgen utgifvits från
Sällskapets fonder.

§ 4.

Följande tvenne nya lån beviljades:

a) åt studenten G. Fredriksson 2000 ℔ mot 6% ränta och proprieborgen af handlan-
dene G. W. Rosenholm och C. F. Tunneling;
b) åt folkskollärarem Viktor Koskinen och gårdsegaren O. W. Lundqvist gemensamt 10,000 ℔ emot 6% ränta samt intecknings i gården N:r 2 af 15:de kvarteret och 6:te stads-delen i denna stad jämte fyllnadsborgen af handlandene Sven Hääveläinen och F. L. Törnroth, kollegan A. Jansson samt gårdsegaren H. Sohlman.

§ 5.

Härå föredrogs Uleåborgs läns Hushållnings-sällskaps direktions från cirkulation återkomna skrifvelse af den 20 sistlidne oktober jämte däröfver bilagda protokoll, så-lydande:

Sign. mosskultur A. och B.

och beslöt Bestyrelsen efter öfverläggning att i skrifvelse till förenämnda direktion meddela, att Bestyrelsen funnit förslaget om stiftandet af en mosskulturförening i Finland mycket beaktansvärdt och att åtgärden borde vidtagas till planens förverkligande, hvilket ej torde möta alltför stora svårigheter. Den första åtgärden i sådant afseende syntes Bestyrelsen böra vara tillsättandet af en komité med uppdrag att utarbeta organisationsplan och förslag till stadgar för den afsedda föreningen. Denna komité kunde lämpligen sammansättas af representanter för alla de större hushållnings- och landtbrukssällskap, som, antagligen redan i saken tillfrågade, förklarat sig i princip och huvudsak vara med förslaget. Då sannolikt de flesta, om ej alla, af nämnda sällskap gjort detta, torde en komité-ledamots

N:r 366.
1891.

Uleåborgs Läns
Hushållnings-Sällskaps
Direktion.

Uleåborg,
den 20. Oktober 1891.
N:r 221.

Datum den 8 nov. 1891.

Sign. Mosskultur A.

Till Kejserliga Finska Hushållningssällskapet.

Wid Uleåborgs läns landtbrukes-möte i Paavola socken den 9:de sistlidne juli diskuterades bland andra följande, å programmet upptagna fråga:
"Huilka åtgärder borde vidtagas för Kärr- och Jord-odlingens befrämjande i länet?" och uttalade sig derwid frågans referent i följande riktning:
Länets jordbrukare hafwa mer och mer begynt wintlägga sig om Kärr-odling och metoderna härutinnan hafwa allt widare förbättrats men likwäl tillbakahålles företagsamheten på detta område af bristande theoretiska insigter ty den enda wäg på huilken dessa hittills kunnat bibringas menige man har warit länsagronomernas råd och anwisningar under deras tjenstereser. I Tyskland och Sverige har Kärrodlingen under senaste årtionde gjort synnerligen afseewärde framsteg, huil-

ka möjliggjorts endast genom de ba
re teoretiska insigter som på detta o
råde vunnits tack vare i dessa lä
der stiftade "masskulturföreningar." I
vårt land, som otvifvelaktigt är e
af verldens kärrikaste länder, bor
vi äfven följa dessa kulturländers
xempel och söka få till stånd na
got liknande företag, som lifvade
gemensamma sträfvandena och ble
fruktbringande för landets ekonom
d. v. s. vi borde äfven här i Finlan
bilda en masskulturförening, hvilk
anordnade försök, utbredde vetan
och väckte intresse på kärrodling
gebit och hvilken tillsammans me
Hushållnings och Landtbruksällsk
pen blefve ett förenigsband och en
ledare af det gemensamma arbete
på detta område.

Mötet, som anslöt sig til
referentens förslag, utsåg för fråga
vidare beredande en komité, som
afgaf det utlåtande, hvilket närm
re framgår af komiténs bifogade p
tokoll, hvilket af Uleabårgs läns
Hushållningssällskap i princip go
kändes å dess höstmöte den 24. sis
lidne september.

Hänvisande till detta p
tokoll, får Direktionen, som för s

del anser tiden vara inne till realiseran-
de af detta vigtiga spörsmål, äran
vända sig till Kejserliga Finska Hus-
hållningssällskapet med den vördsam-
ma anhållan att Kejserliga Finska
Hushållningssällskapet, som otvifvel-
aktigt äfven å sin sida nitälskar
för kärrodlingens befrämjande, ville
delgifva Direktionen sin åsigt, huru-
vida den föreslagna samverkan på
ifrågavarande område vore möjlig
och på ett eller annat sätt genom-
förbar.

På Direktionens vägnar:

Kam. Bildén

Alex. Borenius.

Kopio. Syn. Mosshultur B.

Pöytäkirja, tehty komitean kokouksessa, joka Oulun läänin talouseuran toimeen panemassa maaviljelyskokouksessa Paavolassa viime kesänä valittiin neuvottelemaan Suonviljelysyhdistyksen perustamisesta. Oulussa Syyskuun 24. päivänä 1891.

Kokouksessa olivat läsnä: Agronomi Europaeus, tirehtöri Stenius Muhoksetta, maanviljelijät Niskanen Nivalasta ja Erkkilä Ylivieskasta.

§ 1.

Agron. Europaeus, joka komitean valitessa oli tullut sen puheenjohtajoksi, pyydettyään allekirjoittanutta pöytäkirjan tekemään, tahtoi aluksi lausua omasta puolestaan asian tärkeydestä. Puhuja luoden lyhykaisen katsauksen suonviljelykseen maassamme, miten täälläkin koettiin pyrkiä tälla alalla eteenpäin ja hyviä tuloksia paikain saavutettu, vaan että puuttuu tarpeellista johtoa, kertoi mihin toimiin muissa maissa on ryhdytty. Ruotsissa puolikymmentä vuotta sitten perustettu Suonviljelysyhdistys on edistävien toimiensa takia itse viljelyksen hyväksi ja avaamalla uusia uria teollisuudelle, joka saa raaka-aineensa suosta, vetänyt puoleensa suurta huomiota. Kokeita te-

kemällä, joista tieto on annettu yhdistyksen ulosantamassa aikakauskirjassa, ja kirjallisuutta levittämällä on se vaikuttanut ihmeteltävällä tavalla suonviljelyksen edistämiseksi, niin että laajat alat ovat tulleet valloitetuksi viljelykselle. Tähän kelpamattomia soita on osoitettu voitavan käyttää hyödyksi toisella tavoin, niista on opittu saamaan raaka aineksia monipuoliselle teollisuudelle. Niinpä on esim. syvä muhaisista soista otettu muha kivihiileksi valmistettavaksi ja saatu kivihiili on ollut pianpa Englannin kivihiilen veraista. Turve teollisuuden alalla työskentelee yksi tehdas jo Suomessakin ja toinen perustetaan näihin aikoihin.

Mikä ääretön varallisuus lepääkään Suomella soissaan, joita on satoja jopa tuhansia neljo-penikulman aloja. Kahta vertaa suuremmalle väestölle kuin nyt tarjoaa maamme toimeen tuloa, kun viljelykselle valloitetuksi saadaan suo- ja nevamaat. Paljo on niitten valloittamiseksi viljelykselle tehty, vaan paljon puuttuu vielä. Meiltä puuttuu yhteistyötä ja johtoa, joka tuon valloituksen menestymiselle on välttämätöntä. Jo tätä varten olisi tarpeellinen yhdistys, joka toimittamalla kokeita ja levittämällä kirjallisuutta, samaan suuntaan toimiva yhdistys kuin Ruotsissakin, edistäisi suonviljelystä. Waan miten saada aikaan sellainen? Sitä neuvottelemaan on asetettu tämä Paavolan maanviljelyskokouksessa valittu komitea.

Komitean mietittäväksi asetti puheenjohtaja:

onko toivoa saada perustetuksi Suonviljelysyhdistystä, joka käsittäisi koko maata? vai

onko ajateltava ainoastaan yhdistys Oulun lääniläisten kesken, ja voiko sellainen toimia toivotulla tavalla? ja

mihin toimiin, jos jompi kumpi yhdistys perustettavaksi ajatellaan, on sen perustamiseksi ryhdyttävä?

Tästä syntyneessä keskustelussa lausuttiin yksimielisesti koko maata käsittävä Suonviljelysyhdistys suotavaksi ja syytä olevan toivoa se mahdollisesti syntyväksi, sillä asian tärkeys käsitettänee muuallakin. Ainoastaan Oulun lääniläisten kesken perustettu yhdistys ei voisi menestyä, kaska niin pieni yhdistys ei voisi saavuttaa sille tarpeellista luottamusta ja tarpeellisia varoja saada.

Siis katsoen siihen tärkeyteen, mikä on suon ja nevaviljelyksellä maamme edistys riennoissa ja sen tähden, että suonviljelyksen kehittymiselle on annettava eteva sija maamme tärkeimpien kysymysten joukossa teki komitea seuraavan päätöksen:

Komitea pitää sopivimpana keinona
Että Oulun läänin
Talousseura kehoittaisi kaikkia maam=
me maanviljelysseuroja yhdistymään sii=
hen, että nämä yhteisesti valitseisivat a=
siaa tuntevia miehiä tekemään ehdotus=
ta Suonviljelysyhdistyksen perustamisek=
si jonka vaikutusala olisi koko maam=
me ja jonka seuran tarkoituksena o=
lisi vaikuttaa suo ja nevaviljelyksen e=
distämiseksi levittämällä hyvää ja help=
po hintaista kirjallisuutta maanmiesten
kesken ja ulosantamalla sanomalehteä
kuin myöskin tekemällä kokeita eri pai=
koissa maata sitä varten kootuilla va=
roilla, jotka kokeet tulisivat julkaista=
viksi eri lentokirjoissa tahi yhdistyk=
sen sanomalehdessa.

Pöytäkirjan vakuudeksi:
T. Pakkala.

Aika ja paikka kuin yllä.

A. Th. Europaeus. Simon Erkkilä.

Paavali Niskanen. Birger Stenius.

Kopion oikeaksi todistaa:
Alex. Borenius.

från hvarje bilda ett antal, tillräckligt att till=
föra komitén erforderlig sakkännedom och in=
sikt i frågans detaljer. Komiténs betänkande
och förslag kunde sedermera lämpligen blifva
föremål för öfverläggning vid det allmänna
finska landtbruksmöte, som kommer att
ega rum i Wasa sommaren 1893, till hvil=
ken tid det icke borde vara omöjligt för ko=
mitén att hinna slutföra sina arbeten.

Så snart från direktionen för Uleåborgs läns
Hushållningssällskap meddelande ingått att
förslaget om tillsättande af en komité af de
olika hushållnings- och landtbrukssällska=
pen blifvit af vederbörande omfattadt, skulle
Bestyrelsen utse komitéledamot för Finska Hus=
hållningssällskapet, men ville Bestyrelsen tilli=
ka uti sin skrifvelse förklara sig beredvillig
att om så behöfdes därförinnan lemna mera
detaljerade meddelanden om Bestyrelsens å=
sikter beträffande komiténs arbetssätt, betäckan=
det af kostnaderna för densamma med mera
dylikt.

§ 6.

I skrifvelse af den 4 juni innevarande
år hade Jordbruks-Expeditionen anmodat
Bestyrelsen, att innan utgången af innevarande år
~~att~~ till Expeditionen insända förslag till öfver=
läggningsämnen vid tionde allmänna fin=
ska landtbruksmötet 1893 och beslöt Bestyrel=
sen, då detta ärende nu föredrogs, föreslå,
att nedanstående frågor måtte på sagda mötes
program upptagas, nämligen:

1. Om en finsk mosskulturförenings
uppgift och värksamhet.

2. Borde i Finland likasom i Sverige
kreaturspremieringen ordnas efter ett för he=

å landet gällande reglemente? och borde i så fall detta grundas på det s. k. Skaraborgska systemet?

3. Hurn skola framdeles, sedan en landtbruksstyrelse i landet inrättats, de s. k. "landtbruksmötena" ändamålsenligast organiseras?

4. Borde väsentligare åtgärder än hittills vidtagas af Styrelsen och landtbruksskolan för främjande af en rationel rotfruktsodling? och i så fall hvilka?

Beträffande den första af ofvanstående frågor ansåg sig Bestyrelsen böra meddela, att Bestyrelsen föreslagit densamma med anledning af det i föregående paragraf omtalade förslaget om bildande af en finska mosskultur-förening.

§ 7.

Till svar å Bestyrelsens skrifvelse af den 30 sistlidne november N:r 960. hade brefvet inkommit från Sällskapets ombudsman, kronofogden A. Brander i Nystad, däri han till inspektor för slöjdskolan i Letala föreslår förre skolläraren Johan Ahlman. Då Bestyrelsen emellertid icke ansåg Ahlman lämplig till denna befattning, beslöt Bestyrelsen att därtill utse godsegaren C. W. Rosendal å Saltvikholm i Letala, hvilken genom bref skulle ombedjas mottaga uppdraget.

I sammanhang härmed meddelade sekreteraren att betänkliga misshälligheter synts hafva uppstått mellan den förening, som bildats, för att underhålla slöjdskolan i Letala den därför tillsatte skoldirektionen och skolans föreståndarinna, särskildt rörande befogenheten att antaga föreståndarinnan för skolan.

Sekreteraren hade nämligen fått emottaga en mängd privata skrifvelser dels från föreståndarinnan, dels vederbörande från andra personer, hvilka ansett sig böra taga sig talan i saken, uti hvilka skrifvelser olika framställningar om skolans förhållanden samt ömsesidigt nedsättande beskyllningar förekommo. Då dessa tvistefrågor icke kunde lösas, innan skolans stadgar blifvit af Industristyrelsen stadfästa, hade sekreteraren i enskildt bref till inspektoren i Industristyrelsen L. Gripenberg gjort förfrågan när de stadfästade stadgarne kunde förväntas, hvarå han till svar erhållit att K. Senaten icke tills-ändt Industristyrelsen det ingifna förslaget till stadgar, hvarför Industristyrelsen icke kunnat vidtaga någon åtgärd i saken. Med anledning häraf hade sekreteraren, efter att i saken hafva samrådt med Bestyrelsens ordförande, tillskrifvit referendarie-sekreteraren i Handels- och Industri-Expeditionen T. Palmroth och anhållit om upplysning, när förnämnda förslag till stadgar för Letala slöjdskola komme att till Industristyrelsen öfverlemnas i afseende å fastställelse, samt däri tillika uttalat den förhoppning att de anmärkningar Bestyrelsen i afgifvet utlåtande framställt emot särskilda punkter i förslaget komme att delgifvas Industristyrelsen. Svar hade ännu ej ankommit.

Förestående meddelanden föranledde ej för närvarande till någon åtgärd, utan skulle frågan blifva hvilande, till dess de stadfästade stadgarne för ifrågavarande skola ankommit.

§ 8.

Med anledning af Bestyrelsens den

30 sistvikne november afgifna utlåtande rö-
rande agronomen Uno Bremers ansökan
om bidrag af allmänna medel för upprätthål-
lande af den privata fogde- och dejeskola,
som af honom inrättats å Kustö gård, hade Jord-
bruks-Expeditionen i bref af den 16 i denna månad
anmodat Bestyrelsen förordna statsagronomen
Karl Johan Forsberg att i början af nästkommande
år afresa till Kustö gård samt efter å stället
inhentad kännedom om det därstädes bedrif-
na jordbruket och ladugårdsskötseln äfvensom
om det sätt, hvarpå undervisningen i skolan
handhafves, afgifva underdånigt utlåtande
i ämnet, hvilket utlåtande jämte Bestyrelsens
yttrande däröfver sedermera skulle till Jord-
bruks-Expeditionen insändas.

Med anledning häraf skulle förordnande
utfärdas förstatsagronomen K. J. Forsberg att i an-
tydt afseende besöka Kustö gård.

§ 9.

Från Jordbruks-Expeditionen hade skri-
velse af den 10 i denna månad ankommit med under-
rättelse att K. Senaten, med anledning af Sällska-
pets anhållan om fortfarande statsbidrag till
härvarande Kemiska- och Frökontrollstations
underhåll, beslutit att i sammanhang med
nästkommande tillskottsstatsreglering i un-
derdånighet hemställa om fortfarande an-
slag för upprätthållandet af kemiska- och
frökontrollstationen i Åbo, att till samma belopp
som härintills utgå under fem år, räknadt från
den 1 Januari 1892, hvarhos K. Senaten anbefa-
gouvernören i Åbo och Björneborgs län att fort-
sättningsvis och i den af K. Senaten den 18 No-
vember 1886 föreskrifna ordning till Bestyrel-
sen utanordna medel för underhåll af

nämnda kemiska och frökontrollstation, tilldess
K. Senaten, efter erhållet nådigt svar å förberörda
hemställan, kan därom vidare förordna.

Med anledning häraf beslöts att hos gu-
vernören i länet utrekvirera 1892 års anslag med
3,000 ℳ.

§ 10.

Från Helsingfors Trädgårdsgille hade
en skrifvelse ankommit, hvilken här å föredrags
sålydande:

Sign. Trädgårdsgille.

Till svar å denna skrifvelse, hvilken
åtföljdes af Gillets stadgar, beslöt Bestyrelsen,
efter öfverläggning, meddela, att emedan Gillets upp-
gift enligt dess stadgar är af hufvudsakligen
lokal natur, kunde Sällskapet icke tilldela det-
samma något årligt bidrag, helst det stats-an-
slag, hvarifrån sådant bidrag kunde utgå, vore
afsedt förnämligast för Åbo läns behof och lik-
nande anslag för öfriga län tilldelats resp.
länslandtbrukssällskap, af hvilka Nylands och
Tavastehus läns landtbrukssällskap erhållit ett
vida större belopp än Finska Hushållningssäll-
skapet. Skulle dock Gillet komma att föran-
stalta allmännare utställningar, af hvilka äfven
sydvestra Finlands trädgårdsodlare (kunde icke underlåta att
draga nytta, torde Sällskapet i sinom tid
med ledning af utställningsprogrammen
taga under pröfning, huruvida anledning
för Sällskapet finnes att anslå ett eller annat
pris för vid sådana utställningar exponera-
de trädgårds~~artiklar~~ alster.

§ 11.

Ploginstruktören G. Wallgrens berät-
telse för 1891, som varit ställd på cirkula-
tion, hade icke gifvit anledning till någon

anmärkning, hvarför densamma skulle till Jordbruks-Expeditionen i K. Senaten öfver-sändas.

§ 12.

Länemejerskan Selma Salvin hade inkommit med gifvit berättelse för 1891. och skulle densamma, sedan (liknande berättelse) från länemejerskan i norra distriktet ankommit, jämte denna ställas på cirkulation.

§ 13.

Ett af länemejerskan Salvin ingifvet förslag till belöningar bordlades till annat sammanträde.

§ 14.

Sekreteraren anmälte att han, enligt honom gifvet uppdrag, inspekterat väfskolan i Tikkis och slöjdlärarem M. Nymans härvarande slöjdskola samt upplåste följande berättelse om dessa inspektioner:

Sign. Två slöjdskolor.

Denna berättelse föranledde icke till någon åtgärd.

§ 15.

Sekreteraren föreslädde det nu mera af doktor Gösta Grotenfelt underskrifna kontraktet om inköp af skriften "Om hållbarheten hos helmjölk, grädde, skummjölk och smör" samt meddelade att han, efter det förenämnde kontrakt återsändts af doktor Grotenfelt, från denne erhållit ett bref däri han framhåller att den af honom meddelade uppgiften att 28 exemplar blifvit för arbetet förfärdigade för till ett pris af 104 mark 50 penni vore så tillvida oriktig att exemplarens antal endast uppgick till 24 under det han förskaffat sig de öfriga såsom lån. Doktorn Grotenfelt frågade därför huruvida han vore skyldig

№ 414
1891.

Utskarn den 20 dec. 1891

Sign. Trägårdsgille.

Till Kejserliga Finska Hushållningssällskapet.

Ännu fruktodlingen i landet utan tvifvel vore i behof att bättre blifva tillgodosedd, borde sådant lämpligast kunna åstadkommas genom sammanslutning emellan landets fruktodlare och vänner af fruktodling.

Främst gällde det att komma till full visshet om hvilka fruktsorter bäst lämpa sig för odling i landet, för att genom härdighet, smak och hållbarhet kunna täfla med de utländska. Därnäst borde man söka tillgodogöra sig de bästa finska kärnfruktsorterna af fullt tillförlitlig härdighet. Vidare vore det af vigt att söka genom råd och upplysningar bibringa allmogen bättre kännedom i fruktodlingens här i landet gångbara grenar.

För sådant ändamål vore pro primo:

anställandet af en för instruktion i frukt-
odling kunnig pomolog med fast årslön
behöfligt, och i sammanhang dermed pro
secundo: anordnandet af årliga fruktut-
ställningar, äfven dessa säkerställda genom
dertill erforderliga bidrag. Slutligen borde pro
tertio: genom vidare bidrag utväg beredas
för erhållande af fördellaktiga amorterings-
lån åt enskilda anläggare af plantskolor
för fruktträd och buskar.

Helsingfors trädgårdsgille har un-
der ett års tid vid sina sammankomster dri-
tadt alla de frågor, som här i korthet blifvit
antydda, men vore synnerligen tacksamt
om vänner af fruktodling i landet med
välvilja omfattade dessa sträfvanden och
i sådant ändamål med råd och upplys-
ningar ville främja dem genom att sätta
sig i förbindelse med gillets bestyrelse.

Till följd af de motiver här
ofvan framhållets, samt sedan Nylands
och Tavastehus läns landtbruksällskap
beviljat Gillet ett års anslag tills vidare
af 500 finska mark så får Helsingfors
trädgårdsgille äran anhålla det Kejserl.
Finska Hushållningssällskapet äfven för
sin del måtte bevilja Gillet ett årligt
anslag förslagsvis till en början på tre
år af trehundra (300) mark till pre-
miering å den bästa kollektion af frukt
och trädgårdsalster, utstälda af lägenhets in-
hafvare och trädgårds odlare inom Finland
å de årliga utställningar Gillet ernar förans-
ta.

På Helsingfors trädgårdsgillets vägnar

M. G. Reinius.
ordförande

V. F. Sagulin.
sekreterare

Svar. Tornroos

F. Sundsten.

Gustaf Nilsson

Sign. Två slöjdskolor.

Berättelse om inspektioner anställda enligt uppdrag af K. F. Hushållningssällskapets Bestyrelse i Pikkis väfskola samt i M. Fingmans slöjdskola i Åbo.

Den 4 innevarande december besökte jag den under Sällskapets inseende ställda, af Pikkis Hushållsförening med statsbidrag inrättade väf-skolan å Korvis hemman invid Pikkis kyrka, hvarest föreningen af lägenhetens egare, fabri-kören C. J. Blomqvist i Åbo, erhållit för skolan hyresfri lokal, som dock på föreningens bekostnad uppputsats och inredts.

Vid inspektionen inhemtade jag att skolan, som till lärarinna har en från Hushållnings-säll-skapets väfskola med vitsordet "berömliga" våren 1891 utdimitterad elev Olga Hjerpe, är försedd med 6 dels större, dels mindre väfstolar samt under denna termin, den första af dess verk-samhet, besökes af 8 elever, af hvilka 5 äro hemma från Pikkis, 1 från Vehmo, 1 från Mietois och 1 från Åbo stad. (Den sistnämnda hade sökt, men icke kunnat få plats i Sällskapets slöjdsko-la.) — För denna första, korta termin, 1 okt.–15 dec, erlade eleverna från egen socken 2 mark och de öfriga 4 mark i terminsafgift. För näst-kommande vårtermin är denna bestämd till dubbelt högre belopp, eller resp. 4 och 8 mark.– Den dagliga undervisningen vidtager kl. 9 f. m. och afslutas kl. 4 e. m.

Elevernas arbeten, sådana de förekomma

dels i väfstolarne, dels färdiga tog jag i betrakta-
de och fann dem i allmänhet väl och omsorg-
fullt utförda, vittnande såväl om lärarinnans
duglighet som om elevernas framsteg. En del af
beten hade redan blifvit försålda, men åtskilli-
fanns dock kvar, deribland såväl enklare väf-
nader, som konstväfnader t. ex. en bordduk i g
hemta väf, en gungstolsrya, tvänne fittar, ett styc
dräll o. s. v. — Såväl i sjelfva skolrummet, som
lig sal, som i lokalen för öfrigt rådde snygghet
och ordning.

Skäl till någon anmärkning förekom icke
utan anser jag mig tvärtom kunna uttala m
oblandad tillfredsställelse med förhållanden
i skolan, så vidt de genom ett kort inspektio
besök kunna bedömmas.

Hr Mårten Ingmans slöjdskola, som j
inspekterade den 14 i denna månad, är un
denna termin besökt af 68 elever, däribland
10 frielever, således en frielev mera, än d
af Kejserliga Senaten bestämda minimian
let. Undervisningen, hvilken som bekan
omfattar träskulptur och enklare träslöjd, m
delas tre eftermiddagar i veckan, nämligen
dagar kl 4-6, onsdagar kl. 4-6 och lördagar
4-9. — Samtidigt kunna 18 à 20 elever under
sas. — Dugliga redskap och verktyg finnas
en rikhaltig samling modeller och ritning

Extra undervisning på särskilda tider
efter särskild öfverenskommelse meddela
dessutom åt samskolans samtliga eleve

— Hr Ingmans egen konstfärdighet är känd och
likaså är hans förmåga att meddela under-
visning flerfaldiga gånger ådagalagd genom
de arbeten af hans elever, som vid särskilda
tillfällen varit exponerade.

Inspektionen gaf icke anledning till nå-
gon anmärkning.

Åbo den 15 december 1891.

Wyt Ramsay

för Sällskapets räkning anskaffa åtom de sist nämnda.

Med anledning häraf anmodades sekreteraren meddela doktorn Grotenfelt att Bestyrelsen visserligen icke för de Smk 104:50, som upptagits i kontraktet såsom clicheringskostnad, fordrade flere clichéer än för sagda summa värkligen erhållits, men att Bestyrelsen dock, i betraktande af möjligheten af en ny upplagas utgifvande, ansåg nödigt innehafva clichéer till samtliga uti ifrågavarande arbete förekommande afbildningar, hvarför doktorn Grotenfelt borde draga försorg om att emot räkning anskaffa de brist ande.

§ 16.

Sällskapets undervisare i träskotillverkning K. Silén hade inlämnat anteckningar öfver sina förrättningar i Tammerfors, Leppävirta och Nordavala landsförsamling. Anteckningarne föranledde icke till någon åtgärd.

§ 17.

På grund af inkommen ansökan förordnades träskomakaren Silén att från 11-30 januari 1892 meddela undervisning hos kaptenen Carl de Pont å Lachtis gård i Somero socken.

§ 18.

Till Bestyrelsens vederbörande hade från kaptenen Carl Sundman i Kuopio förfrågan ankommit, huruvida träskomakaren Silén kunde erhållas till Kuopio stads fattiggård samt om sådant skulle medföra annan kostnad än fritt uppehälle å förrättningsstället.

Till svar häraf skulle kaptenen Sundman

meddelas, att träskomakaren antagligen i nästkommande februari kan blifva ledig att sändas till Kuopio, men att han ej ditsändes, såvida han ej där kan hafva arbete under minst en månads tid samt såvida ej vederbörande rekvirenter förklara sig villiga att gemensamt bidraga med halfva reskostnaden.

§ 19.

Sekreteraren meddelade att träskomakaren Silén uppgifvit att goda verktyg för träskotillverkning kunde erhållas från Forsa-koski jernbruk i Leppävirta och beslöt Bestyrelsen att därifrån på försök anskaffa tre satser verktyg för antydt ändamål.

§ 20.

Från Sällskapets ombudsman i Sammarfo juriskandidaten N. Idman hade bref ankommit med underrättelse, att restaureringen af Gabriel Ahlmans graf å Kesenby gamla kyrkogård nu mera vore fullbordad för en kostnad i ett för allt af 1000 mark, hvarå räkningen medföljde. Beträffande sagda restaurering meddelade hr Idman att grafstenarna blifvit fint slipade och bokstäfverna målade samt själfva grafkullen jemnad och omgifven af ett svart målad jernstaket. Förenämnda räkning utanordnades.

§ 21.

Från landthushållaren W. af Björkstén hade bref ankommit med underrättelse att han mottagit ombudsmannabefattningen i Sällskapets 17de upplåtsdistrikt; och meddelade sekreteraren härvid, att han omedelbart efter ankomsten af förenämnda bref tillskrifvit den nye ombudsmannen med anhållan att han ville besöka förre ombudsmannen i di-

striktet, godsegaren Berner, för att tvenne veda på, huruvida någon uppbörd för 1889 blifvit af honom verkställd eller icke samt på Sällskapets vägnar mottaga redovisning eller återtaga den obegagnade uppbördslistan för 1889 samt hitsända densamma. Då denna åtgärd var vidtagen i öfverensstämmelse med ett tidigare beslut af Bestyrelsen, föranledde meddelandet icke till någon vidare åtgärd.

§ 22.

Till ombudsman i 34de distriktet efter kronolänsmannen C. A. Ståhle, som afsidit, utsågs ingeniören Wladimir Jurvelius å Kauttabruk.

§ 23.

Sällskapets ombudsman i 41ste distriktet häradsskrifvaren Hj. Forsgård hade i bref af den 14 i denna månad afsagt sig ombudsmannabefattningen samt till sin efterträdare föreslagit kronolänsmannen i Kelviå distrikt Hj. Holm, hvilken tillika föreslogs till ledamot i Sällskapet. Beträffande af ifrågavarande ombudsmannabefattning ansåg Bestyrelsen böra anstå tills Holm blifvit invald till ledamot i Sällskapet och skulle häradsskrifvaren Forsgård anbefallas att intill dess fortfarande fungera som ombudsman.

§ 24.

Till protokollet antecknades att terminsafslutning i Sällskapets slöjdskola egt rum den 15 i denna månad, hvarvid betygen i nedannämnda ämnen tilldelats följande elever, nämligen:

a) i <u>väfnad:</u> Hanna Malmström, Edla Malmström, Fanny Ojanen och Sofia Turkka, alla dessa med vitsordet berömliga;

b) i <u>klädsöm:</u> Elin Renvall, Helmi

Koskinen, Elin Koskinen, Ilta Söderman, Wilhelmina Wallenius, alla dessa med vitsordet berömliga, samt Augusta Andersson med vitsordet nöjaktig;

c) i slätsöm: Helmi Rostedt, Ilta Söderman, med vitsordet berömlig, samt Anna Helin och Anna Lindholm med vitsordet nöjaktig;

d) i halmarbete: Ilta Söderman med vitsordet berömlig.

Tillika anteknades att skolan under terminen varit besökt af 64. elever, af hvilka 24. åtnjutit undervisning i väfnad, 22. i klädsöm, 27. i slätsöm och 12. i halmarbete, hvarutom samtliga 24 väfnadseleverna undervisats i träslöjd.

§ 25.

På framställning af sekreteraren beslöts att hos guvernören i länet begära anordning att i början af nästkommande år få lyfta följande för 1892 beviljade statsanslag, nämligen: anslaget till Statsfonden 3,428 mk 80 pni, anslaget af den 1 maj 1861 5.000, sekreteraren personela lönetillskott, 1,500 mk, anslaget till plog instruktörens aflönande 1,800 mark, anslaget till länemejerskornas aflönande 2,000 mk, ~~statsanslaget af~~ Jordbruksanslaget 8,000 mk, Slöjdanslaget 7,200 mk, anslaget till Kemiska och Frökontrollstationen 3,000 mk, anslaget till folkskollärarn M. Ingmans slöjdskola härstädes 600 mk, samt anslaget till Letala slöjdskola 800 mk., eller tillsammans 33,328:80.

§ 26.

För bivistade ordinarie sammanträden under innevarande år utanordnade till ordföranden, ledamöterna och suppleanterna i Bestyrelsen följande dem enligt Sällskapets stadgar och nu verkställd uträkning tillkommande arvaden, nämligen: till ordföranden, borgmästaren Jusélius för 8. sammanträden, däraf 1. innan han valdes till ordförande 75 mark, ledamöterna godsegaren Hedenberg för 12 sammanträden, (däraf 8 à 16 mk och 4 à 5 mk.) 100. mark, forstmästaren v. Haartman för 7. sammanträden 70. mark, assessorn Backmansson för 10 sammanträden, däraf 2 såsom tillfällig ordförande 60 mark och godsegaren Wirzenius för 6 sammanträden 60 mark, samt suppleanterna godsegaren J. W. Marjalin för 7 sammanträden, däraf 4 à 10 mark och 3 à 5 mark, 55 mark, läneveterinären Fabritius för 4 sammanträden 20 mark och kammarrådet Dahlén för 3 sammanträden, däraf 1 såsom tillfällig ordförande, 20 mark; således tillsammans 460 mark.

§ 27.

Från stadslökaren O. J. Appelberg i Kotka hade bref ankommit, som upplästes och innehöll tacksägelse för kallelsen att vara ledamot i Sällskapet.

§ 28.

Till Sällskapets bibliotek hade följande föräringer ankommit:

1. Från Svenska Literatursällskapet i Finland. XIX. Åbo Universitets Lärdomshistoria. 3. Historier.
2. Mikkelin läänin Maanviljelysseuran Johtokunnan kertomus vaikutuksesta vuonna 1890.
3. Stockholms läns Hushålln. Sällskaps Tidning. Dec. 1891.
4. Östergötlands läns Hushålln. Sällskaps

28/12 91 250
4.

Handlingar 1890. Senare afd.

5. Örebro läns Hush. Sällskaps Qvartalskrift 4de häft. 1891.

6. Kalmar läns Södra Hush. Sällskaps Periodiska skrift. Häft. 20, 21 och 22.

7. Förnyade stadgar för sistnämda Sällskap.

8. Förteckning öfver sistnämda Sällskaps boksamling.

9. Landtbruks-Tidskrift utg. af H. Juhlin-Dannfelt. Nris 4, 5 och 6 för 1891.

10. Hjelpreda vid de konstgjorda gödningsämnenas användande af C. E. Bergstrand 2dra uppl.

11. Djurvännernas tidning utg. af L. Hökerberg 2dra årg. 1891.

12. 2 exx. Aarsberetning om det k. danske Landhusholdningsselskabs Virksomhed 1890-91.

13. Baltische Wochenschrift. Nris 46-50 för 1891.

§ 29.

Sekreteraren anmälte att härodshöfdingen K. Arrhenius i Sverige till svar å brefvet No 889 meddelat, att J. Arrhenii samtliga förlagsartiklar blifvit försålda till firman F. & G. Beijer i Stockholm, till hvilken alltså de clichéer Sällskapet fått låna för dennya finska upplagan af Landtbrukspraktikan borde återställas. Då förenämda firma redan från hr W. Söderström i Borgå erhållit ifrågavarande clichéer, föranledde meddelandet icke till någon åtgärd.

§ 30.

På förslag af sekreteraren beslöt Bestyrelsen att af de efter ritning af arkitekten Carl Cson Armfelt vid Gösta Sundmans litografiska atelier i Helsingfors utförda diplomen för välskött jordbruk, af hvilka 100 exx. beställts och redan erhållits, rekvirera ytterligare 400 exx. dock med uteslutande af texten, för att vid andra förefallande behof användas. Detta ansågs nämligen ekonomiskt fördelaktigt, enär de första 100 exx. kostade 445 mark, men de därefter följande 400 ökade priset med endast 195 mark.

§ 31.

Med anledning af ett Sällskapet tillsändt cirkulär från professor C. E. Bergstrand och bokförläggaren Lars Hökerberg i Stockholm beslöt Bestyrelsen att rekvirera 100 exx. utaf den 2dra upplagan af en på den sistnämdes förlag utgifven, af den förre författad skrift "Hjelpreda för landtmannen vid de konstgjorda gödningsämnenas användande", hvarå 33⅓ % rabatt erbjöds, eller en nedsättning af boklådspriset 60 öre till 40 öre.

§ 32.

Från Sällskapets ombudsman i 11te distriktet, länsveterinären V. Österberg, hade inkommit en förfrågan, huruvida Sällskapet kunde och ville understöda några nyttiga åtgärder för jordbrukets och dess binäringars främjande i östra Savolaks, såsom inrättandet af en plantskola för fruktträn och bärbuskar, inrättandet af en skola för handelöjd eller ~~till~~ premierande af husdjur vid de små härodsjordbruksutställningarna.

Bestyrelsen fann emellertid, att de af Österberg föreslagna åtgärderna vore af den art, att de borde bestridas ur dels det anslag till jordbrukets och dess binäringars främjande, som K. Senaten fördelat mellan landtbrukssällskapen och hvaraf F. Hushållnings-

sällskapets andel vore bestämd att användas för Åbo län, dels från det stats-anslag till slöjdkunnighetens främjande, som fördeladt efter samma grunder skall användas för vissa af Senaten närmare bestämda ändamål. De af Österberg framhållna behofven ankomme det därför å St. Michels läns landtbruksställskap att fylla.

Härom skulle ombudsmannen Österberg underrättas genom bref, hvari tillika hans uppmärksamhet skulle fästas därpå att Sällskapet i sin tjänst hade en undervisare i träskotillverkning, hvilken kunde sändas till ifrågavarande del af Savolaks, om han där kunde erhålla arbete under något längre tid

§ 33.

På framställning af sekreteraren beslöt Bestyrelsen att äfven för innevarande år anslå medel till resestipendier för mejerskor; och skulle förty kungörelse utfärdas med uppmaning till mejerskor, som vore hugade att under juni, juli och augusti månader vid framstående mejerier i Sverige utbilda sig i sitt yrke, att innan den 15 instundande mars insända skriftliga ansökningar samt därvid uppgifva och styrka, om de genomgått mejeriskola, huru länge och vid hvilka mejerier de tjänstgjort samt att de kunna begagna sig af svenska språket. Stipendiaterna komme att erhålla fri bostad, kost och undervisning äfvensom till resemedel 70 mark.

§ 34.

Sekreteraren anmälte att agronomen Arno Reuter åtagit sig att författa en afhandling om potatis och dess odling för 1893 års almanack.

28/12 91
5.

§ 35.

Sedan nu mera det länge väntade arbetet om landtmannabyggnader, som utarbetats af läneagronomen Alfred Sjöström och hvaraf Sällskapet tidigare förbundit sig att inköpa minst 25 exx., utkommit, upptogs frågan om definitiv rekvisition af sagde arbete, men beslöt Bestyrelsen att därförinnan anhålla om upplysning af författaren, huruvida någon rabatt erhölles å boklådspriset, Fmk 12:50, i händelse ett större antal exx. komme att rekvireras.

§ 36.

Biträdande läneagronomen A. Torssell hade insändt uppgifter om 10 af honom hållna föredrag och skulle förty den öfverenskomna godtgörelsen för desamma à 40 mark utanordnas med 400 ℳ.

§ 37.

Träskomakaren Silén hade ingifvit reseräkningar, hvilka granskats och befunnits riktiga, hvarför beloppet Fmk 158:39 skulle utanordnas.

§ 38.

Likaså utanordnades länemejerskan Selma Salvins granskade och godkända reseräkningar å Fmk 93:64.

§ 39.

Samtliga vid sammanträdet utfärdade anordningar finnas i Sällskapets anordningsbok förtecknade.

In fidem:

Wilh. Rämbä

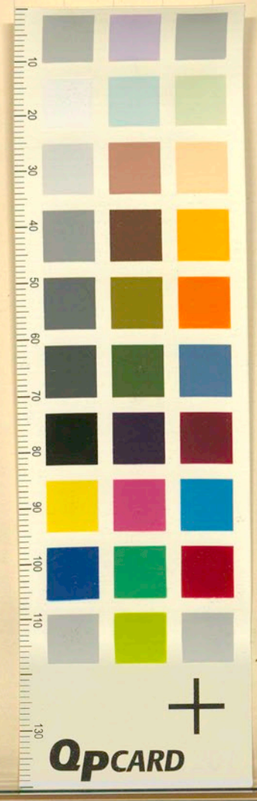
10
20
30
40
50
60
70
80
90
100
110
120
130
QPCARD